P.D. James

MOARTEA UNUI EXPERT

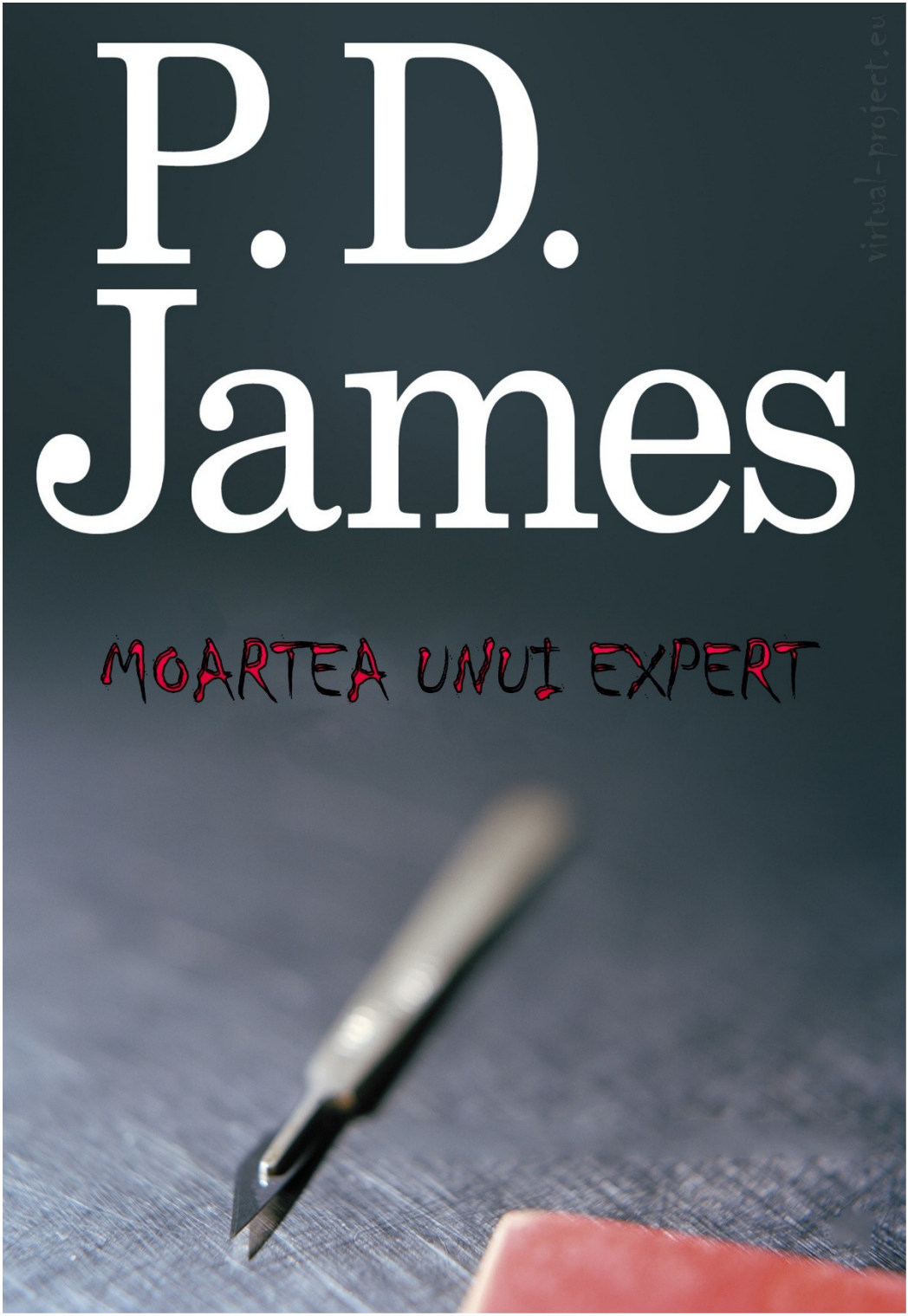

virtual-project.eu

P.D. JAMES

Seria: *Adam Dalgliesh*

Volumul 6

MOARTEA UNUI EXPERT

Original: *Death of an Expert Witness* (1977)

Traducere din limba engleză:
ALEXANDRU CALCIU

virtual-project.eu

1994

NOTA AUTOAREI

Nu există un laborator oficial de medicină legală în Anglia de Est şi chiar dacă ar fi, e puţin probabil să fi avut ceva comun cu Laboratorul Hoggatt, al cărui personal, ca de altfel şi toate celelalte personaje – chiar şi cele mai neplăcute – sunt rodul imaginaţiei şi nu au nicio legătură cu oricare persoană în viaţă sau decedată.

CARTEA ÎNTÂI

O CHEMARE LA LOCUL CRIMEI

1.

Apelul se primise exact la ora şase şi douăsprezece minute. Îi intrase în reflex să se uite la ceasul electric de lângă pat înainte de a aprinde lampa, la o secundă după ce auzise telefonul atât de insistent şi ridicase receptorul. Rareori îl lăsa să sune mai mult de o singură dată, dar întotdeauna se temea că ţârâitul putea s-o trezească din somn pe Nell. Vocea îi era cunoscută, iar comunicarea cea aşteptată. Era inspectorul Doyle. Vocea cu un uşor accent irlandez ajunse puternică şi sigură până la el, ca şi cum matahala de Doyle s-ar fi aplecat peste pat, să-i vorbească.

— Dr. Kerrison?

Întrebarea nu-şi avea rostul. Cine oare ar fi răspuns în camera pe jumătate goală, la ora şase şi douăsprezece minute dimineaţa? Nu răspunse, şi vocea continuă mai departe.

— Am găsit un cadavru, la cariera de piatră, la o milă nord-est de Muddington. O fată. După cât se pare, strangulată. E destul de clar, deşi...

— Perfect. Vin şi eu.

Vocea nu exprima nici uşurare, nici mulţumire. Nu era cazul. Oare nu se dusese de ori fusese chemat? Era destul de bine plătit pentru această promptitudine, dar acesta nu era singurul motiv al conştiinciozităţii sale obsesive. I se părea că Doyle l-ar fi respectat mai mult dacă uneori n-ar fi fost aşa de prompt. Şi el însuşi s-ar fi respectat mai mult.

— Prima ieşire de pe şoseaua A 142, după ce treceţi de răscrucea de la Gibbet. O să fie un om postat acolo.

Puse la loc receptorul, se dădu jos din pat şi luând creionul şi agenda îşi notă amănuntele, cât le mai avea proaspete în memorie. La cariera de piatră. Asta probabil însemna noroi, mai ales după ploaia de ieri. Fereastra era uşor crăpată. O deschise larg şi scoase capul afară. Mirosul tare de mlaştină într-o noapte

de toamnă îl izbi în faţă, puternic şi rece. Ploaia se oprise şi pe cer se adunaseră nori cenuşii, printre care luna, aproape plină, se vedea ca o stafie palidă şi nebună. Gândurile îi porniră peste câmpurile pustii, peste stăvilarele părăginite, spre nisipurile înălbite de razele lunii, din Wash, spre ţărmul frământat al Mării Nordului. Avu impresia că-i simţea mirosul puternic în aerul spălat de ploaie. Undeva, în întuneric, cu toate urmele unei morţi violente, se afla un trup. Refăcu în gând ambianţa bine cunoscută – oameni care se mişcau ca nişte umbre în spatele unor lămpi orbitoare, maşini de poliţie parcate în ordine; zgomotul barajelor, vocile fără noimă care se auzeau la apropierea maşinii sale. Se uitau acum la ceas, calculând cât timp o să-i ia.

Închizând fereastra cu grijă, îşi trase pantalonii peste pijama şi îşi puse puloverul cu guler. Apoi îşi luă lanterna, stinse lampa de pe noptieră şi o porni pe scară în jos, cu pas şovăitor şi ţinându-se aproape de perete, şi evitând orice scârţâit. Nu se auzea niciun sunet dinspre camera Eleanorei. Gândul îi fugi de-a lungul celor douăzeci de metri de culoare şi peste cele trei trepte, spre dormitorul din fund, unde dormea fata lui de şaisprezece ani. Avea întotdeauna un somn uşor, fiind teribil de sensibilă, chiar şi când dormea, la ţârâitul telefonului. Ea probabil nu-l auzise. Nu-şi făcea, însă, griji de William, băieţelul lui de trei ani. Odată adormit, nu se mai trezea până dimineaţa.

Gesturile, ca şi gândurile erau întotdeauna aceleaşi. Rutina le aducea. Se duse mai întâi în micuţa spălătorie de lângă uşa din spate, unde se aflau cizmele înalte, ciorapii groşi de culoare roşie, aidoma unor picioare amputate, deja pregătiţi lângă uşă. După ce-şi suflecă mânecile, se spălă cu apă rece pe mâini şi pe braţe, apoi se aplecă şi se udă bine pe cap. Ceremonialul acesta al spălatului îl făcea înainte şi după fiecare caz. Încetase demult să se întrebe de ce. Spălatul rapid îi devenise la fel de plăcut şi de necesar ca un ritual religios, asemenea unei dăruiri, cel dinainte ca şi cel din urmă, în ambele cazuri ca o corvoadă şi o dezlegare de păcate, parcă ar fi alungat mirosul de cadavru de pe trupul lui, dar şi din mintea lui. Împroşcase oglinda cu apă şi căutând prosopul îşi văzu faţa distorsionată, colţurile gurii atârnându-i în jos, pleoapele grele, ochii pe jumătate ascunşi de şuviţele de păr negru, amintind de chipul unui înecat. Melancolia orelor matinale puse stăpânire pe el. Se gândi: „O să am

patruzeci şi cinci de ani săptămâna viitoare şi ce am realizat? Casa aceasta, doi copii, o căsnicie ratată şi o slujbă pe care mi-e teamă că am s-o pierd, fiind singurul lucru care mi-a reuşit”.

Bunurile parohiale, moştenite de la tatăl lui erau negrevate, neipotecate. Nimic nu era adevărat, se gândea el despre orice alt lucru din viaţa lui agitată. Dragostea, lipsa de dragoste, nevoile tot mai mari, speranţa înspăimântătoare erau doar o povară. Chiar şi munca lui, domeniul în care se mişca cu mai multă siguranţă, era împânzit de primejdii.

Abia se şterse pe mâini, deget după deget, şi vechile nelinişti îl cuprinseră din nou, ca o tumoare. Nu fusese încă numit patolog al Ministerului de Interne, în locul bătrânului dr. Stoddard şi dorea atât de mult acest lucru. Numirea oficială i-ar fi adus mai mulţi bani. Poliţia îl angajase deja, dar pe baza unui contract de servicii şi îl plătea destul de bine pentru fiecare caz. Din cauza aceasta, ca şi a câştigurilor avute de pe urma autopsiilor, avea un venit pentru care colegii din secţia de patologie a spitalului districtual îl invidiau şi se supărau pentru absenţele sale neaşteptate, chemat fiind la poliţie, zile în şir la tribunale, ca şi pentru publicitatea lui inevitabilă.

Într-adevăr, numirea avea o mare importanţă pentru el. Dacă cei de la Ministerul de Interne îşi îndreptau privirile într-altă parte, i-ar fi fost greu să justifice la Direcţia sanitară continuarea unui angajament cu poliţia locală. Era cunoscut drept un bun medic legist, de nădejde, mai mult decât competent din punct de vedere profesional, ba chiar prea meticulos, silitor, un expert convingător şi de încredere. Cei de la poliţie ştiau că eşafodajul de probe, înălţat cu meticulozitate de ei nu se va prăvăli sub povara examinării, atunci când el se va afla la bara martorilor, deşi câteodată el bănuia că îl socoteau prea scrupulos. N-avea însă acea camaraderie bărbătească, nici cinismul şi *machismo* care-l legaseră atât de puternic pe doctorul Stoddard de poliţie. Dacă s-ar fi acţionat fără el, nu i-ar fi părut tare rău şi se îndoia dacă o să-l mai folosească mai târziu.

Lumina de la garaj era orbitoare. Uşa se deschise uşor la comanda lui şi lumina se revărsă peste pietrişul aleii, peste iarba neîngrijită. Cel puţin lumina n-o s-o trezească pe Nell. Dormitorul ei se afla în spatele casei. Înainte de a da drumul motorului, se uită pe hartă. Muddington. Un oraş la marginea sectorului lui, la circa 17 mile spre nord-vest, mai puţin de o

jumătate de oră de mers cu maşina, la dus şi la întors, dacă ar fi avut noroc. Dacă specialiştii de la Laborator erau de acum acolo – iar Lorrimer, biologul-şef nu lipsise niciodată de la un caz de crimă – atunci n-ar fi avut multe de făcut. Să zicem o oră acolo şi cu puţină şansă s-ar fi putut întoarce acasă mai înainte ca Nell să se fi sculat, încât nici n-ar fi ştiut vreodată că el fusese plecat. Stinse lumina de la garaj. Cu grijă, de parcă fineţea gestului său ar fi putut în vreun fel să amortizeze zgomotul motorului, învârti cheia în contact. Roverul o porni încet în noapte.

2.

Stând nemişcată în spatele perdelelor de pe palierul din faţă, cu mâna dreaptă acoperind lumina slabă a veiozei, Eleanor Kerrison se uita la roşul aprins al stopurilor Roverului în clipa în care a oprit la poartă, după care a făcut la stânga şi accelerând nu s-a mai văzut. Mai stătu până ce dispăru şi lumina farurilor din faţă. Apoi se întoarse şi o porni pe culoar spre camera lui William. Ştia că încă nu se sculase. Somnul lui era o adevărată uitare de sine. Cât timp dormea, însemna că el e sănătos, iar ea era scutită de griji. Se uită la el cu un amestec de dragoste şi milă, căci uneori înfricoşată de gândurile care o trezeau şi mai ales de coşmaruri, s-ar fi dus în dormitorul lui şi s-ar fi ghemuit lângă pătuţul lui, o oră sau mai mult, cu ochii aţintiţi spre faţa lui adormită, tihna lui având darul de a-i alunga neliniştile.

Deşi ştia că n-o să se trezească, ea apăsă pe clanţă cu atâta grijă de parcă ar fi fost pericol de explozie. Veioza ardea credincioasă, fără rost, copleşită de lumina lunii, care pătrundea prin ferestrele fără perdele. William dormea ca de obicei pe spate, cu amândouă braţele deasupra capului. Capul îi căzuse într-o parte şi gâtul subţire, atât de întins încât ea putu vedea cum îi bătea pulsul, părea prea fragil ca să-i susţină greutatea. Buzele erau uşor desfăcute şi ea nu putu vedea, nici auzi şuieratul încet al respiraţiei. Pe când ea îl privea, el deschise deodată ochii, lipsiţi de privire, îi dădu peste cap, apoi îi închise la loc, scoase un oftat şi căzu din nou în starea aceea care amintea de moarte.

Închise uşa încet şi se întoarse în camera ei, de alături. Trase pătura de pe pat şi-o puse pe umeri şi o porni înspre scară. Balustrada veche de stejar, bătută cu numeroase cuie, cobora spre întunericul holului, unde tic-tacul ceasului bunicului se auzea neobişnuit, groaznic de tare, ca o bombă cu ceas. Mirosul casei îi umplu nările, acru ca de sticlă veche şi goală, puternic ca cel al mâncărurilor greoaie de la popotă. Ţinând lampa spre perete, ea coborî, trăgând pătura pe umeri şi bâjbâind în întuneric. Preşul de pe scări îi înţepa picioarele goale. Domnişoara Williard nu-l curăţase niciodată, argumentând că inima nu i-ar permite să care aspiratorul din treaptă în treaptă, iar tatăl ei nu observase vreodată murdăria din casă. La urma urmelor, el stătea aşa de puţin acasă! Stând nemişcată în întuneric, ea îşi aduse aminte de tatăl ei. Poate ajunsese de acum la locul crimei. Depindea de cât de departe trebuia să meargă cu maşina. Dacă era chiar la marginea sectorului său, nu s-ar fi întors înainte de ora prânzului.

Ea ar fi dorit ca el să se întoarcă înainte de micul dejun, încât s-o găsească aici, târându-se singură şi vlăguită în capul scărilor, aşteptându-l, înspăimântată de faptul că o părăsise. Să fi băgat maşina încet, lăsând garajul deschis ca să n-o trezească bufnitura uşilor, apoi să se fi strecurat, ca un hoţ prin uşa din spate. Ea ar fi auzit zgomotul apei în spălătoria de jos, paşii lui pe mozaicul din hol. Apoi el s-ar fi uitat în sus şi ar fi văzut-o. Ar fi urcat în fugă pe scări, îngrijorat atât pentru ea, dar şi la gândul că ar deranja-o pe domnişoara Williard cu chipul lui îmbătrânit pe neaşteptate din pricina oboselii, trecându-şi cu gingăşie mâna peste umerii ei tremurânzi.

— Nell, draga mea, de cât timp eşti aici? Nu trebuia să te dai jos din pat. O să răceşti. Haide, fetiţa mea, n-ai de ce să te temi. M-am întors acasă. Am să te duc din nou în pat şi tu ai să mai dormi oleacă. O să am eu grijă de micul dejun. Cam peste o jumătate de oră am să ţi-l aduc pe tavă. Ce părere ai?

Şi el ar fi dus-o înapoi în cameră, alintând-o, insuflându-i încredere, încercând să arate că nu i-a fost frică, îngrijorat că ea ar fi putut să strige după mama ei, că domnişoara Williard ar fi apărut, supărată şi văicărindu-se, plângându-se că vrea să doarmă, că mizerabila asta de casă o să se ducă la naiba şi că el o să fie despărţit de William. El îl iubea pe William şi n-ar fi suportat să-l piardă. Ar fi putut să rămână numai cu William şi

să oprească tribunalul să-l dea mamei în custodie dacă ea ar fi acasă să aibă grijă de fratele ei.

Se gândea la ziua care începea. Era o miercuri, o zi cenuşie. Nu o zi neagră, când n-ar fi vrut să-şi vadă tatăl câtuşi de puţin, dar nicio zi galbenă, ca duminica, când cu excepţia unui telefon, ar fi putut fi aici cea mai mare parte a timpului. Dimineaţa, imediat după micul dejun, el ar fi fost la morgă efectuând o autopsie. Mai erau şi autopsiile celor care mor la spital, bătrâni, sinucigaşi, accidentaţi. Dar cadavrul pe care-l examina probabil acum ar fi fost primul de pe masa de la morgă. Crimele aveau prioritate. Nu spunea asta mereu la Laborator? Ea se gândi, fără prea mare curiozitate, la ceea ce el ar fi putut face chiar în clipa aceea lângă un cadavru necunoscut, de om tânăr sau bătrân, de bărbat sau femeie. Indiferent de ceea ce făcea, cadavrul n-ar mai fi simţit, n-ar mai fi ştiut nimic. Unui mort nu-i mai este frică de nimic şi n-avea de ce să se mai teamă. Numai cel în viaţă avea puterea să sufere. Şi, deodată, două umbre se mişcară în întunericul holului şi ea auzi vocea mamei sale, strigând tare, îngrozitor de tare, o voce încordată, spartă, străină.

— Iarăşi munca ta! Blestemata ta de muncă! Slavă Domnului că eşti bun la aşa ceva. Nu eşti bun însă să devii un adevărat doctor. Ai pus un diagnostic prost cu ani în urmă şi atâta ţi-a fost, nu-i aşa? N-ai fost în stare să te ocupi de corpuri în viaţă, de sânge care curge prin vine, de nervi care simt. Eşti bun numai să te ocupi de morţi. Te simţi bine, nu-i aşa, că au încredere în tine? Telefonul sună la orice oră din zi şi din noapte, poliţia te escortează. Fără să te gândeşti că stau aici îngropată de vie, în mlaştina asta împuţită împreună cu copiii tăi. Nici nu mă mai vezi. Aş fi mai interesantă pentru tine dacă aş fi moartă, întinsă pe masa ta. Aşa cel puţin ai fi nevoit să-mi dai puţină atenţie.

Se auzi apoi mormăitul tatălui, în apărarea lui, deprimat; jalnic. Ascultase în întuneric şi ar fi vrut să-i strige:

— Nu-i răspunde aşa! Nu te lăsa copleşit! Nu înţelegi, oare, că o să te dispreţuiască şi mai mult?

Cuvintele lui îi ajungeau fragmentar, greu de desluşit.

— Asta-i munca mea. Ce pot să fac eu mai bine. E tot ce pot să fac.

Şi apoi mai clar:

— Asta ne ţine pe noi.

— Nu pe mine. Nicio clipă mai mult.

După aceea, o izbitură de uşă.

Amintirea era atât de vie încât pentru o clipă crezu că a auzit ecoul izbiturii. Se poticni înfăşurându-se în pătură şi deschise gura ca să strige la ei. Văzu însă că holul era gol. Nu era nimeni, în afară de geamul pătat de la uşa din faţă, prin care pătrundeau razele lunii, de tic-tacul ceasului, de maldărul de haine agăţate la intrare. Se aşează pe scară.

Îşi aduse aminte. Trebuia să facă ceva. Băgă mâna în buzunarul de la halat şi simţi plastilina rece şi lipicioasă reprezentându-l pe doctorul Lorrimer. Îl scoase cu grijă afară, peste pătură şi îl apropie de flacăra lămpii. Era cam pocit, cu faţa acoperită de scamele din buzunar, dar era încă întreg. Îi îndreptă mâinile şi picioarele şi apăsă cu putere şuviţele de vată neagră pe care le folosise în loc de păr. Halatul alb, făcut dintr-o batistă veche era extrem de reuşit, se gândi ea. Ce păcat că nu putuse să folosească chiar una din batistele lui şi o şuviţă din părul lui. Figura reprezenta mai mult decât doctorul Lorrimer, care nu se purtase frumos cu ea şi cu William şi care îi aruncase pur şi simplu din Laborator. Reprezenta întreg Laboratorul de la Hoggatt.

Trebuia omorât. Încet, ea izbi plastilina de balustradă, care pur şi simplu se turti, capul pierzându-şi identitatea. Ea îl refăcu cu grijă, ţinându-l aproape de flacără. Mirosea însă urât şi se temu să nu ia foc bucata de pânză. Vârî adânc unghia de la degetul mic după urechea stângă. Tăietura era clară şi adâncă, direct la creier. Aşa era mai bine. Oftă satisfăcută. Ţinând creatura ucisă în palma dreaptă, sfărâmă plastilina roză, halatul alb, părul din vată, făcând un bulgăre amorf. Apoi, înfăşurată bine în pătură, aşteptă ivirea zorilor.

3.

Maşina, un Morris Minor verde, fusese răsturnată peste marginea unei gropi nu prea adânci de pe întinderea pustie şi rămăsese să zacă pe platoul plin de iarbă, la circa trei metri de mal ca un animal neîndemânatic gata să intre în vizuină. Trebuia să fi fost acolo de ani de zile, pradă hoţilor, jucărie

improvizată a copiilor din partea locului, un adăpost binevenit pentru un hoinar pripăşit pe acolo ca bătrânul beţiv de şaptezeci de ani care dăduse de cadavru. Cele două roţi din faţă fuseseră scoase, iar roţile ruginite din spate, cu cauciucurile aproape putrezite, intraseră adânc în pământul calcaros; vopseaua fusese lovită şi zgâriată, bordul dispăruse complet ca şi volanul. Două lămpi, una îndreptată în sus, de pe buza gropii şi cealaltă pe locul unde începea platoul, luminau starea ei jalnică. Astfel luminată, ea arăta – se gândea Kerrison – ca o sculptură modernă cam grotescă şi pretenţioasă, pe marginea abisului. Arcurile de la perna din spate fuseseră rupte şi date la o parte.

Pe perna din faţă zăcea trupul unei fete. Picioarele erau puse cu grijă unui lângă altul, ochii sticloşi erau pe jumătate deschişi, gura, cu buzele nefăcute, era marcată de două şuviţe de sânge. Din cauza lor, fata, care trebuie să fi fost drăguţă sau având cel puţin gingăşia copiilor, căpătase aspectul unui clown bătrân. Pardesiul, prea subţire pentru o noapte de noiembrie, fusese tras până la talie. Purta ciorapi lungi şi portjartierul îi lăsase urme pe pulpele albe şi grăsuţe.

Apropiindu-se mai mult de cadavru, sub privirile atente ale lui Lorrimer şi Doyle, el se gândea de câte ori asistase la asemenea scene şi i se părea atât de nereal, de anormal, de neobişnuit şi de caraghios încât abia se stăpâni să nu râdă. Nu simţea acelaşi lucru când un cadavru intrase în putrefacţie. Carnea viermănoasă sau bucăţile de haine spălăcite le simţea ca aparţinând de-acum pământului în care fuseseră îngropate, cu nimic mai neobişnuit sau mai îngrozitor decât un morman de gunoi sau un maldăr de frunze moarte. Dar acum, când culorile şi trăsăturile scoteau în evidenţă trupul, încă aparent atât de omenesc, părea atât de absurd şi de caraghios, cu pielea obrajilor palizi, la fel de artificială ca şi plasticul vopsit al maşinii în care se odihnea. Părea de necrezut că nu mai putea fi ajutată. Ca întotdeauna, trebuia să-şi înfrâneze dorinţa de a-şi lipi gura de gura ei ca s-o readucă în simţiri sau de a-i vârî un ac în inima caldă încă.

Se mirase când l-a găsit acolo pe Maxim Howarth, de curând desemnat director al Laboratorului de medicină legală, dar şi-a adus aminte că Howarth spusese ceva care avea legătură cu următorul caz de crimă. Presupunea că fusese însărcinat să se ocupe de caz. Trăgându-şi capul din uşa deschisă, spuse:

— E mai mult ca sigur un caz de strangulare cu mâna. Şuviţele de sânge din gură sunt de la limbă, care a fost prinsă între dinţi. Strangularea cu mâna provoacă invariabil moartea. Ea nu şi-ar fi putut face singură acest lucru.

Vocea lui Howarth era controlată cu grijă.

— M-aş fi aşteptat la o mai mare contuzionare a gâtului.

— De obicei, aşa e. Întotdeauna se produce o vătămare a ţesuturilor, deşi mărimea suprafeţei contuzionate depinde de poziţia agresorului şi a victimei, de modul în care a fost apucat gâtul, precum şi de intensitatea apăsării. Mă aşteptam să găsesc vătămări interne profunde, dar ele se pot produce fără prea multe semne superficiale. Aceasta se întâmplă atunci când asasinul a menţinut apăsarea până a survenit moartea; vasele de sânge s-au golit, iar inima a încetat să mai bată înainte ca el să fi luat mâinile. Cauza morţii este asfixia şi e de aşteptat să găseşti semnele obişnuite ale acesteia. Lucrul cel mai interesant în acest caz este spasmul cadaveric. Se poate vedea că ea strânge mânerul de bambus al poşetei. Muşchii sunt complet rigizi, dovadă că înşfăcarea s-a produs în clipa morţii sau aproape de aceasta. N-am mai văzut niciodată până acum spasm cadaveric într-un caz de strangulare cu mâna şi e într-adevăr interesant. Trebuie să fi murit extrem de repede. O să aveţi o idee mai clară despre ce anume s-a întâmplat când o să asistaţi la autopsie.

„Cu siguranţă”, se gândi Howarth, „la autopsie”. Se întreba cât de curând o să se apuce Kerrison de treaba asta. Nu-i era frică că o să-l lase nervii, dar se gândea la stomacul lui şi ar fi vrut să nu fie acolo. Nu exista niciun respect pentru moarte acolo: nu putea fi vorba de nicio condescendenţă. I se părea groaznic că mâine, el, un străin, o va privi fără jenă în toată goliciunea ei. Dar pentru moment, văzuse îndeajuns. Putea să se dea deoparte fără nicio grijă. Ridicându-şi gulerul de la impermeabil ca să se apere de aerul rece al dimineţii, urcă panta până sus şi apoi se uită la maşina rămasă jos. Parcă se filma o secvenţă dintr-un film: scena puternic luminată, plictiseala aşteptării autorilor principali, scurtele momente de activitate, atenţia concentrată asupra amănuntelor. Trupul putea fi uşor al unei actriţe care interpreta rolul unei moarte. Chiar se aşteptase întrucâtva ca cineva din poliţie să se ducă să-i aranjeze părul.

Noaptea era pe sfârşite. În urma lui, cerul se luminase de-acum spre răsărit şi câmpul care nu avusese formă şi fusese învăluit în întuneric începea să-şi regăsească înfăţişarea. Spre apus, putea vedea conturul caselor, probabil un cătun, o linie continuă de acoperişuri asemănătoare, ca şi pete pătrate de întuneric, sparte de lumini galbene, fiindcă acei care se sculaseră deja aprinseseră luminile. Drumul pe care lovise maşina sa, plin de bolovani şi argintiu, ca un peisaj lunar, căpăta formă şi direcţie, devenind ceva obişnuit. Nu mai rămăsese nimic misterios. Locul fusese un crâng între cele două capete ale oraşului, plin de gunoaie, mărginit de copaci răzleţi deasupra unui şanţ. Ştia că şanţul se va umple cu urzici şi cu gunoaie urât mirositoare, copacii vor fi distruşi de vandali, trunchiurile lor vor fi scrijelite cu iniţiale, ramurile mai joase vor fi rupte. Aici era un teritoriu al nimănui, un teren tocmai potrivit pentru crimă.

Era fireşte o greşeală să vii până aici. Putea să-şi dea seama că rolul de „privitor” n-a fost niciodată demn. Puţine lucruri demoralizau mai mult decât să stai fără rost în vreme ce alţii îşi dovedeau competenţa profesională: Kerrison, acest cunoscător al morţii, pur şi simplu adulmecând cadavrul; fotografii taciturni, preocupaţi de lumină şi de unghiuri; inspectorul Doyle, însărcinat în cele din urmă cu un caz de asasinat, impresar al morţii, încordat şi înăbuşindu-şi dorinţa ca un copil jinduind după o jucărie nouă de Crăciun. Cândva, pe când aşteptau sosirea lui Kerrison, Doyle pufnise în râs, hohotind zgomotos, umplând astfel golul apărut. Iar Lorrimer? Înainte de a atinge cadavrul îşi făcuse semnul crucii. Fusese un gest mic şi precis, încât Howarth l-ar fi putut scăpa, dar lui nu-i scăpa nimic din ceea ce făcea Lorrimer. Ceilalţi nu păreau şocaţi de ciudăţenia aceasta. Probabil că se obişnuiseră cu ea. Domenica nu-i spusese că Lorrimer era bisericos. De altfel, soră-sa nu-i spusese mai nimic despre iubitul ei. Lui i-ar fi fost de-ajuns să se uite la faţa lui Lorrimer, în ultima lună, ca să-şi dea seama de asta. Faţa lui Lorrimer. Mâinile lui Lorrimer. Era de mirare că el nu observase ce degete lungi avea sau cu câtă delicateţe îi acoperise mâna fetei cu un sac de plastic, după cum explicase el, conştient fiind de rolul de instructor, ca să se păstreze orice probă care s-ar fi aflat sub unghii. El luase o probă de sânge din braţul moale şi umflat, căutând vâna cu grijă ca şi cum ea ar fi tresărit la înţepătura acului.

Mâinile lui Lorrimer. Howarth îşi alungă imaginile chinuitoare din minte. Niciodată până atunci nu avusese resentimente faţă de iubiţii Domenicăi. Nu fusese nici măcar gelos pe soţul ei, care murise. I se păruse rezonabil ca ea să dorească să se mărite, aşa după cum ea putea să se hotărască, într-un moment de plictiseală sau de lăcomie, să-şi cumpere o haină de blană sau o nouă bijuterie. Îi plăcuse chiar unul ca Charles Schofield. Şi atunci, de ce, chiar din prima clipă, i se păruse insuportabil gândul că Lorrimer s-ar afla în patul surorii sale. Nu atât că ar fi fost în patul ei, dar cel puţin nu la Leamings. Încă se mai întreba unde au reuşit ei să se întâlnească, cum a reuşit Domenica să-şi găsească un nou iubit fără ca nimeni din tot Laboratorul, ba şi din întregul sat să fi ştiut? Cum s-au putut întâlni şi unde?

Totul începuse, fireşte, la nenorocitul ăla de dineu, cu douăsprezece luni în urmă. Pe vremea aceea, păruse şi normal şi civilizat să se sărbătorească preluarea de către el a funcţiei de director, printr-o petrecere intimă la el acasă, pentru colaboratorii din eşaloanele superioare. Mâncaseră, după cum îşi amintea, pepene, apoi „Stroganoff” şi salată. Ca şi el, Domenica iubea mâncarea bună şi, uneori, ei îi făcea plăcere să gătească. El deschisese pentru ei un vin bordo 1961, fiind vinul pe care el şi Domenica îl aleseseră pentru masă şi nu s-ar fi gândit să le ofere oaspeţilor ceva obişnuit. El şi cu Domenica îşi schimbaseră obiceiurile. Le plăcea să ia masa de seară după un anumit ritual, despărţind zilele lucrătoare de serile petrecute împreună. Nu fusese greşeala lui că Bill Morgan, cel care controla vehiculele, se hotărâse să vină într-o cămaşă cu gulerul deschis şi în pantaloni de catifea reiată. Nici el, nici Domenica nu s-au preocupat de cum o să fie îmbrăcaţi oaspeţii. Dacă Bill Morgan s-a simţit stingher din cauza acestor formalisme lipsite de importanţă, nu rămânea decât fie să-şi schimbe hainele, fie să dovedească o mai mare receptivitate la ciudăţeniile croitorilor.

Niciodată nu i-ar fi trecut prin cap lui Howarth că cei şase colaboratori cu funcţii mari, stând stingheriţi în jurul mesei, la lumina lumânărilor, neameţiţi încă de vin, ar fi putut vedea întreaga ocazie drept o şaradă gastronomică având rolul de a le dovedi superioritatea sa intelectuală şi socială. Cel puţin Paul Middlemass, cercetător ştiinţific principal la Secţia de documente, apreciase vinul trăgând sticla de pe masă spre el şi

umplându-şi din nou paharul, în timp ce-şi privea gazda cu ochi leneşi şi ironici. Iar Lorrimer? Lorrimer nu mâncase practic nimic, băuse şi mai puţin, împingând paharul aproape ostentativ, fără să-şi ia ochii de la Domenica, de parcă nu mai văzuse în viaţa lui o femeie. Acesta fusese probabil începutul. Cum anume progresase relaţia lor, când şi cum au continuat să se întâlnească, cum s-a încheiat, Domenica nu i-a mărturisit.

Petrecerea fusese un fiasco public şi personal. Dar ce or fi vrut colaboratorii lui, se mai întreba el. O seară cu multă băutură, într-o atmosferă intimă la Moonraker? Un chef la primărie, cu toată lumea din Laborator, inclusiv femeia de serviciu, doamna Bidwell, şi bătrânul îngrijitor Scobie? Sau la un bar public – „Sus genunchii, madam Brown”? Poate s-au gândit că prima mişcare ar fi trebuit să vină din partea lor. Într-adevăr, trebuia să admită că sunt două părţi. Premisa convenţională era că laboratorul lucra ca o echipă înhămată la aceeaşi căruţă, hăţurile aflându-se uşor dar ferm în mâinile directorului. Lucrul acesta funcţionase destul de bine la Bruche. Dar acolo el condusese un laborator de cercetări având o disciplină comună. Cum puteai conduce o echipă când personalul se ocupa de mai multe discipline ştiinţifice diferite, folosind metode proprii, răspundea direct de rezultatele lor, erau obligaţi la sfârşit să le justifice sau să le apere în singurul loc unde calitatea unei lucrări de medicină legală putea fi judecată corespunzător, boxa martorilor dintr-un tribunal? Era unul din locurile cele mai pustii din lume, iar el nu fusese niciodată acolo.

Bătrânul doctor Mac, predecesorul său, obişnuia din câte ştia, să dea năvală la locul crimei, ca un bătrân copoi adulmecând mirosuri pe jumătate uitate, efectuând el însuşi analizele şi apărând în final ca un profet înviat din Vechiul Testament la bara martorilor, salutat de judecător cu formule juridice reci şi aclamat zgomotos de avocat ca un vechi tovarăş de pahar, căruia îi ducea de mult dorul şi care se întorsese cu bine la ei. Niciodată n-ar fi procedat aşa. El fusese desemnat să conducă laboratorul şi o va face în felul lui. Se întrebase, făcându-şi un examen de conştiinţă, în lumina rece a zorilor, dacă hotărârea lui de a examina ultimul caz de crimă, începând cu momentul în care a fost chemat la locul crimei şi până la judecarea la tribunal se datora într-adevăr dorinţei de a învăţa sau pur şi simplu unui impuls laş de a face impresie sau, şi mai rău, de a-şi atrage

colaboratori, de a le arăta că le aprecia calităţile şi că voia să fie unul de-al lor. Într-un asemenea caz, ar fi fost o altă greşeală de apreciere care ar fi contribuit la eşec, începând cu clipa în care primise noua funcţie.

Avea impresia că aproape totul se terminase. Degetele ţepene ale fetei fuseseră desprinse de pe poşetă şi mâinile înmănuşate ale lui Doyle începuseră să scoată puţinele lucruri dinăuntru pe o bucată de plastic întinsă pe capota maşinii. Howarth îşi putu face o imagine a ceea ce părea să însemne o poşetuţă, un ruj de buze, o bucată de hârtie împăturită. Probabil o scrisoare de dragoste, sărmana de ea. Oare primise scrisori de la Lorrimer? – se întreba el. El era întotdeauna primul la uşă când venea poşta şi, de obicei, îi ducea el scrisorile surorii sale. Poate că Lorrimer ştia acest lucru. Cu siguranţă că-i scrisese, că s-au întâlnit. Lorrimer n-ar fi riscat să telefoneze de la Laborator sau de acasă seara, când el, Howarth, ar fi putut intercepta convorbirea.

Urmau să deplaseze cadavrul. Duba de la morgă se apropiase şi mai mult de marginea gropii, iar targa fusese adusă chiar acolo. Poliţiştii scoteau din dubă baraje, ca să împrejmuiască locul crimei. În curând, se vor aduna spectatori, copii curioşi goniţi de adulţi, fotoreporteri. Îi putea vedea pe Lorrimer şi Kerrison stând de vorbă ceva mai departe, întorşi cu spatele, cu capetele apropiate. Doyle îşi închidea carneţelul de notiţe şi supraveghea ridicarea cadavrului, parcă ar fi fost o piesă preţioasă şi s-ar fi temut să nu se spargă ceva. Se lumina tot mai mult.

Îl aşteptă pe Kerrison să se urce lângă el şi o porniră spre locul unde erau parcate maşinile. Howarth lovi cu piciorul o cutie goală de bere. Se rostogoli cu zgomot peste potecă, izbindu-se de ceea ce mai rămăsese dintr-un vechi cărucior, cu un zgomot asemănător unui pocnet de pistol. Zgomotul îl făcu să tresară. Spuse morocănos:

— Un loc potrivit ca să mori! Unde Dumnezeu ne aflăm? M-am ţinut după maşinile poliţiei.

— I se spune „cariera”. Aşa îi zic localnicii care scot de aici, încă din Evul Mediu, un calcar moale. Prin împrejurimi nu se găseşte piatră de construcţii, aşa că ei folosesc „cariera” pentru a-şi înălţa casele şi chiar unele biserici. Un exemplu îl constituie Capela Fecioarei, de la Ely. Mai toate satele îşi au cariera lor. În

prezent, s-au extins prea mult. Unele sunt destul de frumoase, primăvara şi toamna, adevărate oaze de flori de câmp.

Oferea informaţiile aproape fără intonaţie, ca un ghid care-şi face datoria repetând pe dinafară un text oficial. Deodată se clătină şi se sprijini de portiera maşinii. Howarth se întrebă dacă era bolnav sau extrem de obosit. Apoi medicul patolog îşi reveni şi spuse, încercând să pară vioi:

— Am să-i fac autopsia mâine la nouă dimineaţa la St. Luke. O să ştie portarul. O să lăsăm la el un mesaj.

Mormăi un la revedere, încercă să zâmbească, apoi se urcă în maşină şi trânti uşa. Roverul o porni încet spre şosea.

Howarth era convins că Doyle şi Lorrimer nu erau departe. Agitaţia lui Doyle era ca şi palpabilă. Se uită peste câmp spre şirul îndepărtat de case, cu ziduri de cărămidă galbenă şi ferestre pătrate, acum complet vizibile.

„Trebuie să fie pe aici pe undeva. Probabil în pat. Dacă n-o locui singur. Nu s-o fi sculat aşa devreme? Nu, o sta întins întrebându-se ce să facă, aşteptând să apară o maşină, să sune soneria. Dacă o să fie în toate minţile, totul o să fie altfel. O să-şi stoarcă creierii, în semiîntuneric, întrebându-se dacă trebuia să-şi ardă hainele, să-şi cureţe pantofii de noroi. Numai că n-o să reuşească să le facă pe toate. Nici să şteargă orice urmă. Şi n-o să aibă o sobă aşa de mare pentru costum. Şi chiar de-ar avea, ce o să spună când o să-l întrebăm? Aşa că s-ar putea să nu facă nimic. O să stea şi o să aştepte. N-o să mai adoarmă. N-a dormit noaptea trecută. Şi n-o să mai doarmă un timp”.

Howarth nu se simţi bine. Masa de seară o servise devreme şi scurt şi simţea că-i este foame. Senzaţia de greaţă pe stomacul gol era teribil de neplăcută. Îşi stăpâni vocea, care trăda un uşor interes.

— Crezi că e destul de clar?

— O obişnuită crimă locală. Socotesc că e un asasin de prin partea locului. Un pungaş însurat, după biletul rupt de la berăria „Oldfellow”, scrisoarea din poşetă ameninţând-o ca să părăsească alt flăcău. Un străin n-ar fi ştiut de locul acesta. Şi ea n-ar fi venit cu el aici. După cum privea ea, au stat unul lângă altul, până când el a apucat-o cu mâinile de gât. Singura întrebare e dacă au plecat amândoi de acasă sau el a plecat mai devreme şi a aşteptat-o.

— Ştiţi deja cine este ea?

— Încă nu. Nu e nicio agendă în poşeta ei. Am să aflu însă în circa o jumătate de oră.

El se întoarse spre Lorrimer.

— Probele o să fie la Laborator în jur de ora nouă. O să le asiguraţi prioritate?

Vocea lui Lorrimer era aspră.

— Crimele au prioritate. Ştiţi acest lucru.

Mugetul de satisfacţie al lui Doyle îl călca pe nervi pe Howarth.

— Slavă Domnului! Ocupaţi-vă de cazul Gutteridge. Am fost ieri în secţia de biologie şi Bradley mi-a spus că raportul nu era gata; lucra la un caz pentru Apărare. Toţi cunoşteau povestea că Laboratorul este independent de poliţie şi sunt fericit s-o menţin cât mai mult. Dar bătrânul Hoggatt a întemeiat acest loc ca un laborator al poliţiei şi când au apărut şi fleacurile n-am mai avut ce face. Aşa că fă-mi un serviciu. Fă să se mişte asta din loc pentru mine. Vreau s-o rezolv şi cât se poate de repede.

Se legăna uşor pe tocuri, cu faţa numai zâmbet, ridicată spre soare-răsare, ca un câine fericit care trage aerul în piept, stimulat de vânătoare. Ce ciudat, se gândea Howarth, nu recunoscuse ameninţarea rece din glasul lui Lorrimer.

— Hoggatt face pentru moment o cercetare pentru Apărare. Dacă ne-o cer şi dacă proba este trimisă, va ajunge aşa cum trebuie. E o problemă legată de sectorul nostru. Nu suntem încă un laborator al poliţiei, chiar dacă dumneata intri şi ieşi de acolo ca în bucătăria de acasă. Şi eu sunt cel care stabileşte priorităţile în laboratorul meu. Veţi primi raportul de îndată ce va fi gata. Până atunci, dacă doriţi să-mi puneţi întrebări, poftiţi la mine şi nu la subordonaţii mei. Iar dacă nu sunteţi invitat, nu vă apropiaţi de laboratorul meu.

Fără să mai aştepte răspuns, se duse la maşină. Doyle se uită după el, încurcat, dar şi supărat.

— Fir-ar să fie! Laboratorul lui! Ce l-o fi apucat? S-a făcut aşa de arţăgos, de parcă ar fi o căţea în călduri. Dacă nu-şi recapătă stăpânirea de sine o să ajungă fie pe patul unui spital, fie la lada de gunoi.

Howarth spuse cu răceală:

— Are însă dreptate. Orice întrebare privind activitatea trebuie adresată lui şi nu cuiva din personal. Şi apoi se obişnuieşte să se ceară voie înainte de a merge la Laborator.

Dojana îl ustură, Doyle se încruntă. Faţa i se întunecă. Howarth putu zări pentru o clipă furia cu greu stăpânită sub masca unei bune dispoziţii. Doyle spuse:

— Bătrânul doctor Mac obişnuia să salute poliţia în laboratorul lui. El avea ciudata părere, ca să vezi, că merita să ajuţi poliţia. Dar dacă nu suntem bineveniţi, e mai bine să vorbiţi eu şeful. Fără îndoială că el o să dea instrucţiuni.

Făcu stânga împrejur şi se îndreptă spre maşină, fără să aştepte răspunsul. Howarth se gândi:

— Blestematul de Lorrimer! Pe orice pune el mâna se întoarce împotriva mea. Simţi atâta ură încât avu senzaţie de vomă. De parcă chiar trupul lui Lorrimer ar fi zăcut acolo jos în groapă. De parcă cadavrul lui Lorrimer ar fi fost întins pe masa de disecţie a doua zi, gata pentru eviscerаţia rituală. Ştia că greşise în privinţa lui. Diagnosticul fusese pe cât de simplu pe atât de umilitor – clocotul sângelui din vine, care până atunci fierbea mocnit iar acum se dezlănţuia într-un chin. Invidia, se gândi el, are aceleaşi simptome ca şi frica: gura la fel de uscată, inima care bate teribil, agitaţia care-ţi alungă pofta de mâncare şi liniştea. Ştia că de data aceasta boala era fără leac. N-avea nicio importanţă că problema se încheiase, nimic nu mai putea îndrepta lucrurile, nici timpul şi nici distanţa. Singurul sfârşit era moartea. A lui Lorrimer sau a sa.

4.

La şase şi jumătate, în dormitorul din faţă al casei aflate pe strada Acacia Close, la numărul 2, în Chevisham, Susan Bradley, soţia cercetătorului şef de la Serviciul de biologie al Laboratorului Hoggatt, fu întâmpinată de scâncetul copilului de două luni, dornic de prima alăptare de peste zi. Susan aprinse lampa de pe noptieră – o lumină roză în abajurul cu volănaşe – îşi puse halatul şi, somnoroasă, îşi târî picioarele spre baia de alături şi apoi spre camera copilului. Era o cămăruţă în spatele casei, mai mică decât o debara, dar când aprinse lumina slabă simţi cum o cuprinde iar mândria teribilă de a fi mamă. Chiar adormită, ameţită cum era în dimineaţa aceasta, prima privire în camera copilului îi făcea inima să-i bată mai tare – scăunaşul cu

spetează pictată cu iepuraşi, măsuţa pe care-l schimba, sertarele cu îmbrăcămintea copilului, pătuţul din nuiele împletite, pe care-l împodobise cu perdeluţe de bumbac, cu flori roze, albastre şi albe, ciucurii strălucitori pe care Clifford îi înşirase pe perete.

Auzindu-i paşii, copilul începu să plângă mai tare. Ea ridică gâgâlicea călduţă, mirosind a lapte şi începu s-o legene. Scâncetele încetară imediat şi guriţa lui Debbie, deschizându-se şi închizându-se ca un bot de peşte, începu să-i caute pieptul, în vreme ce lăbuţele ieşind de sub plăpumioară se deschideau ca să se prindă de cămaşa ei de noapte. Manualele spun că trebuie mai întâi să schimbi copilul, dar n-o răbda inima s-o facă pe Debbie să aştepte. Şi mai era un motiv. Pereţii casei erau subţiri şi nu voia ca plânsul să-l scoale pe Cliff.

Pe neaşteptate, el apăru la uşă, clătinându-se uşor, cu pijamaua desfăcută. Ea tresări. Vocea ei se auzi clar:

— Sper că nu te-a trezit, dragul meu. E însă trecut de şase şi jumătate. A dormit peste şapte ore. Se simte mai bine.

— Mă trezisem deja.

— Cliff, du-te înapoi în pat. Mai poţi să dormi o oră.

— Nu pot să dorm.

El se uită prin cămăruţă cam încruntat, negăsind un scaun. Susan îi spuse:

— Adu un scăunel de la baie şi pune pe tine halatul. Să nu răceşti.

El puse scăunelul lângă perete şi se ghemui posac. Susan îşi desprinse obrazul de părul moale al copilului. Micuţa lipitoare cu nasul cârn se prinse de pieptul ei, cu degetele iradiind mulţumire. Susan îşi spuse că trebuie să fie calmă şi să nu-şi lase nervii şi muşchii copleşiţi de griji. Toată lumea ştia că aşa ceva nu era bine pentru lapte. Ea spuse calm:

— Ce nu e bine, dragul meu?

Adevărul e că ştia ce nu e bine. Ştia ce urma să spună el. Simţea din nou teama că n-o să poată s-o alăpteze pe Debbie în linişte. Ar fi dorit ca el să-şi aranjeze pijamaua. Stând aşa, pleoştit şi pe jumătate dezbrăcat, arăta groaznic. Se întreba ce se întâmpla cu ea. Niciodată nu avusese acest sentiment fată de Cliff înainte ca Debbie să se nască.

— Nu mai pot. Nu mai pot să mă duc astăzi la laborator.

— Eşti bolnav?

Ea ştia că nu era bolnav, cel puţin acum. Dar o să se îmbolnăvească, dacă nu se făcea ceva în legătură cu Edwin Lorrimer. Chinul cel vechi se răsfrângea asupra ei. În cărţi s-a scris despre neagra apăsare a grijii şi pe bună dreptate; chiar aşa simţea şi ea, ca o povară permanentă care îi apăsa umerii şi inima, răpindu-i bucuriile şi, ce era mai rău, nimicindu-i plăcerea pe care i-o dădea Debbie. Poate că până la urmă o să-i zdrobească şi dragostea pe care o avea pentru ea. Fără să scoată o vorbă, aşează mai bine în braţe micuţa şi călduţa povară.

— M-am gândit să renunţ la slujbă. Nu e bună de nimic, Sue. Nu mai pot continua. M-a adus într-un asemenea hal, încât nu mai sunt bun de nimic, cum zice el despre mine.

— Cliff, tu ştii că asta nu-i adevărat. Eşti un slujbaş bun. Niciodată nu s-au plâns de tine la ultimul laborator.

— Nu eram cercetător principal atunci. Lorrimer crede că nu trebuia să fiu promovat. Are dreptate.

— N-are dreptate, dragul meu. Nu trebuia să-l laşi să-ţi submineze încrederea în tine. Ar fi ceva fatal. Tu eşti un biolog conştiincios, de nădejde. Nu trebuie să-ţi faci griji dacă nu eşti iute ca ceilalţi. N-are importanţă. Dr. Mac spunea întotdeauna că exactitatea contează. Ce importanţă are dacă asta îţi ia timp? Până la urmă, obţii răspunsul.

— Nu se mai poate. Nu mai sunt în stare să fac niciun simplu test cu peroxidază fără să mă încurc. Dacă el stă la un metru de mine, încep să-mi tremure mâinile. Iar el a început să-mi controleze toate rezultatele. Tocmai am terminat de examinat petele de pe ciocanul de lemn, în cazul Pascoe. Dar el o să stea până seara târziu ca să le facă din nou. Şi o să aibă grijă ca tot serviciul de biologie să afle de ce.

Cliff nu putea – ea o ştia bine – să facă faţă sarcasmului sau intimidării. Toate se trăgeau probabil de la tatăl lui. Bătrânul fusese paralizat după un accident cerebral şi lui Cliff trebuie să-i fi fost milă, ştiindu-l cum zace într-un pat de spital, ca un copac doborât, cu gura plină de bale, doar ochii mişcându-se cu o furie lipsită de putere de la un chip la altul. Din câte lăsase să se înţeleagă Cliff, tatăl lui fusese un învăţător nereuşit şi neiubit de elevi, având, însă, mari ambiţii legate de singurul lui băiat. Cliff fusese terorizat de el. Lui Cliff îi erau necesare încurajări şi afecţiune. Cui îi păsa dacă el nu putuse să ajungă mai mult

decât un cercetător principal? Era un om bun şi atent. Avea grijă de ea şi de Debbie. Era soţul ei şi ea îl iubea. Dar el nu trebuia să se resemneze. Ce altă slujbă ar fi putut găsi? La ce mai era el bun? Şomajul era la fel de rău în Anglia de Est ca oriunde. Avea de plătit ipoteca, factura de electricitate, pentru încălzirea centrală – şi nu puteau face economie din cauza lui Debbie, care avea nevoie de căldură – plus ratele de la mobila din dormitor. Nu terminaseră de plătit nici pentru mobila din camera copilului. Ea voise să aibă totul nou şi frumos pentru Debbie, dar asta le înghiţise toate economiile, îi spuse:

— Nu poţi să-ţi ceri transferul?

Disperarea din glasul lui i-a sfâşiat inima.

— Nimeni n-o să mă ia dacă Lorrimer spune că nu sunt bun. Se pare că e cel mai bun biolog în serviciu. Dacă el crede că eu nu-s bun, atunci chiar că nu sunt bun.

Tocmai asta începuse s-o irite pe ea – respectul victimei faţă de asupritorul ei. Uneori, înspăimântată de gândurile ei şovăielnice, ea începuse să-l înţeleagă pe doctorul Lorrimer. Îi spuse:

— De ce nu stai de vorbă cu directorul?

— Aş fi putut-o face dacă doctorul Mac ar mai fi fost acolo. El nu vrea să aibă nicio problemă cu cercetătorii principali, mai ales acum când suntem gata să ne mutăm într-un laborator nou.

Ea se gândea apoi la domnul Middlemass. Era cercetător principal la secţia de documente şi ea lucrase cu el înainte de a se mărita. De altfel, la Laboratorul Hoggatt îl cunoscuse pe Cliff. Poate el ar fi putut face ceva, ar fi putut vorbi cu Howarth, iar acesta şi-ar fi putut folosi influenţa pe lângă serviciul de personal. Ea nu era sigură de cât ajutor se putea aştepta de aici, dar nevoia de a se încrede în cineva era mai presus decât ea. Nu mai puteau continua aşa. Cliff ar fi capotat. Şi cum s-ar fi descurcat ea cu copilul, cu Cliff bolnav şi cu un viitor nesigur? Domnul Middlemass ar fi putut face ceva. Avea încredere în el pentru că trebuia să creadă în cineva. Se uită la Cliff.

— Nu-ţi face griji, dragul meu, totul o să fie bine. O să găsim noi ceva. Du-te astăzi şi o să vorbim despre asta diseară.

— Cum o să putem? Mama ta vine să ia cina cu noi.

— După cină. O să ia autobuzul de opt fără un sfert. O să stăm de vorbă după aceea.

— Nu mai pot aşa, Sue.

— N-o să mai fie nevoie. O să mă gândesc eu la ceva. O să fie totul bine. Îţi promit, dragul meu. O să fie totul bine.

5.

— Mămico, ştiai că fiecare fiinţă este unică?

— Sigur că *ştiu.* Se înţelege de la sine, nu-i aşa? Există un singur exemplar din fiecare persoană. Tu eşti tu. Eu sunt eu. Dă-i dulceaţa lui tăticu' şi nu-ţi mai băga mâneca în unt.

Brenda Pridmore, de curând desemnată funcţionar civil la registratura Laboratorului Hoggatt, împinse dulceaţa şi începu să taie metodic albuşul de la ouăle la capac, tot amânând – cum obişnuia din copilărie – momentul dramatic în care îşi va înfige furculiţa în gălbenuşul strălucitor. Dar păsuirea în cazul acestui mic ritual personal era aproape automată. Gândurile îi fugeau la descoperirile şi emoţiile primului ei serviciu, care i se părea minunat.

— Mă gândesc, unică din punct de vedere biologic. Inspectorul Blakelock, adjunct al ofiţerului de legătură, mi-a spus că fiecare fiinţă are o amprentă unică şi că nu există două tipuri de sânge exact la fel. Dacă oamenii de ştiinţă au suficiente metode, le pot deosebi pe toate, mă refer la tipurile de sânge. Ziua aceasta, zice el, nu este departe. Specialistul în serologie va putea să spună de unde vine sângele, chiar dacă e vorba de o pată uscată. Mai greu e când sângele e uscat. Dacă sângele este proaspăt, putem obţine mai multe rezultate de la el.

— Ce meserie nostimă ţi-ai găsit! Doamna Pridmore umplu iar ceainicul cu apă din ibricul de pe plită şi se aşeză din nou pe scaun. În bucătăria fermei – cu perdeluţe din creton înflorat încă netrase – era cald şi plăcut, mirosind a pâine prăjită, slănină rumenită şi ceai fierbinte şi tare.

— Nu ştiu dacă-mi place ideea că tu verifici bucăţi de trupuri şi haine pătate cu sânge. Sper că te speli bine pe mâini înainte de a te întoarce acasă.

— Mamă, lucrurile nu stau aşa! Toate materialele vin în saci de plastic, cu fişe de identificare. Trebuie să avem grijă ca toate să fie etichetate şi înscrise corect în registru. Să se asigure

evidenţa sau cum spunea inspectorul Blakelock integritatea eşantionului. Nu atingem nicio bucăţică de trup.

Aducându-şi deodată aminte de borcanele sigilate, în care se afla tot ce se găsise în stomac, bucăţi de ficat şi intestine disecate cu grijă, arătând cu nimic mai înfricoşător decât borcanele din laboratorul de ştiinţe naturale al şcolii, ea spuse repede:

— Ei, nu cum îţi închipui matale. Dr. Kerrison face toate autopsiile. E medic patolog, detaşat la Laborator. Bineînţeles, multe organe sosesc pentru analiză la noi.

Inspectorul Blakelock îi spusese – îşi aminteşte bine – că în camera frigorifică a laboratorului era odată un cap întreg. Nu era însă un lucru pe care să-l spună mamei sale. Chiar ar fi dorit ca inspectorul să nu-i fi spus. Camera frigorifică, scundă şi slab luminată ca un sarcofag, avea asupra ei o fascinaţie sinistră. Doamna Pridmore reţinu un nume familiar.

— Ştiu cine e doctorul Kerrison. Aşa cred. Locuieşte la Vechea Parohie, în Chevisham, chiar lângă biserică, nu-i aşa? Nevastă-sa a fugit cu un medic de la spital, l-a lăsat cu doi copii – cu o fată cam ciudată şi cu un băieţel mic, sărmanul de el. Îţi mai aduci aminte, Arthur, de toată discuţia de pe vremea aceea?

Soţul nu răspunse şi nici ea nu se aştepta la aşa ceva. Era de acum stabilit că Arthur Pridmore lăsa toată discuţia de la micul dejun în seama soţiei. Brenda spuse fericită:

— Medicina legală ajută poliţia nu numai să afle cine e vinovat. Noi ajutăm şi la dovedirea nevinovăţiei. Oamenii uneori uită asta. Am avut un asemenea caz luna trecută, nu pot să dau nume, firește, când o fată de şaisprezece ani l-a acuzat pe vicar de viol. Ei bine, era nevinovat.

— Asta speram şi eu! auzi colo, viol!

— Dar totul era împotriva lui. Numai că a avut noroc. Era un „secretor”.

— Ce-i asta, pentru numele lui Dumnezeu?

— Secreta grupa lui sangvină în toate fluidele trupului său. Asta nu se întâmplă cu toţi. În felul acesta, biologul a putut să examineze saliva şi să compare grupa sa sangvină cu petele de pe victimă...

— Nu la masă, Brenda, dacă nu te superi.

Coborând deodată ochii pe pata rotundă de lapte de pe faţa de masă, Brenda se gândi şi ea că micul dejun nu era poate cel

mai potrivit moment pentru a înfăţişa cele mai noi informaţii privind cercetările legate de cazul de viol. Trecu la un subiect mai sigur.

— Dr. Lorrimer, cercetător principal la serviciul de biologie, spune că eu ar trebui să lucrez la o temă de nivel „A” şi să caut să obţin un post de asistent ştiinţific. El crede că ar fi mai bine aşa decât pe postul de simplu funcţionar civil. Dacă obţin postul de asistent ştiinţific, o să am grad ştiinţific şi am să pot merge înainte. Câţiva dintre cei mai renumiţi oameni de ştiinţă din domeniul medicinii legale au început aşa, zicea el. S-a oferit să-mi dea o listă cu cărţi de citit şi-mi spunea că nu vede de ce n-aş folosi echipamentul laboratorului pentru lucrările mele practice.

— Nu ştiam că lucrezi în secţia de biologie.

— Nici nu lucrez. Sunt în principal la registratură, cu inspectorul Blakelock şi, uneori, ajut la secretariat. Dar am stat de vorbă când a trebuit să rămân o după-amiază în laboratorul lui, ca să verific rapoartele pentru tribunale, împreună cu colaboratorii lui. A fost aşa de cumsecade. Unii nu-l iubesc. Spun că e prea rece, dar eu cred că el e ruşinos. Ar fi putut fi director dacă Ministerul de Interne nu l-ar fi trecut cu vederea, numindu-l pe doctorul Howarth.

— Se pare că-ţi acordă atenţie acest domn Lorrimer.

— Doctor Lorrimer, mamă.

— Atunci doctor Lorrimer. Deşi nu înţeleg de ce vrea el să i se spună doctor. Nu aveţi niciun pacient la laborator.

— E doctor în filosofie, mamă.

— Oho! Îmi închipuiam eu că e om de ştiinţă. Oricum, fii atentă pe unde calci.

— Mamă, nu fii rea. E bătrân. Trebuie să aibă patruzeci sau mai mult. Ştii că Laboratorul nostru e cel mai vechi laborator de medicină legală din lume? Există acum laboratoare care acoperă întreaga ţară, dar al nostru a fost primul. Colonelul Hoggatt l-a creat pe moşia de la Chevisham, în 1860, pe vremea când era şeful poliţiei locale. Apoi a părăsit ferma, s-a dus la regiment, unde a murit. Pe vremea lui, medicina legală făcea primii paşi – îmi spunea inspectorul Blakelock – şi colonelul Hoggatt a fost unul dintre primii şefi de poliţie care i-a înţeles posibilităţile. Avem portretul lui în hol. Suntem singurul laborator care poartă numele fondatorului. Asta explică de ce Ministerul de Interne a

fost de acord ca noul laborator să se numească Hoggatt. Alte unităţi de poliţie îşi trimit materialele la laboratoarele regionale din nord-est, din zona metropolei şi aşa mai departe. Dar în Anglia de Est se spune: „Trimite-le mai bine la Hoggatt”.

— Ar fi mai bine să te duci şi tu la Hoggatt dacă vrei să ajungi acolo până la opt şi jumătate. Nu vreau s-o iei pe scurtătură pe la noile laboratoare. Construcţia nu e terminată, drumul nu e sigur mai ales în dimineţile întunecoase ca cea de azi. Vezi să nu cazi în vreo groapă de fundaţie sau să te pomeneşti cu o cărămidă în cap. Şantierele nu sunt locuri sigure. Ştii ce i s-a întâmplat unchiului Will.

— Ai dreptate, mămico. N-o să merg pe la noile laboratoare. Mai ales că merg pe bicicletă. Astea sunt sandvişurile mele sau ale lui tăticu’?

— Sigur că-s ale tale. Ştii doar ce mănâncă taică-tu miercurea. În dimineaţa asta, brânză cu roşii şi am să-ţi pun şi un ou fiert.

După ce Brenda îi făcu semn cu mâna la plecare, doamna Pridmore se aşează să-şi bea cea de-a doua ceaşcă de ceai şi se uită la soţul ei.

— Mi se pare că-i foarte bună slujba pe care şi-a găsit-o.

Arthur Pridmore, când binevoia să vorbească la micul dejun, o făcea pe un ton autoritar, fiind capul familiei, vătaf al domnului Bowlem şi paznic la biserica din sat. Puse furculiţa jos.

— E o slujbă bună şi ea e fericită că a obţinut-o. Orice fată care a terminat şcoala s-ar fi bucurat, nu-i aşa? E funcţionar civil în toată regula, nu? Uită-te cum o plătesc. Mai bine decât primeşte îngrijitorul de porci de la fermă. O să aibă şi drept la pensie. E o fată sensibilă şi o să fie totul bine. Nu sunt prea multe posibilităţi pentru fete în zonă. Şi tu n-ai vrut să-şi caute un serviciu la Londra.

Într-adevăr, doamna Pridmore nu voise ca Brenda să plece la Londra, pradă în calea hoţilor, a teroriştilor din I.R.A. sau pe „scena drogurilor”, cum scria misterios presa. Niciuna din vizitele ei în Capitală, nu prea dese, dar plăcute şi fără probleme, în excursie la Institutul teatral al femeilor sau şi mai rar după cumpărături, nu-i schimbase convingerea că strada Liverpool era o înspăimântătoare intrare în jungla oraşului, unde tâlhari înarmaţi cu bombe şi seringi pândeau în orice staţie de metrou, în vreme ce seducătorii îşi întindeau capcanele ca să le

prindă pe nevinovatele provinciale în orice birou. Brenda era o fată tare drăguţă, se gândea mama ei. Nici nu încape vorbă, semăna la înfăţişare cu mama, deşi creierul îl avea de la tata, iar doamna Pridmore nu avea de gând s-o expună tentaţiilor Londrei. Brenda ieşea la plimbare cu Gerald Bowlem, băiatul mai mic al şefului tatălui ei şi dacă totul mergea bine, or să fie o pereche cum nu se poate de potrivită. N-o să primească el, firește, ferma principală, dar o să aibă măcar o mică proprietate, foarte drăguţă, la Wisbech. Doamna Pridmore nu vedea niciun rost pentru alte căutări sau pentru toate discuţiile legate de carieră. Slujba de la Laborator o să-i prindă Brendei foarte bine până se mărită. Păcat că are aşa de mult de-a face cu sânge!

Parcă i-ar fi citit gândurile, soţul îi spuse:

— E interesant pentru ea. Totul e nou pentru ea. Să fiu sincer, nu e nicio deosebire faţă de alte slujbe, la fel de plicticoase în majoritatea timpului. Nu-mi închipui că i s-ar putea întâmpla ceva groaznic Brendei la laboratorul Hoggatt.

Discuţia aceasta despre primul servici al singurului lor copil o mai avuseseră, dar parcă voiau să se mai încurajeze reciproc. Cu gândul, doamna Pridmore îşi urmări fata pedalând tare pe drumul de ţară dintre pământurile domnului Bowlem şi şoseaua spre Tenpenny, lăsând în urmă casa cea veche a doamnei Button, unde mâncase, în anii copilăriei o prăjitură cu orez şi băuse o limonadă făcută în casă; apoi trecea pe la stăvilarul Tenpenny, unde vara mai culegea flori, apoi făcea la dreapta, pe şoseaua dinspre Chevisham şi după două mile, ocolind pământurile căpitanului Massey o să ajungă în satul Chevisham. Cunoştea fiecare bucăţică de drum, ceea ce îi dădea o linişte, un calm. Chiar şi Laboratorul Hoggatt, cu sânge sau fără sânge, făcuse parte din sat timp de mai bine de şaptezeci de ani, iar conacul din Chevisham avea de trei ori pe atâta. Nimic îngrozitor nu i s-ar putea întâmpla Brendei la Hoggatt. Mulţumită, doamna Pridmore trase perdeaua la loc şi se aşeză să-şi bea în tihnă cea de-a treia ceaşcă de ceai.

6.

La nouă fără zece, maşina poştei se opri la ferma Sprogg, în împrejurimile Chevishamului să lase o singură scrisoare. Era adresată domnişoarei Stella Mawson, de la ferma Lavender[1] din Chevisham, dar poştaşul era de prin partea locului şi deosebirea de nume nu-l deranja. Neamul lui Sprogg trăia de patru generaţii la ferma aceasta, iar petecul de verdeaţă din faţa gardului era cunoscut tot cu numele de Sprogg. Actualul proprietar făcuse amenajări ridicând un garaj mic din cărămidă, o baie şi o bucătărie modernă, şi, ca să marcheze metamorfoza, plantase levănţică şi schimbase numele gospodăriei. Sătenii socoteau însă noul nume doar ca o ciudăţenie a unui străin, ei neavând nicio obligaţie s-o respecte sau s-o folosească. Parcă ţinând seama de punctul lor de vedere, levănţica nici nu a supravieţuit primei ierni şi ferma Sprogg s-a numit mai departe Sprogg.

Angela Foley, de douăzeci şi şapte de ani, secretara directorului Laboratorului Hoggatt, luă plicul şi îşi dădu imediat seama, după calitatea hârtiei, după adresa bătută frumos la maşină şi după ştampila poştei din Londra, despre ce era vorba. Era o scrisoare pe care o aşteptau. O luă în bucătărie, unde ea şi prietena ei luau micul dejun şi i-o înmână fără să spună nimic, uitându-se la faţa Stellei, în timp ce aceasta o citea. După un minut, ea întrebă:

— Cum e?

— Exact de ce ne-a fost frică. Nu poate să mai aştepte. Vrea s-o vândă repede şi are un prieten căruia i-ar place s-o aibă ca fermă unde să-şi petreacă sfârşitul de săptămână. Locuind aici, suntem primele la opţiune, dar el vrea să ştie până luni dacă ne interesează.

Ea aruncă scrisoarea pe masă. Angela spuse supărată:

— Dacă ne interesează? Sigur că ne interesează! Ştie doar. I-am spus cu câteva săptămâni în urmă că o să căutăm să obţinem o ipotecă.

— Vorbe avocăţeşti. Avocatul lui vrea să ştie dacă noi putem să mergem mai departe. Iar răspunsul este că nu putem.

[1] „Levănţică”.

Aritmetica era simplă. Nimeni n-o punea în discuţie. Proprietarul voia şaisprezece mii de lire sterline. Nicio bancă nu le-ar fi avansat mai mult de zece mii. Mai aveau împreună, economisite, peste două mii. Lipseau patru mii. Cum nu mai aveau timp, puteau fi lipsă şi patruzeci.

Angela spuse:

— N-o s-o lase mai ieftin?

— Nu. Am încercat deja. Şi de ce ar face-o? E o casă cu acoperiş de trestie, din secolul XVII, complet refăcută. Şi noi am făcut îmbunătăţiri. I-am pus gard. Ar fi un prost dacă ar lăsa-o sub şaisprezece mii, chiar dacă e vorba de chiriaşi.

— Stella, noi suntem doar chiriaşi. Va trebui să ne dea mai întâi afară.

— Ăsta e şi motivul pentru care a lungit-o atâta cu noi. El ştie că ar putea avea greutăţi cu noi. Dar n-am de gând să mai stau aici sub presiune, ştiind că până la urmă tot va trebui să plecăm. N-aş mai putea scrie în condiţiile astea.

— Dar nu putem face rost de patru mii de lire într-o săptămână! Şi cum lucrurile stau cum stau, nu putem spera la un împrumut bancar nici dacă...

— Nici dacă mi-ar apare o carte anul acesta, pe care nici nu o am. Iar ce obţin eu de pe urma scrisului cu greu îmi ajunge pentru menaj. Ai avut tact să n-o spui aşa.

N-avea de gând s-o spună. Stella nu era un scriitor din cei care scriu pe bandă. Nu te puteai aştepta ca romanele ei să aducă atâţia bani. Cum spunea ultimul ei recenzent? Observaţie pretenţioasă, elegant combinată cu o proză sensibilă şi indirectă. Nu era de mirare că Angela putea să citeze toate revistele chiar dacă uneori se îndoia asupra exactităţii spuselor ei. Doar lipise meticulos toate tăieturile într-un caiet, pe care Stella se prefăcea că-l dispreţuieşte! Ea aşteptă, în vreme ce prietena ei începuse – cum spuneau ele amândouă – să umble de colo până colo ca un tigru în cuşcă, cu capul plecat şi cu mâinile băgate în buzunarele de la halat. Apoi Stella spuse:

— Ce păcat că vărul tău e aşa de nesuferit. Altfel nu ne-am fi jenat să-i cerem un împrumut. Nu ne-ar fi refuzat.

— I-am cerut deja. Nu legat, firește, de fermă. L-am rugat doar să-mi împrumute nişte bani.

Era ridicolă toată jena asta. La urma urmelor, Edwin era vărul ei. Ea avea dreptul să-i ceară. La drept vorbind erau banii bunicii

ei. Nu era niciun motiv, în fond, ca Stella să fie supărată. De câte ori nu-i păsase ei de supărarea Stellei, clipe în care chiar ea provocase înadins, aşteptând, pe jumătate ruşinată, teribila explozie de amărăciune şi disperare, la care era mai puţin o victimă şi mai mult o spectatoare privilegiată, savurând şi mai mult remuşcarea şi autoreproşul, dulceaţa împăcării. Dar acum, pentru prima dată, simţi fiorul fricii.

— Când?

Nu mai aveau nimic de făcut decât să meargă înainte.

— Marţea trecută, seara. După ce ai hotărât să anulăm rezervările pentru Veneţia, pentru luna martie, din cauza ratei de schimb. Voiam să fie un cadou de ziua ta de naştere, mă refer la Veneţia.

Ea îşi imagină scena. Chiar ea luând biletele şi rezervările de hotel, băgate într-unul din pliantele acelea mari cu ziua de naştere. Stella încercând să-i ascundă surpriza şi plăcerea. Amândouă cufundate în hărţi şi ghiduri, stabilind itinerariul fiecărei zile minunate. Să vadă pentru prima dată şi împreună imaginea fără pereche a pieţii San Marco, dinspre capătul de apus. Mulţimea de stâlpi şi de domuri albe înmănuncheate într-o lungă piramidă de lumini colorate. Să stea împreună în Piazzetta, dis-de-dimineaţă şi să privească peste apele lucioase San Giorgio Maggiore. Era un vis la fel de şubred ca şi oraşul brăzdat de ape. Totuşi, speranţa avea avantajul de a o întări să-i ceară lui Edwin un împrumut.

— Şi ce-a spus?

N-avea niciun rost să mai îmbuneze refuzul brutal, să-şi şteargă din memorie întreg episodul umilitor.

— A spus că nu.

— Presupun că i-ai spus de ce ai nevoie. Nu ţi-a trecut prin cap că o să plecăm de aici ca să stăm singure, că acest concediu e treaba noastră şi că ar fi umilitor pentru mine ca Edwin Lorrimer să ştie că eu nu-s în stare să te duc la Veneţia, nici măcar într-un tur de zece zile.

— Nu i-am spus.

Ea ţipă teribil, îngrozindu-se de tunetul din vocea ei şi simţind primele lacrimi fierbinţi. Stella era emotivă, chiar foarte emotivă, dar niciodată nu strigase.

— Nu i-am spus altceva decât că avem nevoie de bani.

— Câţi anume?

Ea şovăi, gândindu-se dacă e cazul să mintă. Dar ea nu minţise niciodată.

— Cinci sute de lire sterline. Mă gândeam că puteam s-o facem ca lumea. I-am spus doar că aveam mare nevoie de cinci sute de lire.

— În faţa unui asemenea argument nu e de mirare că el te-a refuzat. Ce-a spus el exact?

— Doar că bunica indicase cu claritate în testament care îi sunt intenţiile şi că el nu avea de gând să le încalce. Atunci i-am spus că cea mai mare parte a banilor o să-i primesc după moartea lui – cel puţin aşa mi-a spus când s-a citit testamentul – ceea ce o să fie prea târziu. O să fiu bătrână şi aş putea muri între timp. Acum aveam nevoie. Nu i-am spus de ce anume îi doream. Îţi jur.

— Ce rost are să juri? Doar nu eşti la tribunal. Şi ce-a mai spus?

Dacă Stella nu s-ar mai plimba agitându-se şi s-ar opri să se uite la ea, în loc s-o interogheze cu glasul ăsta rece, de inchiziţie. Iar noutatea era şi mai greu de spus. Nu-şi putea explica de ce anume. Chiar ea căuta să-şi scoată acest lucru din cap, cu orice chip. Într-o bună zi, o să-i spună Stellei, când o să socotească ea că-i momentul potrivit. Nu şi-a închipuit niciodată că o să fie nevoită să se spovedească atât de neaşteptat şi de brutal.

— Mi-a zis că ar trebui să las totul în seama lui. Că o să aibă noi obligaţii. Obligaţii, acesta a fost cuvântul. Şi că dacă o face, testamentul n-o să mai stea în picioare.

Stella se întoarse şi o privi în faţă.

— Noi obligaţii. Însurătoare! Asta-i prea caraghios, însurătoare, izmenitul ăsta costeliv, pedant, înfumurat. Mă îndoiesc că a vrut să atingă un alt corp în afară de trupul lui. Altceva nu ştie decât să stea singur cuc şi să aibă vicii ascunse. Nu vicii, cuvântul e prea tare. Să se însoare! Nu te-ai gândit...

Ea tăcu. Angela spuse:

— N-a menţionat însurătoarea.

— De ce s-o facă? Dar ce altceva putea anula un testament dacă nu face altul nou? O căsătorie anulează un testament. Ai ştiut asta?

— Vrei să spui că în clipa în care s-a însurat eu o să pierd moştenirea?

— Da.

— Dar asta nu e just!

— Dar de când toate lucrurile sunt juste în viaţă? N-a fost just ca bunica ta să-i lase lui averea în loc s-o împartă cu tine, numai pentru faptul că e bărbat, iar ea fiind de modă veche avea prejudecata că femeile nu trebuie să aibă bani. Oare e just ca tu să fii doar secretară la Hoggatt pentru faptul că nimeni n-a avut grijă de educaţia ta. Nu e drept ca tu să mă întreţii pe mine.

— Eu nu te întreţin. Practic, tu mă întreţii pe mine.

— E înjositor să fii mai de folos mort decât viu. Dacă inima mă lasă la noapte, atunci o să fie totul bine. Ai să poţi să încasezi banii de la asigurarea pe viaţă ca să cumperi locul şi să poţi sta mai departe. Banca o să-ţi avanseze banii când va afla că eşti moştenitoarea mea.

— Fără tine nu vrea să mai stau aici.

— Dacă va trebui să pleci de aici, asta o să fie o scuză ca să poţi trăi cum vrei tu, dacă asta vrei într-adevăr.

Angela strigă, protestând cu furie:

— N-am să stau cu nimeni în afară de tine. Nu vreau să mă duc nicăieri, ci să stau în casa asta. Ştii acest lucru. Asta-i casa noastră.

Era casa lor. Era singura casă adevărată pe care o cunoscuse vreodată. Nu era nevoie să se uite împrejur ca să ştie cu maximă claritate unde se afla fiecare lucru. Putea să stea în pat noaptea şi cu ochii închişi să se mişte cu încredere prin casă, să pună mâna pe fiecare lucru, răscolind amintirile şi găsind consolare. Cele două glastre de flori în stil victorian, pe suporţi asortaţi, le cumpărase la un sfârşit de săptămână, într-o vară, la The Lanes al Brighton. Tabloul în ulei, cu mlaştina de la Wicken, datorat unui artist, a cărui semnătură n-o puteai descifra nici la microscop, le adusese atâtea clipe de bucurie. Sabia franceză, cu teaca ei decorată, găsită într-o prăvălie de ţară, atârna acum deasupra căminului. Bunurile lor, din lemn şi porţelan, pânză şi vopsele, simbolizau viaţa petrecută împreună. Casa, lucrurile care le aparţineau reprezentau viaţa lor dusă împreună, o împodobeau şi o făceau reală, la fel cum tufele şi florile pe care le plantaseră în grădină delimitau teritoriul lor.

Deodată, ea îşi aduse aminte cu groază de un coşmar ciclic. Stăteau faţă în faţă într-o cameră goală, la mansardă, cu pereţii pe care se aflau numai reproduceri de pictură, cu duşumeaua de

lemn care te făcea să te doară picioarele, ca doi străini dezbrăcaţi, căutând să întindă mâinile ca să atingă degetele Stellei, fără să poată însă să ridice hălcile oribile care deveniseră braţele ei. Ea se cutremură şi reveni la realitatea acelei dimineţi de toamnă rece, auzind vocea prietenei ei.

— Cât v-a lăsat bunica voastră? Mi-ai spus, dar am uitat.

— Cred că în jur de treizeci de mii.

— Nici nu-i putea cheltui locuind cu tatăl lui în casa asta sărăcăcioasă. N-a reparat nici măcar moara de vânt. Numai salariul lui e mai mult decât suficient pentru amândoi, pe lângă pensia bătrânului. Lorrimer e cercetător principal, nu-i aşa? Cât încasează el?

— E cercetător principal. Salariul ajunge până la opt mii.

— Doamne Dumnezeule! Într-un an primeşte mai mult decât aş putea eu câştiga cu patru romane. Bănuiesc că dacă s-a zgârcit el la cinci sute, cu greu ar accepta patru mii sau o dobândă pe care s-o putem suporta noi. Dar asta n-o să-l doară pe el. Am o idee bună cum să-i cer, la urma urmelor.

Stella doar glumea, dar nu mai avu timp să-şi stăpânească panica din glas.

— Nu, te rog, Stella! Tu nu trebuie să te bagi!

— Îl urăşti, nu-i aşa?

— Nu-i vorba de ură, ci de indiferenţă. Nu vreau să am niciun fel de obligaţii faţă de el.

— Nici eu. Şi n-o să ai.

Angela ieşi în hol şi se întoarse în timp ce-şi punea o haină pe ea.

— O să întârzii la laborator, dacă nu mă grăbesc. Cratiţa e în cuptor. Nu uita să-l stingi la cinci şi jumătate. Să nu umbli la regulator. O să dau eu focul mai mic, când mă întorc.

— Cred că am să mă descurc.

— Îmi iau sandvişuri pentru prânz, aşa că nu vin. Ai şuncă şi salată în frigider. Ţi-e de-ajuns, Stella?

— Fără îndoială că o să supravieţuiesc.

— Ce s-a bătut la maşină ieri-seară e în dosar, dar n-am avut timp să citesc tot.

— Câtă neglijenţă din partea ta!

Stella îşi urmă prietena în hol. La uşă îi spuse:

— Cred că cei de la Laborator se gândesc că eu te exploatez.

— Habar n-au de tine la Laborator. Şi puţin îmi pasă ce gândesc ei.

— Oare şi Edwin Lorrimer crede că te exploatez? Sau ce crede el?

— Nu vreau să vorbesc despre el.

Îşi puse eşarfa peste părul blond. În oglinda veche cu ramă cu scoici sculptate, văzu feţele lor distorsionate de defectul sticlei; ochii mari şi luminoşi, căprui, păreau nişte pete de vopsea încă neuscată în despărţitura dintre nări şi gură; sprâncenele mari se umflaseră ca la un copil hidrocefal. Spuse:

— Mă gândesc ce-aş simţi dacă Edwin ar muri săptămâna aceasta, de un atac de cord, un accident de maşină, o hemoragie cerebrală.

— Viaţa nu e chiar aşa de cumsecade.

— Moartea nu e. Stella, poţi să răspunzi azi la scrisoare?

— Nu aşteaptă răspunsul decât luni. Pot să-l sun la biroul din Londra, luni dimineaţă. Mai sunt cinci zile. Multe lucruri se pot întâmpla în cinci zile.

7.

„Sunt că ai mei! O pereche de chiloţi ca ăştia mi-am cumpărat la Cambridge, la «Marks and Spencer» cu primul meu salariu”.

Era zece şi treizeci şi cinci de minute şi Brenda Pridmore, de la biroul de registratură aflat în partea din spate a holului principal al Laboratorului Hoggatt, se uita cu ochi mari când inspectorul Blakelock trăgea spre el primul sac etichetat cu probe culese de la crima de la carieră. Ea puse un deget pe plasticul subţire prin care se vedeau clar nişte chiloţi mototoliţi şi pătaţi. Detectivul care adusese sacii spusese că fata fusese la dans. Ce ciudat, se gândea Brenda, de ce nu avusese grijă să-şi pună o lenjerie curată. Poate că nu era mofturoasă. Sau poate că era foarte grăbită şi n-a mai avut timp. Şi acum îmbrăcămintea intimă pe care şi-o pusese, fără să se gândească la ziua morţii ei, o să fie aranjată de mâini străine, analizată la raze ultraviolete şi poate chiar predată, frumos etichetată, judecătorului şi juriului de la Tribunalul Regal.

Brenda ştia că n-o să-şi mai poată pune chiloţii aceia, a căror frumuseţe fusese anulată de amintirea fetei necunoscute şi între timp asasinate. E posibil să fi fost împreună în acelaşi magazin, în aceeaşi zi, când i-au cumpărat. Îşi amintea cât de emoţionată a fost când a cheltuit primii bani pe care-i câştigase. Era într-o sâmbătă după-amiază, cu multă înghesuială la raionul de lenjerie, unde mâini nerăbdătoare scotoceau în teancurile de chiloţi. Îi plăcuse o pereche având în faţă floricele roz, brodate la maşină. Tot aşa îi plăcuse şi fetei necunoscute. Poate că mâinile lor s-au atins. Ea strigă:

— Inspectore, moartea e groaznică?

— Crima, da. Moartea, nu, cel puţin nu mai grea decât naşterea. Nu poţi avea una fără cealaltă, altfel n-am mai avea loc toţi pe pământ. Să fiu sincer, nu-mi fac prea multe griji când o să-mi vină ceasul.

— Dar poliţistul care a adus sacul spunea că n-avea decât optsprezece ani. Atâţia am şi eu.

El pregătea un biblioraft pentru un nou caz, notând cu meticulozitate date din formularul poliţiei în dosar. Capul, cu părul tuns scurt, amintind de o mirişte, era aplecat peste pagină, aşa că ea n-a putut să-i vadă faţa. Deodată, îşi aduse aminte că i se spusese că el îşi pierduse singura fată, omorâtă de un şofer, din cei care fug de la locul accidentului şi atunci ea ar fi vrut ca vorbele să rămână nespuse. Faţa i se aprinse şi întoarse ochii. Când i-a răspuns, vocea lui era perfect calmă:

— Sărmana fetiţă. Nu vor să înveţe. Ce-ai primit aici?

— O pungă cu îmbrăcăminte bărbătească, un costum, pantofi şi lenjerie de corp. Credeţi că aparţin principalului suspect?

— Sunt ale soţului, după cât se pare.

— Dar ce pot dovedi? A strâns-o de gât, nu-i aşa?

— Nimic nu e sigur până nu vom avea raportul doctorului Kerrison. De obicei sunt cercetate hainele principalului suspect. Ar putea să fie o urmă de sânge, o bucăţică de pământ sau de nisip, de vopsea, fibre mici din hainele victimei, chiar şi o urmă din saliva ei. E posibil să fi fost violată. Tot coletul o să meargă la camera de cercetări biologice, împreună cu hainele victimei.

— Poliţistul n-a spus nimic de viol. Mi se pare că aţi spus că hainele aparţin soţului.

— Vrei să afli deja. Trebuie să înveţi să fii ca un doctor sau ca o asistentă medicală, foarte detaşată, nu-i aşa?

— Aşa sunt cei de la medicină legală?

— Cam aşa. Asta-i munca lor. Ei nu se gândesc la victime sau la suspecţi. Asta-i treaba poliţiei. Ei se ocupă doar de fapte ştiinţifice.

Are dreptate, se gândi Brenda. Îşi amintea cum cu numai trei zile înainte cercetătorul-şef de la secţia de aparate a lăsat-o să se uite la microscopul electronic uriaş şi a văzut imaginea unei bucăţele de chit care a ars pe loc formând o floare exotică incandescentă. El îi explicase:

— Este un cocolit, mărit de şase mii de ori.

— Ce anume?

— Scheletul unui microorganism care a trăit în vechile mări şi al căror calcar s-a depus. Sunt de mai multe feluri, depinzând de locul de unde a fost extras calcarul. Asta permite să deosebeşti o mostră de alta.

Ea exclamase:

— Ce drăguţ!

El îi luase locul la ocularul aparatului.

— Da, e frumos, nu-i aşa?

Ea aflase că, în vreme ce se uita la ceva de acum milioane de ani, gândul lui a fost la minuscula bucăţică răzuită de pe tocul pantofului celui suspectat, urmă care putea dovedi că un om a violat sau a ucis. Şi se mai gândise ea, în fond pe el nu-l interesează. Tot ce-l preocupă pe el este să obţină un răspuns corect. N-avea niciun rost să-l întrebi dacă exista un ţel unificator în viaţă sau dacă e un noroc ca un animal atât de mic care nu putea fi văzut cu ochiul liber, care murise cu milioane de ani în urmă, în adâncul mărilor, să fie folosit de ştiinţă pentru a dovedi că un om e vinovat sau nevinovat. Ce ciudat, se gândea ea, că de cele mai multe ori oamenii de ştiinţă nu sunt credincioşi, în vreme ce munca lor descoperă o lume atât de minunată, de diversificată şi totuşi atât de misterios unificată într-una singură. Dr. Lorrimer părea să fie singurul salariat de la Hoggatt cunoscut că se ducea regulat la biserică. Ea se îndoia dacă merita să-l întrebe despre cocolit şi despre Dumnezeu. El fusese foarte amabil în dimineaţa de azi, vorbind de crimă. Sosise la laborator o oră şi ceva mai târziu, la zece, arătând teribil de obosit, cum fusese în noaptea aceasta la locul crimei. Venise la registratură să-şi ridice corespondenţa personală. El îi spusese:

— O să primiţi materiale de la primul caz de crimă din această dimineaţă. Nu-i lăsa să te necăjească, Brenda. Numai de o moarte trebuie să ne fie frică şi aceea e propria noastră moarte.

Ciudat lucru îi spusese. O cale stranie de a o încuraja. Dar a avut dreptate. Deodată simţi o bucurie că inspectorul Blakelock întocmise documentaţia privind omorul de la carieră. Iar acum, stăpâna acestor chiloţi pătaţi o să rămână, pentru ea, necunoscută, anonimă, un număr la capitolul Biologie, pe un biblioraft. Vocea inspectorului Blakelock îi alungă gândurile:

— Aţi primit rapoartele de la tribunal, pe care le-am verificat ieri să le trimitem cu poşta?

— Da, le-am introdus în registru. Tocmai voiam să vă întreb. De ce toate încheierile tribunalului poartă ştampila „Act de procedură penală, 1967, secţiunile 2 şi 9”?

— E o prevedere legală în sensul că documentele scrise trebuie remise autorităţilor interesate şi Tribunalului Regal. Poţi să găseşti legea şi secţiunile la bibliotecă. Înainte de Actul din 1967, Laboratoarele au trecut prin momente grele, pot să-ţi mărturisesc, când toate informaţiile ştiinţifice trebuiau oferite oral. Închipuieşte-ţi cât timp trebuiau să piardă ofiţerii care trebuiau să meargă la tribunal, la înfăţişări. Apărarea nu accepta întotdeauna concluziile ştiinţifice. Asta-i partea grea a muncii, nu analizele, ci să stai singur în boxa martorilor să te aperi de tirul întrebărilor. Dacă cineva nu e bun la bară, atunci toată munca migăloasă pe care o face aici nu mai valorează nimic.

Brenda îşi aminti, deodată, că doamna Mallet îi spusese că automobilistul care-i omorâse fata fusese achitat fiindcă omul de ştiinţă nu rezistase întrebărilor; ceva care avea legătură cu analiza particulelor de vopsea găsite pe şosea, corespunzând maşinii suspectate. Trebuie să fie groaznic să-ţi pierzi singurul copil, în fond să-ţi pierzi oricare copil. E poate cel mai groaznic lucru din câte se pot întâmpla unui om. Nu e de mirare că inspectorul Blakelock era mai totdeauna aşa de liniştit. Când ofiţerii de poliţie veneau zgomotoşi, puşi pe glume, el le răspundea doar cu acest zâmbet uşor, fin.

Ea aruncă o privire spre ceasul de perete. Zece şi patruzeci şi cinci. În fiecare moment, o să sosească materiale de la locul crimei, pentru a fi examinate în vederea strângerii şi păstrării dovezilor ştiinţifice, iar scurta linişte fermecată o să ia sfârşit. Se întrebă ce-ar spune colonelul Hoggatt, dacă ar veni acum la

Laborator. Ochii i-au fost atraşi, ca de atâtea ori – de portretul care era agăţat chiar lângă biroul directorului. Şi, de la locul ei, putea citi literele de aur de pe ramă:

„Colonelul William Makepeace Hoggatt V.C.
Comandant de poliţie, 1894 – 1912
Fondatorul Laboratorului Hoggatt de medicină legală”.

Stătea în camera care încă se mai folosea ca bibliotecă, cu faţa lui aspră şi cu favoriţi sub penele scurte de la pălărie, cu tunica galonată, purtând două medalii, închisă cu un şir de nasturi suflaţi cu aur. O mână ca de proprietar era aşezată, parcă dând binecuvântarea, pe un microscop de tip vechi, din alamă lucioasă. Dar ochii lui ameninţători nu erau aţintiţi asupra ultimului cuvânt al ştiinţei, ci spre Brenda. Sub privirea lui acuzatoare, care rechema la datorie, ea îşi reluă lucrul.

8.

Întâlnirea cercetătorilor principali în biroul directorului, în vederea discutării mobilierului şi a echipamentelor pentru noul laborator luă sfârşit înainte de ora doisprezece, iar Howarth îşi sună secretara ca să cureţe masa. El se uită cum goleşte şi şterge scrumiera (nu fuma şi nu-i plăcea mirosul de scrum), cum strânge planurile laboratorului şi pune la loc hârtiile împrăştiate. Chiar de la biroul lui, Howarth putuse vedea mâzgălelile cu desene geometrice, complexe, făcute de Middlemass, ca şi bloc-notesul boţit, cu pete de cafea, al lui Bill Morgan, cercetătorul principal de la Secţia de vehicule.

Se uita cum fata se mişca încet, cu pricepere în jurul mesei, întrebându-se, ca de obicei, ce se afla dincolo de aceste sprâncene teribil de mari, în spatele acestor ochi enigmatici şi piezişi. Îi ducea dorul bătrânei sale secretare, Marjory Faraker, mai mult decât s-ar fi aşteptat. Se gândea cu regret, cu toată înfumurarea lui, că totuşi devotamentul nu-i permisese ei, la urma urmelor, să părăsească Londra – unde descoperise că ea se simte în apele ei – şi să-l însoţească până în zona mlaştinilor. Ca orice bună secretară, dobândise sau cel puţin ştiuse să simuleze câteva din atributele ideale în rolul de soţie, mamă, stăpână, confidentă, slujitoare şi prietenă, fără să fie sau să vrea

să fie niciuna din acestea. Ea îi măgulise orgoliul, îl apărase de cele mai mărunte necazuri ale vieţii, se bătuse ca o cloşcă ca să-i asigure solitudinea, îi dăduse siguranţă, cu un tact nemaiîntâlnit, astfel încât el ştia tot ceea ce avea nevoie să ştie despre cum mergeau lucrurile în laboratorul lui.

Nu se putea însă plânge de Angela Foley. Era, fără îndoială, o dactilografă şi o stenografă competentă şi o secretară eficientă. Nimic nu rămânea nefăcut. Numai că avea impresia că pentru ea el parcă nu exista, iar autoritatea lui, cu blândeţe mascată, nu mai era totuşi o enigmă. Faptul că era verişoara lui Lorrimer n-avea mare importanţă. Nu o auzise niciodată menţionându-i numele. Din când în când, se întreba ce fel de viaţă ducea ea în căsuţa aceea îndepărtată, cu prietena ei, scriitoarea, şi cât de mult era ea mulţumită. Dar ea nu-i spusese nimic, nici măcar despre Laborator. El ştia că Hoggatt avea un ritm – ca toate institutele, dar el nu-i putea prinde pulsul. Îi spuse:

— Ministerul de Externe şi al Commonwealthului vrea să primim un biolog danez, pentru două sau trei zile, luna viitoare. Vizitează Anglia ca să cunoască această activitate. Ai grijă şi vezi când sunt liber, ca să pot să mă ocup de el. Mai bine l-ai consulta pe doctorul Lorrimer, ca să vezi ce obligaţii are. Comunică după aceea la Externe ce zile îi putem oferi.

— Da, domnule Howarth.

Cel puţin, autopsia se terminase. Fusese mai rău decât se aşteptase, dar o dusese până la capăt şi în mod corect. Nu se aşteptase ca trupul să fi avut culori aşa de vii, să fie atât de frumos, de exotic. Se uita la degetele înmănuşate ale lui Kerrison, lucioase ca un ţipar, umblând prin orificiile corpului. Explicând, demonstrând, dând la o parte. Probabil că devenise imun la scârbă, ca şi la mirosul acru-dulce de la morga sa. Iar pentru oricare expert în probleme de moarte violentă, care aveau de-a face zi de zi cu dezintegrarea finală a personalităţii, mila nu-şi mai afla niciun rost, de altfel, ca şi scârba.

Domnişoara Foley era gata să se ducă şi ajunsese la biroul lui ca să preia mapele. El spuse:

— Inspectorul Blakelock a pregătit bilanţul pe luna trecută?

— Da, domnule. Media tuturor probelor a scăzut la 12 zile, iar alcoolul în sânge a coborât la 1-2 zile. În schimb, cifra privind crimele a crescut din nou. Tocmai bat la maşină aceste date.

— Te rog să mi le dai, cum sunt gata.

Unele lucruri i se păreau mai puternice în amintire decât să zicem Kerrison marcând cu bisturiul, pe trupul alb ca varul, linia cea lungă a inciziei primare. Doyle, taurul ăsta mare şi negru, mugind la el în timp ce se spălau pe mâini, unul lângă altul. De ce, se întreba el, crezuse necesar să se spele. Doar nu pusese mina pe nimic.

— Lucrurile s-au făcut ca la carte. Curat, repede şi complet – ăsta-i doctorul Kerrison. Păcat că nu te putem chema când o să fim gata să trecem la arestare. Nu e permis. Va trebui să-ţi imaginezi partea asta. Cu ceva noroc, se va putea merge la proces.

Angela Foley stătea în faţa biroului uitându-se, după părerea lui, ciudat.

— Ei?

— Domnule doctor Howarth, Scobie a trebuit să plece acasă. Nu se simte bine. Crede că ar putea fi gripa asta de două zile care bântuie acum. A spus că s-a stricat crematoriul.

— Probabil că a dat telefon după mecanic, până să plece.

— Da, domnule. Spunea că mergea bine ieri-dimineaţă, când inspectorul Doyle a venit cu ordinul de la tribunal autorizând distrugerea pungilor cu canabis. Atunci a funcţionat.

Howarth era supărat. Era unul din fleacurile administrative cu care domnişoara Faraker nu l-ar fi deranjat niciodată. Avea impresia că domnişoara Foley se aştepta ca el să spună ceva drăguţ despre Scobie, întrebând dacă bătrânul putuse să meargă pe bicicletă până acasă. Nu încape îndoială că doctorul MacIntyre ar fi behăit ca o oaie nebună dacă cineva din personal s-ar fi îmbolnăvit. Îşi aplecă capul peste hârtii.

Dar domnişoara Foley era la uşă. Sau ar fi trebuit să fie.

Se pomeni spunând:

— Spune-i, te rog, doctorului Lorrimer să vină pentru câteva minute.

Putea pur şi simplu să-i ceară lui Lorrimer să mai rămână după şedinţă. De ce nu i-a zis? Probabil că ar fi părut o invitaţie prea autoritară făcută în public. Poate că din cauza discuţiei pe care ar fi dorit s-o amâne, măcar pentru o vreme.

Lorrimer sosi şi se opri în faţa biroului. Howarth scoase dosarul personal al lui Bradley din dulapul de la dreapta şi zise:

— Luaţi loc, vă rog. Este raportul anual privindu-l pe Bradley. I-aţi făcut o apreciere negativă. I-aţi spus?

Lorrimer rămase în picioare. El spuse:

— Am datoria, conform regulamentului, să i-o spun. L-am văzut la birou la zece şi jumătate, imediat după ce m-am întors de la autopsie.

— E cam dură. Conform dosarului, este prima caracterizare negativă pe care o are. A fost în probă cu optsprezece luni în urmă. Ce s-a întâmplat cu el?

— Mă gândeam că reiese clar din observaţiile mele detaliate. A fost promovat peste capacitatea lui.

— Cu alte cuvinte, Consiliul a greşit?

— Nu-i nimic neobişnuit. Consiliul mai greşeşte uneori. Şi nu numai când e vorba de promovări.

Aluzia era directă, o provocare deliberată, deşi Howarth se hotărâse s-o ignore. Cu puţin efort, îşi păstră vocea neschimbată.

— Nu sunt pregătit să contrasemnez acest raport în forma în care este. E prea devreme ca să-l judecăm corect.

— L-am iertat anul trecut când se afla cu noi de şase luni. Dar dacă nu sunteţi de acord cu aprecierea mea, presupun că o s-o spuneţi. Este un spaţiu prevăzut pentru aceasta.

— Am de gând să-l folosesc. Vă sugerez să vedeţi ce efect ar avea dacă i-aţi acorda tânărului puţin sprijin sau dacă l-aţi încuraja. Unii oameni sunt capabili să facă lucrurile mai bine, mai ales dacă sunt bine îndrumaţi. Alţii, nu. N-are niciun rost să-i împingi de la spate, cel mult i-ai face să-şi piardă încrederea pe care o au în ei. Dumneavoastră conduceţi un sector eficient. Ar putea fi şi mai eficient şi mai fericit dacă aţi învăţa cum să-i înţelegeţi pe oameni. Să conduci reprezintă, în mare măsură, o problemă de relaţii personale.

Ridică ochii. Lorrimer vorbi cu buzele atât de ţepene încât cuvintele parcă pocneau:

— Nu ştiam că familia dumneavoastră ar fi fost faimoasă pentru succese în materie de relaţii personale.

— Faptul că dumneavoastră nu puteţi accepta o critică fără să o trataţi, atât de personal şi de răutăcios, ca o fată neurastenică, constituie un exemplu pentru ceea ce vreau să vă spun.

N-a ştiut niciodată ce avea de gând să răspundă Lorrimer. Uşa se deschise şi sora lui intră înăuntru. Era îmbrăcată în pantaloni

şi purta o jachetă din piele de oaie; părul blond îl avea legat cu un batic. Se uită la ei, fără să-i fixeze, şi spuse uşor:

— Îmi pare rău, nu mi-am dat seama că eşti ocupat. Trebuia să-l rog pe inspectorul Blakelock să te sune.

Fără să scoată o vorbă, palid ca un mort, Lorrimer se răsuci pe tocuri, trecu pe lângă ea şi ieşi repede. Domenica s-a uitat după el, zâmbi şi dădu din umeri. Spuse:

— Îmi pare rău că v-am întrerupt. Voiam doar să-ţi spun că mă duc la Norwich, pentru câteva ore, să cumpăr câte ceva. Vrei şi tu ceva?

— Nimic, mulţumesc.

— Mă întorc înainte de masa de seară; mă gândesc să mă lipsesc de concertul din sat. Fără Claire Easterbrook, Mozart o să fie pur şi simplu insuportabil. Am de gând să merg la Londra mare parte din săptămâna viitoare.

Fratele ei nu răspunse. Ea se uită la el şi spuse:

— Ce s-a întâmplat?

— Cum a aflat Lorrimer de Gina?

Nu era nevoie s-o întrebe dacă ea îi spusese. Indiferent cine îi spusese, lucrurile nu erau aşa. Ea se duse să studieze, chipurile, tabloul lui Stanley Spencer, de pe etajera căminului şi întrebă încet:

— De ce? Doar n-a menţionat divorţul tău, nu-i aşa?

— Nu direct, dar aluzia a fost clară.

Ea îl privi în faţă.

— E posibil ca el să fi căutat să afle cât mai multe despre tine, când a ştiut că tu candidezi pentru postul de aici. Doar nu e un serviciu aşa de important, la urma urmelor.

— Dar eu veneam din afară.

— Chiar aşa fiind, n-au lipsit contactele, bârfele. O căsnicie nereuşită reprezintă unul din fleacurile de doi bani pe care el le-a mirosit. Ei şi ce? La drept vorbind, nu e ceva neobişnuit. Specialiştii în medicină legală sunt supuşi, după părerea mea, unui mare risc. Toate orele târzii petrecute la locul crimei, ca şi neaşteptatele înfăţişări la tribunal duc de obicei la eşecuri în căsnicie.

Deşi îşi dădea seama că sună ca din gura unui copil încăpăţânat, el spuse:

— Nu-l vreau în laboratorul meu.

— Laboratorul tău? Nu e chiar aşa de simplu, nu crezi? Nu cred că stă bine Stanley Spencer pe etajera căminului. Nu pare la locul lui. Ce ciudat că tata l-a cumpărat. Nu mă refeream la toată pictura lui. L-ai pus aici ca să şocheze?

Ca prin minune, supărarea şi necazul îi trecuseră. Ea întotdeauna reuşea acest lucru.

— Doar ca să le iau ochii. L-am pus cu intenţia de a sugera că pot avea o fire cu mult mai complexă decât îşi pot ei închipui.

— Chiar aşa e! N-am avut niciodată nevoie de „Înălţarea la Cookham" ca s-o dovedesc. De ce nu Greuze? Ar fi arătat frumos cu etajera asta din lemn sculptat.

— Prea frumos.

Ea râse, apoi plecă. El luă caracterizarea lui Clifford Bradley şi în spaţiul indicat scrise:

„Rezultatele domnului Bradley au dezamăgit, dar nu toate dificultăţile i se datoresc lui. Îi lipseşte încrederea în sine şi ar fi trebuit să se bucure de mai multă încurajare şi mai mult sprijin decât a primit. Am corectat nota finală în sensul care mi s-a părut mai just şi am stat de vorbă cu biologul-şef, cu privire la îndrumarea personalului din sectorul său".

Cum până la urmă se hotărâse, nu-l mai interesa dacă o să apară tot felul de comentarii lansând ca sigur faptul că Lorrimer nu mai avea nicio şansă de a-i lua locul ca director la Hoggatt.

9.

Exact la ora treisprezece şi patruzeci şi opt, Paul Middlemass, cercetătorul de la secţia de documente, deschise dosarul său referitor la cariera de piatră. Sectorul de cercetare a documentelor ocupa întreaga faţadă a clădirii, chiar sub acoperiş, şi mirosea ca un magazin de papetărie – un amestec înţepător de miros de hârtie şi de cerneală, înteţit de damful chimicalelor. Middlemass îl respira ca pe aerul lui obişnuit. Era un om înalt, sprinten, bine făcut, cu o faţă destul de urâtă, cu o gură mare şi păr cenuşiu-închis, care-i cădea în plete mari peste pielea pergamentoasă. Comod şi dând impresia că e indolent, el era în realitate un lucrător straşnic, chiar pasionat de munca lui. Pasiunea lui erau hârtiile sub orice formă. Puţini oameni din

domeniul său sau din afara medicinii legale ştiau atât de multe despre hârtii. El le mânuia cu bucurie şi cu o anumită reverenţă, încântat peste măsură şi le cunoştea provenienţa aproape numai după miros. Examenul spectrografic sau cu raze X al unui specimen nu făcea decât să confirme ceea ce spusese el când îl văzuse şi îl pipăise. Satisfacţia de a vedea apărând un obscur filigran la razele X nu-l părăsise niciodată şi rezultatul final era atât de fascinant pentru ochii lui care nu ştiau ce-i surpriza ca şi o marcă de olar pentru un colecţionar de porţelanuri.

Tatăl lui, care murise de mult, fusese dentist, iar băiatul folosise în felul lui setul neobişnuit de mare de halate chirurgicale, de concepţie personală. Aveau o croială de modă veche, strânse pe talie şi cu pulpane largi, ca o redingotă, cu nasturi metalici ornamentaţi, care se închideau până sus lângă gât. Deşi aveau mânecile prea scurte, încât mâinile subţiri îi ieşeau ca la şcolarii crescuţi repede, el le purta cu fudulie, ca şi cum această îmbrăcăminte de lucru, atât de deosebită de halatele albe regulamentare purtate de restul personalului din laborator ar fi simbolizat trăsătura unică – plină de calităţi ştiinţifice, experienţă şi fler – care caracterizează un bun specialist în documente.

Tocmai îi telefonase soţiei, amintindu-şi cam târziu că trebuia să scape în seara aceea de concertul din sat. Îi plăceau femeile şi înainte de a se căsători avusese o serie de aventuri întâmplătoare, pline de satisfacţii şi lipsite de obligaţii. Se căsătorise târziu, cu o cercetătoare drăguţă de la Cambridge, cu douăzeci de ani mai tânără şi în fiecare seară se întorcea în apartamentul lor modern de la marginea oraşului, la volanul unui Jaguar – extravaganţa lui de căpătâi – de multe ori la ore târzii, dar foarte rar la ore aşa de târzii încât să n-o poate scoate la localul din apropiere. Sigur pe postul lui, având o reputaţie internaţională în creştere şi mai mult decât mulţumit cu drăgălaşa lui Sophie, se considera plin de succese şi chiar se gândea că-i fericit.

Laboratorul de cercetare a documentelor, cu cabinetele sale şi cu şirul de aparate de fotografiat, ocupa ceea ce unor colegi, în special lui Edwin Lorrimer, li se părea mai mult decât i se cuvenea. Luminat de şiruri de lămpi fluorescente şi având tavanul jos, laboratorul era prost ventilat şi cu aer închis, iar în după-amiaza de azi încălzirea centrală, de obicei neobservată,

îşi concentrase toată puterea asupra părţii de sus a clădirii. De obicei, nu dădea atenţie condiţiilor de lucru, dar temperatura subtropicală de azi era greu de ignorat. Deschise uşa spre culoar. Drept în faţă şi puţin spre dreapta erau toaletele pentru bărbaţi şi femei şi se puteau auzi trecând încet sau în grabă, uşor sau greoi, membri ai personalului sau cum se trânteau cele două uşi. Zgomotele nu-l deranjau. Se concentra asupra lucrului.

Specimenul pe care-l studia acum cu atenţie era oarecum învăluit în mister. Dacă n-ar fi fost o crimă, i l-ar fi lăsat asistentului său, care nu se întorsese încă de la masa de prânz oarecum prelungită. O crimă în mod invariabil însemna înfăţişări la tribunal şi interogatorii încrucişate – apărarea rareori neglija dovezile ştiinţifice în cazul celui mai grav cap de acuzare – şi o înfăţişare la tribunal punea cercetarea documentelor în general şi Laboratorul Hoggatt în particular în centrul judecăţii publice. Devenise pentru toţi o chestiune de principiu ca să se ocupe întotdeauna el singur de cazurile de crimă. Rareori nu erau cele mai interesante. Ce-i plăceau lui cel mai mult erau cercetările ştiinţifice, satisfacţia de a demonstra, cum s-a întâmplat luna trecută, că un document datat 1872 fusese tipărit pe o hârtie care conţinea o celuloză produsă pentru prima dată în 1874, descoperire care declanşase o fascinantă acţiune de dezvăluire a unei complicate fraude de documente. Munca aceasta n-avea nimic complicat sau lipsit de interes. Cu numai câţiva ani în urmă, capul unui om ar fi depins de părerea lui. Rareori se gândea la jumătatea de duzină de oameni care fuseseră spânzuraţi de-a lungul celor douăzeci de ani ai săi de experienţă în domeniul medicinii legale, în primul rând ca urmare a dovezilor aduse de el, şi când o făcea nu-şi amintea nişte feţe crispate, nici numele lor, ci doar nişte chipuri anonime în boxa acuzaţilor, doar hârtia şi cerneala, linia îngroşată în jos, aspectul deosebit al unei litere.

Acum, întinsese pe masă bileţelul scos din poşeta fetei, aşezând pe ambele părţi cele două eşantioane de scris aparţinând soţului, pe care poliţia reuşise să le obţină. Unul era o scrisoare trimisă de cel suspectat mamei sale, cu prilejul concediului petrecut la Southend – cum or fi reuşit ei, se întreba el, s-o obţină? Celălalt era un scurt mesaj telefonic referitor la un meci de fotbal. Bileţelul scos din poşeta victimei era şi mai scurt.

„Ţi-ai găsit omul, aşa că las-o mai moale, Barry Taylor, sau o să-ţi pară rău. Ar fi păcat să stric o mutră aşa de frumoasă ca a ta. Acidul nu e prea plăcut. Nu uita. Un binevoitor”.

Stilul, îşi zise el, e datorat unui recent film palpitant dat la televizor, iar scrisul era evident schimbat. Poate că poliţia reuşea să-i pună la dispoziţie mai multe eşantioane privind scrisul celui suspectat, când o să treacă pe la locul lui de muncă, dar, la drept vorbind, nici nu mai avea nevoie. Asemănarea dintre bileţelul cu ameninţarea şi mostră nu admitea nicio îndoială. Cel care scrisese încercase să modifice înclinarea mâinii şi schimbase forma literei „r”. Dar împingerea în sus a peniţei revenea în mod regulat la fiecare a patra literă. Middlemass nu întâlnise încă un falsificator care să-şi fi amintit să schimbe intervalul la care îşi ridica peniţa de pe hârtie – ca şi punctul deasupra lui „i”, sus şi uşor aplecat spre stânga, iar apostroful, mult în relief, părea o marcă de fabricaţie. Urma să analizeze mostra de hârtie, să fotografieze şi să mărească fiecare literă în parte şi apoi o să le aranjeze pe o hartă de comparaţie, iar juriul o va trece în chip solemn, din mână în mână, întrebându-se de ce a fost nevoie de un expert plătit scump ca să vină să explice nişte lucruri pe care oricine le putea vedea cu proprii lui ochi.

Telefonul suna. Middlemass întinse o mână lungă şi îşi duse receptorul la urechea stângă. Se auzi vocea lui Susan Bradley, mai întâi cerându-şi scuze, apoi conspirativă şi, în cele din urmă, aproape plângând, chiţăind în urechi într-un monolog lung, plin de durere şi de disperare. El o ascultă, o încurajă prin mici zgomote, îndepărtă receptorul până la 4-5 centimetri de ureche şi între timp îşi notă că nenorocitul care scrisese nici măcar nu se gândise să-şi modifice bara atât de caracteristică de la litera „t”. Asta nu putea să aducă nimic bun. Şi nemernicul n-avea de unde să ştie că toată strădania lui va constitui o probă în procesul legat de crimă.

— E-n regulă, spuse el. Nu-ţi face griji. Lasă asta în seama mea.

— Şi n-o să afle că am telefonat?

f 65

— Bineînţeles că nu. Linişteşte-te. Rezolv eu lucrurile. Vocea continua să răpăie.

— Spune-i atunci să nu fie prost, pentru numele lui Dumnezeu. Oare n-a aflat că există deja un milion şi jumătate de şomeri? Lorrimer nu-l poate da afară. Spune-i lui Clifford să-şi vadă de treaba lui şi să nu mai fie aşa de prost. Mă ocup eu de Lorrimer.

Puse receptorul la loc. Îi plăcuse de Susan Moffat, care, timp de doi ani, lucrase pentru el ca asistentă. Era cu mult mai inteligentă şi mai curajoasă decât soţul ei şi el se întrebase fără prea multă rezervă, de ce se măritase ea cu Bradley. Probabil de milă şi din pricina unui instinct matern prea dezvoltat. Există femei care pur şi simplu iau în braţe câte un nenorocit. Sau n-o fi avut altceva de ales sau din nevoia de a-şi asigura un cămin pentru ea şi pentru copil. Acum era prea târziu ca să mai încerce să oprească căsnicia şi el n-avea de gând s-o facă. Cel puţin, ea îşi avea căminul ei, copilul ei. Ea îşi adusese copilul la laborator ca el să-l vadă, cu numai două săptămâni în urmă. Vizita ghemotocului urlător, cu faţa vânătă, nu-i putuse schimba cu nimic hotărârea de a nu avea un copil, dar cu siguranţă Susan părea destul de fericită. Şi ea s-ar bucura probabil din nou dacă s-ar putea face ceva cu Lorrimer.

Se gândi că poate a sosit timpul să se facă ceva cu Lorrimer. La urma urmelor, îşi avea propriul lui motiv de a-şi vedea de slujbă. Era ca o mică obligaţie personală şi nu-i prea dădea ghiont ceea ce alţii numeau conştiinţă. Telefonul primit de la Susan Bradley îl făcu să-şi aducă aminte. Ciuli urechea. Mersul îi era cunoscut. Era o coincidenţă, dar mai bine acum decât mai târziu. Îndreptându-se spre uşă, strigă spre fundul culoarului:

— Lorrimer, vreau să-ţi spun o vorbă.

Lorrimer veni şi rămase în tocul uşii, înalt, fără să râdă, în halatul lui alb, închis cu grijă cu nasturi şi îl privi pe Middlemass cu ochii lui negri şi vicleni. Middlemass se uită şi apoi îşi luă privirea de la ei. Pupilele păreau să devină două mari pete negre de disperare. Nu se simţi în apele lui la gândul că trebuie să aibă de-a face cu ele. Ce drăcia dracului servea la masă împieliţatul ăsta? Spuse, cu grijă, ca din întâmplare:

— Lorrimer, las-o moartă cu Bradley. Ştiu că nu e perfecţiunea întruchipată în materie de medicină legală, dar îşi dă toată silinţa şi n-o să-i stimulezi creierii şi nici n-o să-l faci mai iute hărţuind sărmanul animal. Aşa că las-o baltă.

— Mă înveţi dumneata cum să mă ocup de personalul meu?

Vocea lui Lorrimer era controlată perfect, dar vâna de la tâmplă începuse să se umfle văzând cu ochii. Lui Middlemass îi fu greu să-şi ia ochii de la ea.

— Ai dreptate, amice. Ştiu ce-i faci acestui membru al personalului dumitale şi mie nu-mi place, aşa că las-o moartă.

— E vorba de o ameninţare?

— Mai degrabă o avertizare prietenească, oricum ca între prieteni. Nu am pretenţia că-ţi face plăcere şi eu n-aş lucra la ordinele dumitale dacă Ministerul de Interne ar fi fost atât de zevzec să te numească director al acestui Laborator. Sunt de acord că ceea ce faci dumneata în secţia dumitale nu e în mod normal treaba mea, dar de data aceasta e vorba de o excepţie. Ştiu despre ce e vorba, nu-mi place şi consider de datoria mea să i se pună capăt.

— Nu-mi închipuiam că poţi avea atâta grijă de Bradley. Trebuie să-ţi fi telefonat Susan Bradley. El n-ar fi avut curajul să vorbească despre el. Ţi-a telefonat ea, Middlemass?

Middlemass nu dădu atenţie întrebării. Spuse:

— N-am mare consideraţie pentru Bradley. Mai degrabă pentru Peter Ennalls, dacă ţi-l aminteşti.

— Ennalls s-a nenorocit când l-a părăsit logodnica; pur şi simplu, l-au lăsat nervii. A lăsat un bileţel explicând gestul său. L-am citit la anchetă. Amândouă lucrurile s-au petrecut la câteva luni după ce a părăsit laboratorul Southern. N-a avut nicio legătură cu mine.

— Ce s-a întâmplat pe vremea când el a fost la laborator era în directă legătură cu dumneata. Era un băiat plăcut, cam simplu, dar cu două diplome şi o dorinţă nemaipomenită de a deveni biolog specializat în medicină legală, până a avut ghinionul de a începe să lucreze sub îndrumarea dumitale. Întâmplarea face ca el să fi fost vărul soţiei mele! Eu am fost acela care l-am recomandat. Aşa că am fost oarecum interesat, aş putea spune că am avut o anumită răspundere.

Lorrimer spuse;

— El n-a pomenit niciodată că e rudă cu soţia dumitale. Nu văd însă diferenţa. Nu era câtuşi de puţin potrivit pentru această muncă. Un biolog specializat în medicină legală care nu poate să lucreze cu exactitate sub presiune nu face doi bani pentru mine sau pentru institut şi e mai bine să plece singur. Nu avem locuri

pentru călători întâmplători. Asta trebuie să i se spună lui Bradley.

— E mai bine să te gândeşti de două ori.

— Şi cum ai să mă faci s-o fac?

De necrezut că buzele, atât de ţepene, puteau să scoată vreun sunet, încât vocea lui Lorrimer, ascuţită şi schimonosită, putea să treacă de corzile vocale fără să le sfarme.

— O să-l lămurim pe Howarth că dumneata şi cu mine nu putem lucra în acelaşi laborator. N-o să-i facă mare plăcere. Discuţii între cercetătorii principali, iată ce nu i-ar face plăcere în clipa de faţă. Aşa că el o să sugereze Serviciului de Personal să ne dea unuia dintre noi transferul mai înainte de a crea complicaţii la mutarea noului laborator. Sunt sigur că Howarth – ca de altfel şi Serviciul de personal – vor ajunge la concluzia că e mai uşor să găsească un biolog decât un specialist în documente.

Middlemass rămase surprins. Nu i se mai întâmplase înainte o asemenea trăncăneală. Nu avea niciun sens. Nu mai exista un alt specialist în documente de calibrul lui, iar Howarth o ştia. Dacă el refuza categoric să lucreze în acelaşi laborator cu Lorrimer, unul din ei trebuia să plece. Cearta nu le-ar fi adus niciun folos din partea Serviciului de personal, dar îşi dădea seama cine ar fi avut mai mult de suferit.

Lorrimer spuse:

— După ce m-ai împiedicat să ocup postul de director, acum mai vrei şi să mă scoţi din Laborator.

— Puţin îmi pasă dacă eşti aici sau nu. Nu-l mai hărţui pe Bradley.

— Dacă aş fi gata să primesc sfaturi de la oricine despre modul în care să-mi conduc serviciul, aş fi ca un tip care fetişizează rolul hârtiilor de trei lulele şi care habar n-are de deosebirea dintre o probă ştiinţifică şi intuiţie.

Batjocura era prea absurdă ca să strice siguranţa de sine a lui Middlemass. Justifica însă o replică. Simţi cum îl cuprinde supărarea. Şi deodată se linişti. Spuse:

— Colega, dacă nu te descurci în pat, dacă ea nu te găseşte destul de potrivit ca să te descurci, nu-ţi vărsa năduful asupra noastră. Nu uita sfatul lui Chesterfield. Consumul e teribil, poziţia e ridiculă, iar plăcerea, vremelnică.

Rezultatul l-a uluit. Lorrimer scoase un strigăt sugrumat şi se năpusti înainte. Reacţia lui Middlemass a fost şi mai instinctivă şi plină de satisfacţie. Întinse braţul drept şi îi aplică lui Lorrimer un pumn în nas. Pentru a doua oară, se făcu o linişte teribilă şi cei doi bărbaţi se priviră unul pe altul. Apoi sângele ţâşni şi Lorrimer se clătină şi căzu înainte. Middlemass îl prinse de umeri şi simţi greutatea capului sprijinindu-i-se pe piept. Se gândi: „Doamne fereşte, i-a venit rău”. Simţi cum, ca într-un talmeş-balmeş – surpriza se amesteca cu emoţia, mândria copilărească, mila şi râsul abia stăpânit. Spuse:

— Nu te simţi bine?

Lorrimer se smulse din strânsoare şi se îndreptă. Îşi căută cu greu batista şi o duse la nas. Pata roşie se lăţea mereu. Middlemass văzu cum sângele lui Lorrimer i se împrăştia pe puloverul alb, arătând ca un trandafir. Spuse:

— Cum tot ne-am purtat ca nişte cabotini, îmi închipui că replica dumitale va trebui să fie: „Mă jur că pentru asta îmi vei plăti, porcule!”

Rămase uimit de ura care se citea în ochii negri. Vocea lui Lorrimer îi ajunse înăbuşită de batistă:

— O să plăteşti pentru asta! După care, dus a fost.

Middlemass îşi dădu pe neaşteptate seama că domnişoara Bidwell, cea care făcea curăţenie în Laborator, stătea lângă uşă, cu ochii măriţi, uimiţi în spatele ochelarilor caraghioşi.

— Nu mi se pare o purtare prea frumoasă. Să se bată şefii între ei. Cred că ar trebui să vă fie ruşine.

— Da, domnişoară Bidwell, ne e ruşine. Încet, Middlemass îşi scoase mâinile lungi din halat, pe care îl întinse apoi spre ea.

— Aruncaţi-l la lucruri murdare, spuse ea. Ştiţi foarte bine, domnule Middlemass, că n-am să-l duc la toaletă, în timpul programului. O să-l puneţi singur la coş. Iar dacă vreţi unul nou şi curat, ştiţi bine unde să-l căutaţi. Până mâine eu n-am să mai scot niciun halat curat. Pur şi simplu v-aţi bătut. Trebuia să-mi dau seama că doctorul Lorrimer o să fie amestecat în aşa ceva. Nu e totuşi tipul care să se bată cu pumnii, după cum, probabil, v-aţi aşteptat. N-are el curaj pentru aşa ceva, vă spun eu. Oricum, în ultimele zile se poartă ciudat, asta-i sigur. Cred că aţi auzit despre necazul de ieri din holul de la intrare, nu-i aşa? Pur şi simplu i-a dat afară pe copiii doctorului Kerrison. Nu făceau altceva decât să-l aştepte pe tatăl lor. Nu deranjau cu nimic, zic

eu. E o atmosferă neplăcută în acest Laborator în ultima vreme încât dacă niciunul din domni nu pune piciorul în prag o să fie o mare dandana, să nu ziceţi că nu v-am spus.

10.

Era aproape ora cinci şi se întunecase mai înainte ca inspectorul Doyle să fi ajuns înapoi acasă, în satul aflat la patru mile, la nord de Cambridge. Încercase să telefoneze soţiei, dar fără succes, linia fiind ocupată. Probabil că vorbea ca de obicei, la nesfârşit, cheltuind o grămadă de bani, cu una din vechile ei prietene infirmiere. Nici n-a mai încercat Poarta de fier forjat era, ca întotdeauna, deschisă şi el parcă în faţa casei. Câteva ore putea s-o facă; mai mult nici nu putea rămâne.

Casa „Scoope” nu arăta prea bine în această după-amiază târzie de noiembrie întunecat. Nu era de mirare că agenţii nu trimiseseră pe nimeni să se uite. Era un anotimp urât. Casa, se gândea el, era greşeala întruchipată. O cumpărase pentru mai puţin de şaptesprezece mii şi mai cheltuise cinci mii ca s-o aranjeze, cu gândul că o va vinde cu cel puţin patruzeci. Asta a fost, însă, înainte. Între timp, calculele unor agenţi de bursă, mai pricepuţi decât el, fuseseră date peste cap. Acum, când piaţa imobilelor lâncezea, nu mai era nimic de făcut decât să aştepte. Mai putea să mai aştepte până ce piaţa îşi revenea. Nu era însă sigur că o să aibă norocul ca nevastă-sa să accepte. De altfel, nici nu era sigur dacă chiar şi el voia asta. Căsătoria fusese şi ea un eşec, dar, în împrejurările actuale, era de înţeles. N-avea niciun rost să-şi mai piardă timpul cu regrete.

Cele două ferestre mai luminoase, de la salonul de la etajul întâi promiteau căldură şi confort. Dar, în realitate, plutea ameninţarea. Maureen era acasă. Unde, însă, să se ducă – ar fi zis ea – în satul ăsta plicticos din Anglia de Est într-o seară posomorâtă de noiembrie?

Îşi terminase ceaiul, dar tava mai era lângă ea. Sticla de lapte cu căpăcelul împins în jos, cana desperecheată, pâinea tăiată felii şi împrăştiată, bucata de unt de pe farfurioara unsuroasă, alături de prăjitura cu fructe, cumpărată din centru, pe cartonul încă nedesfăcut. Simţi cum îl apucă furia ca de obicei, dar nu

zise nimic. Odată, când îi făcuse observaţie pentru neglijenţă, ea ridicase din umeri.

— Cine să vadă? Cui îi pasă?

El vedea şi lui îi păsa, dar trecuseră multe luni pe care le petrecuse astfel cu ea. Îi spuse:

— Mă duc să mă odihnesc câteva ore. Scoală-mă la şapte, te rog.

— Vrei să spui că nu mergem la concert la Chevisham?

— Pentru numele lui Dumnezeu, Maureen, ai zbierat ieri că nu te interesează aşa ceva. Fleacuri de copii! Îţi aduci aminte?

— N-o să fie „Poveştile oraşului”, dar cel puţin o să mai ieşim din casă. Din cocioaba asta. Mai ieşim împreună. Ne îmbrăcăm şi noi frumos. Şi ai promis că o să luăm apoi masa la restaurantul chinezesc din Ely.

— Îmi pare rău. Nu ştiam că o să am un caz de asasinat.

— Când te întorci înapoi? Are rost să te întreb?

— Dumnezeu ştie. O să-l iau pe sergentul Beale. Mai sunt unu-doi inşi pe care trebuie să-i vedem, care au fost la balul Muddington, îndeosebi un tânăr numit Barry Taylor, care urmează să ne explice unele lucruri. În funcţie de ce aflu de la el, s-ar putea să mai trec iar pe la bărbatul victimei.

— O să-ţi facă plăcere, sunt sigură, să-l vezi lac de sudoare. D-aia ai devenit poliţist, pentru că-ţi place să-i bagi pe oameni în sperieţi, nu-i aşa?

— E aceeaşi prostie ca şi cum ai zice că devii doică pentru că te dai în vânt să schimbi scutecele.

Se aşeză pe un scaun şi închise ochii, încercând să adoarmă. Revăzu faţa îngrozită a băiatului, mirosind din nou sudoarea datorată fricii. S-a ţinut totuşi bine la primul interogatoriu, mai degrabă stingherit decât ajutat de prezenţa avocatului, care nu-şi văzuse niciodată clientul şi care cu părere de rău lăsase să se înţeleagă că ar fi preferat să nu-l mai vadă niciodată. El se ţinuse bine cu povestea lui, că s-au certat la dans şi că el plecase mai devreme. Că ea nu se întorsese acasă înainte de ora unu. Că el ieşise s-o caute pe drum şi peste câmp, întorcându-se singur după o jumătate de oră. Că nu văzuse pe nimeni şi că nu fusese în apropiere de carieră sau de maşina părăsită. Era o poveste simplă, clară, poate chiar adevărată, cu excepţia unui lucru esenţial. Cu puţin noroc, raportul laboratorului privind sângele ei şi petele de pe manşetele de la

haina lui, urmele slabe de pământ nisipos şi de praf de pe pantofii lui vor fi gata până vineri. Dacă Lorrimer a lucrat până noaptea târziu – şi el de obicei făcea acest lucru – analiza sângelui putea fi gata până mâine. Apoi vor trece la ipoteze, la incompatibilităţi şi în cele din urmă la adevăr. Ea spuse:

— Cine a mai fost acolo?

Ceva o făcuse pe ea să întrebe, se gândi el. Îi răspunse somnoros:

— Lorrimer, bineînţeles. El nu scapă niciodată ocazia să meargă la locul crimei. N-are încredere în niciunul din noi, am eu impresia. Ca de obicei, am pierdut o jumătate de oră din cauza lui Kerrison. Asta l-a înnebunit, fireşte, pe Lorrimer. El a întreprins totul la locul crimei, tot ce putea face oricine şi apoi a trebuit să ardă gazul de pomană, împreună cu ceilalţi, aşteptând până a binevoit să apară medicul legist, escortat de poliţie cu sirene şi să ne aducă la cunoştinţă că ceea ce noi credeam că e un cadavru era – ei, ce mare surpriză! – într-adevăr un cadavru şi că puteam să-l ridicăm în deplină siguranţă.

— Un medic legist nu face numai asta.

— Sigur că da. Dar nu la locul crimei. Munca lui abia începe.

Mai spuse:

— Îmi pare rău că n-am putut să te sun. Am încercat, dar a fost ocupat.

— Credeam că e tata. Oferta lui rămâne în picioare – postul de ofiţer cu securitatea la Organizaţie. Dar nu poate să mai aştepte. Dacă nu primeşti până la sfârşitul lunii, o să dea anunţul.

— Of, Doamne, se gândi el, iar acelaşi lucru. Aş vrea ca taică-tău să nu mai vorbească de „organizaţie”. Sună de parcă ar fi vorba de Mafie. Dacă aşa ar fi, aş fi tentat să accept. Ce are tata sunt trei prăvălii ieftine, murdare, care vând nişte nenorocite de haine unor nenorociţi de clienţi care nici n-ar recunoaşte o haină bună dacă le-ar fi băgată pe gât. M-aş putea gândi să intru în afacere dacă drăguţul de taică-tău nu l-ar fi luat pe Marele Frate drept director adjunct, gata să-nceapă să lucreze cu el, şi dacă n-ar fi spus-o pe şleau că mă acceptă numai pentru faptul că sunt soţul tău. Al naibii să fiu dacă am să accept să dau târcoale ca şef de raion pândind ca nu cumva vreun nenorocit de puşti să şterpelească ceva, chiar dacă asta mi-ar aduce gloriosul titlu de ofiţer cu securitatea. Aşa că rămân aici.

— Unde ai nişte legături folositoare.

Ce-o vrea să spună cu asta? se gândi el. Avu grijă să nu-i spună nimic, dar nici ea nu era proastă deloc. Putea să-şi dea seama. El spuse:

— Unde am o slujbă. Ştiai asta când te-ai măritat cu mine.

Nimeni nu ştia cu adevărat, se gândi el.

— Să nu te aştepţi să fiu aici când te întorci.

Vechea ameninţare. Spuse încet:

— Fă ce vrei. Dacă ai de gând să pleci cu maşina, las-o moartă. O să iau Cortina. Cariera nu-i prieşte Renault-ului. Aşa că dacă ai de gând să pleci la mama până mâine dimineaţă, va trebui să-i dai un telefon lui tata, să vină să te ia sau să te duci cu taxiul.

Ea vorbea, dar vocea ei bombănitoare, insistentă, venea de departe, cuvintele nu se mai legau între ele, ci mai degrabă erau nişte valuri de sunete care se izbeau de creierii lui. Două ore. Chiar dacă ea nu avea grijă să-l scoale, o să se scoale singur, aproape la fix. Închise ochii şi adormi.

CARTEA A DOUA

MOARTEA ÎN HALAT ALB

1.

La opt şi patruzeci dimineaţa, domnea o linişte adâncă în holul de la Hoggatt. De nenumărate ori, Brenda se gândise că era răgazul cel mai plăcut dintr-o zi de lucru, când mai era o oră până să înceapă lucrul la Laborator, iar împreună cu inspectorul Blakelock lucra în liniştea pustietăţii holului solemn şi liniştit, ca o biserică, pregătind bibliorafte pentru primirea de noi cazuri, reîmpachetând probe destinate poliţiei, verificând pentru ultima dată rapoartele Laboratorului destinate tribunalelor, pentru a fi siguri că cercetarea a fost într-adevăr completă, că nu a scăpat niciun amănunt important.

Imediat după sosire îşi va pune halatul alb şi de îndată se va simţi altfel, nu ca o tânără lipsită de siguranţă, ci ca o profesionistă, aproape o savantă, ca un membru recunoscut al personalului Laboratorului. Apoi se va duce la bucătărie, în spatele clădirii şi va pregăti ceaiul. După măreţia clipei în care îşi punea halatul alb, o asemenea corvoadă era similară cu trimiterea la munca de jos şi, la drept vorbind, nici nu avea nevoie să mai bea ceva după micul dejun, abia servit. Dar inspectorul Blakelock, care o pornea la drum cu maşina, în fiecare zi, de la Ely, era mereu gata să-şi bea ceaiul, iar ei nu-i era greu să-l facă.

„E bun de dat la trupe”, o să spună el, ca de obicei, lipindu-şi buzele umede de cană şi înghiţind pe nerăsuflate ceaiul fierbinte, de parcă gâtul i-ar fi fost din azbest. „Faci un ceai nemaipomenit, Brenda. Îţi spun ca s-o ştii”. Iar ea o să spună: „Mămica mea spune că tot secretul e să încălzeşti bine ceainicul şi să laşi ceaiul să se macereze vreo cinci minute”.

Micul ritual se desfăşura atât de neschimbat încât ar fi putut să spună singură, în tăcere, cuvintele lui, abia stăpânindu-şi chicoteala, iar mirosul familiar al ceaiului, căldura care o

cuprindea de îndată ce-şi lipea mâinile de cana groasă erau un început plăcut şi odihnitor pentru o nouă zi de lucru.

Îi plăcea inspectorul Blakelock. Nu vorbea mult şi niciodată nu fusese nervos cu ea, ba era chiar amabil, un adevărat tătic a cărui companie ţi-e plăcută. Chiar şi mama ei, când fusese în vizită la Laborator – mai înainte ca Brenda să fi preluat postul – se declarase fericită că ea o să lucreze singură cu el. Şi acum obrajii ei se mai aprind de ruşine când îşi aminteşte de insistenţele mamei sale de a vizita Hoggattul, ca să vadă unde o să lucreze fata ei, deşi inspectorului-şef Martin, ofiţer superior în poliţie, ideea i se păruse, măcar după aparenţe, cât se poate de justă. El îi explicase mamei Brendei câtă noutate era în faptul că Hoggattul urma să aibă un referent civil în locul unui subofiţer de poliţie. Dacă munca ei va fi încununată de succes, aceasta o să însemne şi o economisire a numărului de cadre de poliţie, dar şi o bună pregătire pentru ea. De altfel, inspectorul-şef Martin îi spusese mamei Brendei: „Biroul de primiri este inima Laboratorului”.

În momentul de faţă, el se afla cu un grup de ofiţeri în vizită în Statele Unite, iar inspectorul Blakelock preluase complet funcţia, lucrând pe două posturi, primind piesele de inventar, ţinând registrul corespondenţei cu tribunalele, pregătind statisticile, dar şi discutând dosarele cu detectivii care se ocupau de cazuri, explicând ce anume ar dori Laboratorul să facă, respingând cazurile în care cercetarea n-ar fi fost de niciun folos, verificând dacă concluziile finale destinate tribunalului erau complete. Brenda îşi dăduse seama că toate acestea însemnau o mare răspundere pentru el şi era hotărâtă să-l sprijine întru totul.

Pe când făcea ceaiul, sosise deja primul sac cu probe, adus cu siguranţă de unul din detectivii care se ocupau de caz. Era tot un sac de plastic plin cu haine luate de la morgă. Când inspectorul Blakelock l-a răsucit în mâinile lui lungi, ea a observat prin plastic o pereche de pantaloni bleumarin, unsuroşi la brâu, o haină în dungi, cu revere mari şi o pereche de pantofi negri cu vârfuri ascuţite şi catarame înflorate. Inspectorul Blakelock, după studierea raportului de la poliţie, zise:

— Aparţin unui „băieţoi” băgat într-o chestie ca asta. O să începi un dosar nou, cu raportul de la poliţie, dar înregistrează-l pentru secţia de Biologie, cu numele de referinţă Muddington şi

cu un număr de la subgrupă. După aceea, anexezi un fluturaş roşu, din cele cu „urgent”. Crimele se bucură de prioritate.

— Dar dacă o să avem două sau trei cazuri de crimă în acelaşi timp, cine o să hotărască atunci prioritatea?

— Şeful serviciului respectiv. E treaba lui să împartă munca personalului. După cazurile de crimă şi viol, de obicei se acordă prioritate cazurilor în care acuzatul n-a fost eliberat pe cauţiune.

Brenda spuse:

— Sper că nu vă supăraţi dacă pun atâtea întrebări, dar vreau să învăţ. Dr. Lorrimer mi-a spus că trebuie să ştiu totul şi să nu fac doar o muncă de rutină.

— Întreabă cât vrei, fetiţo, că nu mă supăr. Nu trebuie însă să dai prea multă ascultare doctorului Lorrimer. El nu e director aici, chiar dacă se crede cam aşa ceva. După ce ai înregistrat ţoalele astea, bocceaua merge pe raftul pentru Biologie.

Brenda a trecut cu grijă numărul coletului în registru şi a pus sacul de plastic pe raftul de unde urma să plece la secţia de cercetări biologice. E bine să ţii întotdeauna la zi registrul de intrări. A aruncat apoi o privire către ceas. Era aproape opt şi cincizeci. Peste puţin timp urma să vină poşta, iar masa o să se umple cu plicuri conţinând probe de sânge luate ieri în cazuri de conducători auto sau de beţivani. Apoi o să înceapă să vină maşini de la poliţie. Poliţişti în uniformă sau în civil o să aducă, în plicuri mari, acte pentru domnul Middlemass, cercetător la Secţia de documente; cutii special pregătite de Laborator pentru recoltarea petelor de salivă, de sânge şi de spermă; saci enormi cu cearceafuri şi pături murdare şi pătate; tot felul de instrumente boante; cuţite pline de sânge, puse cu grijă în cutiile lor.

Dintr-o clipă într-alta, urmau să sosească şi primii salariaţi. Doamna Bidwell, care făcea curăţenie, ar fi trebuit să fie acolo de douăzeci de minute. E posibil să fi luat gripă de la Scobie. Primul dintre cercetători o să fie probabil Clifford Bradley, şef de cercetări la Secţia de biologie, trecând în goană prin hol, ca şi cum n-ar fi avut dreptul să se afle acolo, cu ochii lui veşnic agitaţi, cu mustaţa aia nătângă, pe oală, atât de absorbit încât cu greu răspunde la salut. Apoi domnişoara Foley, secretara directorului, calmă şi sigură pe sine, cu veşnicul ei zâmbet misterios. Domnişoara Foley îi amintea Brendei de Mona Rigby, pe vremea când mergeau la şcoală, fiind mereu aleasă să joace

rolul Sfintei Fecioare în piesele legate de Naşterea Domnului. Nu-i plăcuse niciodată Mona Rigby, care n-ar fi apucat a doua oară râvnitul rol dacă lumea ar fi ştiut tot ceea ce Brenda ştia despre ea, după cum nu era sigură că-i place cu adevărat domnişoara Foley. Venea apoi cineva care îi plăcea, domnul Middlemass, cercetător la Documente, cu haina pusă peste umeri, urcând câte trei trepte şi salutând din mers. Ceilalţi urmau fără o anumită ordine. Holul se umplea de oameni, semănând cu o gară şi în mijlocul acestui haos aparent se aflau cei de la biroul de primiri, dând ajutor, explicaţii şi îndrumări.

Şi ca să se vadă că ziua de muncă a început, mai suna şi telefonul. Mâna inspectorului Blakelock ridică receptorul. Ascultă în tăcere ceva care parcă dura mai mult decât de obicei, după care îl auzi spunând:

— Nu cred că e aici, domnule Lorrimer. Aţi spus că nu s-a întors acasă ieri-seară?

Iarăşi tăcere. Inspectorul Blakelock se îndepărtă puţin de ea şi îşi aplecă capul în chip tainic asupra receptorului, parcă ar fi ascultat o spovedanie. Apoi puse telefonul la loc şi îi spuse Brendei:

— Era bătrânul doctorului Lorrimer. E îngrijorat. După cum se vede doctorul Lorrimer nu şi-a băut ceaiul azi-dimineaţă şi se pare că n-a fost noaptea trecută acasă. Patul i-a rămas neatins.

— Nici aici nu e. Când am venit, am găsit uşa de la intrare închisă.

Nu încăpea nicio îndoială. Doar dăduse colţul clădirii, după ce-şi lăsase bicicleta la parcare. Inspectorul Blakelock era deja în faţa uşii de la intrare, de parcă ar fi aşteptat-o. Când a ajuns lângă el, acesta îşi îndrepta lanterna spre încuietori, unde a introdus pe rând cele trei chei, mai întâi cheia Yale, apoi Ingersoll şi la urmă cheia de la siguranţă, care decuplează sistemul de alarmă legat cu postul de poliţie din Guy’s Marsh. Apoi au intrat împreună în holul aflat în întuneric. Ea s-a dus la garderoba aflată în spatele clădirii ca să-şi pună halatul, iar el s-a dus la biroul inspectorului-şef Martin ca să cupleze sistemul intern de protecţie al uşilor de la principalele încăperi ale Laboratorului.

Chicotind, ea spuse:

— Domnişoara Bidwell nici n-a început curăţenia, iar domnul Lorrimer e dat lipsă. E posibil să fi fost împreună. Marele scandal de la Hoggatt!

N-a fost o glumă prea reuşită, aşa că nu s-a mai mirat dacă inspectorul Blakelock n-a râs. Acesta spuse:

— Faptul că uşa e închisă nu înseamnă neapărat că dr. Lorrimer îşi are cheile lui. Iar dacă şi-a făcut patul şi a venit aici dis-de-dimineaţă nu văd de ce ar fi închis din nou uşa şi de ce a pus alarma internă în funcţiune.

— Dar cum ar fi putut să intre atunci în laboratorul de biologie?

— Ar fi trebuit să deschidă uşa şi apoi s-o lase deschisă când a repus în funcţie alarma. Nu pare să fie aşa ceva. Când e singur aici, se bazează de obicei pe cheia Yale.

Duse din nou receptorul la ureche şi spuse:

— Aşteptaţi o clipă, domnule Lorrimer. Nu cred că e aici, dar am să verific.

— Mă duc eu, spuse Brenda, dornică să-şi dovedească silinţa.

Fără să mai ridice mica tejghea, se strecură pe sub ea. Când s-a ridicat, l-a văzut cât se poate de clar, cu o faţă strălucindă parcă ar fi fost un flaş. Inspectorul Blakelock, cu gura jumătate deschisă, a dojană, cu braţul îndreptat spre ea într-un gest ţeapăn şi actoricesc, de protejare sau de înfrângere. Ea însă, fără să se lămurească, o rupse la fugă râzând pe scări în sus. Laboratorul de biologie se afla la etajul întâi, pe aripa din spate, întins pe aproape toată lungimea clădirii. Uşa era închisă. Apăsă pe clanţă şi o deschise, lipindu-se de perete în căutarea întrerupătorului. Îl găsi pipăind şi îl aprinse. Două tuburi fluorescente atârnau de tavan, mai întâi clipind chiorâş, apoi pâlpâind şi, în cele din urmă, luminând orbitor.

Zări trupul imediat. Zăcea între cele două mese centrale, cu faţa în jos, cu mâna stângă parcă ar fi zgâriat podeaua, iar cu cea dreaptă ghemuită sub el. Picioarele stăteau drepte. Ea scoase un sunet ciudat, un amestec de strigăt şi geamăt şi îngenunche lângă el. Părul de deasupra urechii stângi era lipsit de luciu şi spălăcit, ca şi haina ei de blană de pisică după ce o dăduse la curăţat. Nu putu însă zări sângele. Ştia totuşi că trebuie să fie sânge. Gulerul halatului său alb era pătat şi pe jos se formase deja o băltoacă. Se putea vedea bine doar ochiul lui stâng, ţeapăn şi tras înapoi ca ochiul unui viţel. Îi puse mâna pe

obraz. Era rece. De altfel, de cum văzuse strălucirea ochiului îşi dăduse seama că moartea survenise.

Nu-şi mai aducea aminte cum a închis laboratorul sau cum a coborât pe scară. Inspectorul Blakelock mai era la biroul recepţiei, ţeapăn ca o statuie, cu receptorul în mână. Îi venea să râdă uitându-se la faţa lui, atât era de caraghios. Încercă să-i spună ceva, dar cuvintele îi rămâneau în gât. Falca i se scutura fără putinţă de control, iar dinţii îi clănţăneau, încercă să facă un gest. El spuse ceva, fără ca ea să priceapă, dădu drumul la receptor şi o luă la fugă pe scări.

Ea se duse clătinându-se spre fotoliul mare, în stil victorian, lipit de peretele biroului inspectorului-şef Martin, fotoliul colonelului Hoggatt. Acesta privea de sus, din portret. I se păru că ochiul stâng se făcuse mai mare, iar buzele i se suciseră într-un rânjet.

Un frig îngrozitor puse stăpânire pe tot trupul ei. Inima parcă-i crescuse teribil, gata să-i spargă pieptul. Răsuflă trăgând lacom aer în piept, fără ca totuşi să-i ajungă. Îşi dădu deodată seama că telefonul suna. Mişcându-se ca un automat, se aplecă peste birou şi ridică receptorul. Vocea domnului Lorrimer, fragilă şi plângăreaţă, se auzea behăind la celălalt capăt al firului. Încercă să spună formula obişnuită – „Aici e Laboratorul Hoggatt. Sunt secretara, vă ascult”. Cuvintele i se opriră în gât. Puse receptorul în furcă şi se întoarse la scaunul ei.

Nu-şi mai amintea să fi auzit ţârâitul prelung al soneriei de la intrare sau să fi traversat holul să deschidă. Pe neaşteptate uşa se dădu de perete şi holul se umplu de lume, de strigăte. Lumina devenise parcă mai strălucitoare şi ea îi văzu ca pe nişte actori pe o scenă, puternic luminată, cu feţe groteşti, machiate exagerat, fiecare cuvânt fiind clar şi inteligibil de parcă s-ar fi aflat la stal, în rândul întâi. Doamna Bidwell, cea cu curăţenia, în impermeabilul cu guler imitaţie de blană, plină de indignare striga cât putea de tare:

— Ce dracu’ se întâmplă aici? Un nebun dat dracului l-a sunat pe bărbatu-meu şi i-a zis că nu-i nevoie să vin azi aici, că doamna Schofield mă cheamă la ea. Cui îi arde de tâmpeniile astea?

Inspectorul Blakelock cobora scara încet şi cu băgare de seamă, ca un actor care-şi face intrarea în scenă. Toţi stăteau formând un cerc, uitându-se la el – dr. Howarth, Clifford Bradley,

domnişoara Foley, doamna Bidwell. Directorul făcu un pas înainte. După cum privea, nu mai avea mult ca să cadă jos. Zise:

— Ei, Blakelock?

— Doctorul Lorrimer, domnule. E mort. Asasinat.

Cu siguranţă că n-ar fi putut repeta cuvântul într-un glas, uitându-se unii la alţii, ca într-un antic cor grecesc. Ca un geamăt puternic a răsunat în liniştea holului un singur cuvânt, parcă lipsit de noimă. Asasinat, asasinat, asasinat.

Howarth fu văzut fugind pe scări. Inspectorul Blakelock dădu să-l însoţească, dar directorul îi spuse:

— Nu, staţi aici. Vedeţi ca nimeni să nu treacă mai departe de hol. Telefonaţi inspectorului-şef şi doctorului Kerrison. Apoi, dă-mi legătura cu Ministerul de Interne.

Deodată, toţi remarcară, parcă pentru prima dată, prezenţa Brendei. Doamna Bidwell veni spre ea. Îi zise:

— Dumneata l-ai găsit, nu-i aşa? Sărmana fată!

Şi deodată piesa luă sfârşit. Luminile s-au stins. Feţele au devenit amorfe, banale. Brenda gâfâi uşor. Simţi cum braţele doamnei Bidwell îi cuprind umerii. Mirosul impermeabilului îi izbea faţa. Blana era la fel de moale ca şi labele ei de pisicuţă. Şi, ca o binecuvântare, Brenda dădu drumul lacrimilor.

2.

La un spital din Londra, din apropierea Tamisei, de unde putea zări în clipele de maximă singurătate fereastra de la birou, dr. Charles Freeborn, supraveghetor la Serviciul de Medicină Legală, înalt de 6,4 picioare[2] zăcea pe un pat îngust, cu nasul ţinut deasupra cearceafului îndoit meticulos, cu părul său alb sprijinit pe o pernă şi mai albă. Patul era prea scurt pentru el, necaz pe care-l rezolvase scoţând vârful picioarelor afară. Dulapul de lângă pat conţinea un amestec de obiecte necesare sau primite şi de mici fleacuri considerate indispensabile pentru o scurtă şedere în spital. Printre ele, un vas cu aspect oficial, pentru trandafiri, fără miros, dar înfloriţi. Lângă florile ca de înmormântare şi atât de nefireşti, comandantul Adam Dalgliesh a zărit o faţă atât de nemişcată,

[2] circa 193 cm (n.tr.).

nişte ochi pironiţi în tavan încât pentru o clipă i se păru că se dusese la un mort. Amintindu-şi că Freeborn se refăcea după o simplă operaţie reuşită de varice, se apropie de pat şi spuse într-o doară:

— Ei!

Freeborn, toropit de somn, sări parcă împins de nişte arcuri doborând din dulap un pachet cu rufe, două numere din Jurnalul Societăţii de Medicină Legală şi o cutie începută cu bomboane de ciocolată. Scoase afară o mână pistruiată, având brăţara de identificare dată de spital şi îi strânse lui Dalgliesh mâna ca într-o menghină.

— Adam, nu mă schilodi, ce dracu'! Mă bucur că te văd! Singura veste bună pe care am avut-o în această dimineaţă e că tu o să preiei comanda. M-am gândit chiar că ai şi plecat. Cât timp îţi trebuie? Cum o să ajungi acolo?

Dalgliesh răspunse la întrebări pe rând.

— Zece minute. Cu elicopterul, de la Battersea. Acum mă simt bine. Tu ce mai faci, Charles? Ţi-am creat necazuri?

— Necazul sunt eu. Nici că se putea mai prost. Şi partea cea mai neplăcută e că totul e urmarea greşelii mele. Operaţia ar fi putut aştepta. Durerea devenise neplăcută şi Meg a insistat s-o fac acum, înainte de a ieşi la pensie, cum s-ar spune mai bine în timpul slujbei la stat decât în timpul meu.

Amintind că-i sunt cunoscute realizările şi greutăţile celor aproximativ patruzeci de ani de muncă ai lui Freeborn în Serviciul de medicină legală, anii grei din timpul războiului, ieşirea amânată la pensie, ultimii cinci ani când şi-a schimbat stilul de a conduce ca să scape de birocraţie, Dalgliesh spuse:

— Deplin conştient. Nu mai puteai face nimic la Chevisham.

— Ştiu. E caraghios simţământul acesta de răspundere deoarece în momentul de faţă, la sosirea dezastrului, nu mai sunt în funcţie. Au sunat de la birou şi mi-au comunicat ştirile, imediat după ora nouă. Mai bine decât să le afli de la vizitatori sau din ziarele de seară, aşa cred că s-au gândit. Frumos din partea lor. Inspectorul-şef trebuie să fi sunat la Scotland Yard, la câteva clipe după primirea ştirilor. Tu ce ştii?

— Ca şi tine, îmi închipui. Am vorbit cu comandantul şi cu Howarth. Ei mi-au expus principalele fapte. Ţeasta sfărâmată, după câte s-ar părea cu un ciocan de lemn pe care Lorrimer îl examina. Laboratorul a fost găsit închis corespunzător la sosirea

ofiţerului de poliţie şi a tinerei funcţionare civile, la opt şi jumătate dimineaţa. Cheile lui Lorrimer erau în buzunarul lui. De mai multe ori el lucra până târziu şi cei de la laborator, mai toţi, ştiau că aşa o să facă şi în seara de ieri. Nu e niciun semn că uşile ar fi fost forţate. Patru seturi de chei. Lorrimer avea un set, fiind cercetător principal şi adjunct al şefului cu securitatea. Al doilea set era la adjunctul ofiţerului de legătură. Doar Lorrimer şi unul din ofiţerii de legătură aveau autorizaţia să deschidă şi să închidă clădirea. Directorul păstrează cel de-al treilea set de chei în fişetul lui, iar cel de-al patrulea set stă în siguranţă la postul de poliţie din Guy's Marsh, pentru cazul că soneria ar da alarma în toiul nopţii.

Freeborn spuse:

— Deci, fie că Lorrimer l-a lăsat să intre pe criminal, fie că acesta avea el o cheie.

Mai erau şi alte posibilităţi, se gândea Dalgliesh, dar acum nu era timp de discutat aşa ceva. Întrebă:

— Lorrimer o fi dat drumul cuiva în laborator, nu-i aşa?

— De ce nu? E posibil să-i fi dat drumul cuiva din poliţia locală, pe care-l cunoştea bine, mai ales că era unul dintre detectivii care lucrau la un caz recent. Altfel, nu mai sunt aşa de sigur. Ar fi putut să dea drumul unui prieten sau unei rude, deşi e mai greu de crezut. Era un tip aşa de pedant încât nu pot să-mi închipui că folosea laboratorul ca loc de rendez-vous. Da, fără îndoială, i-ar fi dat drumul patologistului de la Medicină legală.

— E cineva din partea locului, unul Henry Kerrison, aşa mi s-a spus. De la comandament mi s-a spus că l-au chemat să examineze cadavrul. De altfel, nici nu puteam face altceva. Nici nu ştiam dacă aţi găsit un înlocuitor la Secţia Donald, unde condamnaţii îşi aşteaptă execuţia.

— N-am reuşit. Deocamdată se ocupă Kerrison, ca o chestie de serviciu. Ar fi potrivit şi noi l-am numi dacă am obţine acordul Direcţiei Sanitare. E vechea poveste cu răspunderea lui la spital. Tare aş vrea să rezolvăm problema serviciului de medicină legală înainte de plecarea mea. O să fie una din durerile de cap pe care am să le las succesorului meu.

Dalgliesh se gândea fără nicio plăcere, cu umor macabru, la Secţia Donald. „Draga mea, nu cu cuţitul ăsta de tort. L-am folosit de dimineaţă când l-am spintecat pe unul de-ai lui Slash

Harry, aşa că s-a cam tocit” – cum îi plăcea să se împăuneze, râzând de-ţi spărgea timpanele. Se bucura sincer că nu trebuie să interogheze vreun vechi hoţoman. Spuse:

— Povesteşte-mi despre Lorrimer. Cum era?

Era întrebarea care forma miezul oricărei cercetări în caz de crimă. Ştia, de altfel, cât era de absurdă, mai înainte de a o rosti. Reprezenta partea cea mai ciudată din munca unui detectiv, din eşafodajul de legături cu cel mort, văzut doar ca un cadavru ciopârţit pe scena crimei sau gol puşcă pe masa de la morgă. Murise drept urmare a ceea ce făcuse. Până să fi rezolvat cazul, Dalgliesh o să primească o duzină de descrieri ale personalităţii lui Lorrimer, culese ca nişte amprente de pe creierul altor oameni. Pe baza acestor imagini amorfe şi nesigure, el urma să-şi creeze propria lui reprezentare, suprapusă şi dominantă, dar la fel de incompletă şi de distorsionată ca şi celelalte, de data aceasta în funcţie de propriile sale concepte, de propria sa personalitate. Întrebarea trebuia oricum pusă. Cel puţin să-l lase pe Freeborn să răspundă fără să mai înceapă o discuţie teoretică despre fundamentul problemei. Se pare însă că pentru o clipă gândurile lor mergeau în aceeaşi direcţie, aşa că Freeborn spuse:

— Ce ciudat că trebuie să pui mereu această întrebare, încât să ajungă să-l cunoşti cu ochii altora. Are circa patruzeci de ani. Seamănă cu John Baptistul, dar fără barbă şi la fel de categoric. Nu-i însurat. Locuieşte cu tatăl lui, la o fermă, la marginea satului. Este – mai bine zis a fost – un biolog deosebit de competent, dar mă îndoiesc că ar mai fi putut avansa mai mult. Cam obsedat, ţâfnos, era greu de suportat. El ceruse, fireşte, să lucreze la Hoggatt şi era candidat la locul lui Howarth.

— Cum au primit, el şi laboratorul, noua desemnare?

— Cred că lui Lorrimer nu prea i-a convenit. Laboratorul n-ar fi salutat numirea lui. Nu prea era iubit de oameni, mai ales de cei cu funcţii mari. Întotdeauna se găseşte însă unul sau doi care să prefere un coleg, cu toate ciudăţeniile lui, unui străin. Pe deasupra, sindicatul făcuse deja mare tapaj că nu era numit un specialist în medicină legală.

— De ce l-aţi numit pe Howarth? Ştiu că eraţi în Consiliu.

— Aşa e. Sunt gata să-mi asum răspunderea. Nu cred însă că am comis o greşeală. Bătrânul doctor Mac a fost într-adevăr unul din cei mai mari specialişti în medicină legală. Am pornit la

drum împreună, dar nu e mai puţin adevărat că în ultimii ani scăpase puţin hăţurile din mână. Howarth a reuşit deja să mărească volumul activităţii cu zece la sută. Mai e şi specificul noului laborator. E totuşi riscant să iei un om fără experienţă în domeniul medicinii legale, dar pe noi ne interesa, în primul rând, un director. Cel puţin majoritatea membrilor Consiliului, ca şi ceilalţi, erau convinşi că nu era un lucru rău, deşi, ca să fiu sincer nu ne era prea clar ce voia să însemne blestematul ăsta de cuvânt, *management.* Altă ştiinţă. Toţi au dat ascultare. Pe vremuri, ne-am descurcat cu munca, cu oamenii dacă a fost nevoie, ba împingându-i de la spate pe cei mai leneşi, ba încurajându-i pe cei şovăitori şi convingând forţele poliţieneşti, sceptice sau neîncrezătoare să recurgă la serviciile noastre. Ba şi trimiţând la Ministerul de Interne un raport statistic, doar ca să le aducem aminte că existăm. Se pare că a funcţionat totul bine. Munca nu s-a întrerupt. V-aţi gândit vreodată, domnule Adam care e deosebirea exactă dintre administraţie şi management?

— Păstraţi întrebarea asta ca să-l încurcaţi pe candidatul pentru viitorul consiliu! Howarth a lucrat la Institutul de cercetări Bruche, nu-i aşa? De ce a vrut să plece de acolo? Trebuie să fi pierdut ceva la leafă.

— Nu mai mult de şase sute de lire pe an şi asta nu-l afecta. Tatăl lui e bogat şi totul se împărţea între el şi sora lui vitregă.

— Postul era totuşi mai mare, nu? Iar la Hoggatt nu mai putea face cercetare.

— Mai făcea el ceva, deşi în esenţă e o muncă de laborator. Asta ne-a cam pus pe gânduri pe cei din Consiliu. Adevărul e că nimeni nu se apucă să-l convingă pe un candidat promiţător că perspectiva nu e cea mai strălucită pentru el. Ca pregătire ştiinţifică – la bază e fizician – era cu mult înaintea celorlalţi. Adevărul e că l-am strâns niţel cu uşa, dar el mi-a oferit argumentele obişnuite. Simţea că se plafonează, dorea un domeniu nou de activitate, voia să scape de Londra. Se bârfea că-l părăsise nu demult nevasta şi că el dorea să o rupă definitiv. Se pare că acesta a fost motivul. Slavă Domnului că n-a folosit blestematul ăla de cuvânt „stimul”. Dacă o să mai aud vreun candidat care să-mi spună că el consideră slujba drept un stimul, o să mă arunc peste catedră. Simt că îmbătrânesc, Adam.

Făcu semn cu capul în vreme ce se uita spre fereastră.

— Ca să fim drepţi, nu le e prea uşor.

— Ştiu. Am purtat cu ei o discuţie extrem de scurtă dar plină de tact. Ei dau chiar mai mult de înţeles, decât o pot spune. Este însă evident că problema trebuie rezolvată repede. Pe lângă chestiunea încrederii în serviciu, toţi doresc ca laboratorul să-şi reia lucrul.

— Ce se întâmplă acuma? Mă refer la personal.

— Cei de la Cercetări au închis toate uşile din interior şi ţin personalul în bibliotecă şi în hol până la sosirea mea. I-am pus să scrie tot ce-au făcut de când l-au văzut ultima dată viu pe Lorrimer, iar cei de la paza locală fac primele verificări ale alibiurilor. Se mai câştigă astfel timp. O să iau cu mine un ofiţer, pe John Massingham. Laboratorul central o să preia problemele de medicină legală. O să trimită un tip de la Serviciul de relaţii publice să se ocupe de problemele de publicitate, aşa că eu am să scap de ele. E de datoria guralivilor ăstora să ne scape de spectacol. În felul acesta, necazul nostru, ca şi necazurile Guvernului, nu se vor afla pe prima pagină, o zi sau două.

Freeborn se uită la vârful picioarelor, parcă supărat de faptul că de-abia acum descoperise deficienţele membrelor sale. Din când în când le tot sucea şi răsucea, parcă dând ascultare unor recomandări medicale sau dintr-o privire de-a lui, nimeni n-ar fi putut spune. După o clipă zise:

— Mi-am început cariera la Hoggatt, după cum ştii. Era înainte de război. Fiecare dintre noi avea habar doar de chimie, eprubete, pahare, substanţe. Fetele nu erau angajate, pentru că nu se considera decent să aibă legătură cu probleme sexuale. Hoggattul era de modă veche, chiar şi pentru serviciile din anii ’30. Nu pe plan ştiinţific. Aveau un spectrograf pe vremea când mai era considerat o jucărie minune. În zona mlaştinilor apăruseră nişte crime ciudate. Vă mai amintiţi de cazul Mulligan, de bătrânul care-şi ciopârţise fratele şi legase resturile la stăvilarul Leamings? S-au găsit nişte probe teribile atunci.

— Vreo cincizeci de pete de sânge pe zidul cocinii de porci, nu-i aşa? Iar Mulligan se jura că e sânge de scroafă.

Freeborn se lăsă pradă amintirilor.

— Mi-a plăcut secătura aia bătrână. Şi până să aducă fotografiile, au luat nişte mâzgă şi au folosit-o ca să-mi ilustrez cursurile despre petele de sânge. A fost marea atracţie a

Hoggatt-ului şi, de altfel, mai este încă. O clădire neobişnuită de tip Palladian, într-un sat oarecare din Anglia de Est, în apropierea mlaştinilor întunecoase. Zece mile până la Ely, care nu poate fi socotit drept un centru foarte activ pentru tineret. Iarna îţi îngheaţă şi măduva oaselor, iar primăvara – când mlaştinile urlă, cum se spune prin partea locului – vântul biciuie turba şi îţi sufocă plămânii ca un *smog.* Dacă n-au plecat după prima lună, oamenii au rămas pentru totdeauna. Aţi aflat că Hoggattul avea o mică capelă, Wren, unde sunt fundaţiile laboratorului? Din punct de vedere arhitectonic, este cu mult peste ceea ce înseamnă o casă, pentru că bătrânului Hoggatt nu i-a plăcut niciodată lucrul de mântuială. Mi se pare însă că nu prea avea gust estetic. A folosit-o cândva ca magazie, când a avut loc secularizarea, cum se mai întâmplă cu bisericile nemaifolosite. Howarth a adus un cvartet de coarde la laborator, unde a avut loc un concert. Se pare că e un remarcabil violonist amator. Deocamdată n-are de gând să renunţe la muzică. Nu e un început prea bun pentru el, nenorocitul. Laboratorul a fost întotdeauna un loc fericit. Cred că izolarea ne-a dat acest sentiment de camaraderie.

Dalgliesh spuse încruntat:

— Nu cred că o să mai ţină o oră după sosirea mea.

— Aşa e. Tipii vor aduce cu ei nu numai soluţii, dar şi multă zarvă. Nu poţi face nimic. Crima e ca ciuma. Sunt convins că o să-i dai de cap. Întotdeauna ai reuşit. Mă întreb însă cu ce preţ.

Dalgliesh nu răspunse. Ţinea mult la Freeborn, dar era prea cinstit cu el însuşi ca să-i facă promisiuni deşarte, doar ca să-l consoleze. O să dea dovadă de tact, fireşte. Nu mai era nevoie ca s-o spună. Ce voia era să ajungă la Hoggatt, ca să rezolve crima, iar toate celelalte considerente nu vor sta în faţa acestei sarcini precumpănitoare. Crimele s-au rezolvat întotdeauna cu un anumit preţ, uneori plătit de ele, de cele mai multe ori de alţii. Iar Freeborn avea dreptate. Era vorba de o crimă care îi împroşca pe toţi, fie ei vinovaţi sau nevinovaţi. Nu-i păru rău de cele zece minute cât stătuse cu Freeborn. Bătrânul credea cu sincer patriotism că serviciul căruia îi consacrase toată viaţa era şi cel mai bun din lume. Îşi adusese şi el obolul şi probabil că avea dreptate. Dalgliesh aflase ceea ce voise să afle. Dar după ce dădu mâna şi îşi luă rămas bun, îşi dădu seama că greul abia acum urma.

3.

Biblioteca de la Hoggatt se afla la parter, în spate. Cele trei ferestre mari lăsau să se vadă o terasă de piatră şi şirul de trepte care duceau în jos, spre ceea ce fusese cândva o grădină, dar care acum nu mai era decât o bucată de pământ de o jumătate de acru[3] acoperită cu o iarbă neîngrijită, limitată la vest de anexa din cărămidă a Serviciului de cercetare a vehiculelor, iar la est de vechiul grajd, transformat acum în garaje. Încăperea era din puţinele care scăpaseră zelului de preschimbare al fostului proprietar. Etajerele originale din stejar cioplit mai acopereau încă pereţii, găzduind acum biblioteca nu lipsită de importanţă a laboratorului, în vreme ce pentru revistele din ţară şi internaţionale se amenajaseră două rafturi mobile din oţel care împărţeau încăperea în trei spaţii. În dreptul fiecărei ferestre, era câte o masă cu patru scaune, una din mese fiind aproape complet ocupată de o machetă a noului laborator.

În spaţiul acesta, oarecum nepotrivit, se adunase personalul. Un sergent de la circa locală stătea nemişcat lângă uşă, ca o reamintire a motivului pentru care fuseseră atât de nepotrivit reţinuţi. Li se permisese să meargă afară, la garderoba de la parter, însoţiţi de o escortă discretă şi li se mai spusese că puteau telefona din bibliotecă acasă. Restul laboratorului era, însă, acum fără comunicaţii.

La sosire, li se ceruse tuturor să povestească pe scurt unde fuseseră şi cu cine, în seara şi noaptea trecută. Cu răbdare, ei îşi aşteptau rândul la una din cele trei mese. Declaraţiile fuseseră strânse de sergent şi predate colegului său aflat la recepţie, semn că primele controale puteau începe. Cei din personalul de rând, care aveau şi un alibi mulţumitor, erau lăsaţi să plece acasă, chiar de la început, unul după altul, şi cu un anumit regret că vor pierde din întâmplările care urmau, şi-au văzut de drum. Cei mai puţin norocoşi, ca şi cei care sosiseră primii în laborator în dimineaţa aceasta, ca şi toţi cercetătorii-şefi au fost rugaţi să aştepte sosirea brigăzii de la Scotland Yard. Directorul îşi făcuse doar o scurtă apariţie la bibliotecă. Mai înainte, el fusese, împreună cu Angela Foley, să comunice moartea lui Lorrimer tatălui acestuia. După ce se întorsese, stătuse în biroul

[3] acru – unitate de măsură de circa 4.000 m² (n.tr.).

lui împreună cu inspectorul-şef Mercer, de la postul local de poliţie. Se zvonea că dr. Kerrison fusese cu ei.

Minutele se târau cu greu când au auzit primul huruit al unui elicopter care se apropia. Stresaţi de prezenţa poliţiei, din prudenţă, delicateţe sau din jena de a vorbi de cea mai importantă problemă care le acaparase minţile, ei discutau cu o politeţe plină de precauţie, ca nişte străini aflaţi în sala de aşteptare a unui aeroport. Femeile erau, în general, mai bine înarmate să înfrunte aşteptarea plicticoasă. Doamna Mallett, dactilografa de la secretariat, îşi adusese andrelele şi blindată fiind cu un alibi de beton – stătuse între diriginta de poştă şi domnul Mason, de la magazinul universal la concertul din sat – şi având mâinile ocupate o ţinu aşa, pocnind andrelele, cu o împăcare de neînţeles, ba chiar iritantă, până se dădu dispoziţie să se plece acasă. Doamna Bidwell, care făcea curăţenie, a ţinut cu tot dinadinsul să meargă, cu escortă, până la dulapul în care-şi ţinea mătura, înarmându-se apoi cu nişte cârpe şi un pămătuf de şters praful cu care a trecut în grabă prin rafturile cu cărţi. Era tăcută ca niciodată, dar un grup de cercetători aşezaţi la mese au putut s-o audă mormăind ceva în vreme ce scutura cărţile la capătul unui raft.

Brendei Pridmore i se dăduse voie să ia de pe birou registrul cu probe primite şi se apucase să verifice datele de pe luna trecută. Registrul ocupa un spaţiu mai mare decât i se cuvenea, dar cel puţin avea cu ce să se ocupe. Claire Easterbrook, cercetător principal în Secţia de Biologie şi, după moartea lui Lorrimer, biolog-şef, îşi scosese din geantă o lucrare ştiinţifică, pe care o pregătise, cu privire la cele mai recente descoperiri în materie de clasificare a sângelui pe grup şi se apucase s-o revadă, adâncindu-se în ea, de parcă asasinatul de la Hoggatt ar fi fost ceva de rutină şi, ca atare, ea avusese grijă să se pregătească din timp.

Restul personalului şi-a petrecut timpul fiecare în felul lui. Cei care au preferat să-şi găsească de lucru s-au adâncit în lectura unei cărţi, făcând, din timp în timp, câte o remarcă ostentativă. Cei doi de la Secţia de cercetare a vehiculelor, care erau de acum renumiţi că nu ştiu să vorbească decât despre maşini, s-au rezemat, unul lângă altul, cu spatele de rafturile cu cărţi şi s-au apucat cu înverşunare să vorbească despre maşini. Middlemass a terminat de dezlegat cuvintele încrucişate din

„The Times” la zece fără un sfert şi a lungit lectura ziarului cât mai mult posibil. Acum, însă, terminase până şi rubrica deceselor. Îndoi ziarul şi-l aruncă pe masă, spre mâinile care-l aşteptau cu nerăbdare.

A fost o adevărată uşurare sosirea, înainte de zece, a lui Stephen Copley, chimistul-şef, cu faţa lui roşcată, veşnic agitată, cu moţul lui de păr creţ, strălucind de parcă venea de la plajă. Nimic nu-l putea tulbura şi cu atât mai puţin moartea unui om care nu-i plăcuse. Avea însă un alibi bun, deoarece îşi petrecuse toată ziua de ieri la Crown Court, iar seara şi noaptea fusese cu nişte prieteni la Norwich, întorcându-se la Chevisham doar ca să plece târziu în dimineaţa de azi. Colegii lui, dornici să mai schimbe o vorbă, au început să-l întrebe despre acest caz. Vorbeau cam prea tare. Ceilalţi ascultau cu un interes prefăcut, ca şi cum convorbirea ar fi fost un dialog de teatru, special pregătit pentru distracţia lor.

— Pe cine au chemat ca avocat al apărării? a întrebat Middlemass.

— Pe Charlie Pollard. Şi-a aplecat burta enormă peste bară ca să le spună confidenţial celor din juriu că n-aveau de ce să se teamă de aşa-numita expertiză ştiinţifică, deoarece niciunul dintre ei, după cum, fireşte, nici el, nu ştia despre ce e vorba. Nu trebuie să vă mai spun că i-a liniştit teribil.

— Juraţilor nu le plac probele ştiinţifice.

— Îşi închipuie că nu vor putea să înţeleagă şi până la urmă nici nu mai înţeleg. De cum ajungi la tribunal îţi dai seama că încăpăţânarea de a nu înţelege le acoperă minţile ca o adevărată cortină. Ei vor lucruri foarte sigure. Particula aceasta de vopsea provine de la această maşină? Răspundeţi *da* sau *nu.* Nu le place niciuna din aceste teribile probabilităţi matematice.

— Şi dacă nu le plac probele ştiinţifice, cu atât mai puţin aritmetica. Dacă le oferi un punct de vedere ştiinţific, bazat pe posibilitatea de a împărţi un factor la două treimi, ştiţi ce o să spună domnul magistrat? „Îmi pare rău, dar va trebui să explicaţi mai simplu, domnule Middlemass. Nici juriul şi nici eu nu suntem specialişti în matematică, după cum bine ştiţi”. „Ba pardon: eşti un necioplit arogant şi juriul ar trebui să nu creadă un cuvânt din ceea ce spui”.

Era o discuţie mai veche. Brenda o mai auzise când îşi mânca sandvişurile în pauza de prânz, în camera dintre bucătărie şi

salon, pe care încă o mai numeau „cantina tineretului”. Acum i se părea groaznic ca ei să poată discuta aşa de firesc, în vreme ce Lorrimer zăcea mort la etajul de sus. Pe neaşteptate, simţi nevoia să vorbească în numele lui. Se uită în sus şi îşi făcu curaj:

— Dr. Lorrimer se gândea că activitatea ar fi trebuit realizată în circa trei laboratoare imense, deservind întreaga ţară, probele sosind pe calea aerului. Spunea că, după părerea lui, toate probele ştiinţifice trebuiau acceptate de ambele părţi înainte de proces.

Middlemass spuse calm:

— E o temă veche. Poliţia doreşte un laborator local, drăguţ şi accesibil şi de ce s-o condamnăm? Mai mult, trei sferturi din activitatea de medicină legală n-are nevoie de toată aparatura asta sofisticată. Mai degrabă, ar fi cazul unor laboratoare regionale bine echipate, cu substaţii locale. Dar cine ar dori să lucreze într-un laborator mic, în vreme ce cele mai pasionante cazuri se vor duce în altă parte?

Domnişoara Easterbrook tocmai îşi terminase, chipurile, revizia. Le spuse:

— Lorrimer ştia că ideea aceasta a laboratorului ca arbitru ştiinţific n-o să meargă cu sistemul britanic de acuzare. Oricum, probele ştiinţifice trebuie testate ca oricare altă probă.

— Dar cum? întrebă Middlemass. De un juriu ordinar? Să presupunem că dumneavoastră sunteţi un expert în examinarea documentelor în afara acestui serviciu şi vă cheamă apărarea. Dumneavoastră şi cu mine nu suntem de acord. Cum poate juriul să aleagă între noi? Probabil că o să vă creadă pe dumneavoastră, pentru că arătaţi mai bine.

— Mai degrabă pe dumneavoastră, că sunteţi bărbat.

— Sau unul dintre ei – cel hotărâtor – mă va respinge pentru că îi amintesc de unchiul Ben, iar toată familia ştie că Ben era mincinosul mincinoşilor.

— Un moment. Un moment. Copley îşi întinse mâinile durdulii, încercând să-i potolească. Asta înseamnă democraţie. Un sistem supus greşelilor, dar e cel mai bun pe care-l avem.

Middlemass spuse:

— E totuşi extraordinar cât de bine funcţionează. Te uiţi la juriu stând atent, politicos, ca nişte copii tare cuminţi, ca nişte vizitatori într-o altă ţară care nu vor să se dea în stambă sau să-i

jignească pe băştinaşi. Mai mult, cât de des dau ei un verdict cu totul şi cu totul contrar probelor?

Claire Easterbrook spuse sec:

— Dacă e făţiş contrar adevărului, asta-i altă problemă.

— Un proces penal nu înseamnă un tribunal care să scoată la iveală adevărul. Cel puţin avem de-a face cu fapte. Dar ce vom spune despre emoţie? Vă iubiţi soţul, doamna B? Cum poate sărmana femeie să explice – şi probabil mai toate nevestele – că ea îl iubeşte în cea mai mare parte a timpului, mai ales când nu-i sforăie toată noaptea în ureche, nu se răsteşte la copii sau dacă îi dă bani să joace la Bingo.

Copley spuse:

— Nu poate. Dacă ea e în toate minţile, iar avocatul a instruit-o ca lumea, o să-şi scoată batista şi o să se smiorcăie: „Da, domnule. N-a existat vreodată un soţ mai bun, Dumnezeu mi-e martor”. E o joacă, nu? Dacă te ţii de aceste reguli, ai câştigat.

Claire Easterbrook ridică din umeri:

— Dacă le cunoşti. De multe ori, este un joc ale cărui reguli le cunoaşte numai o parte. E de-ajuns să spui că e chiar partea care le-a creat.

Copley şi Middlemass izbucniră în râs.

Clifford Bradley se izolase oarecum de restul celorlalţi, dincolo de masa pe care se afla macheta noului laborator. Luase o carte de pe raft, la întâmplare, dar în ultimele zece minute uitase să mai întoarcă pagina.

Le ardea de râs! Pur şi simplu râdeau! Ridicându-se de la masă, îşi făcu drum spre raft şi puse cartea la loc, sprijinindu-şi fruntea de oţelul rece. Discret Middlemass trecu pe lângă el, înapoi spre grup, scoţând o carte de pe raft. Îi spuse:

— Te simţi bine?

— Mă rog lui Dumnezeu să vină o dată.

— Şi noi la fel. Elicopterul o să fie aici dintr-un moment într-altul.

— Cum pot să râdă aşa? Nu le pasă de nimic?

— Sigur că le pasă. O crimă e ceva groaznic, neplăcut, jenant. Dar mă îndoiesc că cineva simte vreo durere. Tragediile altora, pericolul prin care au trecut alţii provoacă o anumită euforie atâta timp cât eşti în siguranţă. Se uită la Bradley şi spuse moale:

— Ştiţi doar că întotdeauna sunt şi omoruri prin imprudenţă. Sau omucideri justificate. Deşi, dacă e să ne gândim, e greu să pledezi pentru aşa ceva.

— Crezi că eu l-am omorât. Nu-i aşa?

— Nu cred nimic. Oricum, ai un alibi. N-a fost soacră-ta cu tine ieri-seară?

— Nu toată seara. A luat autobuzul de nouăsprezece şi patruzeci şi cinci.

— Cu puţin noroc, o să se dovedească că a fost omorât până atunci. De ce să ia Bradley asupra lui ce n-a făcut, se gândea Middlemass. Ochii neastâmpăraţi şi trişti ai lui Bradley se făceau mici în urma suspiciunii.

— Cum ai aflat că mama lui Sue a fost la noi aseară?

— Mi-a spus Susan. Adevărul e că ne-a sunat la laborator, cu puţin înainte de ora două. Era în legătură cu Lorrimer. Se gândi puţin şi apoi spuse liniştit:

— Se întreba dacă e vreo şansă să ceară transferul acum când Howarth era pe post de un an. Ea se gândea că aş fi aflat ceva. Când ajungi acasă spune-i că eu n-am de gând să spun poliţiei despre acest telefon, dacă n-o face ea mai întâi. Ah, ar fi mai bine dacă ai asigura-o că nu m-am vârât eu în capul lui. Sunt gata să fac multe pentru Sue, dar orice om trebuie să tragă undeva o linie.

Bradley spuse pe un ton de reproş:

— De ce-ţi faci griji? Nu-i nicio problemă cu alibiul tău. N-ai fost la concert în sat?

— Nu toată seara. E o mică încurcătură, legată de alibiul meu, chiar dacă am fost văzut acolo.

Bradley se întoarse spre el şi spuse pierzându-şi calmul:

— Eu n-am făcut aşa ceva! Nu pot să stau aici să aştept!

— Va trebui să stai. Nu te pierde, Cliff! Dacă nu ai grijă singur de tine, Suzana se nenoroceşte. Nu uita că avem de-a face cu poliţişti englezi. Nu aşteptăm KGB-ul.

Se auzi atunci zgomotul atât de aşteptat, un bâzâit îndepărtat ca de viespe întârâtată. Glasurile amestecate de la mese dispărură, capetele s-au ridicat şi toţi s-au îndreptat spre ferestre. Doamna Bidwell alergă să ocupe un loc în faţă.

Elicopterul vopsit în alb şi roşu bâzâi deasupra copacilor şi se roti ca un tăun zgomotos deasupra terasei. Nimeni nu scoase o vorbă. Apoi Middlemass spuse:

— Băieţii minunaţi de la Scotland Yard coboară la momentul potrivit din cer. Să sperăm că o să lucreze repede. Vreau să mă întorc la laborator. Ar trebui să li se spună că nu numai ei se ocupă de crime.

4.

Inspectorului detectiv John Massingham nu-i plăceau elicopterele socotindu-le prea zgomotoase, lipsite de confort şi groaznic de nesigure. Cum curajul său nu era pus la îndoială nici de el, nici de altcineva, nu se jena să spună asta pe faţă. Ştia însă că şefului său nu-i plăceau discuţiile de prisos şi prinşi fiind în chingi, unul lângă altul, pur şi simplu înghesuiţi în aparatul Enstrom F 28, se gândi că dosarul Chevisham o să aibă drept cel mai bun start o conduită de tăcere disciplinată. Remarcă cu interes că panoul cu instrumente din carlingă semăna mult cu bordul unei maşini; chiar şi viteza era indicată în mile pe oră şi nu în noduri. Îi părea însă rău că aici se termina asemănarea. Îşi potrivi mai bine casca la urechi şi se puse să studieze atent harta ca să-şi calmeze nervii.

Tentaculele roşii-maronii ale suburbiilor Londrei rămăseseră în urmă şi peisajul pestriţ de toamnă, cu o textură multiplă, parcă ar fi fost un colaj, se desfăşura în faţa lor într-o schimbare de culori – maron, verde şi auriu – în timp ce se îndreptau spre Cambridge. Razele capricioase de soare treceau peste satele îngrijite şi împrăştiate, peste parcurile cochete din oraş şi peste câmpurile deschise. Maşinile, nişte jucării din tablă, nişte gângănii sub soare, fugeau una după alta pe şosele.

Dalgliesh se uită la colegul lui, la chipul puternic, palid, la mulţimea de pistrui de pe nasul coroiat şi de pe fruntea lată, ca şi la pletele roşcate care ţâşneau de sub cască şi se gândi cât de mult semăna băiatul ăsta cu taică-său, un lord decorat de trei ori, al cărui curaj era egalat doar de încăpăţânare şi naivitate. Ciudăţenia familiei Massingham consta, însă, în faptul că o spiţă de cinci sute de ani putuse să dea atât de multe generaţii de adorabile nulităţi. Îşi amintea de ultima întâlnire cu lordul Dungannon. Se dezbătea în Camera Lorzilor problema delincvenţei juvenile, o problemă în care ilustrul lord se

considera un expert că doar fusese şi el cândva un băieţel şi, în câteva cuvinte, ajutase la organizarea unui club de tineret pe moşia bunicului. Gândurile sale, când au ieşit în sfârşit la lumină, s-au înşirat în toată banalitatea lor, fără o anumită ordine logică sau legătură, pe un ton ciudat de blând, punctat cu pauze lungi, în care se uitase ţintă teribil de îngândurat spre tron, de parcă ar fi comunicat în chip fericit cu o fiinţă lăuntrică. Între timp, ca nişte rozătoare care simţiseră mirosul mării, nobilii lorzi s-au făcut toţi nevăzuţi, ca să reapară, parcă aduşi prin telepatie, în clipa în care discursul lui Dungannon era pe sfârşite. Dar dacă familia nu contribuise cu nimic la politică şi cu mai nimic la arte, fiecare generaţie se sacrificase cu o spectaculoasă vitejie pentru ţeluri generoase.

Iar acum urmaşul Dungannonilor îşi alesese această meserie, mai puţin obişnuită. Ar fi fost interesant de văzut dacă, pentru prima dată şi într-un domeniu atât de neobişnuit, familia ar fi căpătat faimă. Ce anume îl făcuse pe Massingham să aleagă serviciul în poliţie, în locul carierei obişnuite de familie în armată, ca o manifestare a spiritului său combativ, a patriotismului demodat, Dalgliesh nu-l întrebase, în parte şi din faptul că el respecta intimitatea celorlalţi, dar şi pentru că nu era sigur că ar fi vrut să audă răspunsul. Şi Massingham procedase cât se poate de bine. Poliţia era o instituţie tolerantă şi lăsa impresia că nimănui nu-i era de vreun folos ce anume fusese tatăl lui. Toţi erau de acord că Massingham promovase pe merit, deşi nimeni nu era într-adevăr atât de naiv ca să-şi închipuie că fiind fiul cel mai în vârstă al unui lord ar fi deranjat pe cineva. Îl porecliseră pe Massingham „John-pietroi” şi i-o spuneau pe la spate, iar uneori chiar în faţă, dar fără răutate.

Cu toate că familia sărăcise acum, iar moşia fusese vândută – lordul Dungannon îşi mutase numeroasa sa familie într-o căsuţă modestă la Bayswater – băiatul se mai ducea încă la şcoala tatălui. Nu încăpea îndoială că Dalgliesh, bătrânul luptător, nici măcar nu ştia că mai existau şi alte şcoli. Ca şi celelalte clase, aristocraţia, chiar dacă sărăcise, putea oricând să facă rost de bani pentru ceea ce ar fi dorit cu adevărat. El era însă un produs fără pereche al acestei orânduiri, lipsit de eleganţa „dégagée” şi de detaşarea ironică atât de caracteristică pentru vlăstarele ei. Dalgliesh, dacă nu i-ar fi cunoscut istoria, ar fi crezut că Massingham era produsul unei clase sănătoase, mai înstărite

decât una mijlocie – de doctori sau de avocaţi, probabil – şi al unui vechi liceu. Era abia a doua oară când lucrau împreună. Prima dată, Dalgliesh fusese impresionat de inteligenţa, de enorma putere de muncă a lui Massingham, de admirabila lui pricepere de a-şi ţine gura şi de a-şi da seama că şeful lui voia să fie singur. Îl impresionase şi firea aspră a acestui băiat, deşi n-ar fi trebuit să se mire ştiind că aşa ceva nu putea lipsi nici unui detectiv bun.

Iar acum elicopterul Enstrom huruia deasupra turnurilor şi clopotniţelor din Cambridge, şi ei puteau vedea cotitura strălucitoare a râului, bulevardele sub mantia luminoasă a toamnei, ducând spre pajiştile verzi, spre podurile miniaturale, aidoma unor cocoaşe, spre biserica colegiului regal care se înălţa spre cer, rotindu-se odată cu zona verde dimprejur. Şi, aproape imediat, oraşul a rămas în urma lor, arătându-li-se ca o mare vălurită, de abanos, ţinutul mlaştinilor. Sub ei erau şoselele care treceau drept peste câmpii, cu satele înşiruite de-a lungul lor ca şi cum ar fi desprinse din tihna zonelor de munte; ferme izolate cu acoperişuri atât de joase încât păreau pe jumătate îngropate în turbă; ici-colo, înălţându-se maiestuos lângă satele lor, câte un turn de biserică înconjurat de pietre de mormânt, ca nişte dinţi strâmbi. Mai era puţin şi Dalgliesh putea deja să vadă înălţându-se turnul dinspre vest şi turnuleţele dinspre est ale catedralei din Ely. Massingham îşi luă ochii de pe hartă şi se uită în jos. Vocea sa hârâi în casca lui Dalgliesh:

— Domnule, am ajuns.

Chevisham se întindea sub ei, pe un platou îngust, deasupra mlaştinilor, cu casele înşiruite spre miazănoapte, pe cele două drumuri care se uneau. Turnul bisericii impresionante, în formă de cruce, a fost repede identificat ca fiind cel de la conacul Chevisham, iar în spatele lui, peste pământurile brăzdate, se întindea noua clădire din cărămidă şi beton a Laboratorului. Trecură de-a lungul uliţei principale a ceea ce semăna cu un sat tipic din Anglia de Est. Dalgliesh se uită la faţada din cărămidă roşie a bisericii, la cele câteva case mai înstărite, cu frontoane olandeze, din care una mai mică, recent terminată, cu boxe semidetaşate, mai păstrând încă lemnul schelelor şi ceva care putea fi magazinul satului şi poşta. Se vedeau puţini oameni, dar zgomotul motorului scoase chipuri din case şi prăvălii, iar feţe palide cu palma streaşină la ochi se uitau în sus spre ei.

Se îndreptau acum spre Laboratorul Hoggatt, coborând peste ceea ce trebuia să fi fost capela Wren. Se afla la circa un sfert de milă de casa cu trei rânduri de fagi, o clădire izolată, mică şi perfectă, parcă ar fi fost o machetă de arhitect, pusă anume într-un peisaj ad-hoc sau o elegantă nebunie popească, care se justifica doar prin puritatea ei clasică, la fel de distanţată de religie, pe cât era faţă de viaţă. Ciudată era aşezarea sa departe de casă. Dalgliesh se gândea că fusese construită mai târziu, poate în urma faptului că primul proprietar se certase cu parohul şi din duşmănie hotărâse să-şi rezolve singur nevoile spirituale. Casa nu părea atât de mare ca să cuprindă şi o capelă particulară. Câteva secunde, în timp ce aterizau, el putu zări desluşit, prin golul lăsat de copaci, faţada de apus a capelei. Zări o fereastră mare, boltită, cu două nişe suspendate, cei patru pilaştri corintieni despărţind navele, coronamentul cu frontonul bogat decorat, terminându-se cu un lanternon hexagonal. Elicopterul părea că mătură coama pomilor. Frunzele fragile de toamnă, lovite de jetul de aer, cădeau aidoma ploii peste acoperiş, peste iarba verde şi lucioasă.

Apoi, opintindu-se din greu, elicopterul se înălţă, capela nu se mai văzu, rămaseră o clipă în echilibru, motoarele huruiră, gata să aterizeze pe terasa largă, în spatele casei. Deasupra acoperişului, au putut vedea curtea exterioară, înconjurată de spaţii de parcare, maşinile poliţiei aliniate în ordine şi probabil o dubă de la morgă. O alee largă, mărginită de tufişuri răzleţe şi de câţiva copaci ducea spre ceea ce pe hartă era indicat ca şoseaua dinspre Stoney Piggott. Nu exista poartă pe drumul de acces. De partea cealaltă, se putea vedea staţia de autobuz acoperită. Apoi elicopterul începu să coboare şi nu se mai văzu decât partea din spate a casei. La fereastra de la parter au putut zări, ca nişte pete, feţele celor care se uitau.

Apăru comitetul de primire, format din trei persoane, cu feţe parcă micşorate, cu gâturi ridicate în sus. În rotirea lor palele rotorului le încâlcise într-un chip grotesc părul, făcuseră să le fluture pantalonii şi să li se lipească hainele de piept. Acum însă, oprindu-se motoarele, liniştea neaşteptată era aşa de mare încât cele trei figuri nemişcate lor li se păreau decupate dintr-o scenă cu manechine a unui film mut. El şi cu Massingham îşi desfăcură centurile de la scaune şi săriră jos. Timp de circa cinci secunde cele două grupuri stăteau uitându-se unul la altul. Apoi,

cu un gest neaşteptat, cele trei figuri care-i întâmpinau şi-au aranjat părul şi s-au îndreptat cu precauţie să-l primească. Tot în clipa aceea, urechile li s-au desfundat şi lumea începu să audă din nou. El se întoarse să-i mulţumească pilotului şi să discute pe scurt cu el. Apoi, împreună cu Massingham o porni înainte.

Dalgliesh îl cunoştea deja pe comandantul-şef Mercer; se întâlniseră la mai multe întruniri ale poliţiei. Cu o înălţime de şase picioare[4], cu umeri ca de taur, cu faţa lui rotunda de comic, cu gura larg creionată în sus şi cu ochii săi strălucitori, era uşor de recunoscut. Dalgliesh simţi cum mâna îi este strivită, apoi Mercer făcu prezentările. Dr. Howarth, un om cumsecade, aproape tot atât de înalt ca Dalgliesh, cu ochi de un albastru profund şi cu gene atât de lungi încât pe oricare altă faţă ar fi creat un aspect mai puţin bărbătesc şi mai mult muieresc. Putea fi considerat – se gândea Dalgliesh – drept un bărbat deosebit de frumos, dacă n-ar fi fost o anumită nepotrivire a trăsăturilor, un oarecare contrast între fineţea pielii întinse peste pomeţii teşiţi, falca ieşită în afară şi gura de om dintr-o bucată. Dalgliesh ştia că acesta fusese un om bogat. Ochii albaştri priveau lumea cu siguranţa oarecum cinică a omului obişnuit să obţină ceea ce a dorit atunci când a dorit ceva, în modul cel mai simplu, şi anume, plătind. Lângă el, dr. Henry Kerrison, deşi înalt, părea micuţ. Faţa lui încreţită, neliniştită, îşi pierduse culoarea de pe urma oboselii şi uitându-te în ochii peste care cădeau pleoape întunecate şi grele, aveai o imagine neplăcut de apropiată cu cea a înfrângerii. El apucă mâna lui Dalgliesh strângând-o cu putere, dar nu scoase o vorbă. Howarth spuse:

— Nu se poate intra acum prin spatele casei. Va trebui să mergem în faţă. E foarte simplu.

Jucându-şi rolurile pe scena morţii, Dalgliesh şi Massingham l-au urmat făcând ocolul casei. Feţele de la fereastra de la parter dispăruseră şi era o linişte de necrezut. Târşâind picioarele prin frunzele purtate peste potecă, trăgând în piept aerul aspru de toamnă, mirosind a fum şi simţind soarele pe faţa lui, Massingham avu senzaţia unei bunăstări animalice. Era atât de plăcut să fii în afara Londrei. Se anunţa acel gen de muncă care lui îi plăcea cel mai mult. Micul grup dădu colţul casei şi Dalgliesh şi Massingham avură prima lor imagine clară a faţadei Laboratorului Hoggatt.

[4] Circa 183 de cm (n.tr.).

5.

Casa constituie un exemplu excelent de arhitectură de la sfârşitul secolului al XVII-lea, o clădire cu trei etaje, din cărămidă, cu un acoperiş posomorât, cu patru lucarne, trei deschideri supra-înălţate, un fronton având o cornişă bogat sculptată şi ornamentată cu medalioane. O rampă, largă şi curbă, cu patru trepte de piatră, ducea spre cadrul uşii, impozant cu pilaştri săi, solizi, fără ostentaţie, drepţi. Dalgliesh se opri o clipă să studieze faţada. Howarth îi spuse:

— E plăcut, nu-i aşa? Aşteaptă, însă, până ai să vezi ce a făcut bătrânul în interior.

Uşa de la intrare, cu ciocănel şi cu mânere elegante, dar sobră, din alamă, era prevăzută cu două siguranţe – una Chubba şi cealaltă, Ingersoll, pe lângă Yale. La prima vedere, nu era niciun indiciu că ar fi fost forţată. S-a deschis chiar în clipa în care Howarth întinsese mâna să sune. Bărbatul care s-a dat la o parte, fără să zâmbească, ca să le facă loc, deşi nu era în uniformă, a fost de îndată recunoscut de Dalgliesh ca ofiţer de poliţie. Howarth l-a prezentat scurt ca inspectorul Blakelock, ofiţer de legătură. Mai spuse:

— Toate cele trei încuietori erau în ordine când Blakelock a sosit azi-dimineaţă. Siguranţa Chubba e legată la sistemul de alarmă de la postul de poliţie din Guy’s Marsh. Sistemul intern de protecţie este controlat de la un panou aflat în camera ofiţerului de legătură.

Dalgliesh se întoarse spre Blakelock.

— Şi era în ordine?

— Da, domnule.

— Nu mai există o altă ieşire?

Răspunsul veni de la Howarth.

— Nu. Predecesorul meu a blocat definitiv uşa din spate şi o uşă laterală. Era prea complicat un sistem de siguranţă la trei uşi. Se intră şi se iese pe uşa din faţă.

Probabil cu excepţia unei persoane, noaptea trecută, se gândi Dalgliesh.

Au trecut prin holul de la intrare, care se întindea pe aproape întreaga lungime a casei, paşii auzindu-se zgomotos pe mozaicul de marmură. Lui Dalgliesh nu-i scăpa nimic din vedere.

Nu se opriră din drum spre scară, dar el îşi făcu o imagine clară despre încăpere, despre tavanul înalt, decorat, cele două uşi elegante, cu fronton, de la dreapta şi stânga; portretul în ulei al fondatorului laboratorului, de pe peretele din dreapta, lemnul lucios de la biroul registraturii, mai în spate. Un ofiţer de poliţie cu un teanc de hârtii în faţă vorbea la telefon verificând probabil alibiurile. Îşi văzu mai departe de treabă fără să ridice privirea.

Scara era remarcabilă. Balustradele, din stejar sculptat, erau împodobite cu frunze de acant, fiecare pilastru terminându-se cu o ornamentaţie de tip „ananas”, din stejar masiv. Nu existau covoare şi lemnul nelustruit fusese zgâriat rău. Dr. Kerrison şi comandantul Mercer urcau înaintea lui Dalgliesh în tăcere. Howarth, care deschidea drumul, simţi nevoia să vorbească:

— Parterul este ocupat de registratură şi de spaţii de depozitare, biroul meu, biroul secretarei mele, secretariatul şi biroul ofiţerului de legătură. Asta-i totul. Ar mai fi, în spate, camerele servitorilor. Inspectorul-şef Martin este ofiţerul de legătură, dar în prezent e plecat în Statele Unite şi îi ţine locul Blakelock. La etaj este laboratorul de biologie, în spate, cel de criminalistică în faţă şi cel de aparatură în capul culoarului. V-am pregătit un plan al clădirii la mine în birou. M-am gândit că o să vă fie de folos. N-am mişcat nimic până ce dumneavoastră nu veţi examina biroul. Acesta este laboratorul de biologie.

El se uită la comandantul Mercer, care scosese cheile din buzunar şi deschidea uşa. Era o cameră lungă, împărţită în două birouri. Tavanul cu sculpturi fusese înlocuit, poate în urma faptului că colonelul Hoggatt nu-l considerase potrivit pentru un laborator, dar urmele ravagiilor se mai vedeau. Ferestrele originale fuseseră înlocuite cu altele, mai mari, care ocupau aproape tot peretele. Sub fereastră era un şir de măsuţe şi de lavoare, iar în mijlocul încăperii erau două mese mari, una prevăzută cu lavoare, cealaltă plină cu microscoape. Spre stânga, era un mic birou despărţit cu geamuri, iar la dreapta, o cameră obscură. Lângă uşă, un frigider imens.

Obiectele cele mai ciudate din cameră erau două manechine, neîmbrăcate, un bărbat şi o femeie, aşezate între ferestre. Nu aveau nicio îmbrăcăminte pe ele, nici peruci. Capetele pleşuve, ca nişte ouă, braţele îndoite şi mâinile lipite parcă dând binecuvântarea, ochii ficşi şi buzele arcuite le dădea înfăţişarea

unei zeităţi. La picioarele lor, înfăşurată în alb se afla victima jertfită, un trup.

Howarth se uită atent la cele două manechine parcă nu le mai văzuse niciodată. Se simţea nevoia unei explicaţii. Pentru prima dată, el îşi pierdu din siguranţă. Spuse:

— Sunt Liz şi Burton. Personalul îi îmbracă cu hainele celor suspecţi, ca să poată interpreta petele de sânge sau inciziile. Apoi adăugă:

— Mai aveţi nevoie de mine?

— Pentru moment, da, răspunse Dalgliesh.

Îngenunche lângă cadavru. Kerrison veni lângă el. Howarth şi Mercer stăteau de o parte şi de alta a uşii.

După două minute, Dalgliesh spuse:

— Cauza morţii este evidentă. Arată ca şi cum ar fi primit o singură lovitură şi a murit unde s-a prăbuşit. Surprinde faptul că a sângerat puţin.

Kerrison spuse:

— Nu-i nimic neobişnuit. După cum ştiţi, pot exista serioase leziuni intercraniene în urma unei simple fracturi, în special dacă se produce o hemoragie extra sau sub dura mater. Sau o laceraţie a masei cerebrale. Sunt de acord că a fost probabil omorât dintr-o singură lovitură şi că ciocanul de lemn de pe masă pare a fi fost arma. Blain-Thomson o să poată să ne spună mai multe când o să-l pună pe masă. O să-i facă autopsia azi după-amiază.

— Rigiditatea e aproape completă. Ce aprecieri aţi face în privinţa orei la care s-a produs decesul?

— L-am văzut cu puţin timp înainte de ora nouă şi m-am gândit că decedase cu circa 12 ore în urmă, poate mai mult. Să zicem între 8 şi 9 seara. Fereastra e închisă, iar temperatura în jur de 65° Fahrenheit. De obicei, apreciez că temperatura corpului, în asemenea împrejurări, scade cu circa 1,5° Fahrenheit pe oră. I-am luat temperatura la prima examinare şi ţinând seama că rigiditatea se instaurase aproape complet, pot spune că este greu de presupus că mai trăia după ora nouă seara. Ştiţi bine însă cât de relative sunt asemenea ipoteze. Mai bine să spunem între 8.30 şi miezul nopţii.

Howarth spuse din uşă:

— Tatăl lui spune că Lorrimer l-a sunat la nouă fără un sfert. Am fost azi-dimineaţă, împreună cu Angela Foley, ca să-i

aducem la cunoştinţă întâmplarea. Ea e secretara mea. Lorrimer e vărul ei. Să-l fi văzut însă pe bătrân. Era destul de sigur în privinţa orei.

Dalgliesh îi spuse lui Kerrison:

— Se pare că sângele a curs fără să fi împroşcat. Credeţi că agresorul ar avea pete de sânge?

— Nu neapărat, mai ales dacă se confirmă că arma a fost ciocanul de lemn. Probabil că i-a aplicat o singură lovitură când Lorrimer s-a întors cu spatele. Faptul că asasinul l-a lovit deasupra urechii stângi nu pare a fi prea semnificativ. Poate fi un stângaci, dar nu-i niciun motiv să presupunem acest lucru.

— Nici nu era nevoie de o forţă deosebită. Chiar şi un copil ar fi putut-o face.

Kerrison ezită, şovăitor.

— O femeie, cu siguranţă.

Mai era o întrebare, pe care Dalgliesh dorea s-o pună, deşi, ţinând seama de poziţia trupului şi de scurgerea sângelui, răspunsul nu mai ridica îndoieli.

— A murit imediat sau există vreo posibilitate ca el să fi mers un timp, să fi închis uşa şi să fi cuplat alarma?

— Nu se ştie, dar în cazul de faţă e puţin probabil, practic imposibil. Cu numai o lună în urmă, am avut cazul unui bărbat rănit cu toporul, cu o fractură de şapte inci la osul parietal şi o puternică hemoragie extra dura mater. Se dusese la cârciumă, stătuse o oră şi jumătate cu prietenii şi apoi fusese raportat la „Evenimente”. A murit într-un sfert de oră. Leziunile la cap sunt imprevizibile, dar nu în cazul de faţă.

Dalgliesh se întoarse spre Howarth.

— Cine l-a găsit?

— Funcţionarul civil Brenda Pridmore. A început să lucreze la 8.30, împreună cu Blakelock. Bătrânul Lorrimer a sunat să ne anunţe că băiatul lui nu dormise în pat acasă, aşa că a vrut să vadă dacă Lorrimer e aici. Eu am sosit aproape imediat, cu îngrijitoarea, doamna Bidwell. O femeie i-a telefonat soţului ei dis-de-dimineaţă s-o roage să meargă la mine acasă, ca s-o ajute pe sora mea, în loc să vină la laborator. Un telefon fals. Am crezut că e o păcăleală prostească a cuiva din sat, dar s-ar putea să aibă legătură cu ciudăţeniile care s-au întâmplat. I-am pus bicicleta în portbagajul maşinii şi am ajuns aici imediat după

nouă. Secretara mea, Angela Foley şi Clifford Bradley, cercetător principal în secţia de biologie, au sosit aproape în acelaşi timp.

— A stat cineva singur lângă cadavru?

— Brenda Pridmore, dar foarte puţin timp, îmi închipui. A urcat apoi inspectorul Blakelock. După aceea, am fost singur doar câteva secunde. Am închis apoi uşa laboratorului, am adunat tot personalul în holul principal şi am aşteptat până ce a sosit doctor Kerrison, A fost aici câteva minute şi a examinat trupul. Eu am stat lângă uşă. Comandantul Mercer a sosit imediat după aceea şi i-am predat cheia de la laboratorul de biologie.

Mercer spuse:

— Doctorul Kerrison mi-a sugerat să-l chem pe doctorul Greene – chirurgul de la poliţia locală – ca să confirme primele constatări. Doctor Greene nu a rămas singur. După ce a făcut o scurtă şi superficială examinare, am închis uşa. Nu s-a mai deschis până ce au sosit fotografii şi ofiţerii pentru amprente. Au luat amprentele, au examinat ciocanul şi n-am mai făcut nimic, aflând că a fost sunat Scotland Yard-ul şi că dumneavoastră sunteţi pe drum. Băieţii de la amprente mai sunt încă aici, în biroul ofiţerului de legătură, dar pe fotograf l-am lăsat să plece.

După ce-şi puse mănuşile, Dalgliesh începu să examineze trupul. Sub halatul alb, Lorrimer purta pantaloni gri şi haină din stofă de lână. În buzunarul interior se afla un portmoneu din piele fină, cu şase bancnote de câte o liră sterlină, permisul de conducere, un mic clasor şi două cărţi de credit. În buzunarul exterior, din dreapta, era o legătură cu cheile de la maşină şi alte trei chei, două Yale şi una mai mică, mai complicată, probabil de la sertarul de la birou. Două pixuri erau agăţate la buzunarul din stânga sus, de la halatul alb. În buzunarul de jos din stânga, era o batistă, legătura cu cheile de la laborator şi, nepusă pe inel, o cheie grea, care părea nouă. Altceva nu mai avea.

Apoi se duse să studieze cele două obiecte de pe masa de lucru – ciocanul de lemn şi o haină bărbătească. Ciocanul era o armă neobişnuită, mai mult ca sigur făcut de mână. Minerul, din stejar cioplit, avea circa 45 de centimetri lungime şi, se gândea el, se pare că a făcut parte dintr-un baston greu. Capul ciocanului, care trebuie să fi avut aproape un kilogram, la unul din capete era înnegrit cu sânge închegat, din care ţâşneau ca

nişte mustăţi, unul sau două banale fire de păr gri. În coaja uscată era aproape imposibil să deosebeşti un fir de păr mai închis, care să fi provenit de la Lorrimer sau să vezi cu ochiul liber care este sângele lui. Era treaba laboratorului din Capitală, când ciocanul, împachetat cu grijă şi cu două etichete, în loc de una, va ajunge la serviciul de biologie, spre sfârşitul zilei.

Îi spuse comandantului:

— Nu sunt amprente?

— Niciuna, cu excepţia celor ale bătrânului Pascoe, proprietarul ciocanului. Nu s-au şters, ceea ce te face să te gândeşti că purta mănuşi.

În cazul acesta, se gândi Dalgliesh, avem de-a face cu o premeditare sau cu o precauţie instinctivă a unui expert. Dacă, însă, venea pregătit să omoare, ce ciudat că a lăsat la voia întâmplării alegerea armei; doar dacă ştia că ciocanul era la îndemână.

Se aplecă să studieze pachetul. Era partea de sus a unui costum ieftin, produs în serie, de culoare albastru închis, cu dunguliţe mai deschise şi cu revere late. Mânecile fuseseră desfăcute şi pe manşete se vedeau nişte urme care puteau fi de sânge. Se părea că Lorrimer începuse deja examinarea. Pe măsuţă era aparatul de electroforeză, băgat în priză şi două rânduri de câte şase cerculeţe găurite pe capacul de la gelul agar-agar. Mai era şi un stativ de eprubete, cu o serie de prelevări de sânge. Spre dreapta, câteva dosare gălbui, ale laboratorului, cu numere de înregistrare de la Biologie şi, lângă ele, un carneţel de notiţe, din cele cu foi detaşabile, încă deschis. Pagina din stânga, purtând data zilei de ieri, era aproape complet acoperită cu hieroglife şi formule scrise cu trăsături fine, negre şi drepte. Deşi majoritatea notiţelor n-aveau prea mare importanţă pentru el, Dalgliesh a putut observa că ora la care Lorrimer începuse şi terminase fiecare analiză era notată cu grijă. Pagina din dreapta era albă.

Îi spuse lui Howarth:

— Cine e biologul-şef acum, după moartea lui Lorrimer?

— Claire Easterbrook. Domnişoara Easterbrook. E mai bine să-i spuneţi „doamnă”.

— E aici?

— Cu ceilalţi, în bibliotecă. Sunt convins că are un alibi serios pentru toată seara de ieri. Fiind dintre cercetătorii principali, am

rugat-o să rămână. Ea doreşte, fireşte, să-şi reia cât mai curând lucrul, de îndată ce se va permite. Cu două nopţi în urmă, a avut loc o crimă la cariera Muddington – de acolo provine haina – şi ea o să vrea să-şi continue lucrul, care e destul de mult.

— Aş vrea s-o văd, te rog, chiar acum, aici. Apoi pe doamna Bidwell. Nu-i pe aici o pânză ca să-l acoperim?

Howarth răspunse:

— Trebuie să fie o husă sau ceva asemănător în dulapuri, un etaj mai sus.

— V-aş fi recunoscător dacă v-aţi duce cu inspectorul Massingham şi i-aţi arăta. După aceea, vă rog să aşteptaţi în bibliotecă sau în biroul dumneavoastră. O să cobor să stăm de vorbă, după ce termin aici.

Pentru o clipă, i se păru că Howarth şovăie. Îşi încreţi fruntea şi faţa lui, plăcută, se întunecă pe moment, mofturos ca un copil. Plecă împreună cu Massingham, fără să scoată o vorbă. Kerrison mai era lângă cadavru, nemişcat ca o gardă de onoare. Parcă revenind la realitate, spuse:

— Dacă nu mai aveţi nevoie de mine, ar trebui să plec la spital. Mă puteţi contacta la St. Luke, în Ely sau aici. I-am lăsat sergentului relatarea deplasărilor mele de ieri-seară. Am fost acasă toată seara. La ora nouă i-am sunat, conform înţelegerii, pe unul din colegii mei de la spital, doctor J.D. Underwood, despre o problemă care se va discuta la viitoarea reuniune a comitetului medical. Cred că s-a confirmat de-acum faptul că am stat de vorbă. Nu avea datele pe care le aşteptam, dar m-a sunat el, cam pe la zece fără un sfert.

Nu prea erau motive ca să-l facă pe Kerrison să întârzie sau ca să-l bănuiască. După plecarea lui, Mercer spuse:

— M-am gândit să las doi sergenţi, Reynolds şi Underhill şi o pereche de poliţişti, Cox şi Warren, dacă credeţi că vă ajută. Toţi sunt de ispravă, oameni cu experienţă. Şeful mi-a spus să vă asigur orice aţi avea nevoie. E la o şedinţă, la Londra în dimineaţa asta, dar se va întoarce diseară. O să-i trimit pe cei de la morgă, când veţi fi gata, ca să preia cadavrul.

— Da. Eu am terminat cu el. O să stau de vorbă cu oamenii dumitale de îndată ce am s-o văd pe domnişoara Easterbrook. Roagă un sergent să vină aici peste zece minute, ca să ridice ciocanul de lemn, pentru laboratorul de la Scotland Yard. Pilotul elicopterului vrea să se întoarcă.

Au mai discutat câteva minute despre legătura cu forţele locale, după care Mercer s-a dus să supravegheze transportarea cadavrului. O să mai aştepte până ce-l va prezenta pe Dalgliesh subordonaţilor săi, după care răspunderea lui va înceta. Cazul se afla în mâinile lui Dalgliesh.

6.

După două minute, Claire Easterbrook a intrat în laborator. A intrat cu siguranţa pe care un anchetator cu mai puţină experienţă decât Dalgliesh ar fi luat-o drept aroganţă sau lipsă de sensibilitate. Era o tânără având în jur de treizeci de ani, slăbuţă, cu o faţă osoasă, inteligentă, cu păr creţ de culoare închisă, aşezat se vedea bine de un expert, fără îndoială scump, acoperindu-i fruntea ca şi gâtul înalt şi arcuit. Purta un pulover castaniu, din lână fină, peste o fustă neagră care îi cădea peste cizmele cu toc înalt. Pe degete, cu unghiile tăiate scurt, nu era niciun inel, iar singura ei podoabă era un colier cu mărgele din lemn înşirate pe un lănţişor de argint. Chiar şi fără halat alb, impresia care ţi-o făcea – şi, fără îndoială, în chip conştient – era de competenţă profesională care intimidează. Mai înainte ca Dalgliesh să apuce să spună ceva, ea îi zise pe un ton categoric:

— Îmi pare rău că vă pierdeţi timpul cu mine. Iubitul meu şi cu mine am luat dineul de aseară la Cambridge, la Sala profesorilor din colegiul său. Am fost cu alte cinci persoane de la 8.30 până aproape de miezul nopţii. I-am dat deja poliţistului din bibliotecă numele lor.

Dalgliesh spuse blând:

— Îmi pare rău, doamnă Easterbrook, că a trebuit să vă invit mai înainte de a evacua trupul domnului doctor Lorrimer. Şi nu pare potrivit să vă invit să luaţi loc chiar în laboratorul dumneavoastră. N-o să vă răpesc mult timp.

Ea se înroşi de parcă fusese surprinsă făcând ceva necuviincios. Uitându-se cu vădită neplăcere la mormanul acoperit de pe duşumea şi la gleznele ţepene care ieşeau în afară, ea spuse:

— O să fie mai demn de respect dacă-l lăsaţi neacoperit. Altfel, seamănă cu un sac de vechituri. E o superstiţie ciudată,

un instinct general să-i acoperi pe cei care au murit. La urma urmelor, noi suntem cei cu probleme.

Massingham spuse destul de încet:

— Nu, nici vorbă, cu un profesor şi soţia lui, care să vă confirme alibiul?

Ochii lor se întâlniră, ai lui uşor amuzaţi, ai ei întunecaţi, trădând antipatie.

Dalgliesh spuse:

— Doctorul Howarth mi-a spus că sunteţi acum biologul-şef. Mi-aţi putea explica ce făcea aici, ieri-seară, doctorul Lorrimer? Nu atingeţi nimic.

Ea se duse de îndată spre masă şi se uită la dosare şi la aparatele ştiinţifice, apoi spuse:

— Vreţi să deschideţi acest dosar?

Dalgliesh îl apucă cu degetele înmănuşate şi îl deschise.

— Verifica rezultatele lui Clifford Bradley privind cazul Pascoe. Ciocanul aparţine unui muncitor de şaizeci şi patru de ani, numit Pascoe, a cărui soţie a dispărut. După cum afirmă el, ea ieşise să se plimbe, dar sunt două circumstanţe cu semnul întrebării. Poliţia a trimis ciocanul pentru a vedea dacă petele de pe el sunt sânge de om. Nu, nu sunt. Pascoe zice că l-a folosit ca să scape de durere un câine rănit. Bradley a dovedit că sângele a reacţionat la proba de ser, iar doctorul Lorrimer verifica rezultatul. Deci, cine murise era câinele.

Ar fi fost prea mult să irosească un cartuş sau să cheme veterinarul, se gândi Massingham cu răutate. Era atât de şocat, încât i-a părut, pentru o clipă, mai mult rău de moartea corciturii necunoscute, decât de asasinarea lui Lorrimer.

Domnişoara Easterbrook se uită peste caietul de notiţe. Cei doi bărbaţi aşteptau. Apoi ea se încruntă şi spuse, vădit încurcată:

— Ce ciudat! Edwin îşi nota întotdeauna ora la care începea şi termina o analiză şi procedura folosită. Pe dosarul Pascoe a bifat rezultatul lui Bradley, dar nu apare nimic în caiet. Şi e clar că începuse să se ocupe de crima de la carieră, dar nu a mai notat nimic. Ultima menţiune este cea de la 5.45, iar nota finală nu e terminată. Cineva trebuie să fi rupt pagina din dreapta.

— De ce credeţi că cineva ar fi făcut asta?

Ea se uită drept în ochii lui Dalgliesh şi spuse calm:

— Ca să distrugă dovada asupra a ceea ce începuse sau rezultatul analizei sau timpul pe care l-a pierdut în acest sens. N-avea niciun rost pentru primul sau al doilea caz. Este evident, după aparatură, ce anume făcea şi orice biolog competent ar fi putut repeta lucrarea. Aşa că probabil motivul este ultimul.

Într-adevăr inteligenţa îşi spusese cuvântul. Dalgliesh întrebă:

— Cât timp a avut nevoie să verifice rezultatele în cazul Pascoe?

— Nu prea mult. A început înainte de şase şi cred că terminase când am plecat eu la şase şi un sfert. Eu am plecat ultima. Cercetătorii ceilalţi plecaseră. În mod normal, nimeni nu lucrează după şase. Eu de obicei stau mai târziu, dar ieri trebuia să mă pregătesc pentru dineul de seara.

— Şi cât timp i-a luat lucrul pentru cazul de la carieră?

— E greu de spus. Cred că i-a dat de lucru până la nouă sau mai mult. El îşi clasificase eşantionul din sângele victimei şi sângele din pata uscată, conform sistemului de grupe sangvine ABO, folosind electroforeza pentru identificarea hepatoglobinelor şi a PGM-ului, vreau să spun a enzimei fosfoglucomutază. Electroforeza este o tehnică de identificare a proteinelor şi enzimelor din sânge prin plasarea unor eşantioane într-un gel de amidon sau de agar-agar şi aplicându-le curent electric. După cum puteţi vedea, el începuse lucrul.

Dalgliesh cunoştea principiul ştiinţific al electroforezei, dar nu s-a gândit că ar fi necesar să menţioneze acest lucru. Deschise dosarul referitor la carieră şi spuse.

— În dosar nu e nimic.

— Urma să transcrie mai târziu rezultatul în dosar. El n-ar fi început, însă, analiza fără să-şi noteze amănuntele în caiet.

Lângă perete erau două coşuri de gunoi. Massingham se uită înăuntru. Într-unul erau resturi de la lucrările de laborator şi sticlărie spartă. În celălalt, hârtii rupte. Răscoli printre ele – şerveţele, câteva plicuri rupte, un ziar aruncat. Nimic care să amintească de pagina lipsă.

Dalgliesh spuse:

— Vorbiţi-mi despre Lorrimer.

— Ce vreţi să ştiţi?

— Orice lucru care ar arunca o lumină asupra motivelor pentru care cineva l-ar fi putut urî într-atât încât să-i sfarme ţeasta.

— Mă tem că nu vă pot ajuta. N-am nicio idee.

— V-a plăcut de el?

— Nu prea. Adevărul e că nici eu nu m-am gândit la acest lucru. M-am împăcat bine cu el. Era un adept al perfecţiunii şi nu-i înghiţea pe proşti. Se lucra bine cu el, dacă-ţi cunoşteai meseria. Şi eu mi-o cunosc.

— Aşa că el n-avea nevoie să vă verifice lucrările. Dar în cazul celor care nu-şi cunoşteau meseria?

— Mai bine întrebaţi-i pe ei.

— Era popular cu oamenii?

— Ce legătură are popularitatea cu asta? Nu cred că eu mă bucur de popularitate, dar asta nu înseamnă că viaţa îmi este în pericol.

O clipă ea tăcu, după care spuse pe un ton conciliant:

— Dau impresia că-s obstrucţionistă. Nu vreau să fiu. Nu că n-aş vrea să vă ajut. Habar n-am însă cine l-a omorât şi de ce. Singurul lucru pe care îl ştiu e că n-am făcut-o eu.

— Aţi observat vreo schimbare la el în ultima perioadă?

— Schimbare? Vreţi să spuneţi în comportamentul lui, în felul lui de a fi? Deloc. Îţi dădea impresia că e sub presiune. Era însă un om singuratic, obsedat, supraaglomerat. Un lucru ciudat. Îl interesa noua secretară Brenda Pridmore. E o fată drăguţă, dar departe de nivelul lui cultural, din câte mi-am dat seama. Nu cred că a fost ceva serios, dar pe tema aceasta s-au amuzat mult cei de la laborator. Cred că el încerca să dovedească ceva cuiva sau poate chiar lui însuşi.

— Aţi auzit de telefonul primit de doamna Bidwell?

— Cred că tot laboratorul ştie. N-am sunat-o eu, dacă la asta vă gândiţi. În orice caz, aş fi ştiut că n-are şanse.

— Cum adică n-are şanse?

— Depindea cu siguranţă de absenţa bătrânului Lorrimer ieri de acasă. Apoi, nu se putea baza pe faptul că el n-o să observe că Edwin nu s-a întors acasă seara trecută până în clipa în care nu-şi va primi ceaiul. Ca de obicei, s-a dus să se culce bine mersi. Dar autorul farsei n-avea de unde să ştie asta. În mod normal, absenţa lui Edwin ar fi fost observată mult mai devreme.

— Era vreun motiv să se presupună că bătrânul Lorrimer n-o să fie ieri la fermă?

— Se credea că o să intre în spitalul de la Addenbrooke, după-amiaza, pentru un tratament dermatologic. Cred că ştie tot laboratorul de biologie. Obişnuia să sune destul de des agitându-se dacă totul era aranjat şi dacă Edwin o să aibă timp să-l ducă cu maşina. Ieri, exact după ora zece, a sunat ca să spună că până la urmă nu e niciun pat disponibil pentru el.

— Cine a primit telefonul?

— Eu. A sunat în birou şi eu am ridicat receptorul. Edwin nu se întorsese de la autopsia cazului de la carieră. I-am spus de îndată ce a sosit.

— Cui i-aţi mai spus.

— Când am ieşit din birou cred că am spus ceva, că bătrânul Lorrimer până la urmă nu se mai duce la spital. Nu sunt sigură ce am spus exact. Nu cred că cineva a făcut vreun comentariu sau s-a sinchisit prea mult.

Deodată, ea îşi pierdu stăpânirea de sine. Se înroşi toată, şovăi, parcă şi-ar fi dat seama unde ar fi dus toate astea. Cei doi bărbaţi aşteptau. Apoi, necăjită pe ea, izbucni apărându-se stângaci:

— Îmi pare rău, dar nu-mi pot aminti. Va trebui să-i întrebaţi pe ei. Nu mi s-a părut important atunci şi eram foarte ocupată. Toţi erau ocupaţi. Cred că au fost toţi, dar nu pot să fiu sigură.

— Vă mulţumesc, spuse Dalgliesh rece. Ne-aţi fost de mare ajutor.

7.

Doamna Bidwell ajunse la uşă în clipa în care cei doi salariaţi de la morgă scoteau cadavrul. Parcă îi păru rău de dispariţie şi se uită la linia trasă cu creta de Massingham pe duşumea, parcă ar fi fost ceva care înlocuieşte un lucru real. Uitându-se fix după containerul metalic, ea spuse:

— Sărmanul de el! Nu mi-am închipuit vreodată să-l văd scos din laboratorul lui cu picioarele înainte. N-a fost niciodată un om popular, ştiţi bine. De altfel, îmi închipui că nici nu-i pasă unde e acuma. Aţi pus una din husele mele peste el, nu-i aşa?

Ea se uită iscoditor la pânza care acum era împăturită curat pe marginea unei măsuţe.

— E din dulapul de rufe al laboratorului.

— E bine atâta timp cât e pusă la loc, de unde a fost luată. Sau şi mai bine, direct la rufe murdare. Nu vreau ca vreunul din colegii dumneavoastră să plece cu ea. Dispar şi aşa rufele de la spălătorie.

— De ce nu era popular, doamnă Bidwell?

— Mare tărăşenie! Ar fi trebuit să fiţi aici zilele astea, dacă vreţi să pricepeţi ceva. Din câte am auzit, îşi dădea prea multe ifose. Şi fără doar şi poate că păşea din lac în puţ. În ultimul timp era sărit rău. Tare nervos. Aţi auzit despre tărăboiul pe care l-a făcut la intrare alaltăieri, nu-i aşa? Aaa! O să aflaţi. Întrebaţi-l pe inspectorul Blakelock. A fost chiar înainte de prânz. Doctorul Lorrimer pur şi simplu s-a-ncăierat cu ţicnită aia de fată a doctorului Kerrison. Mai că a scos-o pe uşă afară. Ţipând ca o piază-rea, ea s-a tot dus. Am ajuns totuşi la timp ca să văd. Lui taică-său nu-i place aşa ceva, i-am spus-o inspectorului Blakelock. El nu mai poate după copiii ăştia. Ţine minte vorba mea, i-am spus, dacă Lorrimer nu se ţine tare, se lasă cu moarte în laboratorul ăsta. Tot aşa i-am zis şi domnului Middlemass.

— *Aş* vrea să-mi povestiţi, doamnă Bidwell, despre telefonul din dimineaţa de azi. La ce oră a fost?

— Era cam şapte. Mâncam de dimineaţă şi tocmai umplusem ceainicul din nou. Şi când ţineam ibricul în mână, aud că sună.

— Cine a răspuns?

— Bidwell. Telefonul e în hol şi s-a ridicat şi s-a dus să răspundă. Trase o înjurătură, că tocmai se aşezase să-şi mănânce scrumbia. Nu-i plac scrumbiile congelate lui Bidwell al meu. În fiecare joi mănâncă scrumbii aduse cu camionul de la pescăria Marshall, tocmai de la Ely, miercurea după-masa.

— De obicei răspunde soţul dumitale la telefon?

— El răspunde întotdeauna la telefon. Şi dacă el nu e acasă, eu îl las să tot sune. Nu pot să sufăr lucrurile astea blestemate. Niciodată n-am putut. Nici nu l-aş fi pus în casă dacă Shirley n-ar fi plătit pentru asta. Acuma s-a măritat şi locuieşte înspre Mildenhall şi îi place să creadă c-o putem suna când ne apucă dorul de ea. Mare trăsnaie şi asta. Nici nu pot să desluşesc bine ce tot spune câte unul. Şi când sună îţi vine să-ţi iei câmpii. Tare urăsc telegramele şi ţârâitul telefoanelor!

— Cine mai ştia la Laborator că numai soţul dumitale răspunde la telefon?

— Mai toţi, cam toţi ştiu că nu-mi place să pun mâna pe aşa ceva. În privinţa asta, nu-i niciun secret. Suntem aşa cum ne-a făcut Dumnezeu, iar unii dintre noi ceva mai rău. Nu-i nicio ruşine pe chestia asta.

— Sigur că nu. Soţul dumitale e acuma la muncă, nu-i aşa?

— Ba bine că nu. La ferma Yeoman, pe locul căpitanului Massey. Cea mai mare parte a timpului munceşte pe tractor. De vreo douăzeci de ani, ce mai la deal, la vale.

Dalgliesh îi făcu semn aproape imperceptibil lui Massingham şi inspectorul ieşi afară să discute ceva cu sergentul Underhill. O fi vrut să verifice cu domnul Bidwell câtă vreme amintirea telefonului primit era proaspătă. Dalgliesh continuă:

— Ce s-a întâmplat după aceea?

— Bidwell s-a întors. Mi-a zis că nu trebuie să mă duc la laborator în dimineaţa aceea, pentru că doamna Schofield voia să mă duc acasă la ei, la Leamings. Trebuia să mă duc pe bicicletă până acolo, dar mă aducea ea înapoi acasă, cu bicicletă cu tot după aia. Băgată în Jaguarul ei roşu, la spate. M-am gândit că e o chestie de obraz la câte am de făcut în dimineaţa aia, dar n-am nimic contra coanei Schofield şi dacă ea aşa vrea, nimic nu e mai presus. Laboratorul mai poate să aştepte, i-am spus lui Bidwell al meu. Nu pot să fiu în două locuri deodată, i-am zis. Ce nu se face azi o să se facă mâine.

— Lucrezi aici în fiecare dimineaţă?

— În afară de miercuri. Ajung aici pe la 8.30, ca de obicei şi muncesc până la zece. Apoi iar la muncă la 12, dacă vreun domn vrea să-i pregătesc masa de prânz. Mai toate fetele se descurcă singure. După aia, m-apuc de spălat pentru ele. Ca să fiu sinceră, plec mai în fiecare zi înainte de două şi jumătate. Îţi spun eu, nu e grea munca. Scobie – îngrijitor la laborator – şi cu mine avem grijă de laboratoare, dar curăţenia cea mare se face cu ăia de la contract. Vin doar miercurea şi vinerea, de la şapte la nouă, o furgoneta plină cu ei, de la Ely, şi curăţă holul mare, scările şi dau lustru unde e mai greu. Inspectorul Blakelock vine devreme în zilele astea ca să le deschidă şi Scobie stă cu ochii pe ei. Să nu credeţi că ar veni mai des. N-au niciun interes. Nu ca pe vremuri când eu cu două femei din sat făceam totul.

— Ce-ai fi făcut dimineaţa în mod normal după sosire, dacă ar fi fost o joi obişnuită? Te rog să te gândeşti bine, doamnă Bidwell. Poate fi foarte important.

— Nu-i nevoie să mă gândesc. Aş fi făcut ceea ce fac eu în fiece zi.

— Şi anume?

— Îmi scot pălăria şi pardesiul în cămăruţa de la parter, îmi pun halatul. Iau găleata, detergentul, dezinfectantul din dulapul cu mături. Curăţ toaletele, la bărbaţi şi la femei. Apoi strâng rufele murdare şi le bag în saci. Pun halate albe, curate, unde e nevoie. Apoi mătur şi fac curat în biroul directorului şi la secretariat.

— E clar, spuse Dalgliesh. Hai să facem un tur, se poate?

După trei minute o mică şi ciudată procesiune îşi făcu apariţia pe scări. Doamna Bidwell, îmbrăcată acum într-un halat albastru închis şi ducând găleata de plastic într-o mână şi băţul cu cârpa de praf în cealaltă mână, mergea în faţă. O urmau Dalgliesh şi Massingham. Cele două toalete erau la etajul doi, în partea cealaltă a laboratorului de documente. Fuseseră amenajate acolo unde cândva fusese un dormitor elegant. Un culoar îngust, ducând spre singura fereastră, prevăzută cu bare, fusese construit în mijlocul încăperii. O uşă impozantă dădea spre toaleta femeilor, pe stânga şi câţiva paşi mai încolo, o uşă similară dădea spre toaleta bărbaţilor, pe dreapta. Doamna Bidwell intră pe uşa din stânga. Încăperea era mai mare decât s-a aşteptat Dalgliesh, dar slab luminată de singura fereastră rotundă cu geam opac, aşezată la circa patru picioare înălţime. Fereastra era deschisă. Erau trei cabine. În zona dinspre uşă, erau două chiuvete cu prosoape din hârtie, iar la stânga faţă de uşă o masă acoperită cu „formica” şi cu o oglindă deasupra servea, după toate aparenţele, drept masă de toaletă. Spre dreapta, era montat pe perete un crematoriu cu flacără de la gaze, un şir de cârlige pentru haine, un coş mare de rufe şi două scaune din nuiele împletite, cam şubrede.

Dalgliesh îi spuse doamnei Bidwell:

— E aşa cum te aşteptai să găseşti?

Doamna Bidwell îşi aruncă privirea în jur. Uşile de la cele trei toalete erau deschise şi ea le controlă repede.

— Nici mai bine, nici mai rău. Au grijă de toaletă. O să le spun.

— Fereastra e de obicei deschisă?

— Vara şi iarna, în afara zilelor prea reci. E doar pentru aerisire.

— Crematoriul e oprit. Aşa e de obicei?

— Aşa e. Ultima fată care pleacă îl opreşte seara, iar eu îi dau drumul a doua zi.

Dalgliesh se uită înăuntru. Crematoriul era gol, doar urme de cenuşă. Se duse la fereastră. Se vedea că plouase în timpul nopţii şi stropii mari, de acuma uscaţi, se vedeau clar pe pardoseală. Partea interioară a geamului, unde ploaia nu putuse ajunge, se vedea teribil de curată şi nu era nicio urmă de praf pe pervaz. Îi spuse:

— Aţi spălat ferestrele ieri, doamnă Bidwell?

— Sigur că da. Aşa cum v-am spus. Eu spăl toaletele în fiecare dimineaţă şi dacă fac curat, apoi e curat. Pot să mă apuc de ele?

— Mă tem că azi nu se va face curăţenie. O să considerăm că azi v-aţi făcut datoria. Care e situaţia cu spălatul?

În coşul de rufe se afla numai un halat, purtând iniţialele M.E. Doamna Bidwell spuse:

— M-aş fi aşteptat joia la mai multe halate murdare. De obicei, le poartă o săptămână şi le aruncă aici vinerea înainte de plecare. Lunea e zi grea pentru spălătorie şi pentru împărţirea halatelor noi. Arată de parcă domnişoara Easterbrook a vărsat ieri ceaiul peste ea. N-ar fi prima dată în cazul domnişoarei Easterbrook. N-ai s-o vezi, însă, mergând cu un halat murdar, indiferent de ziua din săptămână.

Deci, este cel puţin o persoană din secţia de biologie, se gândi Dalgliesh, care ştia că doamna Bidwell se va duce devreme la laborator ca să pună un halat alb. Ar fi interesant de aflat cine a fost de faţă când mofturoasa domnişoară Easterbrook avusese accidentul cu ceaiul.

Toaleta pentru bărbaţi, în afara pisoarelor, se deosebea foarte puţin de cea pentru femei. Aceeaşi fereastră rotundă, aceeaşi lipsă de urme pe geam sau pe pervaz. Dalgliesh aduse un scaun şi cu grijă ca să nu atingă fereastra sau pervazul, se uită afară. Până în capul ferestrei de dedesubt erau aproape doi metri şi tot atâţia până la cea de jos. Sub amândouă, lipită de zid, era terasa pavată. Absenţa pământului moale, ploaia care căzuse în timpul nopţii şi curăţenia straşnică a doamnei Bidwell însemnau că era nevoie de prea mult noroc ca să mai găsească o dovadă că cineva s-a putut căţăra pe acolo. Dar o persoană zveltă sau cu picioare sigure, bărbat sau femeie, cu nervii tari şi fără rău de înălţime ar fi putut folosi această cale. Dar dacă asasinul lucra la laborator, de ce să-şi rişte gâtul ştiind că cheile se aflau

la Lorrimer? Iar dacă asasinul era unul din afară, cum se mai explica uşa de la intrare închisă, sistemul de alarmă intact şi faptul că Lorrimer l-a lăsat să intre?

El îşi mută atenţia asupra lavoarelor. Niciunul nu era murdar, dar pe marginea celui aflat mai aproape de uşă se vedea o pată, o mucozitate. Îşi aplecă capul peste lavoar şi mirosi. Mirosul lui era deosebit de ascuţit şi din orificiul de evacuare simţi slab, dar fără tăgadă, duhoarea vomei.

În vremea aceasta, doamna Bidwell dăduse la o parte capacul de la coşul de rufe. Scoase o exclamaţie:

— Ce ciudat. E gol.

Dalgliesh şi Massingham se întoarseră. Dalgliesh întrebă:

— Ce vă aşteptaţi să găsiţi, doamnă Bidwell?

— Halatul domnului Middlemass.

Ea ieşi pe culoar. Dalgliesh şi Massingham, după ea. Ea deschise uşa de la biroul de cercetare a documentelor şi se uită înăuntru. Apoi închise uşa şi se sprijini cu spatele de ea. Spuse:

— A dispărut! Nu e pe cuier. Dar unde e? Unde e halatul domnului Middlemass?

Dalgliesh întrebă:

— De ce trebuia să fie în coşul de rufe?

Ochii negri ai doamnei Bidwell se făcură mari de tot. Se mişcau dintr-o parte într-alta, după care spuse cu năduf:

— Pentru că avea sânge pe el, d-asta. Sângele lui Lorrimer!

8.

În cele din urmă au coborât pe scara principală intrând în biroul directorului. Din bibliotecă se auzea murmurul întrerupt al vocilor, înăbuşit şi spasmodic, ca la priveghi. La uşă stătea un poliţist vigilent, plătit să îndure plictiseala, dar şi gata să intre în acţiune când pe neaşteptate ea ar înceta.

Howarth lăsase biroul deschis, cu cheia în uşă. Dalgliesh se gândi că directorul preferase să aştepte împreună cu ceilalţi salariaţi în bibliotecă, întrebându-se dacă o făcuse pentru a-şi demonstra solidaritatea cu colegii lui sau din ideea plină de tact că biroul lui era una din camerele care urmau să se bucure de atenţia doamnei Bidwell de la începutul zilei şi, ca atare, şi de

atenţia specială a lui Dalgliesh. Raţionamentul era, fireşte, prea subtil. Era greu de crezut că Howarth nu intrase în birou înainte de a se descoperi crima. Dacă ceva trebuia îndepărtat, el ar fi avut cea mai mare şansă s-o facă.

•

Dalgliesh se aşteptase ca biroul să fie impresionant şi, de aceea, rămase surprins. Tencuiala tavanului boltit era splendidă – explozie de ghirlande, scoici, panglici şi viţă târâtoare, înzorzonată dar şi cu un anumit gust. Căminul era din marmură albă şi tărcată cu frize fin sculptate înfăţişând nimfe şi ciobani cântând din cimpoi. Avea o etajeră clasică cu un fronton deschis. Îşi puse întrebarea dacă salonul plăcut proporţionat, prea mic ca să fie împărţit în două şi nu atât de mare ca să fie bun de laborator nu rămăsese străin de soarta care pândise mare parte a casei de fi mai potrivită pentru scopuri administrative şi ştiinţifice decât sensibilităţii colonelului Hoggatt pentru perfecţiunea întruchipată. Fusese mobilată de curând într-un stil care împăca linia clasică birocratică cu funcţionalitatea modernă. În stânga căminului, se afla un dulap cu cărţi, cu geamuri mari, iar în dreapta un fişet şi un cuier de haine. O masă pătrată şi patru scaune, dintr-un model destinat funcţionarilor publici cu funcţii mari se afla între ferestrele înalte. În apropiere se afla o casă de bani cu cifru. Biroul lui Howarth, din acelaşi lemn ca şi masa de discuţii, era îndreptat spre uşă. Pe el se aflau o sugativă pătată de cerneală, un suport de creioane şi un set de cărţi – „Shorter Oxford Dictionary”, un dicţionar de citate, „Roget’s Thesaurus” şi „Fowler’s Modern English Usage”. O alegere ciudată pentru un om de ştiinţă. Mai erau trei tăviţe metalice pe care scria: „PRIMITE AZI”, „DE REZOLVAT”, „REZOLVATE” – în tăviţa cu „rezolvate” erau două dosare, cel de deasupra purtând eticheta „Capela – propuneri de transferare la Departamentul pentru mediul înconjurător” şi cel de-al doilea, mai voluminos şi mai vechi, mult mai folosit, pe care scria „Noul laborator – comenzi”.

Dalgliesh fu impresionat de senzaţia de gol şi de lipsă de personalitate a întregului birou. Se vedea clar că fusese zugrăvit de curând, înainte de venirea lui Howarth, iar covorul gri deschis-verzui, asortat cu masa, era nou-nouţ. Perdelele atârnau în falduri de culoare verde închis. Se afla un singur tablou, aşezat pe etajera căminului, dar era original, un Stanley

Spencer, din primii lui ani, înfăţişând Adormirea Maicii Domnului. Un grup de heruvimi se ţineau de mână, arătându-şi pulpele plinuţe, pline de varice şi acoperite cu chiloţi roşii. După părerea lui, era ceva excentric, discordant pentru un birou şi ca epocă şi ca stil. Era singurul obiect care, pe lângă cărţi, reflecta gustul personal. Dalgliesh se gândi că e posibil să fi parvenit de la o instituţie guvernamentală. Altfel, biroul avea aerul unei camere încă nemobilate suficient, unde se făcuse curăţenie generală ca să primească un ocupant necunoscut şi care încă nu purta amprenta gustului şi a personalităţii sale. Nu-ţi venea să crezi că Howarth lucrase acolo aproape un an de zile. Doamna Bidwell, cu gura pungă şi cu ochii făcuţi mici, se uita neascunzându-şi dezacordul. Dalgliesh o întrebă:

— E ceva neaşteptat aici?

— Totul e-n regulă. Ca-n fiecare dimineaţă nenorocită. Aici n-am nimic de făcut, nu-i aşa? Uitaţi-vă, şterg praful şi trec cu aspiratorul peste covor. Totul e însă curat, n-am de ce să mint. Nu ca pe vremea bătrânului doctor MacIntyre. Ce om drăguţ era! Dar ce jegos! Să fi văzut biroul lui într-o dimineaţă! Şi ce fum! Nu mai vedeai nimic. Avea o ţeastă pe masă, în care-şi păstra pipele. Au dat de ea când au săpat să bage ţevile pentru noul laborator de control al maşinilor. A stat în pământ mai bine de două sute de ani. Doctorul Mac mi-a spus şi mi-a arătat locul unde ţeasta fusese îngropată, îţi făcea într-adevăr plăcere să te uiţi. Mai avea el fotografii cu prietenii lui de pe vremea Universităţii, cu vâslele la picioarele lor şi o poză colorată din Nordul Scoţiei, cu vite păroase bălăcindu-se într-un lac şi o poză cu taică-su, cu câinii lui, şi o poză tare drăguţă cu nevastă-sa – a murit, sărmana, şi o poză mare din Veneţia, cu gondole şi un grup de străini îmbrăcaţi caraghios şi un desen al doctorului Mac, făcut de unul din prietenii lui, înfăţişându-l pe prieten întins mort, în vreme ce doctorul Mac, cu pălăria aia de vânător se uita cu lupa să dea de fir. Îţi venea să râzi, nu altceva. Ce-mi plăceau mie fotografiile doctorului Mac! Ea se uită la Spencer, cu o vădită lipsă de entuziasm.

— E ceva neobişnuit în camera aceasta în dimineaţa de azi?

— V-am spus, nimic neobişnuit. Uitaţi-vă şi dumneavoastră. Curat lună. În timpul zilei, sigur că arată altfel, vă daţi seama. Dar el întotdeauna lasă biroul ca şi cum nu s-ar mai întoarce a doua zi dimineaţa.

Nu mai era nimic de aflat de la doamna Bidwell. Dalgliesh îi mulţumi şi îi spuse că se putea duce acasă, de îndată ce o să lămurească cu sergentul Reynolds, în bibliotecă, toate informaţiile necesare privind locul unde fusese ea în seara trecută. El îi explicase cu tactul lui obişnuit, dar cu doamna Bidwell tactul nu-şi avea rostul. Ea îi spuse, bine dispusă şi fără pică:

— N-are niciun rost să umbli cu de-astea cu mine sau o să aveţi de-a face cu Bidwell al meu. Am fost amândoi la concertul din sat. Am stat pe rândul cinci, între Joe Machin – paracliserul – şi Willie Barnes – paznicul parohului şi am stat până s-a terminat spectacolul. Nici măcar nu ne-am furişat afară la pauză, cum au făcut alţii.

— Cine s-a furişat, doamnă Bidwell?

— Asta întrebaţi singur. Stătea în capătul rândului din faţa noastră, un domn, în al cărui birou am putea sau nu să ne aflăm în clipa de faţă. Să-l chem înăuntru? Ea vorbi cu jumătate de gură şi se uită spre uşă ca un câine de vânătoare, cu urechile ciulite, gata să primească ordinul de aport.

— O să ne ocupăm de asta, vă mulţumesc, doamnă Bidwell. Dacă o să dorim să mai vorbim cu dumneavoastră, o să vă anunţăm. Ne-aţi fost de mare ajutor.

— Cred că aş putea să le fac nişte cafea înainte de plecare. Nu vă deranjează, nu?

Nu-şi avea rostul s-o avertizeze să nu vorbească cu personalul laboratorului sau cu tot satul. Dalgliesh nu avea nicio îndoială că vizita la toaletă, ca şi dispariţia halatului pătat cu sânge o să fie în curând pe buzele tuturor. Nu mai avea nicio importanţă. Asasinul trebuia să ştie că poliţia îşi dăduse imediat seama de telefonul fals primit dis-de-dimineaţă de doamna Bidwell. Avea de-a face cu bărbaţi şi femei inteligente, cu experienţă, chiar dacă aveau legătură indirectă cu anchetele penale, deţinând însă cunoştinţe despre modul de acţionare al poliţiei, despre regulile după care se conducea fiecare mişcare a acesteia. Nu-şi făcea iluzii că majoritatea celor care aşteptau acum în bibliotecă pentru ca să fie întrebaţi urmăreau activităţile sale chiar minut după minut.

Şi printre ei, sau cunoscut de către ei, se afla asasinul.

9.

Comandantul Mercer alesese doi din sergenţii lui, fără să uite că trebuia să satisfacă orice prejudecată pe care Dalgliesh ar putea-o avea în privinţa vârstei şi experienţei subordonaţilor săi. Sergentul Reynolds era spre sfârşitul serviciului său – un subofiţer flegmatic, lat în spate, cu vorbă domoală, de şcoală veche şi originar din zona mlaştinilor. Sergentul Underhill, proaspăt promovat, părea atât de tânăr încât îi putea fi copil. Faţa lui deschisă, de băieţel, cu privirea de idealist disciplinat, îi era oarecum familiară lui Massingham, care se gândea c-o văzuse poate într-un pliant cu propagandă pentru angajări în poliţie, dar în interesul unei cooperări armonioase îi acorda lui Underhill beneficiul îndoielii.

Cei patru poliţişti stăteau la masa de discuţii din biroul directorului. Dalgliesh îşi instruia echipa înainte de a trece la discuţiile preliminare. Ca de obicei, era mereu conştient de timpul care nu stătea pe loc. Trecuse de 11 şi era nerăbdător să termine la Laborator, ca să poată să-l vadă pe bătrânul Lorrimer. Firele asasinării fiului lui puteau duce la Laborator, dar puteau duce şi într-altă parte. În glasul lui, în cuvintele lui nu se citea însă nerăbdarea.

— Am început prin a presupune că între telefonul primit de doamna Bidwell şi asasinarea lui Lorrimer există o legătură. Aceasta înseamnă că telefonul a fost dat de asasin sau de un complice. Mai avem un semn de întrebare privind sexul persoanei care a telefonat până ce vom avea confirmarea lui Bidwell. A fost probabil o femeie, probabil cineva care ştia că bătrânul Lorrimer trebuia ieri să intre în spital şi care nu aflase că intrarea a fost anulată. Dacă bătrânul ar fi fost acasă, şiretlicul n-avea şanse de succes. După cum a arătat domnişoara Easterbrook, nimeni nu putea să se bazeze pe faptul că s-ar fi dus devreme la culcare ieri-seară şi că nu şi-ar fi dat seama, până la deschiderea Laboratorului, în dimineaţa de azi, că fiul lui nu fusese acasă.

Massingham spuse:

— Asasinului i-ar fi ieşit pasienţa, venind devreme aici în dimineaţa de azi, dacă presupunem că nu ştia că planul lui se dăduse peste cap şi că telefonul nu era o dublă păcăleală. O

adevărată lucrătură. Ne-am fi pierdut timp degeaba, încurcând ancheta şi făcând ca toată bănuiala să cadă pe cei care sosiseră devreme.

— Dar pentru unul din suspecţi asta ar fi fost o chestie şi mai trăsnită, se gândi Dalgliesh. Sosirea doamnei Bidwell acasă la Howarth, în conformitate cu telefonul, i-ar fi dat directorului un motiv ca să sosească devreme. Se întrebă la ce oră Howarth îşi făcea de obicei apariţia. Era o întrebare pe care trebuia s-o lămurească. Spuse:

— Vom începe prin a presupune că n-a fost o farsă, că asasinul sau complicele lui a sunat ca să întârzie sosirea doamnei Bidwell şi descoperirea cadavrului. Deci ce ar fi sperat el? Să ascundă sau să distrugă o dovadă? Să pună la loc ceva ce atinsese, să cureţe ciocanul de lemn, să şteargă orice urmă din ceea ce făcuse aici noaptea trecută, să pună la loc cheile în buzunarul victimei? Blakelock avusese cel mai bun prilej ca s-o facă şi n-ar fi avut nevoie s-o facă în primul rând. Telefonul i-ar fi dat cuiva şansa de a pune la loc setul de chei în fişetul de aici. Dar asta se putea face şi fără a fi necesar să se întârzie sosirea doamnei Bidwell. Şi într-adevăr se putea face.

Underhill spuse:

— Domnule, oare telefonul îşi avea rostul de a întârzia descoperirea cadavrului şi de a-i da asasinului timpul necesar pentru a pune cheile la loc? Era de presupus că doamna Bidwell o să fie prima azi-dimineaţă în secţia de biologie, când trebuia să împartă halatele curate. Asasinul nu se putea baza pe acest lucru. Inspectorul Blakelock sau Brenda Pridmore ar fi putut oricând să treacă pe acolo.

Dalgliesh se gândi că asasinul putea să-şi asume un asemenea risc. Din experienţă ştia că activitatea de rutină la începutul dimineţii rar se schimbă la o instituţie. Numai dacă Blakelock ar fi făcut la prima oră un control al sistemului de securitate al laboratorului – şi asta era o altă întrebare care trebuia lămurită. Altfel, el şi cu Brenda Pridmore şi-ar fi văzut de munca lor obişnuită de la registratură. În desfăşurarea normală a lucrurilor, doamna Bidwell trebuia să fie cea care descoperea cadavrul. Oricare membru al personalului care ar fi intrat în laboratorul de biologie înaintea ei, ar fi avut nevoie de o scuză plauzibilă ca să explice prezenţa lui aici, mai ales dacă nu făcea parte din secţia de biologie.

Massingham spuse:

— Domnule, e ciudată dispariţia halatului alb. Nu cred că a fost luat sau distrus ca să nu aflăm de încăierarea dintre Middlemass şi Lorrimer. Acest mic episod, needificator dar interesant trebuie să fi făcut ocolul Laboratorului, la câteva clipe după ce a avut loc. Doamna Bidwell ar fi avut grijă.

Dalgliesh şi Massingham se întrebau amândoi cât de exactă fusese descrierea atât de dramatică a doamnei Bidwell cu privire la ceartă. Era clar că ea ajunsese la Laborator după ce sângele ţâşnise şi în fond văzuse foarte puţin. Dalgliesh avea presentimentul că se petrecuse un fenomen atât de familiar: un martor care-şi dădea seama că dovezile sale sunt mărunte nu vrea ca poliţia să fie dezamăgită, chiar dacă rămânea mai mult sau mai puţin în limitele adevărului. Dând de-o parte înfloririle doamnei Bidwell, miezul faptelor fusese din păcate neînsemnat.

— Despre ce anume s-au certat, n-aş putea spune, doar că a fost vorba de o femeie şi că doctorul Lorrimer era supărat că ea îi telefonase lui Middlemass. Uşa era deschisă şi am putut să aud asta când am trecut spre toaletă. Cred că l-a sunat să aranjeze o dată şi doctorului Lorrimer nu i-a plăcut asta. N-am văzut în viaţa mea un om mai alb la faţă. Arăta ca un mort, cu batista dusă la nas, plin de sânge, cu ochii negri uitându-se fix peste batistă. Iar domnul Middlemass era roşu ca un curcan. Fâstâcit, aş putea spune. Adevărul e că nu suntem prea obişnuiţi ca şefii de la Hoggatt să se ia la bătaie. Când doi gentlemani încep să-şi care la pumni, trebuie să fie o femeie la mijloc. Tot aşa trebuia să fie şi în cazul asasinatului, dacă mă întrebaţi pe mine.

Dalgliesh spuse:

— O să avem versiunea lui Middlemass asupra celor întâmplate. Aş dori acum să schimb o vorbă, în bibliotecă, cu întreg personalul laboratorului. Şi apoi inspectorul Massingham şi cu mine vom începe primele interogatorii: Howarth, cele două femei, Angela Foley şi Brenda Pridmore, Blakelock, Middlemass şi ceilalţi care n-au un alibi ca lumea. Aş dori ca dumneata, sergent, să iei măsuri de organizare, conform practicii. Vreau ca în fiecare serviciu să fie, cât timp durează ancheta, câte un cercetător-şef. Numai ei ne pot spune dacă s-a schimbat ceva în laboratoarele lor de ieri şi până azi. O să căutaţi – să fim drepţi, fără prea mari speranţe – foaia care lipseşte din caietul lui

Lorrimer, orice dovadă despre ceea ce a făcut el aici noaptea trecută, în afară de ce a lucrat pentru asasinatul de la carieră, orice semn legat de dispariţia halatului. Vreau o cercetare minuţioasă a întregii clădiri, în special a căilor de acces şi de ieşire. Ploaia de noaptea trecută nu ne este favorabilă, O să găsiţi pereţii spălaţi, dar mai pot fi dovezi că a ieşit printr-una din ferestrele de la toaletă.

— O să ai nevoie de câţiva oameni la sol. Pământul e destul de moale după ploaie şi dacă asasinul a venit cu maşina sau cu motocicleta pot fi urme de cauciucuri. Tot ce găsim poate fi confruntat cu catalogul de cauciucuri. Nu trebuie să ne pierdem timpul să mergem la laborator. Vizavi de intrarea în clădire e o staţie de autobuz. Aflaţi la ce oră trec autobuzele. Întotdeauna există posibilitatea ca unul din pasageri sau din personal să fi observat ceva. Aş dori ca, mai întâi, să fie controlată clădirea Laboratorului şi asta cât mai repede posibil, astfel încât personalul să se poată întoarce la lucru. Ei au şi un alt caz de asasinat şi nu putem ţine închis mai mult decât e absolut necesar. Aş vrea să le dau acces liber până mâine dimineaţă.

— Apoi e mirosul care se pare că e de la vomă, în primul lavoar în toaleta bărbaţilor. Mirosul de pipă e încă clar. Doresc ca o probă să fie trimisă urgent la laborator. Va trebui probabil să demontaţi lavoarul. Trebuie să aflăm cine a fost ultimul ieri-seară şi dacă a remarcat mirosul din lavoar. Dacă nimeni nu recunoaşte că a fost bolnav în timpul zilei sau nu dovedeşte că nu a fost, atunci trebuie să aflăm ce au mâncat seara. Ar putea fi voma lui Lorrimer, aşa că avem nevoie de unele informaţii cu privire la conţinutul stomacului lui. Aş dori un examen al sângelui şi altul al părului şi să fie aduse aici. Doctorul Blain Thomson se va ocupa de asta.

Reynolds spuse:

— Admitem că perioada crucială se află între 6.15, când a fost văzut ultima oară în viaţă în laborator şi miezul nopţii?

— Pentru moment, da. După ce vorbesc cu tatăl lui şi o să-mi confirme că a sunat la 8.45, vom putea reduce marja. Vom avea o idee mai clară asupra orei la care a murit după ce doctorul Blain-Thomson va face autopsia. Judecând, însă, după rigiditatea cadaverică, doctorul Kerrison n-a fost prea departe.

Doctorul Kerrison n-avea nevoie să fie departe, dacă el era asasinul. După cum se ştie, rigiditatea cadaverică – „rigor

mortis” – nu constituie un element sigur, iar dacă ar fi dorit un alibi pentru el, Kerrison ar fi putut împinge momentul morţii cu o oră, fără a trezi bănuieli. Dacă aprecierea era prea rigidă, nici n-avea poate nevoie de o oră. Putea să dea telefon la sala de operaţii a poliţiei şi să confirme estimarea sa cu privire la ora morţii. Cum ar putea doctorul Green, cu experienţa pe care o are văzând atâtea cadavre să nu fie de acord cu părerea unui medic legist, în afara cazului când estimarea lui ar fi fost făţiş viciată? Dacă Kerrison e vinovat ar risca puţin sunându-l pe doctorul Greene.

Dalgliesh se ridică în picioare.

— Perfect, spuse el. Să trecem la treabă!

10.

Lui Dalgliesh nu-i plăcea să aibă cu el mai mult de un ofiţer la primele discuţii, aşa că Massingham lua notiţe. Nici n-ar fi fost nevoie. Dalgliesh avea o bună ţinere de minte. Metoda i se părea însă folositoare. Stăteau amândoi la masa de discuţii din biroul directorului, dar Howarth, care obiectase să stea în propriul lui birou, în altă parte decât la biroul său, prefera să rămână în picioare. Se sprijinea întâmplător de cămin. Din când în când, Massingham îşi ridica discret sprânceana ca să arunce o privire profilului bine tăiat, dominant, scos în evidenţă de friza clasică. Pe masă se aflau trei legături cu chei – cea luată de la Lorrimer, cea predată de inspectorul Blakelock şi cea pe care doctorul Howarth o scosese din casa de bani, din cutia ei. Toate legăturile erau la fel – o cheie Yale şi două chei de siguranţă, pentru uşa din faţă şi o cheie mai mică, pe un inel metalic. Niciuna nu era însemnată, probabil din motive de siguranţă. Dalgliesh spuse:

— Există numai aceste trei seturi?

— Da, în afara celui de la postul de poliţie din Guy’s Marsh. Am verificat, firește, mai devreme dacă cel de la poliţie este în regulă. Cheile sunt ţinute în seif, sub controlul ofiţerului de serviciu şi n-au fost atinse. Ei au nevoie de un set la postul de poliţie pentru cazul în care ar suna alarma. Noaptea trecută n-a sunat nicio alarmă.

Dalgliesh ştia deja, de la Mercer, că la postul de poliţie controlase cheile. Spuse:

— Şi cheia cea mai mică?

— E de la magazia de intrări. Conform sistemului stabilit, toate materialele care ajung aici, după ce au fost înregistrate, sunt depozitate acolo până sunt predate şefului serviciului în cauză. El are răspunderea de a le repartiza specialistului respectiv. În plus, depozităm acolo materialele care au fost examinate şi aşteaptă să fie preluate de poliţie, precum şi pe cele care au fost prezentate tribunalului în timpul procesului şi ne-au fost returnate spre a fi distruse. Sunt în special droguri. Sunt distruse aici la crematoriu, în prezenţa cuiva din personalul Laboratorului şi a ofiţerului care se ocupă de caz. Depozitul este şi el protejat prin sistemul electronic de alarmă, dar, fireşte, avem nevoie de o cheie pentru siguranţa noastră internă, atunci când sistemul nu e pus în funcţiune.

— Toate uşile din interiorul laboratorului şi de la biroul dumneavoastră au fost protejate noaptea trecută prin cuplarea sistemului intern de alarmă? Asta înseamnă că un intrus ar fi putut ieşi nedetectat numai prin ferestrele de la toaletele de sus. Toate celelalte ferestre sunt cu bare sau prevăzute cu alarmă electronică?

— Aşa e. Tot pe acolo ar fi putut intra şi asta ne preocupă mult. N-ar fi fost o căţărare uşoară, iar alarma s-ar fi declanşat dacă ar fi încercat să pătrundă în oricare din principalele săli ale clădirii. Ne-am gândit să extindem sistemul de alarmă şi la toalete, imediat după sosirea mea aici, dar n-a părut necesar. N-am avut niciodată vreun caz în cei circa şaptezeci de ani de existenţă ai Laboratorului.

— Care sunt măsurile care se iau pentru închiderea clădirii?

— Numai doi ofiţeri şi Lorrimer, ca adjunct al ofiţerului cu securitatea, erau autorizaţi să efectueze închiderea. El sau ofiţerul de serviciu trebuiau să verifice dacă întreg personalul părăsise clădirea, dacă toate uşile din interior fuseseră închise înainte de cuplarea sistemului de alarmă şi dacă uşa de la intrare fusese închisă pe perioada nopţii. Sistemul de alarmă de la postul de poliţie din Guy’s Marsh este cuplat dacă uşa este încuiată pe dinăuntru sau pe dinafară.

— Şi celelalte chei găsite asupra cadavrului, cele trei din etuiul de piele şi cheia separată. Cunoaşteţi vreuna?

— Nu cele trei din etui. Una trebuie să fie de la maşină. Cea singură pare a fi cheia de la capela Wren. Dacă aşa e, eu nu ştiam că o are Lorrimer. N-are importanţă. Dar din câte ştiu, la capelă există o singură cheie şi ea este agăţată pe panoul din camera ofiţerului-şef. Nu e o închizătoare de siguranţă şi nu ne-am făcut prea mari griji în privinţa capelei. Nu e nimic de valoare acolo. Uneori, arhitecţii şi societăţile de arhitectură doresc s-o vadă, aşa că le împrumutăm cheia şi ei semnează în registrul de la birou. Nu le permitem să treacă peste terenul laboratorului. Trebuie s-o ia pe la intrarea din spate, pe şoseaua dinspre Guy's Marsh. Firma care ne face curat, pe bază de contract, ia cheia o dată la două luni pentru curăţenie şi încălzire – trebuie să asigurăm totuşi puţină căldură iarna, întrucât tavanul şi lemnul sunt sensibile, iar domnişoara Willard se duce din când în când să mai şteargă praful. Pe vremea când tatăl ei era paroh la Chevisham, uneori ţinea slujbă la capelă şi cred că ea s-a legat de acest loc.

Massingham ieşi spre biroul inspectorului-şef, Martin, şi aduse cheia de la capelă. Se potrivea cu cealaltă. În carneţelul pe care-l găsise atârnat alături de cheie se indica că fusese luată ultima dată de domnişoara Willard, luni 25 octombrie. Howarth spuse:

— Ne gândim să transferăm capela la Departamentul pentru mediul înconjurător, când vom ocupa noul Laborator. Cei de la Finanţe sunt mereu iritaţi că fondurile noastre sunt folosite pentru încălzirea şi întreţinerea ei. Am format un cuartet de coarde şi am avut un concert pe 26 august în capelă, dar altfel e complet nefolosită. Mă aştept să doriţi s-o vedeţi şi e dreptul dumneavoastră să aruncaţi o privire. Constituie un exemplu fin de arhitectură bisericească de la sfârşitul secolului al XVII-lea, deşi, în realitate, nu Wren, ci Alexandru Ford a avut o mare influenţă.

Dalgliesh întrebă deodată:

— Cum v-aţi împăcat cu Lorrimer?

Howarth răspunse calm:

— Nu prea bine. L-am respectat ca biolog şi adevărul e că n-am avut de ce să mă plâng, nici de munca lui, nici de cooperarea cu mine, ca director. Nu era un tip uşor de suportat şi nu l-am găsit prea simpatic. A fost poate unul din cei mai respectaţi specialişti în serologie şi o să-i ducem lipsa. Dacă avea vreun defect, era lipsa de încredere în alţii. Avea cu el doi

specialişti în serologie, în clasificarea sângelui şi a petelor, salivei şi spermei, dar el întotdeauna prelua singur cazurile de omor. Pe lângă lucrul la diferite cazuri, înfăţişări la tribunale şi la locul crimei, ţinea un număr mare de conferinţe la cursurile de pregătire a detectivilor şi la cursurile de informare ale poliţiei.

Caietul de notiţe al lui Lorrimer se afla pe birou. Dalgliesh îl puse în faţa lui Howarth şi întrebă:

— L-aţi mai văzut vreodată?

— Caietul lui de notiţe? Da, cred că l-am observat la el în birou când umbla cu el în mână. Era extrem de îngrijit şi nu-i plăceau hârtiile răzleţe. Orice lucru important el îl nota în acest caiet, după care îl transcria în dosar. Claire Easterbrook mi-a spus că lipseşte ultima pagină.

— De aceea dorim foarte mult să ştim ce a făcut aici seara trecută, în afară de ceea ce lucra pentru cazul crimei de la carieră. El putea să intre în oricare alt laborator, nu-i aşa?

— Dacă ar fi întrerupt alarma interioară, da. Eu cred că aşa obişnuia să facă, când el pleca ultimul, contând pe închiderea cu Yale şi pe zăvorul de la uşa din faţă, urmând ca să verifice uşile din interior şi să cupleze alarma înainte de plecarea lui. E clar că se evită în felul acesta decuplarea accidentală a alarmei.

— Ar fi fost atât de competent încât să preia el examinarea din alt serviciu?

— Depinde de ce ar fi încercat să facă. În principal, el se ocupa de identificarea şi clasificarea materialului biologic, a sângelui, a petelor de pe corp şi de examinarea fibrelor şi ţesăturilor animale şi vegetale. Era însă un om de ştiinţă competent, cu o gamă largă de interese, mă refer la interesele ştiinţifice. Biologia legată de medicina legală, în special în cazul laboratoarelor mai mici, de până acum, se schimbă, destul de repede. El n-ar fi încercat însă să folosească cele mai sofisticate aparate, cum sunt cele din secţia de aparate, să zicem spectometrul.

— Şi n-aveţi vreo idee cu ce se putea el ocupa?

— Niciuna. Ştiu că a intrat în acest birou. Trebuia să aflu numele unui chirurg consultant care asigurase apărării dovezi într-un caz mai vechi şi am lăsat pe masă, înainte de a pleca acasă, agenda medicală. În dimineaţa de azi, am găsit-o pusă la locul ei pe raft. Nimic nu-l irita mai mult pe Lorrimer decât cărţile lăsate la întâmplare într-o bibliotecă. Dacă el a fost

aseară în acest birou, cu greu îmi pot imagina că intrase numai ca să verifice ordinea în materie de cărţi.

În cele din urmă, Dalgliesh îl întrebă cu privire la deplasarea lui din seara trecută.

— Am cântat la vioară la concertul din sat. Parohul a venit vreo cinci minute să mă întrebe dacă cuartetul de coarde o să interpreteze ceva indicat de el ca scurt şi vesel. Interpreţii erau: eu, un chimist, un cercetător din secţia de documente şi o dactilografă de la secretariat. Domnişoara Easterbrook ar fi trebuit să aibă un solo la violoncel, dar avea o obligaţie, un dineu, pe care îl considera important şi n-a mai putut veni. Am interpretat Divertisment în re major de Mozart, a treia bucată din program.

— Aţi rămas până la sfârşitul concertului?

— Am avut de gând. Sala era însă arhiplină şi chiar înainte de pauza de la opt şi jumătate m-am strecurat afară. Am ieşit.

Dalgliesh îl întrebă ce anume a mai făcut.

— Nimic. Am stat pe una din pietrele funerare, circa douăzeci de minute, după care am plecat.

— Aţi văzut pe cineva sau v-a văzut cineva?

— Am văzut o mască. Trebuie să fi fost Middlemass interpretând rolul inspectorului-şef Martin; se ducea spre vestiarul bărbaţilor. Ţopăia fericit, din câte mi s-a părut, pocnindu-şi fălcile când s-a uitat la unul din îngerii de pe morminte. I s-au alăturat dansatorii „Robin Hood”, care treceau prin cimitir, venind de la Moonraker. Era o privelişte nemaipomenită. Sub razele lunii figurile extraordinare cu clopoţeii care zornăiau, pălăriile lor verzi mişcându-se printre vârtejurile de pâclă în direcţia mea. Parcă eram într-un film extravagant sau într-un balet. Lipsea doar acompaniamentul muzical, de preferinţă Stravinsky. Stăteam nemişcat pe piatra de mormânt, la o oarecare distanţă şi nu cred că m-au văzut. Nici eu n-am vrut să mă fac remarcat. Masca li s-a alăturat şi au intrat toţi în sală. Am auzit cum a început vioara să cânte. Am mai stat încă zece minute şi apoi am plecat. Am mers pe jos de-a lungul digului Leamings şi am ajuns acasă, în jur de ora zece. Sora mea vitregă, Domenica, poate să confirme ora.

Au mai stat puţin de vorbă despre problemele administrative ale anchetei. Dr. Howarth a spus că o să se mute în camera domnişoarei Foley, lăsând biroul său la dispoziţia poliţiei. Nu

erau şanse ca Laboratorul să fie deschis pentru restul zilei, dar Dalgliesh a spus că speră ca lucrul să fie reluat în dimineaţa următoare. Înainte de plecarea lui Howarth, Dalgliesh spuse:

— Toţi cei cu care am vorbit îl respectau pe doctorul Lorrimer, ca biolog specializat în medicină legală. Dar cum era ca om? De exemplu, ce ştiţi dumneavoastră despre el, în afara faptului că era biolog specializat în medicină legală?

Dr. Howarth spuse rece:

— Nimic. Habar n-am că era ceva de ştiut, în afara faptului că era biolog specializat în medicină legală. Şi acum, dacă nu mai aveţi alte întrebări pentru moment, trebuie să telefonez la serviciul de personal, ca să fiu sigur că în agitaţia asta cu plecarea lui cam spectaculoasă, n-au să uite să-mi trimită un înlocuitor.

11.

Cu vioiciunea tinereţii, Brenda Pridmore şi-a revenit repede din şocul datorat descoperirii cadavrului lui Lorrimer. Refuzase cu hotărâre să fie dusă acasă şi până s-o primească Dalgliesh a devenit perfect calmă şi, firește, nerăbdătoare să-i spună povestea ei. Cu părul ei bogat, castaniu, cu faţa pistruiată, bătută de vânt, întruchipa sănătatea rustică. Ochii cenuşii erau inteligenţi, gura delicată şi plăcută. Se uita peste masă la Dalgliesh la fel de atentă ca un copil cuminte, fără niciun fel de teamă. El îşi închipui că în toată tinereţea ei se obişnuise să se bucure de atenţia părintească a bărbaţilor şi nu avea niciun fel de îndoială că se va bucura şi din partea ofiţerilor de poliţie. Ca răspuns la întrebările lui Dalgliesh, ea descrise exact ce se întâmplase din clipa în care sosise la Laborator în dimineaţa zilei de azi, până la descoperirea cadavrului. Dalgliesh întrebă:

— Aţi pus mâna pe el?

— O, nu! Am îngenuncheat şi cred că am pus mâna să-i controlez obrazul. Atâta doar. Mi-am dat seama că e mort.

— Şi apoi?

— Nu-mi amintesc. Ştiu că am luat-o la goană pe scări în jos şi că inspectorul Blakelock stătea şi se uita la mine. Nu puteam să vorbesc, dar mi se pare că a citit pe faţa mea că ceva nu e în

regulă. Apoi îmi aduc aminte că am stat pe scaun lângă uşa biroului inspectorului-şef Martin şi m-am uitat la portretul colonelului Hoggatt. Apoi nu-mi aduc aminte de nimic, până la sosirea doctorului Howarth şi a domnişoarei Bidwell.

— Crezi că cineva ar fi putut ieşi din clădire în timp ce stăteaţi acolo?

— Vreţi să spuneţi asasinul? Nu văd cum ar fi putut. Nu eram prea atentă, dar nu leşinasem şi nu mă prostisem într-atât. Sunt sigură că aş fi observat dacă cineva ar fi trecut prin hol. Şi chiar dacă ar fi reuşit să treacă pe lângă mine ar fi dat de doctorul Howarth, nu-i aşa?

Dalgliesh o întrebă despre munca ei la Hoggatt, cât de mult îl cunoscuse pe doctorul Lorrimer. Ea a povestit fără să ascundă nimic despre viaţa ei, colegii ei, munca ei fascinantă, despre inspectorul Blakelock, care a fost aşa de bun cu ea şi care îşi pierduse singura lui fiică, şi i-a spus tot ce voia el să afle. Nu era proastă, se gândea Massingham, ci naivă şi cinstită. Pentru prima dată, auzea vorbindu-se de Lorrimer cu afecţiune.

— A fost întotdeauna teribil de atent cu mine, cu toate că eu nu lucrez în secţia de biologie. Bineînţeles, era un om foarte serios. Avea multă răspundere. Secţia de biologie e teribil de solicitată şi el obişnuia să lucreze târziu în fiecare seară, verificând rezultatele, rezolvând lucrurile rămase în urmă. Cred că era nemulţumit de faptul că n-a fost ales în locul doctorului Mac. Nu mi-a spus-o niciodată, nici nu mi-ar fi spus-o. Sunt încă prea mică şi el era deosebit de loial.

Dalgliesh spuse:

— Credeţi că cineva ar fi putut înţelege greşit interesul lui faţă de dumneavoastră, ar fi putut fi puţin gelos?

— Gelos de faptul că doctorul Lorrimer se oprea uneori la biroul meu să-mi vorbească despre munca mea şi că se purta atent? Dar era un om bătrân! E pur şi simplu o prostie! Stăpânindu-şi un rânjet, aplecat asupra caietului şi mâzgălind hârtia, Massingham se gândi că probabil aşa era.

Dalgliesh întrebă:

— Se pare că au fost nişte probleme cu o zi înainte de moartea lui, când copiii doctorului Kerrison au trecut pe la laborator. Erai atunci în hol?

— Când a împins-o pe domnişoara Kerrison afară? La drept vorbind, n-a împins-o, dar i-a vorbit aspru. Ea venise cu fratele

ei mai mic şi ei voiau să-l aştepte pe doctorul Kerrison. Doctorul Lorrimer se uita la ei de parcă, în fine, i-ar fi urât. Nu era în apele lui, parcă era sub o teribilă presiune. Poate îşi presimţea moartea. Ştiţi ce mi-a spus după ce ne-au sosit materialele de la carieră? Mi-a spus că de singura moarte de care trebuie să ne temem este propria noastră moarte. Nu credeţi că a fost o remarcă extraordinară?

— Foarte ciudat, încuviinţă Dalgliesh.

— Şi asta îmi aduce aminte de altceva. Mi-aţi spus că orice lucru ar putea fi important. Ei bine, ieri-dimineaţă, doctorul Lorrimer a primit o scrisoare ciudată. De aceea, el s-a oprit la biroul meu, ca să-i pot înmâna corespondenţa personală. Era unul din plicurile acelea de culoare cafenie, cu adresa scrisă de mână cu litere mari. Era trecut numai numele lui, fără niciun titlu. Nu-i ciudat?

— Primea multe scrisori particulare aici?

— Nu, în realitate niciuna. Pe toată hârtia de corespondenţă a laboratorului se indică că toate comunicările trebuie adresate directorului. Ne ocupăm de toate materialele sosite, dar corespondenţa merge la secretariat, pentru sortare. Predăm numai scrisorile personale, dar nu sunt multe.

După rapida examinare pe care el şi Massingham o făcuseră în biroul meticulos îngrijit al lui Lorrimer, nu găsiseră corespondenţa personală. O întrebă pe domnişoara Pridmore dacă ştia că doctorul Lorrimer fusese acasă la prânz. Ea răspunse că da. E, deci posibil că el să fi luat scrisoarea acasă. Asta putea să însemne orice sau nimic. Era alt fapt mărunt care urma să fie cercetat.

Îi mulţumi Brendei Pridmore şi îi reaminti să revină dacă şi-ar aminti ceva important, oricât de mic ar părea. Brenda nu ştia să se prefacă. Era clar că ceva se întâmplase cu ea. Se înroşi toată şi lăsă ochii jos. Metamorfoza dintr-o fericită confidentă într-o vinovată fusese teribil de caraghioasă. Dalgliesh spuse blând:

— Ce este?

Ea nu spuse nimic, dar întâlni ochii lui şi îşi scutură capul. El aşteptă o clipă, apoi spuse:

— Ancheta unei crime nu e niciodată plăcută. Ca multe lucruri neplăcute în viaţă, uneori pare mai simplu să n-ai nicio legătură, să rămâi necontaminat. Dar acest lucru nu este posibil. În

anchetarea unei crime, a ocoli adevărul înseamnă uneori a spune o minciună.

— Să presupunem că cineva împrăştie vorbe. Ceva personal poate, care nici n-ar avea dreptul şi care aruncă bănuiala nedreaptă asupra unei persoane.

Dalgliesh spuse blând:

— Trebuie să ai încredere în noi. O să încerci, nu-i aşa? Ea dădu din cap şi spuse în şoaptă, da, dar nu mai spuse nimic altceva. El socoti că nu era momentul să facă presiuni. O lăsă să plece şi trimise după Angela Foley.

12.

Spre deosebire de Brenda Pridmore, o interlocutoare fără ascunzişuri, Angela Foley avea o privire politicoasă, dar nu uşor de descifrat. Era o fată cu înfăţişarea nu tocmai obişnuită. Fata amintea de forma unei inimi, dar fruntea era mare, extrem de înaltă, părul fin de copil, de culoarea grâului copt era întins la spate şi împletit într-o cosiţă bine strânsă, încolăcită în vârful capului. Ochii îi avea mici, piezişi şi atât de înfundaţi încât lui Dalgliesh îi fu greu să le ghicească culoarea. Gura îi era mică, făcută pungă şi necomunicativă deasupra bărbiei ascuţite. Purta o rochie fină de lână, brun-roşcată, peste care îmbrăcase o haină, cu mâneci scurte, având o croială deosebit de îngrijită. Împreună cu cizmele scurte, cu şireturi, reprezenta un contrast ciudat şi sofisticat faţă de setul simplu, împletit de mână, purtat de Brenda.

Dacă fusese afectată de moartea cumplită a vărului ei, ştia să se stăpânească admirabil. Spuse că lucra ca secretară a directorului de cinci ani, mai întâi cu doctorul MacIntyre şi acum cu doctorul Howarth. Mai înainte fusese stenografă la secretariatul Laboratorului, imediat după terminarea şcolii trecând la Hoggatt. Avea douăzeci şi şapte de ani. Până acum doi ani locuise într-o garsonieră la Ely, iar în prezent stătea cu o prietenă la „Sprogg”. Îşi petrecuseră împreună toată seara trecută. Edwin Lorrimer şi tatăl lui erau singurele rude în viaţă, dar se vedeau foarte rar. Familia, explica ea, ca pe lucrul cel mai firesc din lume, nu fusese niciodată unită.

— Deci, ştiţi foarte puţin despre viaţa lui intimă, despre testamentul lui, de exemplu?

— Nu ştiu nimic. Când bunica mea i-a lăsat lui toţi banii şi am fost la biroul avocatului, el a spus că vrea să mă lase pe mine drept moştenitoare. Cred că se simţea oarecum vinovat de faptul că nu eram menţionată în testament. Nu cred că asta avea vreo importanţă. Şi, firește, el putea să-şi schimbe intenţia.

— Vă amintiţi cât a lăsat bunica dumneavoastră?

Ea tăcu o clipă. Ca şi cum ar fi calculat dacă necunoaşterea ar fi fost mai suspectă decât cunoaşterea, se gândi el. Apoi ea spuse:

— Cred că în jur de treizeci de mii. Nu ştiu cât de mult e azi.

El o conduse pe scurt, dar cu grijă, prin evenimentele dimineţii de azi. Ea şi prietena ei aveau un Mini, dar de obicei venea la lucru pe bicicletă. Aşa şi în dimineaţa de azi, a sosit la Laborator la ora ei obişnuită, cu puţin timp înainte de ora nouă şi s-a mirat văzându-l pe doctorul Howarth sosind cu doamna Bidwell înaintea ei. Brenda Pridmore a deschis uşa. Inspectorul Blakelock se urcase pe scară şi dăduse vestea asasinatului. Au stat toţi în hol, de timp doctorul Howarth s-a dus în laboratorul de biologie. Inspectorul Blakelock a telefonat la poliţie şi după doctorul Kerrison. Când doctorul Howarth s-a întors în hol, a rugat-o să se ducă cu inspectorul Blakelock şi să caute cheile. Ea şi cu directorul erau singurii din tot personalul care cunoşteau cifrul de la seif. El a stat în hol, vorbind se pare cu Brenda Pridmore. Cheile erau în cutia lor, în seif, şi ea le lăsase acolo, de faţă fiind inspectorul Blakelock. A închis din nou cu cifrul şi s-a întors în hol. Doctorul Howarth s-a dus în biroul lui să sune la Ministerul de Interne, spunând personalului să rămână în hol. Mai târziu, după sosirea poliţiei şi a doctorului Kerrison, doctorul Howarth o luase cu el cu maşina ca să-i ducă vestea bătrânului Lorrimer. Apoi a lăsat-o cu bătrânul şi el s-a întors la Laborator, iar ea i-a telefonat prietenei. A stat cu domnişoara Mawson până ce doamna Swaffield, soţia parohului, a sosit o oră mai târziu, împreună cu un poliţist.

— Ce-aţi făcut la ferma „Postmill”?

— Am făcut ceai şi l-am dus unchiului meu. Domnişoara Mawson a stat mai tot timpul în bucătărie spălând pentru el. Bucătăria era în dezordine, cu mai toate oalele murdare, rămase din ziua de dinainte.

— Ce-a făcut unchiul dumneavoastră?

— Era preocupat, ba chiar indispus că rămăsese singur. Nu cred că şi-a dat seama că Edwin murise.

Nu mai era aproape nimic de aflat de la ea. Din câte ştia, vărul ei nu avusese duşmani. Habar n-avea cine l-ar fi putut omorî. Vocea ei stridentă, puţin monotonă, ca de fetiţă, lăsa să se înţeleagă că nu o preocupa prea mult lucrul acesta. Nu manifesta niciun regret, n-a lansat nicio teorie, a răspuns liniştit la întrebările lui, cu vocea ei ascuţită şi fără vlagă. El putea să fi fost un vizitator întâmplător şi lipsit de importanţă, care-şi satisfăcea curiozitatea legată de munca de zi cu zi a Laboratorului. El simţi o antipatie instinctivă împotriva ei. Nu-i fu greu s-o ascundă, dar îi trezi interesul mai ales că trecuse mult timp de când o crimă suspectă îi mai provoca o reacţie imediată şi fizică. Se întreba însă dacă într-adevăr zărise în ochii aceştia profunzi şi tainici o urmă de desconsideraţie, chiar de dispreţ, şi tare ar fi vrut să ştie ce anume se ascundea în spatele acelei frunţi înalte şi oarecum neobişnuite.

După plecarea ei, Massingham spuse:

— Ce ciudat că doctorul Howarth a trimis-o pe ea cu Blakelock să verifice unde sunt cheile. El trebuia să-şi dea imediat seama de importanţa lor. Accesul în Laborator este un lucru fundamental în acest caz. Şi atunci de ce n-a făcut el însuşi controlul? El ştia cifrul? Prea mândru să-şi ia un martor şi prea inteligent ca să se ducă singur. Probabil că s-a gândit că era mai important să supravegheze lucrurile din hol. În orice caz a avut grijă s-o protejeze pe Angela Foley. N-a trimis-o singură. Să vedem ce ne va spune Blakelock despre acest lucru.

13.

Ca şi doctorul Howarth, inspectorul Blakelock a preferat să stea în picioare. Stătea drepţi în faţa blocului lui Howarth, în dreptul lui Dalgliesh, ca o persoană care ar fi fost pedepsită. Lui Dalgliesh i se păru mai bine decât să-i dea posibilitatea să se relaxeze. Blakelock învăţase de-acum tehnica de a răspunde la întrebări, în zilele când a mers la tribunal ca martor. El a dat informaţiile care i s-au cerut, nici mai multe, nici mai puţine, cu

ochii fixaţi asupra unui punct imaginar aflat undeva deasupra umărului drept al lui Dalgliesh. Când şi-a spus numele cu o voce fermă, lipsită de expresie, Dalgliesh s-a aşteptat oarecum ca el să întindă mâna dreaptă după Biblie ca să depună jurământul.

Ca răspuns la întrebările lui Dalgliesh, el a descris ce a făcut din momentul în care a plecat de acasă, din Ely, ca să vină la Laborator. Descrierea lui despre descoperirea cadavrului a coincis cu cea a Brendei Pridmore. Din clipa în care văzuse fata coborând pe scară, şi-a dat seama că ceva nu e în regulă şi a luat-o la fugă în sus, spre laboratorul de biologie, fără să mai aştepte ca ea să spună ceva. Uşa era deschisă, iar lumina aprinsă. A descris poziţia trupului aşa de precis de parcă conturul acestuia i se întipărise pe retină. Şi-a dat seama dintr-odată că Lorrimer era mort. Nu-i atinsese corpul, dar băgase instinctiv mina în buzunarul de la halatul lui Lorrimer ca să vadă dacă cheile erau acolo.

Dalgliesh întrebă:

— Când aţi sosit la Laborator, în dimineaţa de azi, aţi aşteptat-o pe domnişoara Pridmore să vă ajungă din urmă, înainte de a intra. De ce?

— Am văzut-o venind pe lângă clădire, după ce-şi lăsase bicicleta, şi era o politeţe din partea mea s-o aştept, domnule. Mă şi scutea să redeschid apoi uşa pentru ea.

— Aţi găsit cele trei chei înăuntru şi sistemul de alarmă în perfectă stare?

— Da, domnule.

— Aţi făcut un control de rutină în Laborator după sosirea dumneavoastră?

— Nu, domnule. Fireşte, dacă aş fi găsit ceva la o încuietoare sau la panoul de siguranţă, aş fi cercetat imediat. Dar totul era în ordine.

— Aţi spus mai înainte că telefonul de la bătrânul Lorrimer a fost o surpriză pentru dumneavoastră. Aţi observat maşina doctorului Lorrimer când aţi sosit azi-dimineaţă?

— Nu, domnule. Personalul de conducere foloseşte garajul din spate.

— De ce aţi trimis-o pe domnişoara Pridmore să vadă dacă doctorul Lorrimer e la el?

— N-am trimis-o. Ea a ţâşnit de la birou, mai înainte ca s-o pot opri.

— Aţi simţit că ceva nu e în regulă?

— Nu chiar, domnule. Nu m-am aşteptat ca ea să-l găsească. Cred că pentru o clipă mi-am închipuit că ar putea fi bolnav.

— Ce fel de om era doctorul Lorrimer, domnule inspector?

— Era biologul-şef, domnule.

— Ştiu. Vă întreb ce fel de om, de coleg era el.

— Nu l-am cunoscut cu adevărat, domnule. Nu era din cei care să se oprească la registratură şi să stea de vorbă. N-am avut nimic cu el. Era un bun medic legist.

— Mi s-a spus că manifesta un anumit interes faţă de Brenda Pridmore. Nu cumva uneori zăbovea la biroul ei?

— Nu mai mult de câteva minute, domnule. Îi plăcea să schimbe o vorbă cu ea din când în când. Ca oricine. E bine că la Laborator avem oameni tineri. E drăguţă şi munceşte mult şi cu entuziasm şi eu cred că doctorul Lorrimer dorea s-o încurajeze.

— Nimic mai mult, domnule inspector?

Blakelock spuse cu indiferenţă:

— Nu, domnule.

Dalgliesh l-a întrebat apoi despre ce a făcut în seara trecută. A răspuns că împreună cu soţia cumpăraseră bilete la concertul din sat, deşi nu mai voia să meargă, având dureri de cap. Avea dureri de cap din cauza sinuzitei, care o afecta din când în când. S-au dus totuşi la prima parte a programului şi cum durerea de cap se agravase, au plecat la pauză. El condusese maşina înapoi la Ely, sosind acasă în jur de ora nouă fără un sfert. Locuia împreună cu soţia într-o vilă modernă la marginea oraşului, neavând vecini şi, ca atare, nimeni n-a observat întoarcerea lor. Dalgliesh spuse:

— Se pare că mai toată lumea a preferat să plece la partea a doua. De ce aţi insistat să mergeţi dacă ştiaţi că soţia dumneavoastră nu se simţea bine?

— Doctorul MacIntyre – fostul director, domnule – ţinea mult ca personalul Laboratorului să ia parte la activităţile din sat, iar inspectorul-şef Martin avea aceeaşi părere. Aşa că am luat biletele iar soţia mea s-a gândit că le-am putea folosi foarte bine. Ea spera că datorită concertului o să uite de durerea de cap. Prima parte însă a fost cam zgomotoasă şi, de fapt, ea s-a simţit mai rău.

— V-aţi dus acasă ca s-o luaţi sau aţi văzut-o aici?

— Ea a plecat mai devreme cu autobuzul, domnule, petrecându-şi după-amiaza cu doamna Dean, soţia pastorului, la capelă. Sunt prietene de mult. M-am dus să-mi iau nevasta când am plecat de la serviciu, la ora şase. Am servit peşte cu cartofi, la cină, înainte de a merge la concert.

— La ora aceasta plecaţi de obicei?

— Da, domnule.

— Şi cine închide Laboratorul dacă cercetătorii rămân să lucreze după plecarea dumneavoastră?

— Întotdeauna verific dacă a rămas cineva. Dacă sunt cercetători din categoriile inferioare, atunci trebuie să stau până ce ei termină. Dar acest lucru nu e ceva obişnuit. Doctorul Howarth are un set de chei şi verifică sistemul de alarmă şi închide el dacă lucrează până mai târziu.

— Rămânea în mod normal să lucreze după plecarea dumneavoastră?

— Cam trei sau patru seri pe săptămână, domnule. Dar nu-mi făceam griji în privinţa doctorului Lorrimer, în legătură cu închiderea. Era foarte conştiincios.

— Ar fi lăsat el pe cineva să intre în Laborator dacă era singur?

— Nu domnule, doar dacă era cineva din personal sau eventual un poliţist. Trebuia, însă, să fie un ofiţer cunoscut de el. N-ar fi lăsat pe nimeni să intre dacă n-ar fi avut vreo treabă anume aici. Doctorul Lorrimer era foarte sever în privinţa persoanelor neautorizate care ar fi venit la Laborator.

— Din cauza asta a căutat s-o îndepărteze cu forţa pe domnişoara Kerrison alaltăieri?

Inspectorul Blakelock nu-şi pierdu cumpătul. Spuse:

— N-aş vorbi de o îndepărtare cu forţa, domnule. El n-a pus mâna pe fată.

— Mi-aţi putea descrie cu exactitate ce anume s-a întâmplat, domnule inspector?

— Domnişoara Kerrison, împreună cu fratele ei mai mic, a venit la tatăl lor. Doctorul Kerrison îşi ţinuse lecţia în dimineaţa respectivă la cursul de pregătire al inspectorilor. I-am sugerat domnişoarei Kerrison să ia loc pe scaun şi să aştepte, dar în clipa aceea a coborât pe scară doctorul Lorrimer, să vadă dacă sosise spre examinare ciocanul de lemn. I-a văzut pe copii şi i-a întrebat cam aspru ce căutau acolo. Le-a spus că un laborator

de medicină legală nu e un loc pentru copii. Domnişoara Kerrison a spus că nu are de gând să plece, iar el s-a îndreptat spre ea, ca şi cum ar fi vrut s-o dea afară. Era foarte alb la faţă şi foarte ciudat, mi s-a părut mie. Nu a pus mina pe ea, dar cred că ei i-a fost teamă că o s-o facă. Cred că ea e foarte nervoasă, domnule. A început să strige şi să urle – „te urăsc, te urăsc". Doctorul Lorrimer s-a întors şi s-a urcat pe scară, iar Brenda a încercat s-o liniştească pe fată.

— Domnişoara Kerrison şi frăţiorul ei au plecat fără să-şi aştepte tatăl?

— Da, domnule. Doctorul Kerrison a coborât după circa cincisprezece minute şi i-am spus că au fost copiii şi că au plecat.

— N-aţi spus nimic despre incident?

— Nu, domnule.

— Era ceva tipic în purtarea domnului Lorrimer?

— Nu, domnule. În ultimele săptămâni nu mai era ca întotdeauna. Cred că îl preocupa ceva.

— Nu ai idee ce anume îl preocupa?

— Nu, domnule.

— Avea duşmani?

— Cel puţin eu nu cunosc, domnule.

— Deci, nu aveţi idee cine putea să-i dorească moartea?

— Nu, domnule.

— După ce a fost descoperit cadavrul doctorului Lorrimer, doctorul Howarth v-a trimis, împreună cu domnişoara Foley să verificaţi dacă setul lui de chei era în seif. Vreţi să-mi descrieţi exact ce aţi făcut dumneavoastră şi ea?

— Domnişoara Foley a deschis seiful. Ea şi directorul sunt singurele două persoane care cunosc cifrul.

— Nu v-aţi uitat?

— Ba da, domnule, dar nu pot să-mi amintesc cifrele. M-am uitat cum a învârtit şi a fixat butoanele.

— Şi apoi?

— A scos cutia metalică şi a deschis-o. Nu era încuiată. Cheile erau înăuntru.

— Aţi urmărit-o atent tot timpul, domnule inspector? Sunteţi absolut sigur că domnişoara Foley n-a putut să pună la loc cheile în cutie fără ca dumneavoastră să observaţi?

— Nu, domnule. Ar fi fost aproape imposibil.

— Ultimul lucru, domnule inspector. Când aţi urcat spre cadavru, domnişoara Pridmore era aici singură. Ea mi-a spus că este sigură că nimeni nu s-ar fi putut strecura din Laborator în tot acest timp. Aţi ţinut seama de o asemenea posibilitate?

— Ca să fi fost aici toată noaptea, domnule? Da. Dar nu s-a ascuns în biroul ofiţerului de legătură, deoarece l-aş fi văzut când am decuplat sistemul de alarmă intern. Este camera cea mai apropiată de uşa din faţă. Mă gândesc că ar fi putut fi în biroul directorului, dar nu văd cum ar fi putut traversa holul şi să deschidă uşa, fără ca domnişoara Pridmore să-l observe, chiar dacă era în stare de şoc. Uşa nu era dată la perete. Ar fi trebuit să deschidă Yalele.

— Deci sunteţi absolut sigur că setul dumneavoastră de chei s-a aflat tot timpul în posesia dumneavoastră noaptea trecută?

— Sunt sigur, domnule.

— Vă mulţumesc, domnule inspector. Pentru moment, asta-i totul. Vreţi să-l rugaţi pe domnul Middlemass să vină înăuntru?

14.

Specialistul în documente a intrat în birou cu un aer sigur, şi-a instalat, fără să fie invitat, lungul său trup în fotoliul lui Howarth, şi-a pus piciorul drept peste genunchiul stâng şi şi-a încruntat sprâncenele uitându-se întrebător la Dalgliesh, ca un musafir care nu se aşteaptă de la gazdă decât să se plictisească, fiind însă hotărât să rămână politicos, să nu-şi trădeze plictisul. Purta pantaloni cafenii, din catifea reiată, un pulover pe gât, maron, de lână fină, ciorapi mov deschis şi pantofi de piele fără şireturi. Efectul era un aer *dégagé,* dar Dalgliesh a observat că pantalonii erau de comandă, puloverul din lână caşmir, iar pantofii de comandă. Îşi aruncă o privire la declaraţia lui Middlemass cu privire la deplasările sale din seara trecută, începând cu ora şapte. Spre deosebire de colegii săi, el o scrisese nu cu pixul, ci cu stiloul, cu litere înalte, fine, italice, ceea ce o făcea, în acelaşi timp, arătoasă, dar şi ilizibilă. Nu era însă ceea ce aşteptase el. Spuse:

— Înainte de a discuta despre aceasta, mi-aţi putea vorbi despre cearta dumneavoastră cu Lorrimer?

— Versiunea mea, vreţi să spuneţi, în contradicţie cu cea a domnişoarei Bidwell?

— Adevărul, opus speculaţiilor.

— N-a fost un episod aparte, edificator, şi n-aş putea spune că sunt mândru de el. N-are importanţă. Tocmai începusem să mă ocup de crima de la carieră, când l-am auzit pe Lorrimer ieşind de la toaletă. Aveam o chestiune personală şi voiam să schimb câteva cuvinte şi de aceea l-am chemat înăuntru. Am discutat, ne-am certat, s-a repezit la mine, iar eu am reacţionat lovindu-l în nas. I-a curs sânge peste puloverul meu. M-am scuzat. A plecat.

— De ce v-aţi certat? Din cauza unei femei?

— Nu tocmai aşa şi nu cu Lorrimer. Cred că Lorrimer ştia că era vorba de două sexe, dar mă îndoiesc că el ar fi fost de acord cu o asemenea abordare. A fost o mică problemă intimă, ceva ce se întâmplase cu câţiva ani în urmă. N-avea nicio legătură cu Laboratorul.

— Deci nu avem imaginea dumneavoastră stând la lucru asupra unui material provenind de la un caz de crimă, un material important de vreme ce dumneavoastră aţi decis să vă ocupaţi personal de el. Nu eraţi într-atât de absorbit de lucru încât să nu puteţi auzi zgomotul de paşi de pe culoar şi să-i identificaţi ca fiind ai lui Lorrimer. Vi s-a părut un moment potrivit să-l chemaţi şi să discutaţi ceva ce se întâmplase acum doi ani, ceva ce aparent aţi fi fost mulţumit să uitaţi între timp, dar care acum vă perpeleşte pe amândoi, încât nu vă mai rămâne decât să vă puneţi la podea.

— O asemenea abordare pare excentrică.

— O asemenea abordare pare absurdă.

— Admit că într-un anumit sens totul a fost absurd. A fost vorba de un văr de-al soţiei mele, Peter Ennals. A terminat şcoala cu două diplome şi părea că-şi caută serviciu. A venit la mine după sfat şi eu i-am spus ce să facă. Până la urmă a ajuns cercetător principal la Lorrimer, în laboratorul Southern. N-a fost un succes. Nu cred că toată vina îi aparţinea lui Lorrimer, cum el nu are darul de a îndruma cadrele tinere. Ennals şi-a ratat cariera, şi-a pierdut contractul şi a căpătat ceea ce în termeni eufemistici se numeşte „cădere nervoasă”. S-a nenorocit singur. Noi am auzit comentarii despre ceea ce se întâmplase la Southern. Lumea e mică şi lucrurile astea se află repede. Nu l-

am cunoscut cu adevărat pe băiat; soţia mea, însă, ţinea la el. Nu-l acuz pe Lorrimer de moartea lui Peter. Sinucigaşul răspunde în ultimă instanţă de propria sa distrugere. Soţia mea crede că Lorrimer putea să-l ajute mai mult. I-am dat telefon ieri după-masă ca să-i explic că o să ajung târziu acasă şi discuţia mi-a reamintit că de mult doream să vorbesc cu Lorrimer despre Peter. Din întâmplare, i-am recunoscut paşii. Aşa că l-am chemat înăuntru, rezultatul fiind cel pe care, nu mă îndoiesc, vi l-a descris plastic doamna Bidwell. Ea, fără îndoială, bănuieşte că o femeie se află la baza oricărei dispute între doi bărbaţi. Iar dacă ea v-a vorbit despre o femeie sau un telefon, aflaţi că femeia era soţia mea, iar telefonul a fost cel despre care v-am relatat.

Pare plauzibil, se gândi Dalgliesh. Putea fi chiar adevărul. Povestea cu Peter Ennals trebuie verificată. Era altă bătaie de cap, dar timpul presa, iar adevărul se afla sub semnul întrebării. Middlemass vorbise însă la prezent: „Lorrimer n-are darul de a îndruma cadrele tinere”. Au existat oare cadre tinere mai aproape de casă care au suferit de pe urma lui? Se hotărî, însă, să renunţe pentru moment. Paul Middlemass era un om inteligent. Înainte de a face o declaraţie, el ar fi avut timp să cântărească efectele asupra carierei sale ale unei semnături puse sub o minciună. Dalgliesh spuse:

— Conform acestei declaraţii, aţi jucat rolul unui căluţ năzdrăvan, cu dansatorii „Robin Hood”, la concertul de ieri-seară din sat. Cu toate acestea, spuneţi că nu puteţi da niciun nume de persoană care să depună mărturie pentru dumneavoastră. E posibil ca atât dansatorii, cât şi publicul să fi putut vedea un căluţ învârtindu-se pe acolo, dar nu pe dumneavoastră sub mască. N-a fost, însă, nimeni când aţi sosit în hol sau când aţi plecat?

— Nimeni care să mă vadă şi să mă recunoască. E neplăcut, dar n-am ce face. Totul s-a petrecut cam ciudat. Eu nu-s dansator. În mod normal, nu iau parte la asemenea ritualuri rustice, iar concertele în sat nu coincid cu concepţia mea despre distracţie. A fost un spectacol care-i revenea ofiţerului de legătură, inspectorul-şef Martin, dar el a avut norocul să plece pe neaşteptate în SUA şi m-a rugat să-i ţin locul. Suntem cam de aceeaşi talie şi cred că el s-a gândit că o să-mi vină bine costumul. Avea nevoie de cineva lat în spate şi destul de

puternic ca să ţină o greutate pe cap. Eu îi datoram o favoare – a avut o discuţie plină de tact cu unul din colegii lui din poliţia rutieră când m-au prins că depăşesc viteza, acum o lună – aşa că nu puteam să-l refuz. M-am dus la repetiţie săptămâna trecută şi tot ce trebuia să fac era, după cum aţi spus, să ţopăi în jurul dansatorilor, după ce-şi făceau numărul, trosnindu-mi fălcile către public, dând din coadă şi, în general făcând nebunii. Cu atât mai simplu cu cât niciunul nu mă putea recunoaşte. N-aveam de gând să-mi pierd toată seara la concert, aşa că l-am rugat pe Bob Gotobed, conducătorul ansamblului, să mă sune cu circa cincisprezece minute înainte. Eram programaţi să apărem după pauză şi s-a calculat că se va produce în jur de opt treizeci. Concertul a început, după cum probabil vi s-a spus, la şapte treizeci.

— Şi aţi rămas să lucraţi la laborator până aţi fost sunat?

— Exact. Secretara mea a plecat şi mi-a lăsat nişte sandvişuri cu carne de vacă, bine condimentate şi le-am mâncat la birou. Bob a sunat la opt şi cincisprezece să-mi spună că erau puţin în avans cu programul şi că ar fi mai bine să vin imediat. Băieţii erau îmbrăcaţi şi s-au gândit să bea o bere la Moonraker. Sala nu are permis, aşa că tot publicul iese în pauză să servească o cafea sau un ceai oferit de Liga Mamelor. Am plecat de la Laborator, cred că în jur de opt şi douăzeci.

— Vreţi să spuneţi că Lorrimer mai trăia atunci, după părerea dumneavoastră?

— Ştiu că a mai fost în viaţă încă douăzeci şi cinci de minute, dacă tatăl lui nu se înşală în privinţa telefonului. Am rămas cu impresia că l-am văzut. Am ieşit prin uşa din faţă, fiind singura ieşire, dar a trebuit să dau ocol spre garajele din spate, ca să-mi iau maşina. Se vedea lumina de la secţia de biologie şi am văzut o figură, în halat alb, care s-a mişcat puţin în dreptul ferestrei. N-aş putea să jur că a fost Lorrimer. Pot să spun doar că niciodată nu mi s-a întâmplat să mă înşel. Ştiam, bineînţeles, că el trebuia să fie în clădire. El răspunde de închiderea Laboratorului şi era deosebit de meticulos în privinţa securităţii. N-ar fi plecat fără să controleze toate serviciile, inclusiv pe cel de cercetare a documentelor.

— Cum era închisă uşa din faţă?

— Numai cu Yale şi un singur zăvor. Asta era de aşteptat. Am plecat.

— Ce s-a întâmplat când aţi ajuns în hol?

— Ca să vă pot explica, trebuie să vă descriu particularităţile arhitecturale ale locului. A fost o propunere ieftină, cu cinci ani în urmă, din partea constructorului din sat, iar comitetul s-a gândit că o să economisească bani neangajând un arhitect. I-au spus pur şi simplu tipului că doreau o sală dreptunghiulară cu o scenă şi două garderobe şi două toalete în capăt, un vestibul, un vestiar şi o cameră pentru răcoritoare, în celălalt capăt. A fost construită de Harry Gotobed şi băieţii lui. Harry este unul din „stâlpii" Capelei şi un exemplu de corectitudine nonconformistă. Nu era de acord cu teatrul de amatori sau de alt gen şi cred că au avut unele greutăţi ca să-l convingă să construiască o scenă. El n-avea însă de gând să lase o uşă de comunicare între garderoba pentru bărbaţi şi cea pentru femei. Rezultatul a fost o scenă cu două camere în spate, fiecare cu toaleta sa. Pe fiecare parte este o ieşire spre cimitir şi două uşi înspre scenă, dar practic nu există un spaţiu comun în spatele scenei. În consecinţă, bărbaţii se îmbracă în garderoba din dreapta şi intră pe scenă prin partea dreaptă, iar femeile prin partea stângă. Oricine ar dori să intre pe partea cealaltă, ar trebui să părăsească garderoba, luând-o la fugă costumat, chiar prin ploaie, prin cimitir, iar dacă nu dă peste vreo placă funerară, nu-şi rupe piciorul sau nu cade într-o groapă de mormânt, îşi va face intrarea triumfală, eventual ud leoarcă, pe partea dorită.

Deodată, îşi dădu capul pe spate şi izbucni în hohote de râs, apoi îşi reveni şi spuse:

— Vă rog să mă scuzaţi. Nu e de bonton. Mi-am adus acum aminte de spectacolul de anul trecut al companiei de teatru. Au ales una din comediile indigene, în care personajele îşi petrec cea mai mare parte a timpului în costume de seară, purtând discuţii caustice. Tânăra Bridie Corrigan, de la magazinul general, juca rolul fetei în casă. Alergând prin cimitir a crezut că vede fantoma bătrânei Maggie Gotobed. Şi-a făcut intrarea ţipând, cu boneta pe o parte, dar a ţinut minte, destul de bine, rolul ca să spună gâfâind: „Sfântă Fecioară, cina e servită!" După care, personajele au părăsit cuminţi scena, bărbaţii într-o parte şi femeile într-alta. Pot să vă spun că la interesul trezit de spectacol o contribuţie importantă şi-o aduce sala noastră.

— Aşa că dumneavoastră v-aţi dus la garderoba de pe partea dreaptă?

— Aşa e. Cu multă greutate. Actorii trebuie să-şi ţină acolo îmbrăcămintea de stradă şi costumaţia. Există un şir de cârlige şi o masă în mijlocul camerei, o oglindă cam mică şi loc numai pentru doi oameni ca să se machieze în acelaşi timp. Singurul lavoar se află la toaletă. Trebuie să găseşti loc pentru costume, cutii şi recuzite, îngrămădite pe masă sau puse pe tine. Noaptea trecută a fost un adevărat haos cu hainele pentru stradă, puse una peste alta pe jos. Costumul meu atârna în cui, unde-l pusesem.

— Nu era nimeni când aţi sosit?

— Nimeni în încăpere, dar am putut să aud vocea cuiva la toaletă. Ştiam că mai toată trupa era la Moonraker. Când mi-am pus costumul, s-a deschis uşa de la toaletă şi Harry Sprogg, un membru al trupei, a ieşit afară. Era costumat.

Massingham şi-a notat numele: Harry Sprogg. Dalgliesh puse întrebarea:

— I-aţi spus ceva?

— Nu. El a spus ceva, că se bucură că joc şi eu şi că băieţii sunt la Moonraker. Mi-a zis că se duce să-i scoată de acolo. E singurul abstinent şi cred că de asta nu se duce cu ei. A plecat şi eu l-am urmat, ieşind din cimitir.

— Fără să-i spuneţi nimic?

— Nu-mi amintesc să-i fi spus ceva. Am stat împreună doar câteva secunde. Am plecat după el afară, deoarece garderoba era neaerisită – ca să fiu sincer, mirosea greu – iar costumul era teribil de greu şi călduros. M-am gândit să aştept afară, până veneau băieţii de la cârciumă. Şi aşa am făcut.

— Aţi mai văzut pe cineva?

— Nu, dar asta nu înseamnă că nu mai era nimeni. Nu puteam să văd prea bine din cauza măştii. Dacă ar fi stat cineva nemişcat în cimitir cu siguranţă că nu l-aş fi văzut. Nu mă aşteptam să văd pe nimeni.

— Cât timp aţi stat acolo?

— Mai puţin de cinci minute. Am ţopăit un timp, am exersat de câteva ori cum să-mi pocnesc fălcile şi să dau din coadă. Trebuie să fi fost caraghios dacă cineva m-ar fi privit. E acolo o statuie extrem de urâtă, un înger de marmură cu o figură scârboasă şi cu mâna ţinută în sus. Am ţopăit o dată sau de două ori în jurul ei şi mi-am pocnit fălcile, uitându-mă la chipul ei ca de măgar. Dumnezeu ştie de ce! Cred că era efectul

combinat al razelor de lună şi al locului. Apoi i-am văzut pe băieţi venind prin cimitir, de la Moonraker, şi m-am alăturat lor.

— Aţi mai văzut ceva?

— Poate am spus „bună seara” sau „salut”, dar nu cred. Nu mi-ar fi recunoscut vocea din cauza măştii. Am ridicat copita dreaptă din faţă şi am făcut un salut şi apoi m-am luat după ei. Au intrat toţi în garderobă. Se putea auzi publicul luând loc pe scaune şi apoi regizorul şi-a băgat capul şi-a spus: „Haideţi, băieţi”. Apoi, cei şase dansatori au ieşit şi am putut auzi vioara cântând, zgomotul picioarelor şi zornăitul clopotelor. Apoi, muzica s-a schimbat şi acesta a fost semnalul ca să mă alătur lor şi să-mi fac numărul. O parte din act s-a desfăşurat pe scări, coborând de pe scenă şi zburând printre spectatori. Se pare că s-a desfăşurat bine, după ţipetele copilăreşti ale publicului, dar mă îndoiesc că cineva v-ar spune că m-a recunoscut. Nu văd cum ar fi reuşit.

— Dar după spectacol?

— Nimeni nu m-a văzut după spectacol. Am fugit de pe scenă, pe scări, în garderobă, când aplauzele nu se opriseră. Atunci mi-am dat seama cu groază că nişte nătărăi din sală strigau „bis!” Băieţii, îmbrăcaţi în verde, n-au avut nevoie de a doua invitaţie şi s-au urcat din nou pe scări, ca un grup de salahori morţi de sete care tocmai au aflat că barul e deschis. M-am gândit că înţelegerea mea cu Bill Martin se referea doar la un singur spectacol, fără să mai cuprindă şi un bis şi că m-am prostit îndeajuns pentru o seară. Aşa că atunci când vioara a început să cânte şi a început ţopăiala, mi-am scos costumul, l-am agăţat iar în cui şi am plecat. Din câte ştiu, nimeni nu m-a văzut plecând şi nu era nimeni la parcare, unde mi-am luat maşina. M-am întors acasă înainte de zece şi soţia poate depune mărturie, dacă vă interesează. Dar nu cred că v-ar interesa.

— Ar fi mai de folos dacă aţi găsi pe cineva care să depună mărturie pentru intervalul dintre 20.45 şi miezul nopţii.

— Ştiu. Să înnebuneşti nu alta! Dacă cineva şi-ar fi propus să-l omoare pe Lorrimer în cursul serii, ar fi trebuit să aibă grijă să nu-şi pună masca cu o secundă înainte de a se urca pe scenă. Păcat că masca – capul de animal – e aşa de mare. Se sprijină, cum veţi vedea, pe umerii purtătorului, fără să-i atingă, în fond, capul sau faţa. Eventual, veţi putea găsi fire de păr sau unele dovezi că într-adevăr am purtat masca. Amprentele nu-s bune.

Am pus mâna pe mască la repetiţii şi aşa au făcut şi alţii. Întregul incident constituie pentru mine un exemplu de răsfăţ prostesc. Dacă i-aş fi spus lui Bill unde să se ducă cu blestematul lui de căluţ năzdrăvan, aş fi fost acasă înainte de ora opt, cu un alibi onorabil pentru restul serii.

Dalgliesh încheie discuţia, întrebându-l de halatul alb care dispăruse.

— Au o croială deosebită. Am avut o jumătate de duzină, moştenire de la taică-meu. Celelalte cinci sunt aici în dulap, dacă vreţi să le vedeţi. Sunt pe talie, din pânză groasă albă, cu nasturi până la gât, nasturi împodobiţi de la Corpul de dentişti ai armatei regale. N-aveau buzunare. Bătrânul socotea că buzunarele nu sunt igienice.

Massingham s-a gândit că un halat pătat cu sângele lui Lorrimer putea fi considerat de asasin ca deosebit de folositor pentru el. Parcă citindu-i gândurile, Middlemass spuse:

— Dacă se va mai găsi, n-aş putea spune cu exactitate ce pete de sânge au fost în urma ciocnirii noastre. Era o pată de circa patru ţoli pe doi ţoli, pe umărul drept, dar poate că au mai fost şi alte pete. Probabil că specialiştii în serologie vor putea oferi vreo idee privind vechimea petelor.

Dacă halatul va mai fi găsit vreodată, se gândi Dalgliesh. N-ar fi prea uşor să fie distrus complet. Asasinul, dacă l-a luat cu el, ar fi avut totuşi toată noaptea la dispoziţie ca să scape de el. Întrebă:

— Aţi aruncat halatul la coşul de rufe murdare, din toaleta bărbaţilor, imediat după ceartă?

— Aşa am intenţionat, dar după aceea m-am gândit mai bine. Pata nu era mare, iar mânecile erau perfect curate. L-am îmbrăcat din nou şi l-am aruncat în coşul cu rufe murdare când m-am spălat înainte de plecare.

— Vă amintiţi la care lavoar v-aţi spălat?

— La primul, cel mai apropiat de uşă.

— Era curat?

Poate Middlemass era surprins de întrebare, dar a ştiut să-şi ascundă sentimentul.

— Curat ca după o zi de folosire. L-am spălat bine, aşa că l-am lăsat destul de curat la plecare. Curat am fost şi eu.

În mintea lui Massingham imaginea se formă cu o claritate uimitoare: Middlemass în halatul pătat de sânge, aplecat peste

lavoar, cele două robinete deschise la maximum, apa clipocind şi gâlgâind, conducta de scurgere colorată de sângele lui Lorrimer. Dar în privinţa orei? Dacă bătrânul Lorrimer a vorbit într-adevăr cu fiul lui la 20.45, atunci Middlemass n-are probleme, cel puţin pentru prima parte a serii. Apoi îşi imaginã o altă scenă: Lorrimer trântit pe jos, ţârâitul telefonului şi mâna înmănuşată a lui Middlemass ridicând uşor receptorul. Ar fi putut oare bătrânul Lorrimer să confunde într-adevăr glasul altcuiva cu vocea fiului său?

După plecarea specialistului în documente, Massingham spuse:

— Cel puţin are o persoană care să-i confirme povestea. Doctorul Howarth a văzut căluţul năzdrăvan ţopăind în jurul statuii cu înger din cimitir. N-au prea avut prilejul în dimineaţa de azi să ticluiască povestea asta. Şi nu văd cum ar fi ştiut altfel Howarth despre ea.

Dalgliesh spuse:

— Doar dacă ei n-au ticluit povestea la cimitir noaptea trecută. Sau dacă în loc de Middlemass sub mască s-ar fi aflat Howarth.

15.

— Nu mi-a plăcut de el, mi-a fost teamă de el, dar nu l-am omorât. Ştiu că toţi cred că eu am făcut-o, dar nu-i adevărat. Nu sunt în stare să omor pe nimeni, niciun animal şi cu atât mai puţin un om.

Clifford Bradley a făcut faţă destul de bine interogatoriului prelung. N-a fost incoerent. A căutat să se poarte demn. Dar n-a putut lăsa la uşă senzaţia contagioasă de frică, emoţia cea mai greu de ascuns. Tot trupul i se zbătea, mâinile i se închideau şi i se deschideau fără încetare, gura îi tremura, iar ochii îi clipeau des şi nervos. Nu avea niciodată aspectul unui om dârz, iar frica îl făcea demn de milă. Ar fi fost un criminal fără succes, se gândi Massingham. Uitându-se la el, a simţit jena pe care o are un om sănătos faţă de unul bolnav. Era uşor să ţi-l închipui aplecat asupra lavoarului, vomitând de groază şi vinovăţie. Era mai greu să ţi-l imaginezi rupând foaia din caiet, distrugând halatul alb,

punând la cale telefonul pentru doamna Bidwell. Dalgliesh spuse blând:

— Nimeni nu vă acuză. Sunteţi destul de familiarizat cu codul de procedură ca să ştiţi că nu am fi discutat în felul acesta cu dumneavoastră dacă ar fi altfel cazul. Aţi spus că nu l-aţi omorât. Aveţi vreo idee cine a făcut-o?

— Nu. De ce aş putea să ştiu eu? Nu ştiu nimic despre el. Tot ce ştiu e că aseară am fost acasă împreună cu soţia. Mama ei a luat masa cu noi şi apoi am condus-o la autobuzul care a plecat spre Ely la 17.45. M-am întors direct acasă, unde am stat toată seara. Soacra mi-a telefonat în jur de ora nouă, ca să spună că a ajuns cu bine. N-a vorbit cu mine, pentru că eram în baie. Soţia i-a spus acest lucru. Sue poate să confirme că am fost acasă toată seara, cu excepţia timpului cât am dus-o pe maică-sa la autobuz.

Bradley a admis că el nu ştia că internarea în spital a bătrânului Lorrimer fusese amânată. El crede că era la baie când s-a primit telefonul de la bătrân. Nu ştie însă nimic despre telefonul primit mai devreme de doamna Bidwell, despre foaia din caietul lui Lorrimer sau despre halatul alb care îi dispăruse lui Paul Middlemass. Întrebat fiind despre masa de miercuri seara, a spus că a mâncat carne de vacă bine condimentată, cu garnitură de orez şi mazăre. Apoi a urmat şarlota făcută, spunea el parcă apărându-se, cu biscuiţi mai vechi şi cremă. Massingham şi-a stăpânit un fior când şi-a notat cu grijă aceste amănunte. S-a bucurat când Dalgliesh i-a spus lui Bradley că poate pleca. Din câte părea, nu mai era nimic important de aflat de la el, în starea în care se afla şi de altfel nu se mai putea afla nimic în plus nici de la altcineva de la Laborator. Se tot gândea cum să vadă mai repede casa lui Lorrimer. A familiei lui Lorrimer.

Până să plece, sergentul Reynolds a avut ceva de raportat. Cu greu îşi putea ascunde emoţia.

— Am găsit nişte urme de cauciuc pe alee, printre tufişuri. Mi se par destul de proaspete. Am luat măsuri de protejare până la sosirea fotografului şi apoi o să facem mulajul. Va trebui să le comparăm cu catalogul cauciucurilor, dar mi se pare că cele două cauciucuri din spate sunt un Dunlop şi un Semperit. Teribilă combinaţie. Asta o să ne ajute să dăm de maşină.

Ce păcat, se gândi Dalgliesh, comandantul Mercer le-a spus fotografilor că pot să plece. Nu era însă de mirare. Ţinând seama de volumul de muncă din momentul de faţă, era greu să justifici imobilizarea la nesfârşit a unor oameni. Cel puţin ofiţerii cu amprentele mai erau aici. Zise:

— Aţi reuşit să luaţi legătura cu domnul Bidwell?

— Căpitanul Massey spune că e plecat la ţară, unde are o bucată de pământ pe care a pus sfeclă de zahăr. O să i se spună că vreţi să staţi de vorbă cu el când o să ia „mizilicul”.

— Cum adică?

— Aşa spunem noi cei de aici despre gustarea de la 10.30-11.

— Îmi dau seama că domnul căpitan Massey are o părere personală despre prioritatea agriculturii faţă de o crimă.

— Trei hectare nu-i un fleac, domnule, dar căpitanul Massey o să aibă grijă să-l invite la postul din Guy’s Marsh, de îndată ce treaba va fi terminată în după-amiaza de azi.

— Dacă nu reuşeşte, ai face mai bine să-l aduci singur, chiar de-ar fi să iei împrumut tractorul căpitanului Massey. Telefonul ăsta e important. O să stau de vorbă acum cu cercetătorii aflaţi în bibliotecă şi o să le explic că vreau să fie în birourile lor atunci când dumneata ai să faci controlul. O să le spun că sperăm să terminăm cercetarea până la sfârşitul zilei. În felul acesta, Laboratorul o să poată să-şi reia activitatea mâine dimineaţă. Inspectorul Massingham o să meargă cu mine să-l vedem pe tatăl doctorului Lorrimer, la „Postmill”. Dacă e nevoie, puteţi lua legătura cu noi sunând acolo sau prin staţia de radio de la postul din Guy’s Marsh.

În mai puţin de zece minute, erau deja la drum, Massingham aflându-se la volanul Roverului.

CARTEA A TREIA

UN OM AL EXPERIMENTELOR

1.

Ferma „Postmill” se afla la două mile de sat, înspre apus, unde se întretaie şoselele care duc la Stoney şi Tenpenny şi unde panta urca aşa de uşor în curbă, pe nesimţite, încât lui Dalgliesh i-a fost greu să creadă că se află pe un povârniş atunci când a parcat pe iarbă şi când întorcându-se să închidă portiera a văzut satul înşirat sub el de-a lungul şoselei.

Sub cerul parcă pictat, cu nori cumulus, albi, cenuşii şi purpurii, concentrându-se pe fundalul albăstrui, în vreme ce razele soarelui treceau capricios peste câmpuri şi străluceau pe acoperişuri şi în ferestre, totul părea a fi un avanpost izolat, la frontiera ţării, dar sigur, primitor şi prosper. Moartea putea pândi dinspre răsărit, din zona mlaştinilor, dar în niciun caz dinspre acoperişurile curate ale caselor. Laboratorul Hoggatt era ascuns după şirul de copaci, în vreme ce noile clădiri se vedeau imediat, cu corpurile lor de ciment, cu şanţurile şi zidurile pe jumătate terminate, dând impresia că se făcuseră săpături într-un oraş îngropat de multă vreme.

Casa, scundă, din cărămidă, cu faţadă placată cu lemn, cu acoperişul rotund, având în spate aripi de moară de vânt, era despărţită de şosea printr-un şanţ mare. Un podeţ de scânduri şi o poartă vopsită în alb duceau către potecă şi apoi spre uşa zăvorâtă. Prima impresie, de casă părăsită, se datora, probabil, izolării şi absenţei gardului şi a ferestrelor exterioare. Grădina din faţă avea un aspect neîngrijit, cu multă verdeaţă de toamnă, dar trandafirii din cele două răzoare circulare, de o parte şi de alta a potecii, se vedeau bine îngrijiţi. Poteca cu pietriş fusese curăţată de buruieni, vopseaua de pe uşă şi de la fereastră strălucea de curată. La douăzeci de paşi mai încolo, doi bulumaci mari treceau peste un şanţ, ducând spre o curte pavată şi spre un garaj de cărămidă.

Acolo se afla o maşină roşie, „Mini”, veche şi murdară, parcată lângă cea a poliţiei. Dalgliesh trase concluzia – după teancul de buletine ale parohiei, din care unul semăna cu un program de concert, după braţul de crizanteme, ca şi după frunzele de toamnă de pe scaun – că parohul, sau mai degrabă soţia sa, erau acasă, gândindu-se la pregătirea bisericii, deşi, fiind joi, nu era o zi obişnuită de cor bisericesc. Abia îşi luase ochii de la maşina parohului, când uşa casei se deschise şi o femeie le ieşi în întâmpinare pe potecă. Oricine s-ar fi născut şi ar fi crescut într-o parohie ar fi ştiut fără nicio îndoială că aceasta era doamna Swaffield. Arăta într-adevăr că nevasta unui paroh de ţară, cu pieptul mare, bine dispusă şi plină de energie, dovedind siguranţa unei femei a cărei autoritate şi competenţă se simte de la prima vedere şi de care ştie să se folosească. Purta o fustă de lână, peste care avea un şorţ înflorat, un pulover din lână împletită, ghete mari şi ciorapi de lână. O pălărie de fetru, cam bărbătească, cu calotă joasă, prinsă cu un ac de oţel, îi cădea peste fruntea lată.

— Bună dimineaţa, bună dimineaţa! Sunteţi comandantul Dalgliesh şi inspectorul Massingham. Sunt Winifred Swaffield. Nu vreţi să intraţi? Bătrânul e sus, se schimbă. A vrut neapărat să se îmbrace când a auzit că veniţi încoace, deşi eu i-am spus că nu e deloc nevoie. O să vină jos într-un minut. Cred că e mai bine în salonul din faţă, nu-i aşa? Dumnealui e domnul poliţist Davis, despre care ştiţi totul. Mi-a spus că a fost trimis aici pentru ca nimeni să nu intre în camera doctorului Lorrimer pentru ca niciun vizitator să nu-l deranjeze pe bătrân. N-a fost decât un reporter şi am scăpat repede de el, aşa că totul e în regulă. Domnul poliţist mi-a fost însă de mare ajutor la bucătărie. Tocmai i-am pregătit masa domnului Lorrimer. Doar supă şi omletă, iar în cămară nu cred să mai fie altceva, cu excepţia unor cutii de conserve, şi o să aibă mare nevoie de ele în viitor. Nimănui nu-i place să plece de la parohie încărcat ca un enoriaş victorian. Simon şi cu mine voiam ca el să se întoarcă imediat la parohie, dar el nu s-a arătat prea dornic şi la urma urmelor nu trebuie să baţi omul la cap, mai ales dacă e bătrân. Poate e mai bine aşa. Simon are gripă – de aia nu e aici – şi nu vrem ca bătrânul s-o ia. Dar nici nu vrem să-l lăsăm singur în seara aceasta. M-am gândit că nepoata lui, Angela Foley, putea veni aici, dar el n-a vrut. Aşa că sper ca Millie Gotobed, de la

Moonraker, o să poată să doarmă aici în seara aceasta, iar mâine o să ne mai gândim. N-are rost să vă răpesc timpul cu grijile mele.

La capătul acestei introduceri, Dalgliesh şi Massingham s-au pomenit în salonul din faţă. Auzindu-le paşii, poliţistul Davis a ieşit din ceea ce se presupunea a fi bucătăria, a luat poziţia de drepţi, a salutat, s-a înroşit, s-a uitat încurcat la Dalgliesh, chiar oarecum disperat, şi apoi a dispărut. Mirosul de supă făcută în casă se strecura ispititor prin uşă.

Salonul, îmbâcsit, mirosind puternic a tutun, fusese mobilat bine, dar lăsa acum impresia de deranj posomorât, de magazie în care sunt puse laolaltă şi în dezordine obiecte care aduc aminte de bătrâneţe şi de neplăcerile ei. Coronamentul şemineului fusese placat şi o plită cu gaz, demodată, producea o căldură sufocantă lângă o sofa cu stofa tăiată, cu două pete de grăsime pe locurile unde s-au odihnit cândva nenumărate capete. Se mai afla o masă de stejar, cu picioare cioplite şi patru scaune cu funduri din vinilin, iar de-a lungul peretelui opus ferestrei o servantă lungă, plină cu rămăşiţele sparte ale unor seturi de ceai. Pe servantă erau două sticle de Guinness şi un pahar nespălat. La dreapta plitei se afla un fotoliu larg şi lângă acesta o masă din nuiele împletite, o lampă şubredă, o pungă cu tutun, o scrumieră cu imaginea cheiului Brighton, precum şi o tablă pentru jocul de dame, cu piesele împrăştiate, cu pete uscate de mâncare şi murdărie adunată în timp. În partea din stânga plitei se afla un televizor mare. Pe rafturi, o colecţie de romane populare, având aceeaşi mărime şi legătură, editate de un club căruia se pare că domnul Lorrimer i-a fost cândva membru pentru o scurtă perioadă. Arătau de parcă fuseseră lipite una de alta, nedeschise şi necitite.

Dalgliesh şi Massingham s-au aşezat pe sofa. Doamna Swaffield s-a cocoţat pe braţul fotoliului şi le zâmbea parcă încurajându-i şi aducând în încăperea posomorâtă o atmosferă dătătoare de linişte, ca atunci când faci magiun în casă, când au loc lecţiile bine organizate de la şcolile duminicale şi când corurile de femei cântă „Ierusalimul lui Blake”. Amândoi bărbaţii s-au simţit datorită ei ca acasă. Fiecare mai întâlnise în viaţă o asemenea fire ca a ei. Şi asta nu că ea n-ar fi cunoscut – se gândea Dalgliesh – momente grele sau complicate în viaţă.

Numai că ea voia acum pur şi simplu să-i întărească, să-i îndrume cu o mâna sigură.

Dalgliesh întrebă:

— Cum se mai simte?

— Surprinzător de bine. Vorbeşte în continuare la prezent despre băiatul lui, ceea ce e cam jenant, deşi cred că îşi dă bine seama că Edwin a murit. N-aş vrea să spun că bătrânul e senil. Câtuşi de puţin. Dar e greu de ştiut ce anume simte bătrânul uneori. Trebuie să fi avut, fireşte, un şoc teribil. Zguduitor, nu-i aşa? Cred că un criminal din vreo bandă de la Londra a vrut să pună mâna pe un material. Lumea spune în sat că n-au fost semne de spargere, dar un hoţ de-adevăratelea poate să intre oriunde, aşa s-a spus întotdeauna. Părintele Gregory a avut necazuri mari cu spargerile de la Sfânta Maria, la Guy’s Marsh. Cutia milelor a fost spartă de două ori, iar două rânduri de scaune de îngenunchiat au fost furate, unele fiind extrem de bine realizate cu prilejul celei de-a cincizecea aniversare a Uniunii Mamelor. Numai Dumnezeu ştie de ce au vrut să le ia. Din fericire, n-am avut asemenea necazuri. Lui Simon nu i-ar fi plăcut să închidă biserica. Chewisham a fost întotdeauna satul unde legea era cea mai respectată, aşa că ne-a şocat teribil crima.

Pe Dalgliesh nu l-a mirat că satul ştia deja că nu fusese o spargere la Laborator. Probabil că cineva din personal, pe motiv că trebuie să sune acasă şi să anunţe că nu se va întoarce la prânz, că trebuie să lanseze ştiri excitante, a fost mai mult decât indiscret. Nici n-avea rost să-ţi pierzi timp cu găsirea vinovatului. Din experienţa lui ştia că veştile pătrund într-o comunitate printr-un proces de osmoză şi că numai un nebun ar fi încercat să oprească sau să controleze misterioasa răspândire. Doamna Swaffield, ca orice soţie de paroh, a fost fără îndoială una din primii care au aflat. Dalgliesh spuse:

— Ce păcat că domnişoara Foley şi unchiul ei nu se arată pe aici. Dacă el ar fi putut să stea o vreme cu ea, s-ar fi putut rezolva măcar problema dumneavoastră, pentru moment. Ea era aici, cu prietena ei, când aţi sosit azi-dimineaţă?

— Da, amândouă. Doctorul Howarth a venit cu Angela să aducă vestea, deşi, după părerea mea, nu era prea înţelept din partea lui. Apoi a lăsat-o aici şi s-a întors la Laborator. Nu voia, fireşte, să lipsească prea mult. Cred că Angela i-a telefonat

prietenei sale, care a sosit imediat. Apoi a sosit domnul poliţist şi la scurtă vreme după aceea am ajuns şi eu. Nu-şi mai avea rostul ca Angela şi doamna Mawson să mai stea, de vreme ce eu venisem, iar doctorul Howarth voia ca majoritatea personalului să fie la Laborator la sosirea dumneavoastră.

— Nu mai are rude sau prieteni apropiaţi, din câte ştiţi?

— Cred că niciunul. Fiecare şi-a văzut de-ale lui. Bătrânul Lorrimer nu merge la biserică şi nici nu ia parte la treburile satului, aşa că Simon şi cu mine n-am reuşit niciodată să-l cunoaştem bine. Ştiu că unii oameni aşteaptă ca feţele bisericeşti să umble din poartă în poartă şi să-i cheme pe oameni, dar Simon nu crede că aşa ceva se cuvine făcut, iar după părerea mea cred că are perfectă dreptate. Doctorul Lorrimer se ducea, firește, la biserica Sfânta Maria, din Guy's Marsh. Părintele Gregory ar putea să vă spună ceva despre el, deşi nu cred că ar fi luat parte activă la viaţa bisericii. El obişnuia s-o ia cu maşina, de la Vechea Parohie, pe domnişoara Willard. E posibil ca să fi discutat cu ea, deşi se pare că nu erau aşa de apropiaţi. Îmi închipui că el a dus-o până la biserică, deoarece părintele Gregory făcuse o asemenea sugestie şi mai puţin pentru că ar fi vrut ea. E o femeie ciudată, nu prea potrivită ca să se ocupe de copii. Trebuia să mă gândesc mai bine. Dar iată că vine omul cu care într-adevăr doriţi să vorbiţi.

Moartea, se gândi Dalgliesh, face să dispară asemănarea dintre rude, aşa cum se întâmplă şi în cazul personalităţii. Nu există nicio afinitate între cei care trăiesc şi cei care au murit. Bărbatul care a intrat în cameră târşâind picioarele, dar ţinându-se totuşi drept, fusese cândva la fel de înalt ca şi băiatul lui. Părul rar, pieptănat pe spate dinspre fruntea înaltă, mai lăsa să se vadă fire negre, aşa cum avusese în trecut. Ochii apoşi, ascunşi sub pleoapele încreţite, erau întunecaţi. Nu era nicio asemănare cu trupul rigid, întins pe pardoseala Laboratorului. Moartea îi despărţise pentru totdeauna şi făcuse să dispară orice asemănare dintre ei.

Doamna Swaffield a făcut prezentările cu o voce încurajatoare, parcă toţi ar fi amuţit pe neaşteptate. Apoi ea se făcu nevăzută cu mult tact, murmurând ceva despre supa din bucătărie. Massingham s-a ridicat să-l ajute pe bătrân, dar domnul Lorrimer, cu o mişcare hotărâtă a mâinii, i-a făcut semn să stea deoparte. După o oarecare şovăială, ca şi cum salonul

nu i-ar fi fost familiar, s-a aşezat pe locul lui obişnuit, în fotoliul învechit cu speteaza înaltă, de la dreapta plitei, de unde îl privea fix pe Dalgliesh.

Stând aşa, ţeapăn, în costumul albastru închis, de modă veche şi prost croit, mirosind puternic a naftalină şi care îi rămăsese mare pe oasele tot mai mici, avea o poză patetică, aproape grotescă, dar fără să-i lipsească demnitatea. Dalgliesh se întreba de ce s-a deranjat să-şi schimbe îmbrăcămintea. Era în acest gest un respect faţă de fiul lui, nevoia de a da un aer oficial durerii sau dorinţei de a găsi ceva de făcut? Sau era o credinţă atavică că trebuie să dai dovadă de respect în faţa autorităţii? Dalgliesh îşi aminti de înmormântarea unui tânăr poliţist mort la datorie. Ce i s-a părut lui de nesuportat n-a fost frumuseţea slujbei de îngropăciune şi nici imaginea copiilor care mergeau ţinându-se de mână, cu multă solemnitate, în spatele coşciugului tatălui lor, ci recepţia care s-a organizat după aceea în mica clădire a poliţiei, mâncarea pregătită cu grijă acasă şi băuturile nelalocul lor, pe care văduva le adusese pentru colegii şi prietenii soţului. Poate că asta o întărise sau o consolase. Poate că şi bătrânul Lorrimer se simţea mai bine că-şi făcuse griji.

Aşezat la oarecare distanţă de Dalgliesh, pe sofaua atât de denivelată, Massingham şi-a deschis carneţelul de notiţe. Slavă Domnului, bătrânul era calm. Nu poţi să ştii niciodată cum suportă aşa ceva rudele. Cunoştea faptul că Dalgliesh avea reputaţia de a se purta frumos cu cei îndureraţi. Condoleanţele lui erau scurte, aproape oficiale, dar cel puţin păreau sincere. Le-a considerat drept premisă a colaborării familiei cu poliţia, dar ca să fim drepţi, nu ca o recompensă. Nu neglija extraordinara interdependenţă psihologică care se stabilea adesea între detectiv şi cel care suferise o pierdere în familie şi care putea în mod fatal să fie uşor exploatată. El nu făcea promisiuni deşarte şi niciodată nu-i teroriza pe cei slabi, după cum nu-i răsfăţa pe cei prea sentimentali. Se pare că toţi îl apreciau, se gândea Massingham, Dumnezeu ştie de ce. Uneori se purta destul de rece faţă de lucrurile omeneşti.

Îl văzu pe Dalgliesh sculându-se în picioare când bătrânul Lorrimer a intrat în cameră. Nu a schiţat niciun gest ca să-l ajute să ia loc. Massingham s-a uitat repede la faţa şefului şi a zărit privirea unui interes detaşat. Oare ce-l făcuse pe Dalgliesh, se

întreba el, să aibă această milă spontană? Îşi aminti de alt caz, în care au lucrat împreună cu un an în urmă, în care fusese sergent detectiv: cazul morţii unui copil. Dalgliesh se uitase la părinţii acestuia cu o asemenea privire de preţuire calmă. În schimb, a lucrat câte optsprezece ore pe zi, timp de o lună, până ce cazul a fost soluţionat. Iar viitoarea lui carte de poeme a cuprins unul extraordinar despre un copil asasinat, pe care nimeni de la Scotland Yard, nici măcar cei care pretindeau că-l înţeleg, n-ar fi avut curajul nici să-i menţioneze autorul. Îl auzi spunând:

— După cum v-a explicat doamna Swaffield, numele meu este Dalgliesh, iar dumnealui este inspectorul Massingham. Cred că domnul doctor Howarth v-a spus că urma să venim. Îmi pare rău de fiul dumneavoastră. Îmi puteţi răspunde la unele întrebări?

Domnul Lorrimer dădu din cap, uitându-se spre bucătărie:

— Ce face ea acolo?

Vocea îi era teribil de ascuţită, cam plângăreaţă, dar extraordinar de puternică pentru un bătrân.

— Doamna Swaffield? Cred că face supă.

— Cred că a pus din ceapa şi din morcovii din şopron. Miroase a morcovi. Edwin ştie că mie nu-mi plac morcovi în supă.

— Vă pregătea adesea masa?

— El găteşte orice, dacă nu e departe, la locul crimei. Eu nu mănânc mult la prânz, dar el îmi lăsa ceva să încălzesc, din ce pregătise cu o seară înainte, eventual o bucată de peşte cu sos. Nu mi-a lăsat nimic în dimineaţa de azi, pentru că aseară n-a fost acasă. A trebuit să-mi pregătesc singur micul dejun. Îmi place slănina, dar m-am gândit că e mai bine să i-o las lui dacă vrea s-o mănânce diseară. De obicei, îşi face ouă cu slănină dacă se întoarce târziu acasă.

Dalgliesh l-a întrebat:

— Domnule Lorrimer, aveţi vreo idee de ce ar fi vrut cineva să vă omoare băiatul? Avea el duşmani?

— De ce să fi avut duşmani? Nu cunoştea pe nimeni din afara Laboratorului. La Laborator, toată lumea îl respecta mult. Mi-a spus chiar el. De ce să fi vrut cineva să-i facă rău? Munca reprezintă viaţa lui Edwin.

Ultima propoziţie a spus-o ca ceva original, de care putea fi mândru.

— I-aţi telefonat noaptea trecută la Laborator, nu-i aşa? La ce oră a fost?

— A fost la nouă fără un sfert. Televizorul mergea în gol. Nu mai clipea şi nici nu mai mergea în zigzag cum se întâmpla uneori. Edwin mi-a arătat cum să aranjez butonul acolo la spate. A mers în gol, rămânând doar un cerc de lumină, care apoi a dispărut. N-am putut să văd buletinul de ştiri de la ora nouă, aşa că l-am sunat pe Edwin şi l-am rugat să-mi trimită un specialist în televizoare. Am luat un aparat şi cred că ar trebui să vină la orice oră, dar întotdeauna există o scuză. Luna trecută, când am telefonat, au venit abia după două zile.

— Mai ţineţi minte ce v-a spus fiul dumneavoastră?

— Mi-a spus că n-avea niciun rost să telefonez noaptea târziu. Era primul lucru de făcut în dimineaţa de azi, înainte de a se duce la lucru. Bineînţeles că n-a făcut-o. N-a venit acasă. Tot mai e stricat. Nu-mi place să telefonez eu. Edwin se ocupă întotdeauna de lucrurile astea. Credeţi că doamna Swaffield o să sune?

— Sunt sigur că ea o să sune. Când i-aţi telefonat, v-a spus el că urma să aştepte o vizită?

— Nu. Mi se părea grăbit, pentru că nu i-a plăcut că i-am telefonat. Însă el îmi spunea întotdeauna să sun la Laborator dacă aveam vreun necaz.

— Şi nu v-a mai spus nimic în afară de faptul că o să sune azi-dimineaţă după specialistul în televizoare?

— Ce să mai spună? Nu-i plăcea să vorbească mult la telefon.

— L-aţi sunat ieri la Laborator în legătură cu internarea dumneavoastră în spital?

— E adevărat. Urma să merg la Addenbrooke ieri după-masă. Edwin trebuia să mă ia cu maşina. Din cauza piciorului. Am psoriazis. Au să încerce un nou tratament.

Dădu să-şi suflece cracul de la pantalon, dar Dalgliesh spuse repede:

— Nu-i nevoie, domnule Lorrimer. Când aţi aflat că patul nu mai era liber?

— În jur de ora nouă m-au sunat. El tocmai plecase de acasă. Aşa că am sunat la Laborator. Cunosc, bineînţeles, numărul de la secţia de biologie. Acolo lucrează el, la secţia de biologie. Domnişoara Easterbrook mi-a răspuns la telefon şi mi-a zis că Edwin e la spital, la o autopsie, dar că o să-i transmită mesajul

când o să-l vadă. Cei de la Addenbrook mi-au spus că probabil o să mă ia marţea viitoare. Cine o să mă ia acuma?

— Cred că doamna Swaffield o să aranjeze ceva sau poate vă ajută nepoata. Nu vreţi să vină să stea cu dumneavoastră?

— Nu. Ce poate să facă ea? A fost aici cu prietena ei, o scriitoare. Lui Edwin nu-i plăcea de niciuna. Prietena ei – domnişoara Mawson, nu-i aşa? – a scotocit pe sus. Am urechi foarte bune. Am putut să aud tot ce făcea. Am ieşit tocmai când ea cobora pe scări. Mi-a spus că a fost la baie. Dar de ce şi-a pus mănuşi de spălat dacă s-a dus la baie?

Chiar aşa, de ce oare? se gândi Dalgliesh. Simţi că se enervează la gândul că poliţistul Davis nu sosise mai devreme. Fusese cât se poate de firesc ca Howarth să vină cu Angela Foley să aducă veştile şi s-o lase cu unchiul ei. Cineva trebuia să stea cu el şi cine era mai potrivit decât singura rudă care îi mai rămăsese? Şi părea, de asemenea, firesc ca Angela Foley să-şi cheme prietena s-o ajute. Probabil că amândouă erau interesate să afle unde-i testamentul lui Lorrimer. Şi asta era cât se poate de firesc. Massingham îşi schimbă poziţia pe sofa. Dalgliesh putea să-i simtă nerăbdarea de a ajunge sus, în camera lui Lorrimer. Şi el ar fi dorit. Dar cărţile şi hârtiile, triste rămăşiţe ale unei vieţi dispărute mai puteau aştepta. Martorul aflat în viaţă s-ar putea să nu mai fie aşa de comunicativ. El întrebă:

— Ce făcea băiatul dumneavoastră când rămânea singur, domnule Lorrimer?

— După lucru, vreţi să spuneţi? Stă în camera lui, cea mai mare parte a timpului. Cred că citeşte. Are aproape o bibliotecă plină cu cărţi. Edwin e studios. Nu-l interesează televizorul, aşa că eu stau aici jos. Uneori aud picupul. Multe sfârşituri de săptămână se ocupă de grădină, spală maşina, găteşte şi face cumpărături. Are o viaţă destul de plină. Nu prea are mult timp. Stă la Laborator până la şapte aproape în fiecare seară, iar uneori şi mai mult.

— Iar prietenii?

— Nu. N-are timp de prieteni. Am avut grijă unul de altul.

— Nu pleca la sfârşit de săptămână?

— Unde ar fi vrut să se ducă? În plus, putea să cumpere şi aici. Dacă nu e chemat la locul vreunei crime, mă ia cu el cu maşina, la Ely, sâmbăta dimineaţa şi ne ducem la magazinul universal. Apoi luăm masa în oraş. Îmi place.

— Ce telefoane a primit?

— De la Laborator? Numai când ofiţerul de legătură sună să-i spună că e chemat la locul unei crime. Uneori se întâmplă să fie la miezul nopţii. Dar el niciodată nu mă trezeşte. Telefonul are o derivaţie în camera lui. Îmi lasă doar o notiţă şi de obicei se întoarce la timp ca să-mi aducă o ceaşcă de ceai la ora şapte. În dimineaţa de azi n-a făcut, bineînţeles, acest lucru. De aceea, am dat telefon la Laborator. Mai întâi, am sunat la numărul lui, dar n-a răspuns nimeni. Aşa că am sunat, după aceea, la registratură. El mi-a lăsat ambele numere în caz de urgenţă.

— Şi nu i-a mai telefonat nimeni de curând, nimeni n-a trecut să-l vadă?

— Cine să vrea să-l vadă? N-a mai telefonat nimeni în afară de o femeie.

Dalgliesh spuse, foarte liniştit:

— Care femeie, domnule Lorrimer?

— Nu ştiu care femeie. Ştiu doar că ea l-a sunat. Lunea care a trecut. Edwin era în baie şi telefonul tot suna, aşa că m-am gândit să răspund eu.

— Puteţi să vă amintiţi exact ce s-a întâmplat şi ce s-a spus din momentul în care dumneavoastră, domnule Lorrimer, aţi ridicat receptorul? Nu vă grăbiţi, aveţi tot timpul. Poate fi foarte important.

— Nu-s multe lucruri de adus aminte. Mă pregăteam să o rog să revină, dar ea nu mi-a dat răgaz. A început să vorbească de cum am ridicat receptorul. A spus: „Suntem bine, ceva se mişcă”. Apoi a spus ceva despre lume, că poate fi arsă şi a menţionat nişte numere.

— Lume arsă? V-a dat numerele?

— Da. Acum par lipsite de sens, dar aşa a fost. Mi-a dat numerele.

— Vi le puteţi aminti, domnule Lorrimer?

— Doar pe ultimele, şi anume 1840. Poate că au fost două numere, 18 şi 40. Mi le amintesc pentru că prima casă pe care am avut-o după ce m-am căsătorit era la numărul 18, iar cea de-a doua, la numărul 40. O adevărată coincidenţă. Oricum numerele acestea mi s-au întipărit în memorie. În schimb, nu mi le pot aminti pe celelalte.

— Câte numere erau în total?

— Trei sau patru, cred. Au fost două şi apoi 18 şi 40.

— Cum vi s-au părut numerele, domnule Lorrimer? Ea v-a spus un număr de telefon sau un număr de maşină, de exemplu? Vă amintiţi ce impresie v-au produs-o?

— Nicio impresie. N-aveau niciun sens. Mai degrabă erau un număr de telefon. Nu cred că e vorba de un număr de maşină. Nu era nicio literă. Parcă ar fi fost o dată – 1840.

— Aveţi idee cine era la telefon?

— Nu. Nu cred că cineva din Laborator. Nu era vocea cuiva din personalul Laboratorului.

— Cum vi s-a părut vocea, domnule Lorrimer?

Bătrânul părea a fi personajul central. Mâinile, cu degete lungi, semănau cu cele ale băiatului, numai că pielea era mai uscată şi mai pătată; atârnau ca nişte frunze veştejite printre genunchi, grotesc de lungi faţă de încheietura lor fragilă. După o clipă spuse:

— Agitată.

Apoi se făcu din nou linişte. Amândoi detectivii s-au uitat la el. Massingham s-a gândit că o dată mai mult se văzuse dibăcia şefului. El ar fi luat-o pe scări în sus, în căutarea testamentului şi a hârtiilor. Dar datele aflate, cu atâta delicateţe, erau esenţiale. După un timp, bătrânul reluă şirul discuţiei. Vorba fu ca o surpriză:

— Conspirativă. Aşa a vorbit. În chip conspirativ.

Au rămas aşteptând în linişte, dar el n-a mai spus nimic. Apoi l-au văzut plângând. Faţa i-a rămas neschimbată, dar o singură lacrimă, strălucitoare ca o perlă, i-a căzut pe mâinile uscate. S-a uitat de parcă s-ar fi mirat şi el. Apoi spuse:

— A fost un băiat ataşat de mine. Dar de când s-a dus prima dată la liceu, la Londra, ne-am răcit. Ne-a scris, mamei şi mie, dar nu s-a mai întors acasă. În ultimii ani însă, de când am rămas singur, avea grijă de mine. Nu mă plâng. Mi-a lăsat ceva bani, am şi pensia mea. Cel mai greu e când băiatul îţi pleacă prima dată. Şi acum cine o să mai aibă grijă de mine?

Dalgliesh spuse liniştit:

— Trebuie să ne uităm prin camera lui, prin hârtiile lui. Camera e încuiată?

— Încuiată? De ce să fie încuiată? Nimeni, în afară de Edwin, n-a intrat acolo.

Dalgliesh îi făcu semn lui Massingham, care s-a dus s-o cheme pe doamna Swaffield. Apoi au urcat amândoi pe scară.

2.

Camera era mare, cu tavanul jos, cu pereţii albi şi un oberliht, prin care se vedea iarba netunsă, o pereche de meri plini cu roade, verzi şi aurii, strălucind în soarele de toamnă, tufişuri cu fructe şi mai în spate, moara de vânt. Chiar şi în lumina blândă a după-amiezii, moara se vedea ca o rămăşiţă melancolică a fostei ei măreţii, vopseaua se cojea de pe pereţi, iar braţele descompletate, ca nişte dinţi ştirbi, atârnau în bătaia vântului. În spatele morii, se întindea terenul mlăştinos, iar între diguri, pământul tăiat de arătura de toamnă.

Dalgliesh îşi luă ochii de la peisajul inspirând tihna melancolică şi începu să examineze camera. Massingham se ocupa deja de birou. Capacul nu era închis; îl împinse puţin înapoi, apoi îl trase la loc. Începu să caute în sertare. Era închis numai cel de sus, din stânga. Deşi nerăbdător să scoată din buzunar cheile lui Lorrimer, ca să deschidă, Dalgliesh îşi stăpâni graba. Era cunoscut drept omul care putea lucra cel mai repede dintre toţi colegii lui, dar uneori rămânea nemişcat. Ca şi acum, privind camera cu ochii săi întunecaţi, parcă ar fi vrut să capteze nişte unde invizibile.

Domnea o linişte ciudată. Proporţiile erau corecte, iar mobila era aşezată la locul ei. În biroul acesta îngrijit, un om şi-ar fi găsit locul ca să mediteze. Un pat simplu, acoperit cu o pătură roşie şi maron, era lipit de peretele opus. Pe un raft mare, deasupra patului se aflau o lampă de citit, un aparat de radio, un picup, ceasul, o cană cu apă şi o carte de rugăciuni. În faţa ferestrei, să afle o masă de stejar cu un scaun pe rotile. Pe masă era un tampon cu sugativă şi un vas, maron şi albastru, plin cu creioane şi pixuri. Ca mobilă mai erau doar un fotoliu vechi, o măsuţă joasă lângă el, un şifonier dublu din stejar, în stânga uşii, iar pe dreapta un birou de modă veche cu capac de tip rulou. Telefonul fusese fixat pe perete. Nu erau tablouri şi nici oglinzi, niciun fel de fleacuri bărbăteşti sau lucruri aruncate. Totul era funcţional, bine folosit şi lipsit de ornamente. Era camera unui bărbat la casa lui.

Dalgliesh se duse să vadă cărţile. După aprecierea lui, erau circa patru sute, acoperind întreg peretele. Erau puţine cărţi de literatură, deşi romancierii englezi şi ruşi din secolul al XIX-lea

erau reprezentaţi. Majoritatea cărţilor erau de istorie sau biografii, dar era şi un raft cu filosofie: „Ştiinţa şi Hristos” de Teilhard de Chardin, „Fiinţa şi neantul” de Jean-Paul Sartre, „Întâiul şi ultimul” de Simone Weil, „Republica” lui Platon, „Istoria filosofiei în Grecia târzie şi începutul Evului Mediu”. Îţi dădea impresia că Lorrimer ar fi încercat să înveţe greaca. Pe raft, se afla un manual pentru începători şi un dicţionar.

Massingham luă o carte de religie comparată. Spuse:

— Parcă ar fi fost unul din aceia care se chinuie să descopere sensul existenţei.

Dalgliesh puse la loc cartea scrisă de Sartre, pe care o examinase.

— Ţi se pare condamnabil?

— Mi se pare pierdere de timp. Speculaţiile metafizice sunt la fel de fără sens ca o discuţie despre rostul plămânilor. Sunt doar pentru a respira.

— Iar viaţa e ca s-o trăieşti. Iei asta ca un crez personal.

— Ca să simţi mai bine plăcerile şi mai puţin durerile, eu cred că da. Şi mai cred că nici n-ai putea altfel să suporţi cu stoicism mizeriile vieţii. Un om trebuie să se ferească de ele şi nu să le născocească. Oricum, nu cred că cineva poate înţelege ceea ce nu poate vedea, atinge sau măsura.

— Un pozitivist plin de logică. Vă face cinste. Dar el şi-a irosit viaţa examinând ceea ce a putut vedea, atinge sau măsura. Se pare că asta nu l-a satisfăcut. Ia să vedem ce ne spun hârtiile lui.

Îşi îndreptă atenţia asupra biroului, lăsând sertarul închis. La urmă, împinse capacul-rulou şi văzu două mici sertăraşe şi mai multe despărţituri. Totul era pus în ordine, pe compartimente, mici amănunte care caracterizau viaţa de om singuratic a lui Lorrimer. Un sertăraş cu trei avize de plată şi altul pentru chitanţe. Într-un plic, acte ale părinţilor, certificatele sale de naştere şi de botez. Paşaportul cu o fotografie, cu o faţă anonimă, cu ochii parcă hipnotizaţi, cu muşchii gâtului încordaţi. Parcă lentila aparatului de fotografiat era ţeava unei arme. Un certificat de asigurare. Chitanţe de lumină, gaz, combustibil. Contractul de întreţinere a instalaţiei de încălzire. Contractul de cumpărare a televizorului. O mapă normală, obişnuită, cu acte de investiţii.

Nimic nu amintea de activitatea lui. Era clar că viaţa lui era compartimentată cu grijă ca şi fişierul lui. Tot ce avea legătură cu profesia lui, ziarele, proiectele lucrărilor sale ştiinţifice se aflau în biroul de la Laborator. Probabil că le şi scria acolo. În contul orelor târzii. Ar fi fost imposibil să ghiceşti, după conţinutul biroului său, care era profesia lui.

Testamentul se afla într-un plic, împreună cu o scurtă scrisoare din partea unui birou de avocatură din Ely, „Pargeter, Coleby and Hunt". Testamentul era foarte scurt şi fusese întocmit cu cinci ani în urmă. Lorrimer lăsase casa „Postmill" şi 10.000 de lire sterline tatălui său, iar restul averii verişoarei Angela Maud Foley. Judecând după mapa cu investiţii, domnişoara Foley va moşteni o importantă sumă.

Apoi, Dalgliesh a scos din buzunar legătura de chei a lui Lorrimer şi a deschis sertarul de sus, din stânga. S-a deschis foarte uşor. Sertarul era înţesat de hârtii scrise de Lorrimer. Dalgliesh le puse pe masa din faţa ferestrei şi îi făcu semn lui Massingham să tragă fotoliul. S-au aşezat împreună. Erau în total douăzeci şi opt de scrisori, pe care le-au citit fără să vorbească. Massingham vedea cum degetele lungi ale lui Dalgliesh apuca fiecare foaie şi o punea apoi pe masă împingând-o spre el, după care lua alta. I se părea că ceasul bate neobişnuit de tare şi că respiraţia îi devenise supărătoare. Scrisorile constituiau o liturghie în care dragostea era amarnic despicată în patru. Găseai de toate acolo: neputinţa de a mai accepta ca dorinţa să rămână neîmpărtăşită, cererea de a i se da explicaţii, ceea ce, dacă s-ar fi încercat, ar fi produs o şi mai mare durere, autocompătimire disecată, spasmele unei speranţe reînnoite nebuneşte, izbucnirile nervoase la insensibilitatea partenerului de a înţelege fericirea ei, umilirea de sine.

„Îmi dau seama că nu vrei să locuieşti în zona mlaştinilor. Nu va fi greu, draga mea, să mă transfer la Laboratorul din Capitală, dacă tu preferi Londra. Sau am putea găsi o casă la Cambridge sau la Morwich, două oraşe civilizate. Mi-ai spus cândva că ţi-ar place să locuieşti printre turnuri de clopotniţe. Dacă ai fi de acord, eu aş putea să stau mai departe aici, am putea avea un apartament la Londra pentru tine şi aş veni la tine ori de câte ori aş putea. Mai ales duminica. Săptămâna fără tine ar fi o veşnicie, dar orice aş putea îndura la gândul că-mi

aparţii. Tu îmi aparţii. Toate cărţile şi toate căutările şi lecturile la ce servesc, la urma urmelor? Tu m-ai învăţat că răspunsul e atât de simplu.”

Unele din scrisori erau deosebit de erotice. Erau cele mai greu de scris, dintre toate scrisorile de dragoste, se gândi Massingham. Nu ştia oare nenorocitul că odată dispărută dorinţa, nu mai rămânea decât necazul? E posibil ca îndrăgostiţii care şi-au spus basme de copii, pentru clipele lor cele mai secrete, să fi fost mai înţelepţi. La drept vorbind, erotismul e o chestiune personală. În cazul de faţă, descrierile sexuale erau fie jenante, de tip Lawrence, ca intensitate, fie reci, parcă datorate unui medic. Descoperi cu surpriză o anumită emoţie, dar care nu putea fi decât de ruşine. Şi nu pentru faptul că unele efuziuni ar fi fost brutal de explicite. Se obişnuise să examineze pornografia în unele cazuri de crimă, dar scrisorile acestea, prin amestecul de dorinţă nestăpânită cu sentimente înalte depăşeau experienţa lui. Suferinţa nedisimulată care se degaja din ele i se părea iraţională, nevrotică. Sexul nu-l mai putea şoca, dar dragostea, da.

Era şocat de contrastul dintre atmosfera de linişte din camera acestui bărbat şi dezordinea din gândurile sale. Se gândea că cel puţin meseria îl învăţase să nu-şi păstreze gunoaiele sufleteşti. Activitatea din poliţie era la fel de eficientă, ca şi religia, în a te învăţa să trăieşti fiecare zi, ca şi cum ar fi fost ultima. Nu numai crima distruge viaţa intimă. O poate face şi o moarte subită. Dacă elicopterul se prăbuşeşte la aterizare, ce fel de imagine lasă lumii lucrurile rămase de la el? De conformist, de filistin conservator, obsedat de pregătirea lui fizică? De om drept „mijloc senzual” sau oricare alt mijloc în acest sens? Se gândi la Emma, cu care s-a culcat ori de câte ori au avut ocazia şi care probabil că o să devină Lady Dungannon, dacă n-o să găsească vreun băiat cu o perspectivă mai bună şi cu mai mult timp pentru ea. Se întrebă ce ar fi făcut Emma, hedonistă fără rezerve şi care ştia să se bucure sincer în pat, cu această autoindulgenţă, cu fanteziile de masturbare, cu această umilitoare poveste plină de mizeriile unei iubiri înfrânte.

O jumătate de pagină era acoperită cu un singur nume – Domenica, Domenica, Domenica, Domenica. Şi apoi Domenica Lorrimer, scris stângaci, urât. Poate că nefericirea fusese mai puternică, deoarece îl scrisese doar o dată. Literele păreau

trasate cu migală, dar nesigure, ca cele ale unei tinere care încearcă pe ascuns să scrie numele dorit ca mireasă. Nicio scrisoare nu era datată, semnată sau adresată. Unele erau, evident, ciorne, unde cuvântul era căutat cu anevoie; un document olograf plin de ştersături.

Dalgliesh trase spre el ultima scrisoare. Nu se vedeau modificări, nici şovăiri, iar dacă ar fi fost o ciornă, Lorrimer cu siguranţă că a distrus-o. Totul era clar. Cuvintele scrise vizibil de Lorrimer, drepte şi negre, se înşirau egal, curate ca la un exerciţiu de caligrafie. Poate că avea de gând s-o trimită apoi cu poşta.

„Am căutat cuvinte ca să-ţi explic ce mi s-a întâmplat, ce ai făcut tu să se întâmple. Ştii cât îmi este de greu. Atâţia ani în care am scris rapoarte oficiale, aceleaşi fraze, aceleaşi concluzii serbede. Mintea mea a fost ca un computer programat să moară. Ca un om născut în întuneric, care a trăit într-o peşteră adâncă, târându-se să ajungă la flăcăruia mea, privind umbrele care pâlpâie pe pereţii peşterii, încercând să afle din formele lor nedesăvârşite sensuri şi explicaţii ale existenţei, care să mă ajute să îndur întunericul. Ai apărut tu care m-ai luat de mână şi m-ai scos la lumina soarelui. Am văzut atunci lumea adevărată, orbitoare prin coloritul şi frumuseţea ei. A fost nevoie doar de mâna şi de curajul tău ca să fac câţiva paşi şi să scap de umbre, ieşind la lumină. *Ex umbris et imaginibus in veritatem*[5]*.*”

Dalgliesh puse scrisoarea jos şi spuse:

— Doamne, fă-mă să-mi aflu sfârşitul şi câte zile voi mai avea. Aşa voi fi sigur cât voi mai avea de trăit. Dacă ar fi avut ocazia, Lorrimer ar fi preferat probabil să moară decât să ştie că altcineva în afară de el ar fi putut vedea aceste scrisori. Ce părere ai despre ele?

Massingham nu era sigur dacă urma să le comenteze conţinutul sau stilul. Spuse cu grijă:

— Pasajul referitor la peşteră e reuşit. Se pare că a lucrat la el.

— Nu, însă, pe deplin original. Un ecou al „Republicii” lui Platon. La fel ca la omul peşterilor din Platon, strălucirea te orbeşte şi lumina îţi ia ochii. George Orwell a scris undeva că asasinatul se datorează numai unor emoţii puternice. Aici e

[5] Din umbre şi imagini spre adevăr (în latină, în original) (n.tr.).

vorba de emoţii puternice. Se pare însă că nu avem adevăratul „cadavru”.

— Credeţi că doctorul Howarth ştia acest lucru?

— Aproape sigur. Partea curioasă e că nimeni de la Laborator se pare că nu ştie. Nu e genul de informaţie pe care, să zicem, doamna Bidwell l-ar ţine pentru ea. Mai întâi, vom afla de la avocaţi dacă povestea ţine şi după aceea vom da de femeie.

Programul trebuia, însă, schimbat. Telefonul de pe perete a sunat, alungind liniştea din cameră. A răspuns Massingham. Era sergentul Underhill care încerca, fără mult succes, să-şi înăbuşe emoţia din glas.

— Maiorul Hunt de la biroul de avocatură „Pargeter, Coleby şi Hunt” din Ely vrea să-l vadă pe domnul Dalgliesh. El ar prefera să nu vorbească la telefon. Vrea să-i telefonaţi şi să-i spuneţi când i-ar conveni mai mult domnului Dalgliesh ca să-l vadă. Domnule, am găsit un martor! Acum e la postul de poliţie din Guy’s Marsh. Numele lui este Alfred Goddard. Unul din pasagerii autobuzului care a trecut aseară pe la nouă şi zece pe lângă Laborator.

3.

— Alerga ca un nebun scăpat din iad.

— L-aţi putea descrie, domnule Goddard?

— Nu. Nu era bătrân.

— Cât de tânăr?

— N-am spus că era foarte tânăr. Nu l-am văzut de aproape ca să pot spune. Dar nu alerga ca unul bătrân.

— Poate alerga după autobuz.

— Nu l-ar fi putut prinde.

— N-a făcut semn cu mâna?

— Bineînţeles că nu. Şoferul nu l-ar fi putut vedea. N-avea rost să facă semn cu mâna în spatele blestematului de autobuz.

Postul de poliţie din Guy’s Marsh era o clădire din cărămidă roşie, în stil victorian, cu pardoseala albă, semănând cu o gară, încât lui Dalgliesh îi trecu prin cap că poliţia din secolul al XIX-lea făcuse economie folosind acelaşi arhitect şi acelaşi set de planuri.

Domnul Alfred Goddard aştepta în tihnă în camera de anchetă, având în faţă o cană mare cu ceai fierbinte. Parcă era la el acasă, nici răsplătit şi nici impresionat de faptul că era martorul cheie într-un caz de crimă. Era un om de la ţară, mărunţel, plin de zbârcituri, mirosind a tutun tare, alcool şi bălegar. Dalgliesh îşi aminti că primii locuitori din zona mlaştinilor fuseseră porecliţi de vecinii lor „burţi galbene” deoarece umblau ca nişte broaşte peste locurile mocirloase sau „broscoi”, împroşcând noroiul cu picioarele. Parcă făcându-i plăcere domnului Goddard, Dalgliesh a observat cu interes că acesta purta o curea de piele la încheietura mâinii stângi şi recunoscu pielea de ţipar, ca vechi talisman împotriva reumatismului. Degetele chircite care ţineau cu greu cana de ceai arătau că talismanul nu prea fusese eficace.

Dalgliesh se întreba dacă ar fi venit singur, dacă Bill Carney, încasatorul autobuzului nu l-ar fi cunoscut ca pe un pasager obişnuit miercuri seara, călătorind între Ely şi Stoney Piggott, prin Chevisham şi n-ar fi îndrumat poliţia spre îndepărtata lui casă. Scos din bârlogul lui, nu se supărase, totuşi, nici pe Bill Carney, nici pe poliţie şi le-a spus că e gata să răspundă la întrebări cu condiţia ca ei să se poarte cu el „ţivileşte”. Marele lui necaz în viaţă era autobuzul de la Stoney Piggott, întârzierile, neregularitatea, tarifele tot mai mari şi, mai ales, prostia recentei încercări de a băga autobuze cu două etaje pe drumul spre Stoney Piggott şi de aici alungarea lui, în fiecare miercuri, la etajul de sus, din cauza pipei.

— Ce noroc pe noi că aţi fost acolo, sublinie Massingham. Domnul Goddard pufni pur şi simplu în ceaiul lui.

Dalgliesh l-a întrebat în continuare:

— Nu vă mai amintiţi nimic de el, domnule Goddard? Înălţimea, părul, cum era îmbrăcat?

— Nu. Nu prea înalt şi purta o haină cam scurtă sau poate un fâş.

— Vă puteţi aminti culoarea?

— Cred că închisă. L-am văzut doar o clipă. Pe drum sunt copaci. Autobuzul plecase când l-am zărit prima dată.

Massingham interveni:

— Şoferul nu l-a văzut, nici încasatorul.

— Mai mult ca sigur. Ei erau la etajul de jos. Nu cred să-l fi zărit. Iar şoferul conducea blestematul de autobuz.

Dalgliesh spuse:

— Domnule Goddard, asta are o mare importanţă. Vă puteţi aminti dacă mai era lumină la Laborator?

— Cum adică, Laborator?

— Casa din care fugea persoana.

— Lumini în casă? Păi dacă te gândeşti la casă, de ce nu spui casă?

Domnul Goddard interpreta scena unei intense gândiri, ţuguindu-şi buzele şi închizând pe jumătate ochii. Ceilalţi aşteptau. După un răgaz, socotit necesar, el anunţă:

— Lumini slabe, poate. Care nu luminau afară. Recunosc că am zărit ceva lumini la ferestrele de jos.

Massingham întrebă:

— Sunteţi sigur că era un bărbat?

Domnul Goddard îl răsplăti cu o privire plină de reproş şi de amărăciune, ca un elev căruia i s-a pus la examen o întrebare incorectă.

— Să poarte pantaloni? Dacă nu era un bărbat, apoi trebuia să fie.

— Dar nu sunteţi absolut sigur, nu?

— În ziua de azi, nu mai poţi fi sigur de nimic. Era o vreme când oamenii se îmbrăcau cum se cuvine. Cu frica lui Dumnezeu. Bărbat sau femeie, ce-am văzut era o fiinţă care alerga. Asta am văzut.

— Deci, ar fi putut fi o femeie în pantaloni.

— O femeie nu aleargă niciodată aşa. Femeile când aleargă ţin genunchii lipiţi şi azvârle din picioare ca nişte raţe blestemate. Păcat că nu-şi ţin genunchii tot aşa de lipiţi când nu mai aleargă, vă spun eu.

Observaţia era destul de justă, se gândi Dalgliesh. Nicio femeie nu aleargă exact ca un bărbat. Prima impresie a lui Goddard a fost aceea a unui tânăr care alerga şi probabil chiar aşa a văzut. Prea multe întrebări puteau să-l zăpăcească.

Şoferul şi încasatorul, chemaţi de la depou, încă în uniformă, nu puteau confirma povestea lui Goddard, dar au putut să adauge ceva important. Nu era de mirare că nici unul din ei nu-l văzuse pe cel care alerga, dat fiind zidul înalt de aproape doi metri şi copacii care nu le permiteau să vadă Laboratorul de la nivelul inferior al autobuzului. Ei ar fi putut vedea clădirea numai când autobuzul a trecut prin faţa drumului de acces şi s-a oprit

în staţie. Dar dacă domnul Goddard avea dreptate, iar figura a apărut numai când autobuzul a plecat din staţie, ei n-o mai puteau vedea.

Amândoi au confirmat că miercuri seara, în sfârşit, autobuzul era în grafic. Bill Carney tocmai s-a uitat la ceas când au plecat. Arăta nouă şi douăsprezece minute. Autobuzul a oprit în staţie pentru câteva secunde. Niciunul din cei trei pasageri n-a dat semn că vrea să coboare, dar atât şoferul, cât şi încasatorul au observat o femeie care aştepta în umbra adăpostului din staţie şi s-au gândit că ea voia să urce. Dar ea nu s-a urcat, ba s-a întors şi s-a dus mai încolo, în zona întunecată a adăpostului, când autobuzul s-a oprit. Încasatorului i s-a părut ciudat că ea aştepta acolo, având în vedere că în seara aceea nu mai trecea niciun alt autobuz. Ploua însă uşor, îşi zise, fără să chibzuiască prea mult; pur şi simplu se adăpostise. Nu era de datoria lui, aşa cum a explicat el, să invite călătorii în autobuz dacă ei nu voiau să se urce.

Dalgliesh i-a întrebat amănunţit pe amândoi în legătură cu femeia, dar ei n-au putut oferi decât puţine informaţii sigure. Amândoi au fost de acord că ea purta o basma şi că îşi ridicase gulerul de la pardesiu până la urechi. Şoferul s-a gândit că ea purta pantaloni şi un impermeabil cu curea. Bill Carney era de acord cu pantalonii, dar, după el, ea purta o haină flanelată. Singurul indiciu că era femeie îl constituia basmaua. Niciunul n-a reuşit, însă, s-o descrie. Ei nu cred că vreunul din cei trei pasageri de la etajul de jos ar putea fi de folos. Doi dintre ei erau călători obişnuiţi, dar se pare că dormeau. Nu-l cunoşteau pe cel de-al treilea.

Dalgliesh ştia că toţi trei trebuiau găsiţi. Era unul din demersurile necesare, care răpeau mult timp şi care de puţine ori aduceau informaţii preţioase. Era surprinzător cum unii oameni puteau observa. E posibil ca cei care dormeau să fi fost treziţi de faptul că autobuzul şi-a încetinit mersul şi să fi avut o imagine mai clară a femeii decât încasatorul sau şoferul. Nu întâmplător n-o văzuse domnul Goddard. El a întrebat ironic cum ar fi putut cineva să vadă prin acoperişul blestematei de staţii şi, în orice caz, el se uita pe partea cealaltă. Dalgliesh se gândi să-l îmbuneze, iar când declaraţia a fost încheiată, spre satisfacţia bătrânului, a avut grijă să fie dus acasă. S-a aşezat la fel, ca un manechin micuţ, în spatele maşinii poliţiei.

Au mai trecut încă zece minute până când Dalgliesh şi Massingham au putut să plece la Ely. Albert Bidwell s-a prezentat singur la postul de poliţie, puţin cam târziu, aducând cu el mult nămol de pe terenul de cinci pogoane, dar şi aerul de om ursuz şi supărat. Massingham se întreba cum s-o fi cunoscut el cu nevastă-sa şi ce-i lega, fiind atât de diferiţi. Ea se născuse, nu se îndoia, la oraş, iar el, în zona mlaştinilor. El era tăcut, în vreme ce ea era amatoare de bârfe şi de emoţii.

A confirmat că a vorbit la telefon. Era o femeie şi mesajul era în sensul că doamna Bidwell să se ducă la Leamings, să dea o mână de ajutor doamnei Schofield, în loc să se ducă la Laborator. Nu-şi aminteşte dacă persoana care sunase îşi spusese numele, dar nu crede aşa ceva. El primise telefoane de la doamna Schofield, o dată sau de două ori, ca s-o roage pe nevastă-sa s-o ajute la dineuri sau aşa ceva. Treburi muiereşti. N-ar putea spune dacă vocea era aceeaşi. Întrebat dacă şi-a dat seama că vocea era a doamnei Schofield, el spuse că nu şi-a dat seama de nimic.

Dalgliesh l-a întrebat:

— Vă mai amintiţi dacă persoana a spus că soţia dumneavoastră să vină la Leamings sau să se ducă la Leamings?

Importanţa întrebării el n-o sesizase, ba o primi cu bănuială şi după o pauză spuse că nu ştie. Când Massingham l-a întrebat dacă era posibil să nu fi fost o femeie, ci un bărbat cu vocea schimbată, el l-a privit plin de supărare, parcă i-ar fi fost milă de mintea celui care îşi putea imagina o asemenea complicată mârşăvie. Răspunsul dădu însă naştere unei replici lungi. Pe un ton categoric spuse că n-a ştiut dacă era o femeie sau un bărbat care se dădea drept femeie sau poate o fetişcană. Tot ceea ce ştia e că a fost rugat să-i transmită nevestei un mesaj şi că el i l-a transmis. Şi că dacă ar fi ştiut că asta urma să provoace toată tevatura asta, el n-ar fi răspuns la telefon.

Aşa că au trebuit să se mulţumească cu atât.

4.

După experienţa lui Dalgliesh, avocaţii care lucrau în oraşe mari erau fără excepţie bine instalaţi, iar biroul domnilor Pargeter, Coleby şi Hunt nu făcea excepţie. Era o casă tip Regency bine păstrată şi întreţinută, cu vedere spre Catedrala Verde, având uşa de la intrare vopsită în negru abanos, dându-ţi impresia că încă nu se uscase, iar ciocănaşul, având forma unui cap de leu, fusese curăţat până aproape de alb. Uşa a fost deschisă de un slujbaş în vârstă şi foarte slab. Parcă scos din romanele lui Dickens în costumul lui negru, de modă veche, purtând guler tare. Înfăţişarea de lugubră resemnare s-a mai înviorat când i-a văzut pe ei, bucurându-se parcă de perspectiva unui necaz. Când Dalgliesh s-a prezentat, el a făcut o uşoară plecăciune şi a spus:

— Maiorul Hunt vă aşteaptă bineînţeles, domnule. Tocmai îşi termină discuţia cu un client. Dacă poftiţi aici, n-o să vă facă să aşteptaţi mai mult de câteva minute.

Sala de aşteptare în care au intrat semăna cu salonul unui club de bărbaţi, în privinţa confortului şi a atmosferei de dezordine controlată. Scaunele erau din piele, mari şi încăpătoare încât cu greu îşi închipuiau o persoană de peste şaizeci de ani sculându-se cu uşurinţă. În afară de căldura care venea de la două radiatoare de modă veche, pe grătarul căminului ardeau cărbuni. Pe masa rotundă din lemn de mahon erau reviste, în cea mai mare parte vechi, consacrate intereselor proprietarilor de pământ. O bibliotecă cu geamuri era plină cu cărţi legate, cuprinzând întâmplări despre regiune şi volume ilustrate despre arhitectură şi pictură. Pe poliţa de deasupra şemineului era o pictură în ulei, cu o trăsură cu cai şi rândaşi, în stilul lui Stubbs, se gândi Dalgliesh şi poate era chiar un original.

Abia avu timp să se uite repede prin cameră şi să se ducă la fereastră ca să privească spre Capela Sfintei Fecioare de la catedrală, când uşa se deschise şi slujbaşul apăru din nou ca să-i invite în biroul maiorului Hunt. Bărbatul care s-a sculat de la birou ca să-i primească avea o înfăţişare cu totul opusă slujbaşului său. Era un bărbat scund şi îndesat, trecut de vârsta a doua, îmbrăcat într-un costum purtat, dar bine croit, din lână, roşcovan la faţă şi pleşuv, cu o privire tăioasă şi sprâncene

stufoase şi veşnic agitate. I-a adresat lui Dalgliesh o privire sinceră de apreciere când şi-au strâns mâna, parcă gândindu-se unde anume să-l plaseze într-o schemă personală, apoi dădu din cap, parcă ar fi mulţumit. Arăta mai mult ca un soldat decât ca un avocat şi Dalgliesh îşi imagină că vocea care îi salutase îşi căpătase lătratul plin de autoritate la defilări şi la popotele celui de-al doilea război mondial.

— Bună dimineaţa, bună dimineaţa! Luaţi loc! Aţi venit într-o problemă tragică. Nu cred că am pierdut vreun client din motive de crimă.

Slujbaşul tuşi. Era o tuse exact cum şi-ar fi închipuit Dalgliesh, inofensivă, dar ameninţătoare şi în niciun caz nu putea fi ignorată.

— Aici a fost Sir James Cummins, şir din 1923. A fost împuşcat de vecinul lui, căpitanul Cartwright, pentru că Sir James o sedusese pe doamna Cartwright, jignire agravată de unele neplăceri legate de dreptul de a pescui.

— Exact, Mitching. Dar asta se întâmpla pe vremea tatălui meu. L-au spânzurat pe sărmanul Cartwright. Ce păcat, spunea mereu tatăl meu. Făcuse o carieră militară frumoasă, supravieţuise la Somme şi Arras şi terminase în şţreang. Împieliţatul era plin de cicatrici de război. Juriul ar fi recomandat probabil să fie iertat, dacă n-ar fi ciopârţit trupul. Nu-i aşa că l-a ciopârţit, Mitching?

— Chiar aşa, domnule. Au găsit capul îngropat în livadă.

— Iată ce i-au făcut lui Cartwright. Juraţii englezi n-au acceptat ciopârţirea trupului. Crippen ar mai fi astăzi în viaţă, dacă ar fi îngropat-o pe Belle Elmore întreagă.

— Cam greu, domnule. Crippen s-a născut în 1860.

— N-ar fi murit aşa devreme. Nu m-ar fi mirat dacă atingea suta. Cu numai trei ani mai bătrân decât tatăl tău, Mitching, aceeaşi constituţie, mic, cu ochii bulbucaţi, vânos. Tipul ăsta de oameni e nemuritor. Ah, să ne întoarcem la oile noastre. Sper că beţi o cafea. Vă promit că se poate bea. Mitching a instalat o maşinărie din sticlă şi ne măcinăm cafeaua noastră proaspătă. Deci, cafelele, Mitching, te rog.

— Domnişoara Makepeace le pregăteşte deja, domnule.

Maiorul Hunt iradia o bunăstare ca după o masă bună şi Massingham îşi închipuia cu oarecare invidie că treaba cu ultimul său client fusese făcută în fond la o masă bună. El şi

Dalgliesh mâncaseră în grabă câte un sandviş şi băuseră o bere, la un bar, între Chevisham şi Guy's Marsh. Dalgliesh, cunoscut ca mare amator de mâncare şi de vin, avea neplăcutul obicei de a neglija ora mesei, dacă avea un caz de rezolvat. Pe Massingham nu-l îngrijora calitatea, ci cantitatea. Cel puţin, o să bea acum cafea.

Mitching stătea lângă uşă şi nu dădea semne că ar dori să plece. Aparent era perfect acceptabil. Dalgliesh se gândi că păreau o pereche de actori, pe cale de a-şi perfecţiona măiestria, având grijă să nu piardă niciun prilej de a o practica. Maiorul Hunt spuse:

— Vreţi, fireşte, să aflaţi despre testamentul lui Lorrimer.

— Şi orice altceva ne puteţi spune despre el.

— Din păcate, nu prea multe. L-am văzut numai de două ori şi m-am ocupat de averea bunicii sale. Bineînţeles, o să fac tot ce pot. Când o crimă pătrunde pe fereastră, tainele ies pe uşă. Nu-i aşa, Mitching?

— Nu există secrete, domnule, în lumina haină a eşafodului.

— Nu ştiu dacă ai nimerit-o bine, Mitching. Şi acum nu mai avem eşafod. Sunteţi un aboluţionist, domnule comandant?

— Sper să apuc ziua când vom fi absolut siguri că nu vom putea face, în nicio împrejurare, vreo greşeală.

— E un răspuns ortodox, dar se ridică numeroase întrebări, nu-i aşa? De altfel, nu ne propunem să discutăm aici problema pedepsei capitale. Nu trebuie să ne pierdem timpul. Şi acum, testamentul. Mitchel, unde ai pus mapa domnului Lorrimer?

— Aici este, domnule.

— Atunci, adu-o aici, omule. Aici.

Slujbaşul aduse o cutie neagră metalică de pe masa de-alături şi o aşeză în faţa maiorului Hunt. Maiorul o deschise cu o anumită ceremonie şi scoase testamentul. Dalgliesh spuse:

— Am găsit un testament în biroul lui. E datat 3 mai 1971. Pare a fi original.

— Deci nu l-a distrus? Interesant. Asta înseamnă că până la urmă nu se hotărâse.

— Aşadar, care este ultimul lui testament?

— O acesta e, domnule comandant. Acesta e. De aceea am vrut să stau de vorbă cu dumneavoastră. E semnat de el chiar vinerea trecută şi atât originalul, cât şi copia, le-a lăsat la mine. Aici sunt. Poate vreţi să-l citiţi.

Îi întinse testamentul. Era foarte scurt. Lorrimer, într-o formă oficială, îşi revoca testamentele anterioare, declara că e în deplinătatea facultăţilor mintale şi dispunea de toate proprietăţile sale, în mai puţin de douăsprezece rânduri. Casa „Postmill” rămânea tatălui său, împreună cu suma de zece mii de lire sterline. O mie de lire i-a lăsat Brendei Pridmore „ca să-şi poată cumpăra orice lucru de care ar avea nevoie pentru pregătirea ei ştiinţifică”. Restul averii rămânea Academiei de Medicină Legală, ca să acorde un premiu anual, a cărui valoare urma să fie stabilită de aceasta, pentru un studiu original privind, oricare aspect al cercetării ştiinţifice în domeniul medicinii legale, conform deciziei unui juriu, format din trei persoane, alese în fiecare an de Academie. Nu se făcea nicio menţiune despre Angela Foley.

Dalgliesh spuse:

— V-a dat vreo explicaţie de ce a lăsat-o pe verişoara lui, Angela Foley, în afara testamentului?

— La drept vorbind, da. Am considerat că e bine să arăt că în cazul decesului său, verişoara, ca singura rudă în viaţă, în afara tatălui, s-ar putea să dorească să atace testamentul. Şi dacă ar face-o, disputa juridică va costa bani şi ar putea afecta serios averea. Nu m-am simţit obligat să-l presez să-şi schimbe hotărârea. Am crezut doar că e bine să-i arăt posibilele consecinţe. Ai auzit ce a răspuns, Mitching, nu-i aşa?

— Da, domnule. Defunctul domn Lorrimer şi-a exprimat dezacordul asupra modului în care verişoara sa îşi duce viaţa, deplorând în speţă relaţia care, după cum spunea el, există între verişoara sa şi doamna cu care, din câte am înţeles, împarte locuinţa şi a mai spus că nu dorea ca persoana menţionată să aibă un beneficiu de pe urma averii sale. Dacă verişoara sa preferă să atace testamentul, el era gata să lase problema în seama tribunalului. Oricum n-o să-l mai privească pe el. Ce-a vrut el a fost să-şi exprime cu claritate dorinţele. A mai spus, dacă-mi amintesc bine, că testamentul a fost conceput ca fiind tranziţional. Avea de gând să se căsătorească şi dacă va reuşi, atunci testamentul va fi, fireşte, fără efect. El dorea ca între timp să fie protejat de ceea ce el considera drept orice posibilitate ca verişoara lui să-l moştenească complet, dacă ar fi decedat mai înainte de a-şi fi clarificat problemele personale.

— Exact, Mitching, chiar aşa a spus. Trebuie să arăt că asta m-a făcut să mă împac într-un fel cu noul testament. Dacă el îşi propunea să se însoare, lucrurile se schimbau şi el putea să se gândească din nou. Nu că aş fi considerat neapărat testamentul ca nedrept sau incorect. Orice om are dreptul de a dispune de proprietatea sa cum consideră el, dacă starea îi permite. M-a surprins oarecum că fiind pe cale de a se însura, el n-a menţionat-o pe doamna în testamentul provizoriu. Mi se pare clar principiul. Dacă i-ar fi lăsat o sumă oarecare, ea nu i-ar fi fost recunoscătoare, iar dacă i-ar fi lăsat una mare, ea s-ar fi măritat probabil cu altul, care ar fi primit totul.

Dalgliesh întrebă:

— Nu v-a spus nimic despre căsătoria proiectată?

— N-a menţionat numele doamnei. Şi, firește, n-am întrebat. Nici nu sunt sigur dacă avea pe cineva anume în vedere. Ar fi putut fi vorba doar de o intenţie în general sau chiar de un motiv pentru a schimba testamentul. Eu l-am felicitat pur şi simplu şi i-am arătat că noul testament va fi nul în clipa în care se va căsători. Mi-a spus că a înţeles acest lucru şi că o să vină să întocmească noul testament în mod corespunzător. Până atunci, asta voia şi asta i-am pregătit. Mitching l-a semnat, împreună cu secretara mea, care a fost al doilea martor. Iat-o, tocmai aduce cafeaua. Îţi mai aduci aminte când a semnat domnul Lorrimer testamentul, nu-i aşa?

Tânăra subţirică şi emoţionată, care a adus cafelele, a dat din cap drept răspuns la lătratul maiorului şi a ieşit în grabă. Maiorul Hunt spuse cu satisfacţie.

— Îşi aduce aminte. Era aşa de speriată că abia a putut semna. Dar a semnat. Uitaţi-vă. Totul e corect şi în ordine. Cred că am întocmit un testament valabil, Mitching, nu-i aşa? Va fi însă interesant de văzut dacă micuţa doamnă îl va ataca.

Dalgliesh l-a întrebat cât va pretinde Angela Foley.

— Cea mai mare parte din cele 50.000 de lire sterline, îmi închipui. Nu sunt o avere în ziua de azi, dar prind bine, chiar bine. Capitalul iniţial i-a fost lăsat lui de bătrâna Annie Lorrimer, bunica din partea tatălui. O bătrână extraordinară. Născută şi crescută în zona mlaştinilor. Ţinea un magazin sătesc împreună cu soţul ei, la Low Willow, Tom Lorrimer a ajuns repede cu băutura la groapă – n-a rezistat iernilor din mlaştini – şi ea a rămas singură. Bineînţeles, nu toţi banii provin de la prăvălie,

deşi a câştigat bine. Ea avea însă un fler la cai. Ceva extraordinar. Dumnezeu ştie cum de-l avea.

— Din câte ştiu, niciodată nu se suise pe un cal. Închidea prăvălia şi de trei ori pe an mergea la Newmarket. Niciodată n-a pierdut un ban, din câte am auzit, şi a economisit orice liră câştigată.

— Cum a fost familia ei? Tatăl lui Lorrimer a fost singurul ei băiat?

— Aşa e. A avut un băiat şi o fată, mama Angelei Foley. Din câte am putut vedea, n-a stat cu ochii pe ei. Fata s-a măritat cu paracliserul din sat şi bătrâna a dat-o afară în cel mai victorian stil. Căsnicia a eşuat şi nu cred că Maud Foley şi-a mai văzut mama. A murit de cancer la circa cinci ani după naşterea fetiţei. Bătrâna n-a primit-o pe nepoată, care a rămas în grija autorităţilor locale. Mai toată viaţa şi-a petrecut-o, îmi închipui, în cămine de educare.

— Iar băiatul?

— O, s-a căsătorit cu directoarea şcolii şi din câte ştiu, totul a mers bine. Familia n-a fost niciodată unită. Bătrâna nu voia să-i lase băiatului banii, deoarece, spunea ea, ar fi însemnat de două ori taxa de moştenire. Ea avea cu mult peste patruzeci de ani când s-a născut el. Cred însă că adevăratul motiv era că pur şi simplu nu-l prea iubea. Nu cred că s-a îngrijit prea mult de nepotul ei, Edwin, dar trebuia să lase cuiva banii, iar generaţia ei credea că sângele e mai vârtos decât o supă de pomană, iar sângele de bărbat mai vârtos decât cel de femeie. În afara faptului că şi-a alungat fata şi că n-a avut niciun fel de grijă de nepoata ei, generaţia ei nu considera că e cazul să laşi bani femeilor. Asta nu făcea decât să-i încurajeze pe seducători şi pe vânătorii de zestre. Aşa că i-a lăsat totul nepotului ei, Edwin Lorrimer. Cred că atunci când ea a murit, el a avut mustrări de conştiinţă la gândul verişoarei. După cum ştiţi, în primul lui testament o lăsase pe ea moştenitoare.

Dalgliesh spuse:

— Ştiţi cumva dacă Lorrimer i-a spus că intenţionează să-şi modifice testamentul?

Avocatul s-a uitat la el tăios:

— Nu i-a spus. În împrejurările de faţă, ei i-ar conveni să dovedească că el i-a spus.

I-ar conveni, se gândi Dalgliesh, aşa că ar fi menţionat acest lucru la prima discuţie. Dar chiar dacă s-ar fi considerat moştenitoarea vărului, asta nu însemna în mod necesar ca ea să-l omoare. Dacă voia o parte din banii bunicii, de ce ar fi aşteptat până acum să-l omoare?

Se auzi telefonul. Maiorul Hunt a mormăit o scuză şi a luat receptorul. Acoperind cu mâna microfonul, îi spuse lui Dalgliesh:

— E domnişoara Foley, care sună de la „Postmill". Bătrânul Lorrimer ar vrea să vorbească cu mine în legătură cu testamentul. Spune că e nerăbdător să ştie dacă îi rămâne lui casa. Vreţi să-i spun ceva?

— Pentru dumneavoastră: el e ruda cea mai apropiată, aşa că poate foarte bine să cunoască prevederile testamentului acum sau mai târziu. La fel şi ea.

Maiorul Hunt ezită o clipă. Apoi spuse la receptor:

— E-n regulă, Betty. Dă-mi legătura cu domnişoara Foley.

S-a uitat iar la Dalgliesh.

— Genul ăsta de veşti o să bage pisica printre porumbeii din Chevisham.

Dalgliesh văzu deodată chipul tânăr şi radios al Brendei Pridmore uitându-se la el peste biroul lui Howarth.

— Da, zise el, îngândurat. Mi-e teamă că aşa e.

5.

Casa lui Howarth, la Leamings, se afla la trei mile de satul Chevisham, la Cambridge. O clădire modernă din beton, lemn şi sticlă, ridicată deasupra pământurilor din zona mlaştinilor, având două aripi albe ca nişte aripi de moară. Te impresiona chiar şi atunci când lumina era slabă. Casa era într-o splendidă izolare, efectul ei nedepinzând de nimic altceva decât de perfecţiunea liniilor lor şi de simplitatea execuţiei. Nu se mai vedea împrejur nicio altă construcţie, în afara unei cabane negre, izolate, ridicate pe piloni şi de imaginea nedesluşită, plutind undeva la orizont, spre răsărit, a minunatei turle octogonale a catedralei din Ely. Din camerele din spate se puteau vedea imensitatea cerului şi pământurile fără de sfârşit, desecate datorită barajului de la Leamings, care-şi schimbau

culoarea după anotimp, de la negrul brazdei întoarse la semănatul de primăvară, la aurul recoltei. Nu se auzea nimic, doar vântul, iar vara foşnetul neîncetat al grânelor.

Locul fusese mic şi arhitectul a avut nevoie de fantezie. Nu avea grădină, doar o scurtă alee care ducea spre curtea pavată şi spre garajul dublu. Lângă uşa garajului, un Jaguar XJS roşu alături de Trimphul lui Howarth. Massingham şi-a aruncat ochii spre Jaguar şi se întreba cum de-a reuşit doamna Schofield proaspăta achiziţie. Au parcat alături. Mai înainte ca Dalgliesh să oprească motorul, Howarth a ieşit afară şi îi aştepta liniştit. Purta un halat lung, albastru cu dungi albe, care îi venea foarte bine, încât nici nu trebuia să se scuze, nici să-l schimbe. Urcând pe scara de lemn cioplit, Dalgliesh îl felicită pentru casă. Howarth spuse:

— A fost proiectată de un arhitect suedez, care a făcut unele extinderi moderne la Cambridge. În prezent, aparţine unui prieten de la Universitate. Împreună cu soţia, e plecat pentru câţiva ani de studii la Harvard. Dacă se hotărăsc să mai stea în Statele Unite, o vor vinde. Oricum, pentru viitoarele 8 luni suntem aranjaţi, iar după aia o să ne căutăm prin jur, dacă va fi cazul.

Au urcat pe o scară largă, circulară şi de lemn. Sus, se auzea foarte tare înregistrarea finalului celui de-al treilea concert de Brandenburg. Sunetele de contrapunct se izbeau de pereţi, umplând toată casa. Massingham şi le închipui luându-şi zborul din clădirea albă şi rostogolindu-se zburdalnic peste mlaştini. Dalgliesh spuse, referindu-se la muzică:

— Doamnei Schofield îi place asta?

Vocea lui Howarth se auzi stăpânită cu grijă:

— O, între timp le mai schimbă. Domenicăi îi place varietatea. Sora mea vitregă suferă ca Baudelaire de „horreur de domicile”[6]. De obicei, preferă să fie în altă parte. Habitatul ei natural este Londra, dar acum e la mine, fiindcă face ilustraţiile la noua ediţie, limitată, a lui Crabbe, pentru „Paradine Press”.

Înregistrarea ajunsese la capăt. Howarth făcu o pauză, după care spuse cu o anumită asprime, ca şi cum ar fi regretat nevoia mărturisirii:

— Cred că e de datoria mea să vă spun că sora mea a rămas văduvă exact cu optsprezece luni în urmă. Soţul i-a murit într-un

[6] Teama de a sta acasă (în franceză, în original) (n.tr.).

accident de maşină. Ea conducea maşina, dar a avut noroc. Cel puţin presupun că a avut noroc. A avut leziuni uşoare. Charles Schofield a murit după trei zile.

— Îmi pare rău, spuse Dalgliesh.

Cinismul lui îl făcea să se întrebe de ce Howarth îi spusese despre accident. Howarth îi lăsase impresia unui om rezervat, care n-ar fi vorbit uşor despre o tragedie personală sau de familie. Să fi fost o chemare la cavalerism, o pledoarie ascunsă ca s-o trateze cu o deosebită consideraţie? Sau Howarth îl prevenea că ea mai era afectată încă de durere, încă nerefăcută şi neechilibrată. Cu greu ar fi făcut o asemenea insinuare dacă ea s-ar fi apucat să-şi omoare iubiţii.

Au ajuns în capul scării, pe un balcon mare de lemn, parcă suspendat în aer. Howarth împinse o uşă şi spuse:

— Am să vă las singuri. Trebuie să pregătesc de pe acum masa de diseară. Ea e aici. Făcu prezentările:

— Comandantul Dalgliesh şi inspectorul Massingham. În legătură cu crima. Sora mea, Domenica Schofield.

Camera era imensă, cu o fereastră triunghiulară, de la tavan până la podea, ieşind în afară, peste câmp, ca prova unui vas. Tavanul era înalt, curbat, din lemn de pin. Mobila era puţină, dar foarte modernă. Camera părea mai degrabă un studio de muzician decât o cameră de zi. Lângă perete, un pupitru de note şi cutii de vioară, iar peste ele o banchetă cu echipament stereo, modern şi foarte scump. Doar un singur tablou, o pânză cu Sidney Noian, de Ned Kelley. O mască din metal, cu doi ochi anonimi, privind prin crăpături, având culoarea neagră a pământurilor din zona mlaştinilor. Era uşor să ţi-l închipui pe noul Hereward, colindând peste pământurile gloduroase.

Domenica Schofield stătea în faţa unei planşete aşezate în mijlocul camerei. Se întoarse şi-l privi fără niciun zâmbet, cu ochii că ai fratelui ei, şi Dalgliesh cunoscu albastrul acela profund sub sprâncenele dese şi arcuite. Ca de obicei, în clipele rare când se afla pe neaşteptate în faţa unei femei frumoase, inima i-a tresărit. Era o plăcere mai mult senzuală decât sexuală şi s-a bucurat că mai putea simţi aşa ceva în timpul unei anchete asupra unui asasinat.

Se întreba însă cât de studiată era înfăţişarea blândă, privirea atentă, uşor întrebătoare, pornind din ochii remarcabili. La lumina camerei, irisul, ca şi al fratelui, era aproape purpuriu, iar

albul ochiului, albastru deschis. Tenul îl avea palid, culoarea mierii, părul era dus la spate şi prins la ceafă. Pantalonii de blugi stăteau strânşi peste pulpele puternice, deasupra având o bluză deschisă la gât, cu pătrăţele albastre şi verzi. Dalgliesh socoti că trebuia să fie mai tânără decât fratele ei vitreg cu circa zece ani. Când vorbea, vocea îi era neobişnuit de groasă pentru o femeie, chiar aspră.

— Luaţi loc. Arătă cu mâna dreaptă vag spre unul din scaunele cromate, din piele. Nu vă supăraţi dacă-mi văd de lucru?

— Nu, dacă puteţi să vorbiţi în timp ce lucraţi şi dacă nu vă supăraţi dacă am să stau jos în vreme ce dumneavoastră staţi în picioare.

El trase scaunul mai aproape de şevaletul ei, putând astfel să vadă şi faţa ei şi ceea ce lucra şi totodată să stea jos. Scaunul era grozav de comod. Simţi că ea îşi regretase lipsa de politeţe. În orice confruntare, cel care stă în picioare are un avantaj psihologic, în afara cazului în care adversarul stă comod, într-o poziţie aleasă de el însuşi. Massingham, cu un calm aproape ostentativ, a tras cel de-al doilea scaun pentru el, lângă perete, la stânga uşii. Ea trebuie să-i fi simţit prezenţa la spatele ei, dar nu dădu niciun semn. N-avea ce obiecta la o situaţie pe care ea o născocise şi parcă simţind că discuţia pornise cam nefavorabil, zise:

— Îmi pare rău că sunt aşa preocupată de lucru, dar am un termen pe care trebuie să-l respect. Fratele meu v-a spus probabil că fac ilustraţiile la noua ediţie a poemelor lui Crabbe, pentru „Paradine Press”. Desenul acesta este pentru poemul „Zăbava”: prietena printre ciudatele ei fleacuri.

Dalgliesh ştia că trebuia să fie o artistă de valoare ca să poată obţine comanda; cu toate acestea, a rămas impresionat de sensibilitatea şi siguranţa tuşei. Desenul era deosebit de amănunţit, dar nu afectat, extrem de decorativ, cu un frumos echilibru între figura zveltă a feţei şi obiectele dorite de Crabbe. Toate erau desenate cu meticulozitate – tapetul cu figuri, covorul roz, capul de cerb şi ceasul emailat, cu pietre scumpe. Era, se gândea el, o foarte englezească ilustraţie la unul din poeţii cei mai englezi. Îi era foarte greu să stabilească amănuntele perioadei. Pe peretele din dreapta era aşezată o placă din plută, pe care fuseseră dispuse, deocamdată schiţate,

un copac, interioare semifinisate, articole de mobilier, mici peisaje.

— Nu înseamnă că trebuie să-ţi placă neapărat opera poetului ca să-l poţi ilustra cu competenţă. Cine i-a spus lui Crabbe „Papă în ciorapi de lână”? După douăzeci de rânduri, creierul a început să-mi bubuie de cuplete. Poate sunteţi un adept al lui Cezar August. Scrieţi versuri, nu-i aşa?

Ea o spuse de parcă el ar fi colecţionat etichete de pe cutiile de ţigări.

Dalgliesh spuse:

— L-am respectat pe Crabbe de când am citit, copil fiind, cum Jane Austen spunea că i-ar fi plăcut să fie doamna Crabbe. Când a venit prima dată la Londra, era aşa de sărac, încât a trebuit să-şi amaneteze toate hainele, iar după aceea a cheltuit toţi banii cumpărând poemele lui Dryden.

— Şi îl aprobaţi?

— Îl consider emoţionant. Apoi a recitat:

„În jur, chinuri şi necazuri, pe-ntrecute,

Dar toate, pentru ea, erau necunoscute.
Ştia că văduve au plâns şi mame au suferit,
Rău îi păru, ruga şi-o spuse şi a adormit.
Nu punea la inimă, inima nu-i era aşa de mică.
Să i se umple toată, deodată, dintr-o nimică”.

Ea îi aruncă o privire scurtă şi rapidă.

— În acest caz, din fericire, nu e nicio mamă care să se întristeze şi nicio văduvă care să-l jelească. Am renunţat să mă mai rog de când aveam nouă ani. Sau a fost numai ca să-mi dovediţi că îl puteţi recita pe Crabbe?

— Sigur că da, răspunse Dalgliesh. Am venit însă să discutăm despre astea.

Scoase din buzunarul pardesiului un teanc de scrisori, deschise una din pagini şi i-o înmână. O întrebă:

— E scrisul lui Lorrimer?

Ea se uită rece la pagină.

— Fireşte. Păcat că nu le-a trimis. Mi-ar fi plăcut să le citesc atunci şi nu acum.

— Presupun că nu sunt prea diferite de cele pe care le-a expediat prin poştă.

Pentru o clipă, s-a gândit că o să nege că ar fi primit vreuna, îşi spuse: „Şi-a dat seama că putem verifica uşor de la poştaş”. Văzu cum ochii albaştri deveneau prudenţi.

— Aşa e când dragostea se termină nu cu salve, ci cu un scâncet, spuse ea.

— Mai puţin decât un scâncet, decât un plânset de durere.

Ea nu mai lucra, ci stătea nemişcată, examinând desenul. Apoi spuse:

— Câtă mizerie poate să fie şi cât de groaznică. Ar fi făcut mai bine să fi încercat cinstit. („Înseamnă foarte mult pentru mine, dar nu înseamnă foarte mult pentru tine. De ce nu eşti generoasă? Nu te va costa mai mult decât o jumătate de oră, cândva, din timpul tău.”) L-aş fi respectat mai mult.

— Dar el nu o cerea pentru un aranjament comercial, spuse Dalgliesh, ci pentru dragoste.

— Asta-i ceva ce eu n-am avut de dat, iar el nu avea dreptul să aştepte.

Niciunul din noi, se gândi Dalgliesh, nu are dreptul să aştepte. Dar o facem. Fără să vrea, îi veni în minte o frază din Plutarh: „Copiii aruncă cu pietre în broaşte, în joacă, dar broaştele nu mor în joacă, ci de-a binelea”.

— De ce aţi rupt legătura cu el?

Ea se uită surprinsă o clipă.

— Voiam să vă întreb de ce credeţi că am rupt legătura, însă aveţi scrisorile. Presupun că s-a văitat. I-am spus că nu vreau să-l mai văd, acum circa două luni. De atunci, n-am mai vorbit cu el.

— I-aţi dat vreo explicaţie?

— Nu. Nu sunt sigură că a existat o explicaţie. Chiar trebuia să fie vreuna? N-a existat un alt bărbat, dacă la asta vă gândiţi. Ce imagine simplistă trebuie să aveţi despre viaţă. Îmi închipui că munca în poliţie duce la o mentalitate de cartotecă: victima – Edwin Lorrimer. Cauza – omor. Acuzata – Domenica Schofield. Motivul – sexual. Verdictul – vinovată. Păcat că nu mai puteţi încheia cu Sentinţa – la moarte. Adevărul e că mă săturasem de el.

— Când s-a încheiat atracţia lui sexuală şi emoţională?

— Să spunem intelectuală, dacă nu vă referiţi la aroganţă. Mi-am dat seama că o persoană îşi iroseşte repede atracţia fizică, nu credeţi? Dar dacă bărbatul e inteligent, înţelept şi are un

entuziasm al lui, relaţia capătă un ţel. Am cunoscut odată un bărbat care era o autoritate în materie de arhitectură bisericească din secolul al XVII-lea. Mergeam cu maşina mile în şir uitându-ne la biserici. A fost fascinant cât timp a durat şi acum ştiu o mulţime de lucruri despre sfârşitul secolului al XVII-lea. E ceva în sensul recunoaşterii meritelor.

— În vreme ce entuziasmul intelectual al lui Lorrimer era filosofia, la nivel de popularizare, şi medicina legală.

— În mod ciudat, se inhiba când era vorba de medicina legală. Probabil că regulamentul documentelor secrete era adânc întipărit în ceea ce el l-ar fi descris ca sufletul lui. Mai mult, el putea fi politicos şi când era vorba de munca lui. Oamenii de ştiinţă sunt fără excepţie aşa, am putut să-mi dau seama. Fratele meu e singurul om de ştiinţă pe care l-am întâlnit şi care nu mă plictiseşte după primele zece minute.

— Unde făceaţi dragoste?

— Este o întrebare impertinentă. E oare important?

— Ar putea fi, pentru cei care ştiau că vă iubeaţi.

— Nimeni nu ştia. Nu obişnuiesc să-mi expun în public problemele personale, pentru ca să aibă cu ce să se distreze femeile de la Hoggatt.

— Deci, nimeni în afară de dumneavoastră şi de fratele dumneavoastră?

Mai mult ca sigur că s-au înţeles. Ar fi fost o prostie şi chiar periculos să nege că Howarth ştia. Ea îi spuse:

— Sper că n-o să întrebaţi dacă el era de acord.

— Nu. Înţeleg prin asta că el nu era de acord.

— Ce dracu’ crezi dumneata? Tonul urma să fie calm, uşor zeflemitor, dar Dalgliesh putu descifra tăişul unei supărări pornite din instinctul de apărare. Spuse domol:

— Pur şi simplu, mă pun în situaţia lui. Dacă eu aş fi început o muncă nouă şi aş avea o dificultate în sensul că sora mea vitregă are legături cu cineva din personalul meu, iar acesta se gândeşte că ar urma să fie înlocuit, aş prefera să scap de complicaţii.

— Poate că vă lipseşte siguranţa fratelui meu. El n-avea nevoie de sprijinul lui Edwin Lorrimer ca să poată conduce în mod eficient Laboratorul.

— Dumneavoastră l-aţi adus aici?

— Să seduc pe cineva din personalul fratelui meu chiar aici în casa lui? Dacă l-aş fi urât pe fratele meu, povestea ar fi devenit foarte picantă. Spre sfârşit, ca să fiu sinceră, aş fi putut s-o fac. Dar cum n-am făcut-o, înseamnă, pur şi simplu, că era de prost gust. Amândoi avem maşini şi a lui e deosebit de încăpătoare.

— Cred că e o soluţie pentru nişte adolescenţi fără căpătâi. Trebuie să fi fost neconfortabil şi rece.

— Foarte rece. Un alt motiv ca să întrerup legătura.

Se întoarse spre el, devenind deodată vehementă.

— Ia, ascultă! Nu caut să te şochez pe dumneata. Încerc să spun adevărul. Urăsc moartea şi violenţa. Cine oare nu le urăşte? Dar nu-mi pare rău în cazul în care te-ai gândit să-mi aduci condoleanţe. Am deplâns numai moartea unui singur om şi acela n-a fost Edwin Lorrimer. Şi nu mă simt răspunzătoare pentru asta. Chiar dacă s-ar fi sinucis, nu m-aş fi simţit vinovată. De altfel, nici nu cred că moartea lui are vreo legătură cu mine. Presupun că el avea motiv să mă omoare. Eu niciodată n-am avut nici cel mai mic motiv să-l omor.

— Aveţi vreo idee cine ar fi avut?

— Cineva din afară, îmi închipui. Cineva care a pătruns în Laborator ca să introducă sau să distrugă o dovadă anume. Poate un şofer beat sperând să pună mâna pe o probă de sânge. Edwin l-a surprins şi intrusul l-a omorât.

— Analizele privind alcoolul din sânge nu se fac la secţia de biologie.

— Poate a fost un duşman, cineva care avea pică pe el. Cineva împotriva căruia el avea o dovadă. La urma urmelor, e probabil bine cunoscut ca martor. Moartea unui expert.

Dalgliesh spuse:

— Cum a putut să intre şi să iasă asasinul din Laborator, aici e problema.

— Probabil că intrase în timpul zilei şi se ascunsese după închiderea clădirii, pe timpul nopţii. Vă las pe dumneavoastră să descoperiţi cum a plecat. Probabil că s-a strecurat afară după ce Laboratorul a fost deschis dimineaţa, în timpul vânzolelii, după ce fata aia – Brenda Pridmore, nu-i aşa? – a descoperit cadavrul. Nu cred că cineva s-a mai uitat la uşă.

— Iar telefonul fals primit de doamna Bidwell?

— Probabil că nu e nicio legătură, aş zice. Doar vreunul care se ţine de şotii. Ea era prea speriată ca să-şi mai dea seama ce

s-a întâmplat. Eu aş întreba, în locul dumneavoastră, fetele de la Laborator. E genul de glume pe care adolescenţii necopţi le pot găsi amuzante.

Dalgliesh a întrebat-o apoi ce-a făcut în seara anterioară. Ea a spus că nu l-a însoţit pe fratele ei la concert neplăcându-i petrecerile la ţară, nedorind să-l asculte pe Mozart interpretat anapoda şi având de completat unele desene. A luat masa mai devreme, pe la 6.45, Howarth plecând la 7.20. Ea şi-a continuat lucrul, întrerupt fie de un telefon, fie de un vizitator, până ce fratele ei s-a întors puţin după ora zece, când el i-a povestit cum a fost seara, bând împreună o cupă de whisky fierbinte. Amândoi s-au culcat devreme.

Fără să fie întrebată, ea a menţionat că fratele ei părea perfect normal când s-a întors, dar că amândoi erau obosiţi. El avusese cu o noapte înainte un caz de crimă şi pierduse câteva ore bune de somn. Ea o chema uneori pe doamna Bidwell, de exemplu înainte şi după dineul pe care ea şi Howarth l-au dat imediat după mutare, dar fireşte n-ar fi chemat-o în zilele în care ea trebuia să lucreze la Laborator.

Dalgliesh a întrebat-o:

— V-a spus fratele că a plecat de la concert o vreme după pauză?

— Mi-a spus că a stat pe o placă de mormânt circa o jumătate de oră, gândindu-se la moarte. Îmi închipui că el socotise moartea mai interesantă în lumea procedurilor juridice decât în existenţa de zi cu zi.

Dalgliesh se uită la tavanul imens, curbat şi din lemn, apoi zise:

— Iarna trebuie să coste mult încălzirea. Cum o asiguraţi?

Din nou apăru strălucirea aceea scurtă a ochilor albaştri.

— Există o instalaţie de încălzire, cu gaze. Nu avem foc deschis. E unul din lucrurile care ne lipsesc. Aşa n-am putea arde halatul alb al lui Paul Middlemass. Am fi fost proşti să încercăm. Planul cel mai simplu ar fi fost să-i umplem buzunarele cu pietre şi să-l aruncăm la stăvilarul Leamings. Până la urmă l-aţi fi găsit, dar nu văd cum v-ar fi ajutat să descoperiţi cine l-a aruncat acolo. Asta aş fi făcut-o, într-adevăr.

— N-aţi fi făcut-o, spuse Dalgliesh blând. Nu avea buzunare.

Ea nu s-a oferit să-i conducă, dar Howarth îi aştepta în capul scării. Dalgliesh spuse:

— Nu mi-aţi spus că sora dumneavoastră a fost iubita lui. Aţi fost într-adevăr convins că acest lucru e lipsit de importanţă?

— Pentru moartea lui? De ce n-ar fi? Poate a fost important pentru viaţa lui. Dar tare mă îndoiesc că ar fi fost pentru viaţa ei. Nu sunt paznicul surorii mele. Ea poate să se exprime şi singură, după cum probabil că aţi descoperit.

Mergea cu ei spre maşină, pedant ca o gazdă care vrea să scape de nişte musafiri nepoftiţi. Dalgliesh spuse, cu mâna pe portiera maşinii:

— Vă spune ceva numărul 1840?

— În ce context?

— În care vreţi.

Howarth spuse calm:

— Whewell a publicat „Filosofia ştiinţelor inductive”, s-a născut Ceaikovski, Berlioz a compus „Simfonia funebră şi triumfală”. Cred că aici se limitează cunoştinţele mele despre acest an lipsit de importanţă. Sau dacă vreţi un alt context, raportul dintre masa protonului şi masa electronului.

Massingham strigă de pe partea cealaltă a Roverului:

— Cred că a fost 1836, dacă nu cumva vreţi să râdeţi de noi. Bună seara, domnule.

Când ieşiră în şosea, Dalgliesh îl întrebă:

— Cum de ţi-ai adus aminte de lucrul ăsta teribil de lipsit de importanţă?

— Mi-a rămas din şcoală. Poate că am fost dezavantajaţi că am fost la şcoala de cartier, dar s-a învăţat totuşi carte. Data asta mi s-a întipărit în minte.

— Mie nu. Ce părere ai de doamna Schofield?

— Nu mă aşteptam să fie aşa.

— Aşa de atrăgătoare, de talentată sau de arogantă?

— Toate la un loc. Faţa ei îmi aminteşte de cineva, de o actriţă, cred că franţuzoaică.

— Simone Signoret când a fost tânără. Mă mir că-ţi aduci aminte.

— Am revăzut anul trecut „Casque d’or”.

Dalgliesh spuse:

— Ne-a strecurat cel puţin o mică minciună.

Pe lângă o minciună mai mare, se gândi Dalgliesh. Avea atâta experienţă încât să-şi dea seama că de fapt minciuna centrală – afirmarea nevinovăţiei – era cel mai greu de detectat. Iar cea

mai mică, născocirile ei, de multe ori inutile, dar care până la urmă te zăpăcesc şi te înşală.

— Ei, domnule...

— Legat de faptul că ea şi Lorrimer făceau dragoste pe perna din spate a maşinii. Nu crezi acest lucru, nu-i aşa?

Se întâmpla rar ca Dalgliesh să-şi întrebe subordonatul aşa de direct. Massingham se simţi supus unui interogatoriu. Se gândi profund înainte de a răspunde.

— Din punct de vedere psihologic, ar fi greşit. Ea e o femeie mofturoasă, căreia îi place confortul şi are o părere foarte bună despre propria ei demnitate. Ea trebuie să fi văzut trupul soţului ei scos dintre rămăşiţele maşinii, după accident, când condusese ea. Oricum, n-o văd pe ea făcând dragoste în nicio maşină. Doar dacă nu căuta să-şi chinuie memoria. Doar aşa.

Dalgliesh zâmbi.

— Eu am urmat o cale mai puţin esoterică. Un Jaguar stacojiu, pe deasupra ultimul model, e cel mai nepotrivit vehicul ca să te plimbi cu un iubit. Iar bătrânul Lorrimer spunea că băiatul lui cu greu pleca seara sau noaptea de acasă, afară de cazul în care era chemat pentru un caz de crimă. Pe de altă parte, el rămânea deseori până târziu la Laborator. Nu toate întârzierile sale se datorau muncii. Cred că el şi doamna Schofield aveau loc de rendez-vous undeva pe aproape.

— Credeţi că are importanţă?

— Destulă importanţă ca s-o facă pe ea să mintă. De ce a avut ea grijă să ştim noi unde se zbenguiau ei? Aş fi înţeles dacă ne-ar fi zis să ne vedem de treburile noastre. Dar de ce s-a străduit să mintă? A mai fost un moment în care ea şi-a pierdut pentru o clipă stăpânirea de sine. Când a vorbit despre arhitectura bisericească din secolul al XVII-lea. Am avut impresia că a existat un moment scurt, aproape neobservat, de confuzie, când şi-a dat seama că a greşit, făcând o indiscreţie sau că a spus ceva ce n-ar fi vrut să spună. Mâine, când terminăm cu discuţiile, cred că am putea arunca o privire în capela de la Hoggatt.

— Sergentul Reynolds s-a uitat azi-dimineaţă, când a controlat împrejurimile. E doar o capelă închisă şi goală. N-a găsit nimic.

— Probabil pentru că nu e nimic de găsit. E doar o bănuială. Acum e mai bine să ne întoarcem al Guy’s Marsh, la conferinţa

de presă, după care vreau să stăm puţin de vorbă cu comandantul, dacă s-a întors. Apoi aş vrea s-o văd din nou pe Brenda Pridmore şi să dau apoi un telefon la parohie, să discut cu dr. Kerrison. Dar asta mai poate să aştepte până voi vedea ce poate să facă doamna Gotobed, de la Moonraker, cu masa de seară.

6.

După douăzeci de minute, în bucătăria de la Leamings – un amestec de laborator şi de casă de ţară, Howarth pregătea o vinegretă. Mirosul puternic de untdelemn de măsline, prelingându-se într-un firicel gălbui, îi aduse aminte, ca de obicei, de Italia, de tatăl lui, un colecţionar diletant, care în fiecare an stătea în Toscana sau la Veneţia şi a cărui viaţă solitară, comodă şi ipohondră s-a încheiat la timp, când începuse să-i fie frică de bătrâneţe, în ziua în care împlinea cincizeci de ani. Pentru cei doi copii orfani de mamă, el a fost mai puţin un străin şi mai mult o enigmă, mai rar alături de ei şi întotdeauna nelipsit din amintirile lor.

Maxim şi-l aminti în halatul cu desene mov şi aurii, stând la capătul patului în noaptea aceea extraordinară, plină de glasuri în şoaptă, cu paşii care deodată s-au auzit fugind, în liniştea inexplicabilă în care a murit mama sa vitregă. Venise acasă, de la şcoală, în vacanţă; avea opt ani, uitat de toţi, speriat şi singur. Îşi aduce bine aminte de vocea subţire, cam obosită a tatălui său, copleşită de durere.

— Mama ta vitregă a murit acum zece minute, Maxim. Soarta n-o să-mi dea prilejul să mă recăsătoresc. N-am să mai risc o asemenea durere. Tu, băiatule, trebuie să ai grijă de sora ta vitregă. Mă bazez pe tine.

Şi apoi o mână rece i s-a aşezat pe umăr parcă confirmându-i povara. El o acceptase practic la vârsta de opt ani şi nu încercase să scape de ea. La început, imensitatea adevărului îl copleşise. Şi-a adus aminte cum rămăsese speriat, uitându-se în întuneric. „Să ai grijă de sora ta”. Domenica avea numai trei luni. Cum putea să aibă grijă de ea? Cum putea să-i dea de mâncare? Cum s-o îmbrace? Cum rămânea cu şcoala lui? Nici nu

l-ar fi lăsat să rămână acasă ca să aibă grijă de ea. Zâmbi crispat amintindu-şi cât de uşurat a fost când a descoperit a doua zi că doica ei până la urmă nu plecase. Îşi mai aminti de primele lui străduanii de a-şi asuma răspunderea, când apucase neîndemânatic căruciorul ei, ca s-o plimbe pe „Marele bulevard”, încercând s-o ridice pe Domenica pe fotoliu.

— Las-o în pace, domnule Maxim! mai mult încurci decât ajuţi.

Mai târziu însă, doica a început să-şi dea seama că el totuşi mai mult ajută decât încurca şi că fetiţa putea fi lăsată în siguranţă cu el, în vreme ce ea şi servitoarea îşi vedeau de alte treburi. Mai toate vacanţele lui şi le petrecuse având grijă de Domenica. De la Roma, Verona, Florenţa şi Veneţia, tatăl lui trimitea, prin intermediul avocatului, instrucţiuni privind întreţinerea şi studiile. El a ajutat la cumpărarea îmbrăcăminţii, el a dus-o la şcoală, i-a dat curaj şi a sfătuit-o. El a încercat s-o sprijine când avea şovăielile adolescenţei, chiar mai înainte ca el însuşi să se fi maturizat. El a fost apărătorul ei împotriva întregii lumi. Zâmbi aducându-şi aminte de telefonul primit la Cambridge, de la internatul ei, să vină s-o ia în seara aceea („de lângă sala de hochei – o groaznică instituţie de tortură – la miezul nopţii. O să mă dau jos pe scara de incendiu. Ne-am înţeles”). Şi apoi deviza lor intimă, de sfidare şi de loialitate: *Contra mundum*[7]*.*

— Contra mundum.

Apoi întoarcerea tatălui din Italia, aşa de puţin perturbat de insistentele chemări ale maicii stareţe, fiind evident că oricum îşi planificase să se întoarcă.

— Plecarea surorii tale a fost gratuit de excentrică. Întâlnirea de la miezul nopţii. Călătoria dramatică cu maşina parcurgând jumătate din Anglia. Maica stareţă supărată mai ales de faptul că-şi abandonase valiza, deşi îmi dau seama că o împiedicase să coboare pe scara de incendiu. Iar tu ai lipsit de la şcoală toată noaptea. Nu i-ar fi făcut plăcere tutorelui tău.

— Sunt deja la postuniversitare, tată. Mi-am luat diploma cu optsprezece luni în urmă.

— Într-adevăr. La vârsta mea, timpul trece aşa de repede. Din punct de vedere fizic, nu-i aşa? Ce ciudat. Nu puteai să te duci la ea după şcoală într-un mod mai „ortodox”?

[7] Împotriva tuturor (în latineşte, în original) (n.tr.).

— Voiam să plecăm cât mai repede de acolo, până să-şi dea ei seama şi să înceapă s-o caute.

— O strategie înţeleaptă, dacă ţine.

— Domenicăi nu-i place şcoala, tată. Se simte prost acolo.

— Am fost la şcoală şi n-am găsit nimic deosebit. Maica stareţă pare a fi o femeie încântătoare. Când e stresată îi miroase urât gura, dar nu m-am gândit că asta putea s-o deranjeze pe soră-ta. Nu cred eu că au fost atât de apropiate. De altfel, nici nu e pregătită s-o primească înapoi pe Domenica.

— Tată, are Domenica nevoie să se ducă undeva? Are aproape cincisprezece ani. N-are de ce să se ducă la şcoală. Şi apoi, ea vrea să devină pictoriţă.

— Cred că ar putea să stea acasă până ajunge la vârsta pentru liceul de arte, dacă ăsta ţi-e sfatul. Nu merită însă să deschidem casa din Londra doar pentru o persoană. Mă întorc la Veneţia săptămâna viitoare. Am venit doar să-l consult pe dr. Mavers-Brown.

— Poate c-ar putea merge cu tine în Italia pentru o lună sau mai mult. O să-i facă plăcere să vadă Accademia. De altfel, ea trebuie să vadă Florenţa.

— O, nici nu se pune problema, băiete. Nici vorbă. E mai bine pentru ea să-şi ia o cameră la Cambridge şi tu o să fii cu ochii pe ea. Au picturi minunate la muzeul Fitzwillian. Dragul meu, ce răspundere reprezintă copiii! N-ar fi bine să mă neliniştesc, ţinând seama de starea sănătăţii mele. Doctorul Mavers-Brown a insistat să evit grijile.

Iar acum, zace în ultimul său stagiu de automulţumire, în cel mai frumos mormânt din cimitirul britanic de la Roma. I-ar fi plăcut acolo, se gândea Maxim, dacă ar fi putut îndura gândul morţii sale tot atât de mult cât l-au supărat şoferii extrem de agresivi din Italia, din cauza cărora şi a unei prost calculate accelerări la întretăierea dintre Via Vittoria şi Corso ajunsese acolo.

Auzi paşii surorii lui pe scară.

— Au plecat, deci.

— Acum douăzeci de minute. Am avut o discuţie aprinsă de rămas-bun. A fost agresiv Dalgliesh?

— Nu mai agresiv decât am fost eu cu el. Şi să fiu dreaptă, nu cred că el m-a plăcut.

— Nu cred că lui îi place cineva. E considerat însă extrem de inteligent. Îl consideri atractiv?

Ea răspunse la întrebarea neformulată:

— E ca şi cum ai face dragoste cu un călău.

Ea îşi băgă degetul în vinegretă.

— Prea mult oţet. Ce-ai făcut?

— În afară de gătit? M-am gândit la tata. Când aveam unsprezece ani, eram absolut convins că el le-a omorât pe mamele noastre.

— Pe amândouă? Pe a ta şi pe a mea? Ce idee trăsnită! Cum ar fi putut? A ta a murit de cancer şi a mea de pneumonie. Nu putea să aranjeze el aşa ceva.

— Ştiu. Prea arăta ca un văduv perfect. M-am gândit atunci că o făcuse ca să le oprească să mai facă copii.

— Ar fi putut s-o facă. Te întrebi cumva dacă înclinaţia de a ucide se moşteneşte?

— Nu chiar aşa. Dar ceva este. De exemplu, totala neputinţă a tatei de a avea relaţii. Incredibila lui preocupare de sine. M-a dus odată la Stonyhurst, după care şi-a amintit că mama ta şi nu a mea era romano-catolică.

— Ce păcat că şi-a amintit. Aş fi vrut să văd ce-ar fi făcut iezuiţii din tine. Tot necazul cu educaţia religioasă – dacă ai rămas un necredincios ca mine – e că toată viaţa tu ai crezut că ai pierdut ceva şi că aşa ceva nu există.

Ea se apropie de masă şi lovi cu degetul farfuria cu ciuperci.

— Eu pot să-mi fac relaţii. Problema e că mă plictisesc repede şi că ele nu durează. Cunosc o singură cale de a fi drăguţă. Şi în cazul nostru durează, nu-i aşa? Tu vei dura pentru mine până în ziua în care voi muri. Mă schimb acum sau mă aştepţi la vin?

„Tu vei dura pentru mine până în ziua în care voi muri”. *Contra mundum.* Era prea târziu ca să mai rupă această frânghie, chiar dacă ar fi dorit-o. El îşi aminti de capul lui Charles Schofield înfăşat ca un vierme de mătase, ochii pe cale de a se stinge, tot atât de maliţioşi, în spatele a doua crăpături în bandaje umflate, care se mişcau cu greu.

„Felicitări, Giovanni. Adu-ţi aminte de mine în grădina ta de la Parma”.

Lucrul cel mai uluitor nu fusese minciuna în sine sau că Schofield o crezuse sau că se prefăcuse că o crede, ci faptul că el îşi urâse atât de mult cumnatul ca să moară cu sarcasmul

ăsta pe buze. Sau o făcuse ca să dovedească că un fizician, un sărman filistin nu e în stare să-i cunoască pe dramaturgii iacobini? Până şi nevastă-sa, o femeie neobosită, sexual sofisticată, se pricepea mai bine.

„Îmi închipui că v-aţi fi culcat împreună, dacă Domenica ar fi dorit aşa ceva. N-ar fi deranjat-o prea mult un mic incest. Dar tu n-ai nevoie, nu-i aşa? Tu n-ai nevoie de ceva atât de normal ca sexul, ca să fiţi unul faţă de celălalt mai mult decât sunteţi. Niciunul din voi nu vrea nimic mai mult. De aceea, eu am să plec. Plec acum când a rămas ceva din mine care să poată pleca”.

— Max, ce-i asta?

Vocea ei ascuţită şi neliniştită îl aduse la realitate. Mintea lui reveni după ce parcursese anii care treceau în goană, imagini val-vârtej din copilărie şi din tinereţe, înainte de a ajunge la ultima imagine de neuitat, perfect focalizată, întipărită pentru totdeauna în memoria lui, degetele moarte ale lui Lorrimer scurmând podeaua laboratorului. Ochiul sticlos, pe jumătate deschis al lui Lorrimer. Sângele lui Lorrimer.

— Schimbă-te. Te aştept la vin.

7.

— Ce o să spună lumea?

— Întotdeauna te-ai gândit, mamă, la ce o spună lumea. Ce importanţă are ce o să spună? N-am făcut nimic ca să-mi fie ruşine!

— Sigur că nu. Dacă cineva ar spune altfel, tatăl tău l-ar pune la punct. Dar tu ştii ce limbi ascuţite au în satul ăsta. O mie de lire sterline. Nu mi-a venit să cred când mi-a spus avocatul. E o sumă frumuşică. Şi până când Lillie Pearce o să dea ocolul lumii cu vestea, o să fie mai mult ca sigur zece mii.

— Cui îi pasă de Lillie Pearce, o vacă bătrână şi proastă?

— Brenda, nu-mi place limbajul ăsta. Şi apoi trebuie să trăim în satul ăsta.

— Tu, da. Eu, nu. Şi dacă asta îşi închipuie, cu cât am să plec mai repede, cu atât mai bine. Nu te mai uita aşa, mamă! El a vrut doar să mă ajute, a vrut să fie drăguţ.

— Şi probabil că a făcut-o sub impuls. Nu a fost atât de chibzuit din partea lui, nu-i aşa? Ar fi trebuit să discute despre asta cu taică-tu sau cu mine.

— Dar n-avea de unde să ştie că o să moară.

Brenda şi mama ei erau singure în casă. Arthur Pridmore plecase după masa de seară la întrunirea lunară a consiliului parohiei. Terminaseră spălatul vaselor şi le aştepta o seară lungă. Prea agitate ca să se poată uita la televizor şi prea îngrijorate de întâmplările neobişnuite de peste zi, ele stăteau la gura focului, supărate, pe jumătate neliniştite şi pe jumătate speriate, ducându-i lipsa lui Arthur Pridmore, aşezat ca de obicei în fotoliul cu spătar înalt. Apoi, doamna Pridmore reveni la normal şi îşi luă coşuleţul de cusut.

— Cel puţin asta o să ne ajute pentru nuntă. Dacă trebuie să-i iei, depune-i mai bine la poştă. Mai capeţi şi dobândă şi îi ai acolo când vrei să-i scoţi.

— Îi vreau acum. Pentru cărţi şi pentru microscop, cum voia dr. Lorrimer. De-aia mi i-a lăsat şi asta o să fac cu ei. De altfel, dacă cineva îţi lasă bani pentru un anumit scop, nu poţi să-i foloseşti pentru altceva. Nici nu vreau. Am să-l rog pe tata să-mi pună o masă de lucru şi o poliţă în camera mea de dormit şi am să mă apuc imediat de muncă ca să obţin diploma.

— Nu trebuia să se gândească la tine. Ce-i cu Angela Foley? A dus o viaţă grea fata asta. N-a primit niciun ban de pe urma testamentului bunicii şi acum chestia asta.

— Asta nu te priveşte pe tine, mamă. Treaba lui. Poate că el putea să-i lase ei, dacă nu s-ar fi certat.

— Cum adică s-au certat? Când?

— Săptămâna trecută. Cred că era marţi. Chiar înainte ca eu să vin acasă, iar mai tot personalul plecase deja. Inspectorul Blakelock m-a trimis la secţia de biologie cu o chestiune legată de un raport de la tribunal. Erau amândoi în biroul doctorului Lorrimer şi i-am auzit certându-se. Ea îi cerea bani, iar el spunea că n-o să-i dea nimic, după care el a zis ceva despre schimbarea testamentului lui.

— Ai stat deci să-i asculţi?

— Ce puteam face? Vorbeau destul de tare. El spunea nişte lucruri groaznice despre Stella Mawson, o ştii, scriitoarea care stă cu Angela Foley. Mie nu-mi place să ascult pe la uşi. N-am făcut-o intenţionat.

— Puteai să pleci.

— Şi să bat din nou tot drumul tocmai din hol? Oricum, trebuia să-l întreb ceva despre raportul privind cazul Munnings. Nu puteam să mă întorc înapoi şi să-i spun inspectorului Blakelock că n-aveam răspunsul pentru că dr. Lorrimer se certa cu verişoara lui. De altfel, la şcoală ascultam toate secretele.

— Acum nu mai eşti la şcoală. Pe drept cuvânt, Brenda, tu mă pui pe gânduri uneori. Acum te comporţi ca un om matur şi acum te crezi în clasa a patra. Ai de-acum optsprezece ani, eşti în toată firea. Ce legătură are şcoala cu asta?

— Eu nu ştiu de ce te agiţi. N-am să spun la nimeni.

— Află că o să trebuiască să le spui detectivilor de la Scotland Yard.

— Mamă, nu pot. N-are nicio legătură cu crima.

— Cine spune asta? Tu trebuie să spui la poliţie orice lucru important. Nu ţi-au spus aşa?

El îi spusese exact aşa. Brenda şi-a adus aminte de privirea lui, de cum a roşit ea ca o vinovată. El şi-a dat seama că ea ascunsese ceva. Spuse cu încăpăţânare:

— Află că nu pot s-o acuz pe Angela Foley de crimă, doar dacă ar fi s-o acuz oricum. Mai mult, spuse ea triumfătoare, aducându-şi aminte de ceva ce-i spusese inspectorul Blakelock, ar fi fost numai o bănuială şi nu o dovadă sigură. El n-ar fi putut scoate nimic de folos. Iar aici mai e şi altceva, mamă. Crezi că ea nu s-a aşteptat deloc că el o să schimbe testamentul aşa de repede? N-a spus oare avocatul că dr. Lorrimer şi-a făcut un nou testament vinerea trecută? Asta a fost probabil din cauza faptului că a trebuit să meargă la Ely, la locul crimei, vineri dimineaţa. Telefonul de la poliţie l-a primit abia la ora zece. Trebuie să se fi dus după aceea la avocaţii lui.

— Ce vrei să spui?

— Nimic. Numai dacă oamenii se gândesc că eu aş fi avut un motiv, aşa cum a făcut ea.

— Fireşte că tu n-ai niciun motiv. E caraghios! Câtă răutate! Of, Brenda, dacă ai fi venit la concert cu tata şi cu mine.

— Nu, mulţumesc. Domnişoara Spencer cântând „Mâinile palide pe care le-am iubit”, băieţii de la şcoala de duminică cu plicticosul lor dans „Maypole” şi bătrânul Mattwehs pocnind lingurile lui muzicale. Le-am mai văzut o dată pe toate.

— Dar ai fi avut un alibi.

— Aş fi avut dacă tu şi cu tata aţi fi stat acasă cu mine.

— N-ar fi avut nicio importanţă unde ai fost, dacă n-ar fi fost cele o mie de lire sterline. Să sperăm că Gerald Bowlem înţelege.

— Dacă nu înţelege, ştie ce are de făcut. Nu văd ce legătură are asta cu Gerald. Nu sunt măritată cu el, nici măcar logodită. Ar face bine să nu se amestece.

S-a uitat cruciş la mama ei şi, deodată, a îngălbenit. O mai văzuse aşa doar o singură dată, în noaptea când a pierdut pentru a doua oară sarcina şi când bătrânul dr. Greene i-a spus că s-ar putea să nu mai aibă un alt copil. Pe vremea aceea, Brenda avea numai doisprezece ani. Dar faţa mamei ei şi-a amintit-o imediat, arăta exact ca acum, ca şi cum o mână nevăzută trecuse peste ea, alungându-i strălucirea, pocnind conturul obrajilor şi al sprâncenelor, umbrindu-i ochii şi lăsând o mască amorfă de dezolare.

Ea îşi amintea şi înţelesese de ce înainte simţea doar furia şi ciuda că mama ei, tare ca o stâncă pe câmpurile istovitoare, putea fi atât de vulnerabilă la durere. Era acolo ca să aline necazurile Brendei şi nu să sufere, să o consoleze, nu să caute consolare. Acum însă Brenda era mai mare şi putea să înţeleagă. A văzut-o pe mama ei cu claritate, ca un străin de curând întâlnit. Rochia ieftină şi boţită, curată ca întotdeauna, cu broşa pe care Brenda i-o făcuse cadou la ziua de naştere, prinsă la rever. Gleznele care se îngroşau deasupra pantofilor cu toc jos, mâinile fleşcăite, acoperite cu pete cenuşii datorate vârstei, verigheta de aur care îi intra în carne, părul creţ cândva roşu-auriu ca şi al ei, iar acum pieptănat pe o parte şi prins cu o agrafă de baga, tenul proaspăt, aproape fără riduri. Îşi îmbrăţişă mama.

— Mămico, nu-ţi face griji. Totul o să fie bine. Comandantul Dalgliesh o să afle cine a făcut-o şi atunci totul o să revină la normal. Uite, am să-ţi fac o cacao. Nu-l mai aştepta pe tata până se întoarce de la Consiliu. O să o facem chiar acum. Mămico, totul e în regulă. Într-adevăr e în regulă. Totul e în regulă.

În acelaşi timp, urechile lor au surprins zgomotul unei maşini care se apropia. S-au uitat una la alta, fără să scoată o vorbă, parcă conspirau. Nu era bătrânul lor Morris. Cine ar putea fi? Consiliul parohial nu se termina niciodată înainte de opt şi jumătate.

Brenda s-a dus la fereastră şi s-a uitat afară. Maşina s-a oprit. S-a întors palidă către mama ei:

— E poliţia! Comandantul Dalgliesh!

Fără să scoată o vorbă, doamna Pridmore s-a sculat hotărâtă. A pus o clipă mâna pe umărul fetei, apoi s-a dus şi a deschis uşa mai înainte ca Massingham să apuce să ridice mâna ca să bată. Ea spuse cu buzele strânse:

— Poftiţi. Mă bucur că aţi venit. Brenda are ceva să vă spună, ceva care eu cred că trebuie să ştiţi.

8.

Ziua era pe sfârşite. Stând în halat la măsuţa din faţa ferestrei dormitorului, la Moonraker, Dalgliesh a auzit ceasul de la biserică bătând 23.30. Îi plăcea camera. Era cea mai mare din cele două pe care doamna Gotobed i le-a putut oferi. Prin singura ei fereastră, se vedea dincolo de cimitir primăria, iar în spatele ei, lucarna şi turnul pătrat de piatră de la biserica Sf. Nicolae. În han erau numai trei camere de oaspeţi. Cea mai mică şi mai zgomotoasă, fiind aşezată deasupra barului, i-a revenit lui Massingham. Principala cameră de oaspeţi fusese ocupată de o familie de americani care făceau turul Angliei de Est, poate în căutarea unor amintiri de familie. Stăteau la masa din sufragerie, ocupată cu hărţi şi ghiduri, iar dacă li s-ar fi spus că noii sosiţi erau ofiţeri de poliţie care cercetau un caz de crimă, erau prea manieraţi ca să-şi trădeze interesul. După un scurt zâmbet şi un „bună seara” spus cu glasurile lor moi de dincolo de ocean, şi-au reorientat atenţia asupra excelentei mâncări pregătite de doamna Gotobed, iepure în sos de cidru.

Domnea liniştea. Vocile înăbuşite de la bar amuţiseră demult. Trecuse o oră de când auzise ultimele strigăte de rămas-bun. Massingham îşi petrecuse seara în pat, sperând să culeagă informaţii utile. Dalgliesh sperase ca berea să fie bună. El se născuse în apropierea mlaştinilor şi ştia că Massingham o să aibă o seară pierdută în zadar.

Îşi dezmorţi picioarele şi umerii, uitându-se aprobator la cameră. Scândurile de la duşumea erau din lemn de stejar bătrân, negre şi tari ca lemnul de corabie. În căminul de tip

victorian ardeau lemne şi turbă, un miros înţepător ieşind prin ornamentaţia cu urechi albe şi buchete de flori legate cu panglici. Patul dublu din alamă era înalt şi împodobit cu patru sfere mari, ca nişte ghiulele, dispuse la colţuri. Doamna Gotobed îndoise mai devreme cuvertura croşetată, lăsând să se vadă salteaua bine umplută cu fulgi, invitând la odihnă. La un hotel de patru stele, s-ar fi putut bucura de mai mult lux, dar nu de un asemenea confort.

Îşi reluă lucrul. Fusese o zi plină de interogatorii şi de discuţii, telefoane la Londra, o conferinţă de presă aranjată în grabă şi nesatisfăcătoare, două consultaţii cu comandantul-şef. A continuat să strângă frânturi de informaţii, având ciudate forme, dar care la sfârşit vor alcătui o imagine completă, amintind de jocurile cu desene decupate. Şi aici, de multe ori, numai îmbinând cu mare chin o piesă oarecare cu un fragment vital dintr-un chip de om se formează imaginea completă.

Întoarse pagina de la ultimul interogatoriu, cel cu Henry Kerrison, la Vechea Parohie. Mai simţea încă mirosul casei, un amestec de mâncare râncedă şi de mobilă lustruită, amintindu-i de vizitele făcute, în copilărie, cu părinţii la case parohiale, mari şi prost încălzite. Menajera lui Kerrison şi copiii erau de mult în pat, iar în casă domnea o linişte melancolică, ca şi cum toate tragediile şi toate necazurile numeroşilor enoriaşi încă mai pluteau în aer.

Kerrison deschise chiar el uşa şi-l invitase, împreună cu Massingham în birou, unde se ocupa de sortarea unor diapozitive colorate cu disecţii, pentru a ilustra conferinţa pe care urma s-o ţină săptămâna viitoare la cursurile de perfecţionare. Pe masă se afla o fotografie în ramă, de pe vremea când era copil, alături de un om în vârstă, cu siguranţă tatăl lui. Erau pe o stâncă, cu frânghii de căţărat pe umăr. Ce l-a interesat pe Dalgliesh, ca şi pe fotograf, a fost faptul că domnul Kerrison nu s-a deranjat s-o dea la o parte.

N-a dat semne că s-ar fi necăjit de sosirea târzie a vizitatorilor. Chiar puteai crede că se bucura de compania lor. Lucrase la lumina lămpii de birou, punând fiecare diapozitiv în aparat, după care îl sorta şi-l punea în teancul respectiv, la fel de concentrat ca un şcolar ocupat cu hobby-ul său. A răspuns la întrebări calm şi precis, dar gândurile îi erau parcă în altă parte.

Dalgliesh l-a întrebat dacă fata i-a vorbit despre incidentul pe care îl avusese cu Lorrimer.

— Da, mi-a spus. Când m-am întors acasă, după conferinţă, am găsit-o plângând în camera ei. Se pare că Lorrimer a fost prea dur cu ea. Nelly e un copil sensibil şi nu poţi întotdeauna să ştii care-i adevărul.

— N-aţi vorbit cu el despre asta?

— N-am vorbit cu nimeni. M-am întrebat dacă trebuia s-o fac, dar asta ar fi însemnat să vorbesc cu inspectorul Blakelock şi cu domnişoara Pridmore şi nu voiam să-i amestec şi pe ei. Ei trebuie să lucreze cu Lorrimer. Din acest motiv, am procedat aşa. Eficienţa în cazul unei instituţii izolate ca Hoggattul depinde în mare măsură de bunele relaţii dintre colegi. M-am gândit că era mai bine să nu mă ocup de această problemă. Poate din prudenţă sau poate din laşitate. Nu ştiu.

Zâmbi trist şi adăugă:

— Ştiu doar că nu a fost un motiv pentru crimă.

Un motiv pentru crimă. Dalgliesh descoperise destule motive în această zi atât de aglomerată, dar nu prea mulţumitoare. Motivul era însă cel mai puţin important factor într-o anchetă privind o crimă. Ar fi schimbat cu plăcere subtilităţile psihologice ale motivului cu o singură piesă, solidă şi incontestabilă, care să dovedească legătura dintre un suspect şi o crimă. Şi, deocamdată, nu era niciuna. Aştepta încă raportul de la laboratorul din Capitală cu privire la ciocanul de lemn şi la vomă. Misterioasa figură văzută de bătrânul Goddard fugind de la Hoggatt a rămas tot misterioasă. Nimeni n-a mai dat vreo indicaţie sau sugestie care să te facă să crezi că nu e vorba de o halucinaţie a bătrânului. Urmele de cauciucuri, de lângă poartă, acum identificate definitiv, pe baza catalogului, n-au fost conexate la o maşină. Nicio urmă privind halatul alb al lui Middlemass şi nicio indicaţie dacă şi cum a fost scos. Cercetarea de la primărie, legată de spectacolul căluşarilor n-a adus nimic care să infirme povestea lui Middlemass, iar masca cu calul, o născocească din stofă şi pânză de sac, nu permitea încă identificarea celui care o purtase, în cazul lui Middlemass, doar pe baza pantofilor făcuţi de comandă.

Misterele principale ale cazului încă mai existau. Cine fusese cea care îi telefonase lui Lorrimer că „lumea poate fi arsă” şi numărul 1840? Oare aceeaşi femeie îi telefonase şi doamnei

Bidwell? Ce fusese scris pe pagina care lipseşte din caietul de notiţe al lui Lorrimer? Ce-l făcuse pe Lorrimer să-şi întocmească testamentul extraordinar?

Ridicându-şi capul din dosare, ascultă. Era un zgomot greu de desluşit, ca un zbor de mii şi mii de insecte. Îşi aminti de nopţile din copilăria sa, când stătea întins, cu ochii deschişi în camera parohiei tatălui său, la Norfolk, de sunetul pe care nu l-a auzit niciodată în zgomotul oraşelor, primul foşnet al ploii de noapte. Imediat a urmat răpăitul picăturilor în fereastră şi şuieratul tot mai puternic al vântului în şemineu. Focul se înteţi şi se făcu deodată mai luminos. În geam lovea puternic aversa de ploaie şi la fel de repede cum începuse, furtuna dispăru. Deschise geamul ca să simtă mirosul de aer umed şi se uită în întuneric, spre pământurile negre care se uneau cu cerul palid.

Pe măsură ce ochii se obişnuiau cu întunericul nopţii, a putut să zărească primăria mică şi dreptunghiulară şi dincolo de ea marele turn medieval al bisericii. Apoi luna ieşi din spatele norilor şi cimitirul se putu vedea bine, obeliscurile şi pietrele de mormânt lucind palide, parcă iradiau o lumină misterioasă. Sub el, slab luminată era poteca de pietriş, pe care cu o noapte înainte dansatorii, zornăind clopoţei, îşi croiseră drum prin burniţă. Uitându-se spre cimitir îşi închipui căluţul năzdrăvan tropăind în întâmpinarea lor, înălţându-şi capul caraghios printre pietrele funerare şi muşcând aerul cu fălcile lui enorme. Încă o dată se întrebă cine a fost sub mască.

Uşa de sub fereastră se deschise şi doamna Gotobed apăru şi începu să-şi cheme în întuneric pisoiul:

— Bulgăraş! Bulgăraş de zăpadă! Haide, băieţel!

Trecu o umbră albă şi apoi uşa se închise. Dalgliesh zăvorî geamul şi se gândi că şi pentru el a trecut o zi.

CARTEA A PATRA

SPÂNZURATĂ DE GÂT

1.

Casa „Sprogg”, nu prea înaltă, cu acoperişul ei de paie prinse cu o plasă metalică ca să reziste la vânturile din zona mlaştinilor, aproape că nu se zărea din şosea. Se afla la circa trei sferturi de milă, spre nord-est, de sat şi în faţa ei se întindea „Sprogg Green”, o zonă cu iarbă şi sălcii. Împingând poarta albă, din nuiele împletite, pe care cineva încercase cu mult optimism, dar cu puţine rezultate să înlocuiască cuvântul „Sprogg” cu „Levănţica”, Dalgliesh şi Massingham au intrat în grădina din faţă, curată şi aranjată ca o vilă. Un salcâm în mijlocul ierbii îşi flutura strălucirea sa de toamnă, roşie şi aurie, trandafiri galbeni se căţărau pe poartă amintind vag de vara care trecuse, în vreme ce numeroase muşcate, fucsii şi dalii, puse pe araci şi întinse cu grijă, străluceau puternic, în contrast cu bronzul fagilor. Lângă uşă, atârna un coş cu muşcate roz, oarecum trecute, dar încă strălucind cu câteva flori răzleţe. Ciocănelul de la uşă – un peşte de alamă – strălucea de curăţenie în fiecare solz.

Uşa a fost deschisă de o femeie subţirică, chiar fragilă, desculţă şi purtând un halat cu pătrăţele verzi şi maron, peste pantalonii de catifea reiată. Părul îi era negru tuciuriu, cu multe fire gri, tăiat scurt, cu un breton care îi ajungea până peste sprâncene. Ochii aveau trăsături remarcabile, erau imenşi, căprui cu stropi verzi, strălucind sub sprâncenele puternic arcuite. Faţa era palidă şi îngrijită, puternic definită de liniile care îi brăzdau fruntea şi porneau de sub nările suple, până la colţurile gurii. Pare o faţă, se gândi Dalgliesh, de masochist torturat într-un triptic medieval, cu muşchii care i se zbat de parcă ar fi chinuit. Nimeni n-ar fi putut însă spune că ochii aceştia remarcabili ar fi obişnuiţi sau şterşi. Dalgliesh spuse:

— Domnişoara Mawson? Sunt Adam Dalgliesh. Dumnealui este inspectorul Massingham.

Ea le aruncă o privire discretă, neutră şi spuse fără să zâmbească:

— Poftiţi în birou. Nu încălzim salonul decât seara. Dacă vreţi să vorbiţi cu Angela, îmi pare rău, dar ea nu e acum acasă. S-a dus la „Postmill”, la doamna Swaffield, unde au o reuniune privind protecţia socială. Încearcă să-l convingă pe bătrânul Lorrimer să intre într-o casă de bătrâni. Se pare că el se opune cu încăpăţânare la dezmierdările birocraţiei. Să-i fie de bine.

Uşa din faţă ducea în salonul cu tavan scund, cu bârne din lemn de stejar. Camera îl surprinse. Parcă pătrundeau într-un magazin de antichităţi, dar într-unul în care proprietarul îşi aranjase ciudatele obiecte gândindu-se la efectul general. Pe poliţa de deasupra căminului, ca şi pe oricare raft, era un ornament, trei dulapuri pline cu tot felul de căni, ceainice, ceşti pictate şi bibelouri Staffordshire, iar pereţii erau aproape complet acoperiţi cu stampe, vechi hărţi înrămate, mici picturi în ulei şi siluete în stil victorian, în rame ovale. Deasupra căminului se afla cel mai atrăgător obiect, o sabie încovoiată cu o teacă frumos fasonată. Îşi puse întrebarea dacă încăperea reflecta pur şi simplu nişte achiziţii întâmplătoare sau dacă obiectele dispuse cu grijă serveau drept talismane împotriva spiritelor neîmblânzite, ale mlaştinilor uzurpatoare. Un foc de lemne era pregătit, dar nu ardea în cămin. Sub fereastră, o masă demontabilă fusese pregătită pentru două persoane.

Domnişoara Mawson i-a condus până în birou. Era mai mic, mai puţin încărcat, în fund fiind o fereastră cu grilaj care dădea spre o terasă de piatră, o pajişte cu un cadran solar în mijloc şi spre un câmp cu sfeclă de zahăr, încă nerecoltată. Văzu cu interes că ea scria de mână. O maşină de scris era aşezată pe o măsuţă. Pe biroul de lucru, de sub fereastră, se afla numai o mapă cu hârtie neliniată, peste care era un document olograf, scris cu o literă italică elegantă. Liniile erau aşternute cu grijă şi până şi modificările de pe margine erau aliniate.

Dalgliesh spuse:

— Îmi pare rău dacă v-am întrerupt din lucru.

— Nu e cazul. Luaţi loc, domnilor. N-a început bine dimineaţa de azi. Altfel, aş fi pus la uşă un aviz – „Nu deranjaţi!” şi n-aţi mai fi intrat. E aproape gata. Mai lipseşte doar un capitol.

Bănuiesc că vreţi să vă dau un alibi pentru Angela. Să dau o mână de ajutor poliţiei, nu se spune aşa? Ce-am făcut noi miercuri seara şi când, şi de ce, şi unde, şi cu cine?

— Am dori, firește, să vă punem unele întrebări.

— Însă aceasta presupun că va fi prima. Nu e nicio greutate. Toată seara şi toată noaptea am fost împreună, începând cu ora 6.15, când ea a sosit acasă.

— Şi ce aţi făcut, domnişoară Mawson?

— Ce facem de obicei. Am trecut de la zi la seară, eu cu un whisky, iar Angela cu un sherry. Eu am întrebat-o cum a fost ziua ei şi ea, cum a fost ziua mea. Apoi ea a aprins focul şi a pregătit mâncarea. Am avut *avocatier* cu vinegretă, mâncare de pui, brânză şi biscuiţi. Am spălat vasele împreună şi apoi Angela mi-a bătut la maşină manuscrisul până la nouă. La nouă, am dat drumul la televizor, am văzut buletinul de ştiri şi apoi un spectacol. Ne-a apucat 10.45. Angela a băut cacao, iar eu whisky şi apoi ne-am băgat în pat.

— Niciuna n-a părăsit casa?

— Nu.

Dalgliesh a întrebat-o de cât timp locuieşte în sat.

— Eu? De opt ani. M-am născut în zona mlaştinilor, în prezent Soham, şi mi-am petrecut mare parte din copilărie acolo. Apoi am plecat la Universitate, la Londra, când aveam optsprezece ani, am obţinut diploma de gradul doi şi apoi am lucrat, fără prea mare succes, pe diferite posturi, la ziare şi la publicaţii. Am venit aici acum opt ani, când am auzit că se închiria casa. Atunci m-am hotărât să renunţ la slujbă şi să devin scriitoare.

— Şi domnişoara Foley?

— Ea a venit să locuiască aici acum doi ani. Am dat un anunţ pentru o dactilografă cu ora şi ea a răspuns. Locuia pe atunci cu chirie la Ely şi nu prea era fericită acolo, aşa că i-am propus să se mute aici. Se ducea cu autobuzul la slujbă. Locuind aici îi e mai uşor să meargă la Laborator.

— Aşadar, aţi locuit destul la ţară ca să cunoaşteţi oamenii?

— De-ajuns ca să cunosc zona mlaştinilor. Dar nu îndeajuns ca să vă arăt cu degetul un asasin.

— Cât de bine l-aţi cunoscut pe dr. Lorrimer?

— Din vedere. N-am ştiut că Angela era verişoara lui până când ea s-a mutat la mine. Nu erau apropiaţi şi el n-a fost niciodată aici. I-am cunoscut, firește, pe mai toţi cei de la

Laborator. Dr. Howarth a format un cuartet de coarde imediat după sosirea lui şi în luna august au dat un concert la capela Wren. După aceea, la adunările parohiale se dădea vin şi brânză. Acolo i-am cunoscut pe cei mai mulţi. Pe mulţi îi ştiu din vedere şi după nume, cum se întâmplă la ţară. Ne ducem la acelaşi oficiu poştal şi la aceeaşi cârciumă. Dacă vreţi să aflaţi bârfele din sat şi de la Laborator, atunci n-are rost să veniţi la mine.

— Concertul de la capelă a avut succes?

— Nu prea mare. Howarth este un foarte bun violonist amator, iar Claire Easterbrook este o violoncelistă competentă, dar ceilalţi doi nu prea. Nici n-a mai repetat încercarea. Am impresia că s-a vorbit oarecum despre faptul că noul venit ar fi considerat de datoria lui să-i civilizeze pe localnicii mai puţin privilegiaţi şi asta i-a ajuns la ureche. A lăsat impresia că reuşea să umple singur prăpastia culturală dintre omul de ştiinţă şi artist. Sau probabil n-a fost mulţumit de acustică. Părerea mea personală e că ceilalţi trei n-au mai vrut să cânte cu el. În calitate de conducător al formaţiei, probabil că s-a comportat cu aceeaşi aroganţă ca cea a unui dirijor. Laboratorul e oricum mai eficient: randamentul său atinge douăzeci la sută. Dar dacă personalul este mulţumit, asta e altă problemă.

Nu rămăsese deci imună la bârfele Laboratorului şi ale satului, se gândi Dalgliesh. Se întrebă de ce oare era atât de deschisă. La fel de direct o întrebă:

— Când aţi fost ieri la „Postmill” aţi urcat sus?

— Ce caraghios bătrânul să vă spună asta. Ce-şi închipuie el că am căutat eu? M-am dus la baie să văd dacă era cutia cu praf de curăţat, ca să curăţ lavoarul. Nu era.

— Aţi aflat de testamentul doctorului Lorrimer, nu-i aşa?

— Îmi închipui că tot satul ştie. Probabil, însă, că am fost prima care a aflat. Bătrânul devenise agitat vrând să ştie dacă îi ieşeau ceva bani, aşa că Angela a sunat la avocat. Ea îl cunoscuse la deschiderea testamentului bunicii. I-a spus că ferma îi rămânea bătrânului, împreună cu 10.000 de lire sterline, aşa că ea s-a gândit la restul.

— Iar domnişoarei Foley nu-i rămânea nimic?

— Aşa e. Şi mai e o funcţionară nouă la Laborator, care se pare că i-a căzut cu tronc lui Edwin şi care o să primească o mie de lire sterline.

— Un testament nu prea drept.

— Aţi cunoscut vreodată vreun testamentar care să spună că un testament e drept? Testamentul bunicii lui a fost şi mai prost. Angela a pierdut atunci banii care i-ar fi schimbat viaţa. Acum nu mai are nevoie de ei. Ne descurcăm foarte bine.

— Bănuiesc că n-a fost un şoc pentru ea. El i-a vorbit despre ce intenţii are?

— Dacă consideraţi asta o cale plină de tact ca să aflaţi dacă ea a avut un motiv ca să-l omoare, e mai bine s-o întrebaţi chiar pe ea. Iat-o că vine.

Angela Foley a trecut prin salon, scoţându-şi basmaua. Faţa ei se întunecă la vederea vizitatorilor şi spuse cu vădită supărare:

— Domnişoarei Mawson îi place să lucreze dimineaţa. N-aţi anunţat că o să veniţi.

Prietena ei râse.

— Nu m-au deranjat. Am făcut o introspecţie folositoare în metodele poliţiei. Sunt eficiente, fără a fi crunte. Te-ai întors devreme.

— Cei de la serviciul social au sunat ca să spună că nu pot veni decât după masă. Unchiul nu vrea să-i vadă, iar pe mine vrea să mă vadă şi mai puţin. Ia masa cu soţii Swaffield la parohie, aşa că m-am gândit că mă pot întoarce acasă.

Stella Mawson aprinse o ţigară.

— Aţi sosit la momentul potrivit. Dr. Dalgliesh a întrebat cu tact dacă tu ai avea vreun motiv să-ţi omori verişorul. Cu alte cuvinte, ţi-a spus Edwin că o să-şi modifice testamentul?

Angela Foley s-a uitat la Dalgliesh şi a spus calm:

— Nu. El n-a discutat niciodată cu mine afacerile lui şi eu nu le-am discutat pe ale mele cu el. Nu cred că am discutat cu el în ultimii doi ani, în afară de probleme privind Laboratorul.

Dalgliesh spuse:

— E totuşi surprinzător faptul că el a vrut să schimbe un testament de lungă durată, fără să vă spună nimic.

Ea dădu din umeri şi apoi explică:

— N-avea nicio legătură cu mine. Era doar vărul meu şi nu fratele meu. El s-a transferat la Hoggatt de la Laboratorul din Sud, cu cinci ani în urmă, ca să locuiască cu tatăl lui şi nu pentru că aş fi eu aici. În realitate, nici nu m-a cunoscut. Dacă m-ar fi cunoscut, mă îndoiesc că m-ar fi plăcut. Nu-mi datora nimic, nici măcar un lucru drept.

— V-a plăcut de el?

Ea făcu o pauză şi se gândi, ca şi cum ea însăşi ar fi vrut să răspundă la o asemenea întrebare. Strângând din ochi, Stella Mawson o privi prin fumul de ţigară. Apoi domnişoara Foley spuse:

— Nu, nu mi-a plăcut de el. Cred că mi-a fost chiar frică de el. A fost ca un om copleşit din punct de vedere psihologic, nesigur de locul lui în viaţă. Mai târziu, încordarea şi nefericirea erau aproape palpabile. Mi s-a părut asta jenant şi chiar ca o ameninţare. Oamenii care îşi aveau propria lor personalitate sigură nici nu-şi dădeau seama şi nici nu se sinchiseau. Dar cei mai puţin siguri se simţeau ameninţaţi şi cred că acesta e şi motivul pentru care lui Clifford Bradley îi era aşa teamă de el.

Stella Mawson spuse:

— Bradley probabil îşi amintea, din cauza lui Edwin, de perioada când el însuşi a fost tânăr. Era groaznic de nesigur, chiar şi la serviciu, când a început prima dată. Îţi mai aduci aminte cum s-a pregătit cu o seară înainte de a se prezenta la boxa martorilor – scriind toate întrebările posibile din partea avocatului părţii adverse şi asigurându-se că a găsit răspunsul perfect, învăţând toate formulele ştiinţifice pe de rost ca să-i impresioneze pe cei din juriu? A făcut o încurcătură la unul din primele cazuri şi nu şi-a iertat-o niciodată.

S-a făcut o linişte ciudată. Angela Foley avu de gând să vorbească, apoi se răzgândi. Privirea ei enigmatică s-a fixat asupra prietenei sale. Ochii Stellei Mawson s-au ferit. Ea s-a dus spre birou, şi-a scos o ţigaretă şi a spus:

— Ţi-a spus mătuşa sa. Ea obişnuia să-i citească cu glas tare, întrebare după întrebare. O seară de tensiune şi de plictiseală de neînţeles. Nu-ţi aminteşti?

— Ba da, spuse Angela, cu vocea ei ascuţită şi rece. Da, îmi amintesc. Apoi se întoarse spre Dalgliesh:

— Dacă nu mai aveţi alte întrebări pentru mine, am unele lucruri de făcut. Dr. Howarth mă aşteaptă la Laborator abia după masă. Iar Stella mai vrea şi ea să lucreze.

Ambele femei i-au condus, stând amândouă în prag, ca şi cum într-un mod politicos îi obliga pe oaspeţi să plece. Dalgliesh mai că se aştepta ca ele să le facă cu mâna. Nu o întrebase pe Angela Foley despre cearta cu vărul ei. O să vină vremea şi pentru aşa ceva, dar, deocamdată, nu venise. Interesant – deşi

nu l-a surprins – e că ea a minţit. Ce l-a interesat mai mult a fost povestea Stellei Mawson cu privire la repetiţiile lui Lorrimer cu o seară înainte de înfăţişarea de la tribunal. Cineva îi povestise asta, dar era sigur că nu fusese Angela Foley.

Pe drum, Massingham îi spuse:

— Cincizeci de mii de lire sterline puteau schimba întreaga ei viaţă, i-ar fi dat o oarecare independenţă, ar fi dus-o departe de aici. Ce soi de viaţă poate avea aici, în mlaştina asta izolată, o femeie tânără, chiar două? Parcă ar fi o sclavă.

Dalgliesh, contrar obiceiului, se afla la volan. Massingham s-a uitat, prin oglindă, la ochii întunecaţi, la mâinile lungi, aşezate uşor pe volan. Dalgliesh spuse:

— Îmi aduc aminte ce mi-a spus George Greenall, primul sergent detectiv cu care am lucrat. Avea douăzeci şi cinci de ani în Serviciul Central de Cercetări. Nu-l mai surprindea nimic despre oameni, nimic nu-l mai şoca. El mi-a spus: „Ţi se spune că cea mai distrugătoare forţă în lume este ura. Băiete, să nu crezi asta. E dragostea. Iar dacă vrei să devii detectiv, învaţă mai bine să o recunoşti când o întâlneşti”.

2.

Brenda a ajuns la Laborator cu mai bine de o oră întârziere joi dimineaţa. După agitaţia din ziua trecută nu s-a trezit la timp şi mama ei n-a sculat-o intenţionat. Ea a vrut să plece fără să ia micul dejun, dar doamna Pridmore i-a pus, ca de obicei, în faţă farfuria cu şuncă şi ou şi i-a spus categoric că n-o să plece de acasă până ce n-o să mănânce. Brenda ştiind prea bine că amândoi părinţii ar fi fost mai fericiţi dacă ea n-ar mai pune niciodată piciorul la Hoggatt, n-a mai zis nimic.

A ajuns gâfâind şi ruşinată, găsindu-l pe inspectorul Blakelock încercând să facă faţă materialelor sosite în ultimele două zile, fluxului de sosiri şi telefoanelor care zbârnâiau neîncetat. Se întreba dacă o va felicita, dacă aflase de cele o mie de lire sterline şi, în caz afirmativ, dacă era vreo deosebire. El însă părea nepăsător ca de obicei. El îi spuse:

— Cum te schimbi, trebuie să mergi la director. E în biroul domnişoarei Foley. Poliţia foloseşte biroul lui. Nu-ţi face griji să

pregăteşti ceaiul. Domnişoara Foley o să lipsească până după masă. Trebuie să vadă pe cineva de la autoritatea locală a serviciilor sociale, în legătură cu unchiul ei.

Brenda s-a bucurat mult că nu va trebui să dea nas cu Angela Foley. Mărturisirea de aseară făcută comandantului Dalgliesh a fost ca o trădare şi nu se simţea prea bine. Ea spuse:

— Mai e, deci, cineva acolo?

— Clifford Bradley n-a apărut. A dat telefon soţia lui ca să spună că nu se simte bine. Poliţia a fost aici până la opt şi jumătate. Au verificat toate materialele, în special drogurile şi au controlat încă o dată întreg Laboratorul. Din câte se pare, ei au impresia că aici se petrece ceva ciudat.

Nu era în firea inspectorului Blakelock să fie atât de comunicativ. Brenda întrebă:

— Ce înţelegeţi prin „ceva ciudat”?

— N-au spus nimic. Dar acum vor să vadă orice dosar din Laborator care are numărul de înregistrare 18 sau 40 sau 1840.

Brenda făcu ochii mari.

— E vorba numai de anul acesta sau trebuie să le luăm şi pe cele de pe microfilm?

— Am început cu cele din anul acesta şi cu cele de anul trecut şi sergentul Underhill şi poliţistul lucrează acum la ele. Nu ştiu ce speră ei să găsească şi după cum se vede nici ei nu speră. Chestie de noroc. Dr. Howarth a spus să te duci la el imediat cum soseşti.

— Dar eu nu mă pricep la steno sau la dactilografie. De ce credeţi că are nevoie de mine?

— Nu mi-a spus. Îmi închipui, ca să cauţi dosare. Îmi închipui că o să fie şi de telefonat şi de dus şi de adus.

— Unde e comandantul Dalgliesh? Nu e aici?

— El şi inspectorul Massingham au plecat acum circa zece minute. Să mai discute cu cineva, îmi închipui. Nu-ţi face griji de ei. Munca noastră e aici, ajutând ca activitatea Laboratorului să se desfăşoare fără probleme.

Nu era timp de aşa ceva şi inspectorul Blakelock nu-şi putu stăpâni o dojană. Brenda se grăbi să meargă în biroul domnişoarei Foley. Se ştia că directorului nu-i plăcea ca oamenii să bată la uşa lui, aşa că Brenda a intrat cât a putut de încrezătoare. Se gândi:

— Nu pot decât să mă străduiesc. Dacă nu-i de-ajuns, n-are decât să înghită.

El stătea la birou studiind parcă un dosar. A ridicat privirea fără să zâmbească ca răspuns la „bună dimineaţa” adresată de ea şi spuse:

— Inspectorul Blakelock v-a explicat că vreau să fiu ajutat în dimineaţa asta, cât timp e plecată domnişoara Foley? Puteţi lucra cu doamna Mallett la secretariat.

— Da, domnule.

— Poliţia o să aibă nevoie de alte dosare. Îi interesează numai anumite numere. Sper că inspectorul Blakelock v-a explicat asta.

— Da, domnule.

— Acum, ei lucrează la înregistrările din 1976 şi 1975, aşa că e mai bine să începeţi să le scoateţi pe cele din 1974 şi orice an ar dori ei.

Îşi luă ochii de la dosare şi pentru prima dată o privi direct.

— Doctorul Lorrimer v-a lăsat ceva bani, nu-i aşa?

— Da, domnule. O mie de lire sterline pentru cărţi şi aparate.

— Nu trebuie să-mi spui „domnule”, ci dr. Howarth. Ţi-a plăcut de el?

— Da, mi-a plăcut.

Dr. Howarth lăsă din nou ochii în jos şi întoarse paginile dosarului.

— Ce ciudat, nu m-aş fi gândit că el putea să aibă succes la femei sau femeile la el.

Brenda spuse hotărâtă:

— N-a fost aşa.

— Cum n-a fost? Vrei să spui că el nu s-a gândit niciodată la tine ca femeie?

— Nu ştiu. Nu cred că el a încercat să...

Vocea i se opri. Dr. Howarth întoarse o foaie. Apoi spuse:

— Să te seducă?

Brenda prinse curaj, ajutată şi de furie:

— Ei bine, nu putea aici la Laborator. Şi niciodată nu l-am văzut în altă parte. Iar dacă l-aţi fi cunoscut într-un fel n-aţi fi vorbit aşa.

Se îngrozi de îndrăzneala ei. Dar Directorul nu spuse decât un lucru, după părerea ei destul de trist:

— Sper să ai dreptate. Nu l-am cunoscut deloc.

Ea încercă să se explice:

— El mi-a explicat ce este ştiinţa.

— Şi ce este ştiinţa?

— Mi-a explicat că oamenii de ştiinţă formulează teorii cu privire la modul în care funcţionează lumea fizică şi apoi le testează cu ajutorul experimentelor. În măsura în care experimentele reuşesc, teoriile rămân în picioare. Dacă nu reuşesc, oamenii de ştiinţă trebuie să caute alte teorii, ca să explice faptele. Spunea că în ştiinţă există acest paradox excitant, în sensul că deziluzia e ceva firesc. Reprezintă un pas înainte.

— N-ai urmat lecţii de ştiinţă la şcoală? Am înţeles că ai diplomă şi pentru fizică şi pentru chimie.

— Nimeni nu mi-a explicat vreodată aşa.

— Nu. Îmi închipui că v-au plictisit cu experimente despre magnetism şi despre proprietăţile bioxidului de carbon. Apropo, domnişoara Foley a bătut la maşină un material privind repartizarea muncii personalului. Vreau ca cifrele să fie verificate – o să te ajute doamna Mallett – după care materialul trebuie trimis tuturor directorilor, înainte de şedinţa de săptămâna viitoare.

— Da, domnule. Da, domnule doctor Howarth.

— Şi aş vrea să duci dosarul acesta domnişoarei Easterbrook, la laboratorul de biologie.

Se uită la ea şi i se păru că pentru prima dată a privit-o drăguţ. El spuse foarte atent:

— Ştiu ce simţi. Şi eu am simţit acelaşi lucru. E doar o linie albă pe pardoseală, o mâzgăleală cu creta. Nimic altceva.

I-a întins dosarul. Putea deci să plece. La uşă, Brenda se opri. Directorul îi spuse:

— Ce-i?

— Tocmai mă gândeam că depistarea trebuie să fie ca o ştiinţă. Detectivul formulează o teorie, apoi o testează. Dacă faptele pe care le descoperă corespund, teoria rămâne în picioare. Dacă nu, va trebui să găsească o altă teorie, un alt suspect.

Dr. Howarth spuse sec:

— E o analiză rezonabilă. Dar tentaţia de a selecta faptele juste e probabil mai mare. Iar detectivul experimentează cu

fiinţe umane. Proprietăţile lor sunt complexe şi nu sunt susceptibile de o analiză perfectă.

După o oră, Brenda ducea al treilea set de dosare sergentului Underhill în biroul directorului. Detectivul, plăcut la înfăţişare, a sărit de pe scaun ca s-o ajute să scape de greutate. Telefonul a sunat pe biroul doctorului Howarth şi sergentul Underhill s-a dus să răspundă. Puse la loc receptorul şi se uită la colegul lui.

— Au sunat de la celălalt laborator şi mi-au comunicat rezultatul analizelor sângelui. Ciocanul a fost în mod sigur arma folosită. Pe el era sângele lui Lorrimer. Au analizat şi voma.

Ridică ochii şi deodată îşi aminti că Brenda mai era în cameră, aşa că aşteptă până ce ea plecă şi închise uşa. Detectivul spuse:

— Şi?

— E cum ne-am gândit. Ţine-o pentru tine. Un specialist în medicină legală ar fi ştiut că laboratorul nu poate stabili grupa sangvină pe baza vomei. Acizii din stomac distrug anticorpii. Ei pot eventual spune ce-a fost în mâncare. Deci tot ce ai nevoie să faci, dacă voma e a ta şi eşti suspectat, e să minţi în privinţa mesei. Cine ar putea dovedi contrariul? Colegul lui spuse:

— Numai dacă...

Sergentul Underhill se duse din nou la telefon.

— Exact. Cum ţi-am spus, ţine-o pentru tine.

3.

După câteva zile de ploaie intermitentă şi de soare capricios de toamnă, dimineaţa era rece, dar luminoasă, soarele încălzind pe neaşteptate. Cu toată lumina plăcută, vechea parohie, cu cărămizile de culoarea ficatului, sub iedera căţărătoare, cu tinda masivă şi streşinile suspendate avea aerul unei case deprimante. Poarta de fier deschisă, pe jumătate ieşită din ţâţâni, era băgată în tufişurile care împrejmuiau grădina. Aleea cu pietriş trebuia curăţată de ierburi. Pe pajişte, iarba fusese smulsă şi netezită, acolo unde cineva făcuse o încercare nereuşită să o tundă, după cât se pare cu o maşină boantă, iar răsadurile cu flori erau o amestecătură de crizanteme uriaşe şi de dalii pipernicite, pe jumătate năpădite de buruieni. Un căluţ de lemn cu rotile la marginea poienii era singurul semn de viaţă.

Când s-au apropiat însă de casă, o fetişcană şi un băieţel au ieşit din tindă şi s-au oprit să-i privească. Erau probabil copiii lui Kerrison şi pe măsură ce Dalgliesh şi Massingham se apropiau, asemănarea devenea tot mai evidentă. Fata depăşise vârsta şcolii, dar cu greu îi dădeai şaisprezece ani, în afara unei priviri precaute şi mature. Părul de culoare închisă îi cădea pe spate, în codiţe prinse cu elastic, lăsându-i descoperită fruntea plină cu coşuri. Purta nişte blugi ponosiţi, de-o vârstă cu ea, peste care avea un pulover roşcat, destul de lăbărţat, ca să se vadă că era al tatălui ei. În jurul gâtului, Dalgliesh a putut zări o cureluşă din piele. Picioarele murdare, fără ciorapi, le avea în nişte sandale de vară.

Băieţelul, care s-a lipit strâns de sora lui, la vederea străinilor, avea circa trei sau patru ani şi era scund, cu faţa rotundă, nasul lat şi o gură delicată, fină. Faţa lui amintea, în miniatură, de cea a tatălui, cu sprâncene drepte şi stufoase deasupra ochilor cu pleoape grele. Purta o pereche de blugi şi un pulover împletit grosolan, pe care ţinea strâns o minge mare. Picioarele voinice erau băgate în nişte cizmuliţe scurte, de culoare roşie. Ţinea mingea cu toată puterea şi se uita la Dalgliesh fără să clipească, judecându-l tulburător.

Dalgliesh îşi dădu seama că nu ştia nimic despre copii. Mai toţi prietenii lui n-aveau copii, iar cei care aveau obişnuiau să-l invite atunci când vlăstarele lor stricătoare de linişte, egoiste, erau la şcoală. Singurul lui băiat murise, împreună cu mama, exact la douăzeci şi patru de ore după naştere. Deşi acum îşi mai putea aminti cu greu chipul nevestei sale, în afara visurilor, imaginea trupuşorului bandajat, parcă de ceară, ca o păpuşă, cu pleoapele umflate, cufundat în pace, îi era aşa de dragă şi de apropiată încât uneori se întreba dacă imaginea, atât de scurtă, dar intensă, era cu adevărat a copilului lui sau o alesese singur ca prototip al copilăriei dispărute. Copilul lui ar fi fost acum mai mare decât acesta, ar fi intrat în anii agitaţi ai adolescenţei. De mult se convinsese pe sine că a fost mai bine aşa.

Acum însă, i s-a părut deodată că era vorba de o zonă a experienţei umane, la care s-a reîntors, după ce fusese cândva respins şi că această respingere într-un fel îl afectase ca om. Durerea aceasta, datorată pierderii, îl surprinse prin intensitatea ei. Se străduí s-o considere drept o senzaţie străină şi nedorită.

Deodată, băiatul îi zâmbi şi îi întinse mingea. Efectul a fost teribil de emoţionant, ca atunci când o pisică rătăcită ţi se apropie cu coada ridicată, gata să se lase mângâiată. Se uitau unii la alţii. Dalgliesh zâmbi şi el. Apoi Massingham se repezi să ia mingea din mâinile durdulii.

— Haide să jucăm fotbal!

Începu să facă driblinguri pe pajişte, cu mingea galbenă şi albastră. Imediat picioarele robuste s-au luat după el. Amândoi au dispărut după casă şi Dalgliesh putea să audă râsul zgomotos şi ascuţit al băiatului. Fata se uită după ei şi deodată fu cuprinsă de grijă. Se întoarse spre Dalgliesh:

— Sper să nu arunce mingea în foc. E aproape stins, dar rămăşiţele mai sunt foarte fierbinţi. Am ars nişte gunoaie.

— Nu-ţi face griji. E un băiat atent. A avut fraţi mai mici.

Ea se uită cu atenţie la el pentru prima dată.

— Sunteţi comandantul Dalgliesh, nu-i aşa? Noi suntem Nell şi William Kerrison. Îmi pare rău, dar tata nu e acasă.

— Ştiu. Am venit să vorbim cu menajera voastră, domnişoara Willard, nu-i aşa? Nu-i aici?

— În locul dumneavoastră, n-aş da atenţie la nimic din ce spune ea. E o mincinoasă şi jumătate. Şi îi fură lui tata băutura. Nu vreţi să ne întrebaţi pe William şi pe mine?

— O să vină o poliţistă şi o să stea de vorbă cu amândoi, când o să fie tata acasă.

— Nu vreau s-o văd. Nu mă deranjează să vorbesc cu tine, dar nu vreau să văd o poliţistă. Nu-mi plac cei de la asistenţa socială.

— O poliţistă nu e o asistentă socială.

— E acelaşi lucru. Nu face ea anchete despre oameni? Am avut aici o asistentă socială după ce mama ne-a părăsit, înainte de a se judeca încredinţarea şi ea se uita la William şi la mine de parcă am fi fost un pericol public pe care cineva îl lăsase pe pragul uşii sale. S-a învârtit în jurul casei, a scotocit în lucruri, s-a prefăcut că admiră, spunând că e doar o vizită socială.

— Poliţistele – ca şi poliţiştii – nu pretind niciodată că fac o „vizită socială”. Nimeni nu ne-ar crede, nu-i aşa?

Au pornit împreună spre casă. Fata spuse:

— O să-l descoperiţi pe cel care l-a omorât pe doctorul Lorrimer?

— Sper. Eu aşa sper.

— Şi apoi ce se va întâmpla cu el, cu ucigaşul vreau să spun?

— Va apare în faţa juraţilor. Apoi, dacă aceştia consideră dovezile drept suficiente, îl vor trimite spre judecată Tribunalului Regal.

— Şi apoi?

— Dacă e găsit vinovat de omor, judecătorul îi va da pedeapsa prevăzută de lege, închisoare pe viaţă. Asta înseamnă că o să stea în închisoare o perioadă lungă, poate zece ani sau mai mult.

— Dar asta-i o prostie. Asta nu va schimba lucrurile. Îl vor aduce înapoi pe doctorul Lorrimer?

— Nu va schimba lucrurile, dar nu e o prostie. Viaţa e un lucru preţios pentru aproape fiecare din noi. Chiar şi oamenii care n-au altceva decât viaţa tot mai doresc să trăiască până în ultima clipă. Nimeni n-are dreptul să i-o ia cuiva.

— Vorbeşti de parcă viaţa ar fi ceva ca mingea lui William. Dacă i-o iei, el ştie că a pierdut-o. Dr. Lorrimer nu ştie că a pierdut ceva.

— A pierdut anii pe care îi putea avea.

— E ca şi cum ai lua mingea pe care William ar fi putut-o avea. Dar asta nu înseamnă nimic. Sunt numai vorbe. Să presupunem că ar fi murit oricum săptămâna viitoare. Ar fi pierdut numai şapte zile. Nu bagi la închisoare pe cineva, pentru zece ani, ca să plătească pentru cele şapte zile pierdute. Puteau să nu fie nici măcar zile fericite.

— Chiar dacă ar fi fost foarte bătrân şi ar mai fi avut doar o zi de trăit, legea spune că el are dreptul s-o trăiască. Să-i iei viaţa înseamnă, oricum, crimă.

Fata spuse gânditoare:

— Cred că a fost altfel când oamenii credeau în Dumnezeu. Atunci cel care omora putea să se ducă în iad. Şapte zile ar fi însemnat atunci altceva. S-ar fi putut căi şi ar fi avut timp să fie iertat.

Dalgliesh spuse:

— Toate aceste probleme sunt mai simple pentru cei care cred în Dumnezeu. Noi, care nu credem sau nu avem dreptul să credem, facem tot ce putem. De aceea există lege, cel mai bun lucru pe care îl putem face. Justiţia omenească nu e perfectă, dar e singura pe care o avem.

— Eşti sigur că nu vrei să-mi pui întrebări? Ei ştiu că tata nu l-a omorât. El nu e un criminal. A fost acasă, cu William şi cu mine când dr. Lorrimer a murit. L-am băgat amândoi pe William în pat, la şapte şi jumătate şi apoi am stat cu el vreo douăzeci de minute, iar tăticu' i-a citit „Ursuleţul Paddington". Apoi m-am dus în pat, pentru că mă durea capul şi nu mă simţeam bine, iar tăticu' mi-a adus o cană cu cacao, pe care a pregătit-o special pentru mine şi mi-a citit poezii din antologia mea de la şcoală, până când el a crezut că am adormit. Dar în realitate nu adormisem. Pur şi simplu încercam. El a plecat cu puţin înainte de ora nouă, când încă nu adormisem. Să-ţi spun cum de ştiu?

— Dacă vrei.

— Fiindcă am auzit bătând clopotul de la biserică. După ce a plecat tata, am rămas pe întuneric gândindu-mă. S-a întors să mă vadă după circa o jumătate de oră, dar eu m-am făcut din nou că dorm. Aşa că să-l lăsăm pe tata în pace, nu crezi?

— Nu ştim exact când a murit dr. Lorrimer, dar cred că-l putem lăsa.

— Doar dacă ţi-aş spune o minciună.

— Oamenii spun deseori minciuni poliţiei. Şi tu?

— Nu. Cred că aş face-o dacă aş crede că în felul acesta l-aş salva pe tăticu'. După cum vezi, nu-mi pasă de doctorul Lorrimer. Mă bucur că a murit. N-a fost un om cumsecade. Cu o zi înainte de moartea lui, am fost la Laborator să-l vedem pe tăticu'. El avea lecţie dimineaţa la cursul de perfecţionare şi ne-am gândit să trecem pe la el înainte de prânz. Inspectorul Blakelock ne-a lăsat să stăm în hol, iar fata aceea drăguţă, care îl ajuta la birou, i-a zâmbit lui William şi i-a oferit un măr din pacheţelul ei. Apoi dr. Lorrimer a coborât pe scară şi ne-a văzut. Ştiu că el a fost, pentru că inspectorul a vorbit cu el şi i-a zis pe nume, iar el a zis: „Ce-i cu copiii ăştia aici? Laboratorul nu e loc de joacă pentru copii". Eu i-am spus: „Nu sunt un copil. Sunt domnişoara Eleanor Kerrison, iar acesta este fratele meu William şi îl aşteptăm pe tata". El s-a uitat la noi de parcă ne ura. Se îngălbenise la faţă şi tremura tot. Ne-a spus: „Hei, voi nu puteţi aştepta aici". După aia, i-a vorbit foarte nepoliticos inspectorului Blakelock. După plecarea doctorului Lorrimer, el ne-a spus că ar fi mai bine să plecăm, dar i-a zis lui William să nu dea atenţie şi i-a dat o bomboană, pe care a scos-o de după urechea lui stângă. Ştiaţi că inspectorul e scamator?

— Nu. N-am ştiut.

— Vreţi să vedeţi casa înainte de a vă duce la domnişoara Willard? Vă place să vizitaţi case?

— Foarte mult, dar poate nu acum.

— Oricum veniţi să vedeţi salonul. Este într-adevăr cea mai frumoasă cameră. Nu-i aşa că e frumoasă?

Salonul nu era câtuşi de puţin frumos. Era o încăpere întunecoasă, cu lambriuri de stejar, cu prea multă mobilă şi arăta de parcă mai nimic nu se schimbase de pe vremea când soţia şi fetele, îmbrăcate în finet – ale parohului – stăteau aici cu pioşenie, îndeletnicindu-se cu cusutul. Geamurile cu cercevele, acoperite cu perdele roşii, pline de praf, împiedicau cu succes să pătrundă lumina zilei, astfel că Dalgliesh a intrat într-o umezeală întunecoasă pe care focul leneş nu putea câtuşi de puţin s-o alunge. O masă imensă de lemn de mahon, pe care se afla un ghiveci cu crizanteme, era lipită de perete, iar căminul, îmbrăcat în marmură, era aproape ascuns de două fotolii, uriaşe şi desfundate şi o sofa ruptă.

Eleanor spuse neaşteptat de serios, parcă salonul îi reamintise de datoria ei de gazdă:

— Încerc să păstrez măcar o cameră în ordine, pentru cazul când am avea o vizită. Florile sunt drăguţe, nu-i aşa? William le-a aranjat. Te rog să stai jos. Să vă aduc nişte cafea?

— Mi-ar face mare plăcere, dar nu cred că am putea aştepta. Venisem s-o văd pe domnişoara Willard.

Massingham şi William au apărut în cadrul uşii, îmbujoraţi de alergătură. William ţinea mingea sub braţul stâng. Eleanor i-a condus printr-o uşă căptuşită cu postav verde şi având cuie mari de alamă, trecând printr-un culoar din piatră, spre partea din spate a casei. William îl lăsase pe Massingham şi alerga după ea, ţinându-se nu prea bine cu mâna de blugii ei. Oprindu-se în faţa unei uşi de lemn negeluit de stejar, ea spuse:

— Aici o găsiţi. Ei nu-i place ca William şi cu mine să intrăm la ea. Oricum, miroase tare, aşa că noi n-o să intrăm.

Şi luându-l pe William de mână, ea îi părăsi.

•

Dalgliesh bătu la uşă. În cameră se auzi un zgomot rapid, parcă mişuna ceva, ca şi cum un animal fusese tulburat în vizuina lui, apoi uşa se deschise uşor şi un ochi bănuitor îi privi prin crăpătura îngustă. Dalgliesh spuse:

— Domnişoara Willard? Suntem comandantul Dalgliesh şi inspectorul Massingham de la poliţia metropolitană. Cercetăm cazul asasinării doctorului Lorrimer. Putem intra?

Ochiul se îmbună. Se auzi un gâfâit scurt, confuz, ca un pufăit şi apoi uşa se deschise larg.

— Imediat, imediat. Ce credeţi dumneavoastră despre mine? Din păcate, mai am ceea ce iubita mea doică obişnuia să numească invaliditate. Dar eu nu vă aşteptam, iar la ora asta de dimineaţă am şi eu o clipă de linişte.

Eleanor avea dreptate, camera mirosea. Mirosul, aşa cum îl diagnosticase curios Massingham, era un amestec de sherry dulce, rufărie veche de corp şi parfum ieftin. Era foarte cald. O flăcăruie albastră învăluia brichetele ovale de cărbune, aşezate în căminul victorian. Fereastra, care dădea spre garaj şi spre bălăriile care formau grădina din spate, fusese doar crăpată uşor, cu toate că ziua nu era rece. Aerul din cameră îi apăsa, greu şi încărcat, ca o pătură murdară. Camera avea un specific feminin, teribil şi pervers. Totul se vedea moale – cele două fotolii acoperite cu creton, şirul de perne de pe speteaza şezlongului victorian, covoraşul imitând blana, din faţa căminului. Poliţa de pe cămin era plină cu fotografii în rame argintii, mai toate cu un preot în sutană şi cu nevastă-sa, pe care Dalgliesh i-a luat drept părinţii domnişoarei Willard, stând unul lângă altul, deosebindu-se numai bisericile, cam posomorâte. Locul de onoare era ocupat de o fotografie de studio a domnişoarei Willard în persoană, tânără, ruşinoasă foc, cu părul buclat. Pe raftul din dreapta uşii se afla o Madonna, sculptată în lemn, cu Fiul în braţe. O lampă ardea la picioarele ei, cu o lumină slabă. Dalgliesh se gândi că era probabil copia unei piese de muzeu. Frumuseţea ei evidenţia şi mai mult urâţenia camerei vrând parcă să spună că acolo erau mai multe fiinţe singuratice, mai multe suferinţe omeneşti, toate însă oblăduite de aceeaşi îndurare.

Domnişoara Willard făcu semn spre şezlong.

— În micul meu bârlog, spuse ea zâmbind, îmi place să stau singură. I-am explicat doctorului Kerrison că nu pot trăi fără să am colţişorul meu. E un lucru rar şi minunat, nu credeţi? Fără aceasta, spiritul omenesc se ofileşte.

Uitându-se la mâinile ei, Dalgliesh se gândi că trebuia să aibă patruzeci şi ceva de ani, deşi faţa o arăta mai bătrână. Părul

închis la culoare, uscat şi spălăcit, bine încreţit, contrasta ciudat cu trupul ei şubred. Doi cârlionţi atârnându-i peste sprâncene sugerau că ea tocmai îşi scosese în grabă bigudiurile când i-a auzit bătând la uşă. Faţa era de-acum machiată. Sub fiecare ochi era o dungă roşie, iar rujul pătrunsese adânc în cutele gurii. Falca mică şi pătrată i se mişca de parcă ar fi fost o marionetă. Nu se îmbrăcase complet încă şi un halat matlasat, din nailon înflorat, pătat cu ceai şi cu ceva ce semăna a ou legat peste o cămaşă de noapte din nailon, de culoare albastru deschis, cu o horbotă murdară în jurul gâtului. Massingham era fascinat de ghemotocul de bumbac de deasupra pantofilor, de la care nu-şi lua ochii, până ce şi-a dat seama că ea îşi pusese ciorapii invers.

Ea le spuse:

— Vreţi să-mi vorbiţi despre alibiul doctorului Kerrison. Mă aşteptam. E pur şi simplu caraghios că un om ca el, atât de drăguţ, incapabil de orice violenţă, să fie nevoit s-o facă. Pot însă să vă fiu de folos. A fost bineînţeles acasă până după nouă şi l-am mai văzut după mai puţin de o oră. Totul e însă o pierdere de timp. Vă bucuraţi de o mare reputaţie, domnule comandant, dar aici e vorba de o crimă pe care ştiinţa nu o poate rezolva. Nu degeaba se spune „mlaştinile negre”. De-a lungul secolelor, diavolul a ieşit din pământurile astea umede şi reci. Ne putem lupta cu diavolul, domnule comandant, dar nu cu armele dumneavoastră.

Massingham spuse:

— Să zicem că le dăm armelor noastre o şansă.

Ea se uită la el şi zâmbi cu compasiune.

— Dar toate uşile au fost încuiate. Toate mecanismele voastre ştiinţifice erau intacte. Nimeni n-a intrat şi nimeni n-a ieşit. Şi cu toate astea, el a fost doborât la pământ. Domnule inspector, aici nu e mână de om.

Dalgliesh spuse:

— A fost aproape sigur un obiect greu şi nu încape îndoială că la capătul lui a fost o mână de om. E de datoria noastră să aflăm cine anume a fost şi eu sper că ne veţi putea ajuta. Aveţi grijă de casa doctorului Kerrison şi a fiicei sale, nu-i aşa?

Domnişoara Willard îi aruncă o privire, în care mila faţă de ignoranţă se împletea cu un reproş blând.

— Nu sunt menajeră, domnule comandant. În niciun caz o menajeră. Putem spune că sunt o invitată a casei. Dr. Kerrison

avea nevoie de cineva care să stea aici, încât copiii să nu rămână singuri, atunci când e chemat la scena crimei. Sunt copii dintr-o căsătorie ratată. O poveste veche şi tristă. Nu sunteţi căsătorit, domnule comandant?

— Nu.

— Ce înţelept. Ea oftă şi în oftatul ei era mult dor, un regret nesfârşit.

Dalgliesh insistă:

— Deci locuiţi complet separat?

— Aceasta este mica mea reşedinţă. Această cameră şi baia de alături. Mica mea chicinetă e după uşa aceasta. N-am să vi-o arăt, deoarece nu arată aşa cum aş vrea să fie.

— Cât de exacte sunt obligaţiile casnice, domnişoară Willard?

— Îşi pregătesc singuri micul dejun. Doctorul ia, de obicei, masa de prânz la spital. Nell şi William au ceva pe tavă dacă ea are grijă să pregătească şi eu am grijă de mine. Apoi eu gătesc ceva seara, destul de simplu, pentru că nu suntem aşa de mari mâncăcioşi. Mâncăm foarte devreme, din cauza lui William. E mai degrabă un ceai cu ceva. Nell şi tatăl ei pregătesc toată mâncarea la sfârşitul săptămânii. Totul merge, într-adevăr, destul de bine.

Destul de bine pentru tine, se gândi Massingham. Băiatul arăta zdravăn şi bine hrănit, dar fata ar fi trebuit să fie la şcoală şi să nu se lupte, aproape singură, cu casa asta izolată şi groaznică. Se întrebă cum se împacă ea cu domnişoara Willard. Parcă citindu-i gândurile, domnişoara Willard spuse:

— William e un băieţel dulce. Nu deranjează pe nimeni. Abia dacă-l văd. În schimb, Nelly e dificilă, foarte dificilă. Aşa sunt, de obicei, fetele la vârsta ei. Are nevoie s-o strunească mamă-sa. Ştiţi că doamna Kerrison şi-a părăsit soţul acum un an, nu-i aşa? A plecat cu unul din colegii ei de la spital. Asta l-a distrus complet. Acum ea caută să obţină de la Înalta Curte schimbarea hotărârii de încredinţare a copiilor şi să i se dea ei copiii, când o să se pronunţe divorţul peste o lună şi eu sunt sigură că e bine dacă au s-o facă. Copiii trebuie să stea cu mama lor. Nu că Nell ar mai fi un copil. De băiat trebuie să aibă grijă, nu de Nell. Dacă mă întrebaţi, nimeni nu-şi face griji în privinţa ei. Din cauza ei, tatăl are de îndurat momente groaznice. Coşmaruri, urlete, astm. El se duce la Londra luna viitoare pentru o conferinţă de trei zile despre patologia legală. Mi-e teamă că ea o să-l facă să

plătească pentru această călătorie de plăcere, când o să se întoarcă. E neurastenică. O să-l pedepsească pentru că el l-ar iubi mai mult pe fratele ei, deşi, bineînţeles, nu e adevărat.

Dalgliesh se întrebă prin ce proces mintal ajunsese ea la o asemenea concluzie psihologică. I se părea profund greşit, îi păru sincer rău de Kerrison.

Deodată, lui Massingham i se făcu rău. Căldura şi mirosul puternic din cameră l-au doborât. O picătură de sudoare rece îi căzu pe carnet. Mormăind o scuză, el se repezi la fereastră şi trase de ea. Pentru o clipă rezistă, apoi cedă. Şuvoaie de aer rece, tonifiant, pătrunseră înăuntru. Lumina slabă din faţa Fecioarei clipi şi apoi se stinse.

Când şi-a luat carnetul de notiţe, Dalgliesh întreba deja despre seara respectivă. Domnişoara Willard spunea că gătise o mâncare cu carne de vită, cartofi şi mazăre pentru cină, urmată de *blamanjele.* A spălat singură vasele şi s-a dus să spună noapte bună familiei, înainte de a se întoarce în camera ei. Erau toţi în salon şi dr. Kerrison şi Nell erau pe punctul de a-l duce pe William în pat. N-a mai văzut şi n-a mai auzit nimic despre familie, decât după ora nouă când s-a dus să vadă dacă uşa din faţă era zăvorâtă. Dr. Kerrison uita uneori să încuie şi nu-şi dădea seama cât de nervoasă se simţea ea dormind singură la parter. Câte lucruri groaznice nu se scriu. Trecuse pe lângă uşa de la birou, care era crăpată şi l-a auzit pe dr. Kerrison vorbind la telefon. S-a întors în camera ei şi a dat drumul la televizor.

Dr. Kerrison a trecut pe la ea cu puţin timp înainte de ora zece ca să-i vorbească despre o mică creştere a salariului, dar au fost întrerupţi de un telefon. S-a întors după circa zece minute sau mai mult şi au stat împreună cam o jumătate de oră. I-a făcut plăcere să aibă o discuţie între patru ochi, fără ca să-şi bage nasul copiii. Apoi el i-a spus noapte bună şi a plecat. Ea a dat din nou drumul la televizor şi s-a uitat până aproape de miezul nopţii, când s-a culcat. Dacă dr. Kerrison ar fi scos maşina, ea ar fi simţit cu siguranţă, ar fi auzit, deoarece camera ei dădea spre garajul construit lângă casă. Pot să vadă asta şi singuri.

A doua zi, s-a sculat târziu şi a luat micul dejun abia după nouă. O trezise soneria telefonului, dar n-a aflat de moartea doctorului Lorrimer decât când s-a întors dr. Kerrison de la Laborator. El s-a întors pentru scurtă vreme, imediat după nouă, ca să-i spună lui Nell ce se întâmplase şi ca să sune la spital şi

să anunţe că orice telefon pentru el să fie îndrumat spre Laborator.

Dalgliesh spuse:

— Cred că dr. Lorrimer obişnuia să vă ducă cu maşina la slujba de ora 11 de la biserica Sf. Maria din Guy's Marsh. Se pare că era un om singuratic şi nu prea fericit. Nimeni nu l-a cunoscut bine. Mă întrebam dacă n-a găsit în dumneavoastră acea camaraderie şi prietenie care se pare că-i lipseau în activitatea lui.

Massingham se uită curios s-o vadă răspunzând la această invitaţie tranşantă la mărturisire. Ea închise ochii ca o pasăre, în vreme ce o spuzeală roşie îi apăru pe gât. Încercând să fie cochetă, ea spuse:

— Vreţi să mă necăjiţi, domnule comandant, nu-i aşa? Comandant, nu-i aşa? Mi se pare ciudat rangul ăsta din marină. Cumnatul meu era la marină, aşa că mă pricep puţin. Mi-aţi vorbit de prietenie. Asta implică încredere. Mi-ar fi plăcut să-l ajut, dar nu era uşor să-l cunoşti. Mai era şi diferenţa de vârstă. Nu sunt chiar aşa de în vârstă. Cred că e vorba de mai puţin de cinci ani. Totuşi e mult faţă de un bărbat tânăr. Nu, mă tem că suntem doi anglicani de modă veche în aceste ţinuturi pline de protestanţi. Nici nu stăm împreună în biserică. Eu întotdeauna am stat pe rândul trei, lângă amvon, iar lui îi place să stea tocmai în spate.

Dalgliesh insistă:

— Trebuie să-i fi plăcut totuşi compania dumneavoastră. Vă lua cu el în fiecare duminică, nu-i aşa?

— Numai pentru faptul că l-a rugat părintele Gregory. Este un autobuz spre Guy's Marsh, dar ar trebui să aştept o jumătate de oră, în timp ce dr. Lorrimer tot mergea la vechea parohie. Părintele Gregory a sugerat că ar fi bine dacă am călători împreună. El n-a intrat niciodată înăuntru. Eu am fost întotdeauna gata şi l-am aşteptat afară. Dacă tatăl lui era bolnav sau el pleca la vreun caz, îmi dădea telefon. Uneori nu mă putea anunţa, dar eu ştiam că dacă n-a trecut până la unsprezece fără douăzeci, n-are să mai vină, aşa că mă duceam la autobuz. În general venea, exceptând primele şase luni din acest an, când a renunţat la misă. M-a sunat însă la începutul lui septembrie, ca să-mi spună că o să oprească ca să mă ia ca de

obicei. Fireşte, nu l-am întrebat niciodată de ce a întrerupt. Fiecare traversează singur nopţile întunecate ale sufletului.

Aşadar, nu s-a mai dus la misă, când a început treaba cu Domenica Schoffield, şi-a reluat mersul la biserică după ruptură. Dalgliesh o întrebă:

— El s-a împărtăşit?

Ea nu s-a mirat de întrebare.

— Doar după ce a început să meargă din nou la misă, în septembrie. Asta m-a cam neliniştit, ca să fiu sinceră. Mă întrebam dacă să-i sugerez, pentru cazul că ar avea vreun necaz, să stea de vorbă cu părintele Gregory. Tema era foarte delicată. Şi într-adevăr nu mă privea.

Şi ea n-ar fi vrut să-l jignească, se gândi Massingham. Călătoria cu maşina trebuie să fi fost foarte potrivită. Dalgliesh o întrebă:

— El a sunat foarte rar. Dumneavoastră l-aţi sunat vreodată?

Ea se întoarse şi-şi făcu de lucru bătând o pernă.

— Vai de mine, nu! Nici măcar nu-i ştiu numărul de telefon.

Massingham spuse:

— E ciudat că mergea la biserica din Guy’s Marsh şi nu la cea din sat.

Domnişoara Willard se uită aspru la el.

— Deloc. Domnul Swaffield este un om foarte valoros, dar e de modă veche. Zona mlaştinilor a fost întotdeauna protestantă. Când răposatul meu tată a fost paroh aici, s-a luptat tot timpul cu consiliul parohial cu privire la delimitare. Cred, de asemenea, că dr. Lorrimer nu voia să se bage în activitatea bisericii şi satului. Nu-i uşor să fii primit ca membru al unei congregaţii. Părintele Gregory nici nu se aştepta la asta. Îşi dădea seama că dr. Lorrimer trebuia să aibă grijă de tatăl lui şi de slujbă, care îl solicita mult. Apropo, m-am mirat mult că poliţia nu l-a sunat pe părintele Gregory. Cineva trebuia să-l fi chemat pe părintele la căpătâiul mortului.

Dalgliesh spuse atent:

— A murit cu câteva ore mai înainte ca trupul să fie descoperit, domnişoară Willard.

— Chiar şi aşa, trebuia chemat preotul.

Ea se ridică în picioare, dând de înţeles că interviul luase sfârşit. Şi Dalgliesh dorea să plece. Îi mulţumi într-un chip oficial şi o rugă pe domnişoara Willard să ia imediat legătură cu el

dacă ar fi fost ceva interesant. El şi Massingham erau la uşă, când, pe neaşteptate, ea strigă:

— Ei, tinere!

Cei doi detectivi s-au întors spre ea. Ea i se adresă lui Massingham ca o bonă de modă veche care ceartă un copil:

— Vrei să închizi fereastra, pe care atât de nepoliticos ai deschis-o şi să reaprinzi candela?

Resemnat, parcă ascultând de ordinele de mult uitate ale bonei, Massingham se supuse. Au fost lăsaţi să găsească singuri ieşirea din casă şi n-au mai văzut pe nimeni. Când erau în maşină şi îşi legau centurile, Massingham a explodat:

— Doamne, Dumnezeule, nu putea Kerrison găsi pe cineva mai potrivit să aibă grijă de copii decât baba-cloanţa asta. E şleampătă, beţivă şi pe jumătate nebună.

— Nu-i uşor pentru Kerrison. Într-un sat îndepărtat, cu o casă mare şi rece şi cu o fată cu care nu te înţelegi uşor. Între această muncă şi ajutorul de şomaj, majoritatea femeilor ar fi optat probabil pentru ajutor. Te-ai uitat la focul din curte?

— Nu era nimic. Se pare că face foc din când în când şi ard mobilă veche şi resturi din grădină, pe care le-au strâns într-un şopron. William mi-a spus că Nell a făcut focul azi-dimineaţă.

— William poate să vorbească? întrebă Dalgliesh.

— Da, poate. Dar nu sunt sigur că-l puteţi înţelege. Aţi crezut-o pe doamna Willard când a vorbit despre alibiul lui Kerrison?

— Sunt gata s-o cred, ca şi pe doamna Bradley sau pe doamna Blakelock, când mi-au confirmat alibiurile pentru Bradley şi Blakelock. Cine poate şti? Ştim că dr. Kerrison l-a sunat pe dr. Collingwood la nouă şi că a fost acolo să primească răspunsul în jur de ora zece. Dacă domnişoara Willard îşi menţine povestea, lui îi rămâne neelucidată ora respectivă şi am sentimentul că e ora crucială. Dar cum a aflat el? Şi dacă a aflat, de ce a presupus că am putea stabili atât de precis ora morţii? Stând cu fata lui până la nouă şi sunând-o apoi pe domnişoara Willard cu puţin înainte de zece, mi se pare o încercare de a dovedi că a fost acasă toată ora aceea.

Massingham spuse:

— Trebuia să fie, ca să primească telefonul de la ora zece. Nu văd cum ar fi putut ajunge la Hoggatt, să-l omoare pe Lorrimer şi să se întoarcă acasă în mai puţin de şaizeci de minute, dacă mergea pe jos. Iar domnişoara Willard pare a fi sigură că el n-a

luat maşina. Mă gândesc că ar fi fost posibil dacă ar fi scurtat drumul pe la noul laborator, dar n-ar fi fost uşor.

Se auzi piuitul radiotelefonului. Dalgliesh preluă mesajul. Era de la turnul de control din Guy's Marsh anunţând că sergentul Reynolds, aflat la Laborator, voia să ia legătura cu el. Se primise raportul de la laboratorul de metabolism.

4.

Au deschis uşa împreună. Doamna Bradley ţinea în braţe un copil adormit. Bradley spuse:

— Poftiţi. În legătură cu voma, nu-i aşa? Vă aşteptam. Au intrat în salon. Le făcu semn spre cele două scaune, iar el se aşeză pe sofa, în faţa lor. Soţia lui se aşeză lângă el, mutând greutatea copilului pe umăr. Dalgliesh întrebă:

— Doriţi un avocat?

— Nu. Oricum, nu acum. Sunt gata să spun tot adevărul, care nu e în defavoarea mea. Cel mult, îmi pot pierde serviciul. În cel mai rău caz. Şi cred că nu trebuie să-mi fac griji.

Massingham îşi deschise caietul cu notiţe. Dalgliesh îi spuse Suzanei Bradley.

— De ce nu puneţi copilul în cărucior, doamnă Bradley?

Ea se uită la Dalgliesh cu ochi aprinşi şi dădu cu tărie din cap, strângând şi mai tare copilul, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca ei să i-l smulgă din braţe. Massingham se bucură că cel puţin copilul dormea. Dar n-ar fi vrut ca mama şi nici copilul să fie acum aici. Se uită la copil, în cămăşuţa roz de noapte, lipit de umărul mamei, cu şuviţe de păr pe gâtul gingaş, cu o aluniţă pe cap, la spate, cu ochii închişi şi cu năsucul caraghios şi cârn. Fragila mamă, cu boţul ei stropit cu lapte, te inhiba mai mult decât o firmă întreagă de avocaţi recalcitranţi, porniţi împotriva poliţiei.

Se puteau spune multe. Altceva era să iei un suspect în maşina poliţiei şi să-l duci la post, ca să facă declaraţii în ambianţa anonimă a camerei de interogatorii. Salonul soţilor Bradley îi dădea o stare de iritare, amestecată cu milă. Aici nu se găsea niciun cămin, iar televizorul stătea la loc de cinste, deasupra radiatorului electric băgat în perete, având pe el popularul desen al valurilor care se izbesc de faleză. Peretele

din faţă fusese tapiţat, ca să se asorteze cu perdelele, dar ceilalţi trei erau goi, tencuiala începând să crape. Sub un scăunel înalt, de copil, era întinsă. o muşama ca să protejeze covorul. Totul părea nou, ca şi cum n-ar fi avut greutăţi, ar fi primit de-a gata această cameră mică şi fără nimic deosebit. Dalgliesh spuse:

— Vom considera că relatarea dumneavoastră anterioară, cu privire la seara de miercuri n-a fost adevărată sau a fost incompletă. Deci, ce s-a întâmplat?

Massingham se întrebă pentru o clipă de ce Dalgliesh nu-l avertizase pe Bradley. Apoi se gândi că acesta ştia că Bradley ar fi putut să ucidă, dacă ar fi fost provocat, dar n-ar fi avut curajul să sară pe fereastră de la etajul trei. Şi dacă n-ar fi sărit, atunci cum a ieşit din Laborator? Ucigaşul lui Lorrimer fie că a folosit cheile, fie că s-a căţărat. Toate cercetările, toate investigaţiile atente şi repetate asupra clădirii au confirmat această ipoteză. Nu exista o altă cale.

Bradley se uita la soţia lui. Ea îi adresă un zâmbet scurt şi îi întinse mâna liberă. El o apucă şi amândoi s-au strâns unul lângă altul. El îşi umezi buzele şi începu să vorbească, parcă cuvintele fuseseră repetate de mult timp.

— Marţi dr. Lorrimer a terminat de scris raportul meu confidenţial anual. Mi-a spus că vrea să-mi vorbească despre el a doua zi, înainte de a-l preda doctorului Howarth şi m-a chemat la el în birou, de îndată ce a sosit la Laborator. Îmi făcuse un raport defavorabil şi conform regulamentului trebuia să explice motivul. Am vrut să mă apăr, dar n-am putut. Şi nici nu există nicio discreţie. Simţeam că tot Laboratorul ştia ce se întâmplă, aşa că am ascultat şi am aşteptat. Mai mult, îmi era frică de el. Nu ştiu exact de ce. Nu pot să explic acest lucru. Avea un asemenea efect asupra mea încât era de-ajuns să vină să lucreze lângă mine, că şi începeam să tremur. Când era plecat la locul unei crime, mă simţeam de minune. Puteam atunci să lucrez perfect. Raportul anual era just. Ştiam că munca mea se ducea de râpă. Dar era numai o parte a motivului. Se pare că el lua inadaptarea mea ca o jignire personală. Nu putea să suporte o lucrare slabă. Era obsedat de greşeli. Şi cum eram îngrozit, făceam tot mai multe.

Se opri o clipă. Nimeni n-a vorbit. Apoi continuă:

— Nu ne-am dus la concertul din sat pentru că nu puteam angaja o doică şi oricum mama lui Sue urma să vină la cină. Am ajuns acasă cu puţin înainte de ora şase. După masă – carne condimentată cu orez şi mazăre – am condus-o la autobuzul de la 7.45. M-am întors direct aici. Dar m-am tot gândit la raportul nefavorabil, la ce o să spună dr. Howarth, ce o să fac dacă el o să recomande transferul meu, cum o să putem să vindem casa. Ar însemna să cumpărăm când preţurile sunt mari şi era aproape imposibil să găsim un cumpărător, dacă n-ar fi să vând în pierdere. Nici nu cunosc un alt laborator care să mă angajeze. După o vreme, m-am gândit să mă întorc la Laborator şi să discut cu el. Aveam câteva idei care să ne permită să comunicăm, astfel încât să vorbesc cu el exact ca şi cum aş fi vorbit cu un alt om şi să-l fac să înţeleagă ceea ce simt. Oricum, simţeam că înnebunesc dacă stau în casă. Trebuia să ies să mă plimb undeva şi am luat-o pe jos spre Hoggatt. Nu i-am spus lui Sue ce urma să fac. Ea a încercat să mă convingă să nu plec. Dar am plecat.

Se uită la Dalgliesh şi spuse:

— Pot să beau puţină apă?

Fără să scoată o vorbă, Massingham s-a sculat şi s-a dus să vadă unde e bucătăria. N-a putut vedea paharele, dar găsi două ceşti spălate. Umplu o ceaşcă cu apă rece şi i-o aduse lui Bradley. Acesta o goli. Îşi trecu mâna peste gura umedă şi continuă:

— Pe drum spre Laborator n-am văzut pe nimeni. În satul ăsta nu iese nimeni din casă după ce se înnoptează şi presupun că majoritatea s-au dus la concert. În holul Laboratorului, se vedea o lumină. Am sunat şi a venit Lorrimer. A rămas surprins când m-a văzut, dar i-am spus că vreau să vorbesc cu el. S-a uitat la ceas şi a spus că-mi poate acorda numai cinci minute. Am urcat după el la laboratorul de biologie.

Se uită direct spre Dalgliesh şi spuse:

— A fost o discuţie ciudată. Am simţit că era nerăbdător şi că voia să scape de mine şi chiar m-am gândit că uneori nu prea asculta ce-i spuneam, nici măcar nu-şi da seama că eram acolo. N-am reuşit mare lucru. Am încercat să-i explic că nu eram neglijent, că-mi plăcea să muncesc, să am succese şi să fiu valoros pentru serviciu. Am încercat să-i explic ce efect avea el asupra mea. Nu ştiu dacă m-a ascultat. Stătea cu ochii ţintuiţi

pe duşumea. Apoi a ridicat capul şi a început să vorbească. În realitate, nu se uita la mine, ci privea prin mine, ca şi cum n-aş fi fost acolo. Mi-a spus nişte lucruri teribile, parcă recitate, neavând nicio legătură cu mine. L-am auzit spunând aceleaşi şi aceleaşi cuvinte. Fără sens. Fără rost. A mai spus ceva despre căsătorie, ca şi cum aş fi fost şi un ratat sexual. Cred că era nebun. Nu pot să explic cum era, dând afară toată ura, mizeria şi disperarea. Am stat copleşit de potopul de cuvinte ce se abătea asupra mea, ca şi cum aş fi fost un gunoi. Apoi m-a privit fix şi mi-am dat seama că mă vede pe mine, Clifford Bradley. Vocea parcă i se schimbase. Mi-a zis: „Eşti un biolog de mâna a treia şi un medic legist de mâna a patra. Asta ai fost când ai venit în secţie şi n-ai să te schimbi niciodată. Am două posibilităţi – să verific fiecare rezultat al tău sau să risc ca serviciul şi Laboratorul să fie discreditate la tribunal. Niciuna nu e acceptabilă. De aceea, îţi sugerez să-ţi găseşti un alt serviciu. Iar acum, am de lucru, aşa că te rog să pleci”. Mi-a întors spatele, iar eu am plecat. Ştiam că-i imposibil. Mai bine n-aş fi venit. Nu-mi spusese niciodată ce gândea despre mine, în niciun caz cu asemenea cuvinte. M-am simţit groaznic, înfiorător şi ştiu că mi-au dat lacrimile. Asta m-a făcut să mă dispreţuiesc şi mai mult. M-am repezit pe scări spre toaleta bărbaţilor şi abia am putut să ajung la primul lavoar până să vomit. Nu-mi amintesc cât timp am stat aplecat deasupra lavoarului, ba plângând, ba vomitând. Cred că în jur de trei sau patru minute. Am dat apoi drumul la apă rece şi mi-am dat pe faţă. Am încercat apoi să mă adun. Eram, însă, şocat şi mă simţeam prost. M-am aşezat pe unul din scaunele de la toaletă şi m-am luat cu mâinile de cap. Nu ştiu cât de mult am stat acolo. Poate zece minute sau poate mai mult. Ştiam că n-o să pot vreodată să-i schimb părerea despre mine, n-am să-l pot face să înţeleagă. Nu era ca ceilalţi oameni. Mi-am dat seama că mă ura. Dar acum am început şi eu să-l urăsc, dar altfel. Trebuia să plec. Ştiam că el o să verifice. Cel puţin puteam să-i spun ce gândeam despre el. Puteam să mă comport ca un om. Aşa că am coborât pe scară, spre laboratorul de biologie.

Făcu din nou o pauză. Copilul se mişcă în braţele mamei şi scânci în somn. Susan Bradley începu automat să se mişte şi să-i cânte încet, fără să-şi ia ochii de la soţ. Bradley spuse mai departe:

— Zăcea între cele două mese de cercetători, cu faţa în jos. N-am mai stat să văd dacă era mort. Ar trebui să mă simt groaznic pentru faptul că l-am lăsat fără să-i dau ajutor. Dar nu simt niciun regret. Atunci însă m-am bucurat că a murit. Nu simţeam altceva decât groază. M-am repezit pe scară în jos şi afară din Laborator, de parcă asasinul venea după mine. Uşa avea Yala pusă şi ştiu că trebuia s-o deblochez, dar nu mai pot să-mi amintesc. Am fugit pe alee. Cred că tocmai atunci trecea un autobuz, dar a plecat înainte ca eu să ajung la poartă. Când am ajuns la şosea, dispăruse. Apoi am văzut o maşină apropiindu-se şi instinctiv m-am dat înapoi în umbra zidurilor. Maşina a încetinit şi a intrat pe aleea Laboratorului. Apoi am mers încet, normal. Singurul lucru de care îmi amintesc a fost că am ajuns acasă.

Susan Bradley vorbi pentru prima dată:

— Clifford mi-a povestit totul. Trebuia s-o facă. Arăta groaznic, încât am ştiut că s-a întâmplat ceva teribil. Am hotărât împreună ce-i mai bine de făcut. Ştiam că el n-are nicio legătură cu ce i s-a întâmplat doctorului Lorrimer. Dar cine l-ar fi crezut pe Cliff? Toţi cei de la secţie ştiau ce crede doctorul Lorrimer despre el. El ar fi fost oricum suspectat, iar dacă aţi aflat că el a fost acolo, la Laborator, aşa cum de altfel s-a întâmplat, cum ar fi putut el spera să vă convingă că nu e vinovat? Aşa că am hotărât să spunem că am fost împreună toată seara. Mama a sunat în jur de ora nouă ca să ne spună că a ajuns cu bine acasă şi i-am spus că e la baie. Ei niciodată nu i-a plăcut cum m-am măritat şi eu n-am vrut să spun că el a plecat. Ea ar fi început să vorbească urât de el, că ne-a lăsat singuri, pe mine şi pe copil. Aşa că am ştiut că ea putea să confirme ce-am spus eu şi asta ne putea oarecum ajuta, deşi ea nu vorbise cu el. Apoi Cliff şi-a adus aminte de vomă.

Soţul a continuat, chiar nerăbdător, parcă dorind să-i facă să înţeleagă şi să-l creadă:

— Ştiam că mi-am dat cu apă rece pe faţă, dar nu mai eram sigur dacă curăţasem lavoarul. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât eram mai sigur că era pătat cu vomă. Şi mi-am dat seama cât de multe puteaţi să aflaţi. Ştiu că am tăinuit, dar n-am ce face. Ştiam că acizii stomacali vor distruge anticorpii şi că laboratorul nu va putea stabili grupa mea sanguină. Era vorba însă de carnea condimentată, de coloranţi şi de mazăre. Puteau

spune multe despre ultima masă încât să mă poată identifica. Şi nu puteam să mint în privinţa mesei de seară, deoarece mama Suzanei mâncase cu noi. De aceea am avut ideea să încercăm s-o oprim pe doamna Bidwell să se ducă devreme la Laborator. Întotdeauna am mers la serviciu înainte de nouă, aşa că aş fi fost primul în mod firesc. Dacă mă duceam drept la toaletă, cum făceam în mod normal, şi aş fi curăţat lavoarul, ar fi dispărut singura dovadă că am fost la Laborator în seara anterioară. N-ar mai fi ştiut nimeni.

Susan Bradley zise:

— A fost ideea mea s-o sun pe doamna Bidwell şi eu am vorbit cu soţul ei. Ştiam că ea n-o să răspundă la telefon. Ea niciodată nu răspunde. Cliff n-a ştiut însă că bătrânul Lorrimer nu fusese internat în spital cu o zi înainte. El ieşise din Laborator când a sunat bătrânul Lorrimer. Aşa că planul s-a năruit. Domnul Lorrimer i-a telefonat inspectorului Blakelock şi toţi au sosit la Laborator aproape la fel de devreme ca şi Cliff. Aşa că n-am mai avut altceva de făcut decât să aşteptăm.

Dalgliesh îşi putu imagina ce groaznic a fost timpul în care au aşteptat. Nu-i de mirare că Bradley n-a putut să se mai ducă la Laborator. Întrebă:

— Când ai sunat, la soneria Laboratorului, cât timp a trecut până a venit dr. Lorrimer?

— Aproape imediat. Nu putea să fi venit de sus de la secţia de biologie. Trebuie să fi fost undeva la parter.

— N-a spus că ar aştepta un vizitator?

Ispita era clară, dar Bradley spuse:

— Nu. Mi-a spus că are treabă, dar eu am crezut că se referă la analiza la care lucra.

— Şi când aţi găsit cadavrul, n-aţi văzut şi n-aţi auzit nimic legat de asasin?

— Nu. Bineînţeles că n-am aşteptat să mă uit. Sunt însă sigur că era acolo şi foarte aproape. Nu ştiu de ce.

— Aţi observat poziţia ciocanului, faptul că fusese ruptă o foaie din carnetul lui Lorrimer?

— Nu, nimic. Tot ce-mi amintesc este Lorrimer, cadavrul şi şuviţa de sânge.

— Când ai fost la toaletă, ai auzit soneria de la uşă?

— Nu, dar nici nu cred că aş fi putut de acolo. Oricum n-aş fi auzit, cum mă simţeam de rău.

— Când dr. Lorrimer a deschis uşa, v-a şocat ceva, în afară de faptul că a venit aşa de repede?

— Nimic, în afara faptului că ducea cu el caietul de notiţe.

— Sunteţi sigur?

— Da, sunt sigur. Îl ţinea închis.

Deci sosirea lui Bradley a întrerupt ceva ce făcea Lorrimer. Iar el era la parter, unde e biroul directorului, secţia de rapoarte, depozitul.

Dalgliesh spuse:

— Maşina care a intrat pe alee, când aţi plecat, ce fel de maşină era?

— N-am putut să văd. Tot ce-mi amintesc sunt farurile din faţă. Noi n-avem maşină şi nu mă pricep să recunosc diferitele modele decât dacă mă uit mai mult la ele.

— Vă amintiţi cum era condusă? A intrat şoferul sigur pe alee, ca şi cum ar fi ştiut unde merge? Sau a ezitat, ca şi cum ar fi căutat un loc de parcare, după care a zărit aleea?

— A încetinit puţin şi a intrat direct. Cred că era cineva care cunoştea locul. Eu n-am aşteptat să mă uit dacă s-a dus până la Laborator. A doua zi, bineînţeles, mi-am dat seama că nu putea fi cineva de la postul din Guy’s Marsh sau altcineva cu cheie şi că trupul n-a fost descoperit, mai devreme.

Se uită la Dalgliesh cu ochi neliniştiţi.

— Ce se va întâmpla acum cu mine? Nu pot să dau ochi cu cei de la Laborator.

— Inspectorul Massingham o să te ducă la postul din Guy’s Marsh, unde o să dai o declaraţie şi o s-o semnezi. Eu am să-i explic doctorului Howarth ce s-a întâmplat. Dacă te duci înapoi la Laborator şi când trebuie să fii la el şi la serviciul personal o să ţi se spună. Îmi închipui că s-ar putea să ţi se dea un concediu special până se rezolvă cazul.

Dacă se va rezolva. Dacă Bradley a spus adevărul, atunci se poate şti că Lorrimer a murit între 8.45, când tatăl lui i-a telefonat şi cu puţin înainte de 9.11, când autobuzul spre Guy’s Marsh tocmai plecase din staţia de la Chevisham. Indiciul legat de vomă a dus la fixarea orei decesului, a rezolvat misterul telefonului primit de doamna Bidwell. Dar nu le dezvăluise ucigaşul. Iar dacă Bradley era nevinovat, ce viaţă o să mai aibă el, în serviciul de medicină legală sau în afara acestuia, dacă nu se rezolvă cazul? Se uită la Massingham şi Bradley care se

îndepărtau, apoi o porni pe jos, cale de o jumătate de milă înapoi spre Hoggatt, nefăcându-i plăcere perspectiva unei discuţii cu Howarth. Uitându-se înapoi, văzu că Susan Bradley încă se mai afla în uşă, privind după el, cu copilul în braţe.

5.

Howarth spuse:

— N-o să dau drumul la banalităţile obişnuite punându-mi cenuşă în cap. Eu nu cred în acceptarea prefăcută a unor răspunderi care nu-ţi aparţin. În acelaşi timp, trebuia să ştiu dacă Bradley era pe punctul de a claca. Bănuiesc că bătrânului dr. MacIntyre nu i s-ar fi întâmplat. Şi acum cred că e mai bine să telefonez la serviciul de personal. Cred că ei o să zică să stea pentru moment acasă. Din punctul de vedere al activităţii, e foarte neplăcut. Avem nevoie de orice persoană de la secţia de biologie. Claire Easterbrook duce înainte munca lui Lorrimer, pe cât poate, şi sunt totuşi nişte limite la ce poate face ea. Deocamdată se ocupă de analizele legate de cariera de piatră. Ea este unul din cei care trebuie să furnizeze proba. Ea poate vorbi numai de propriile ei rezultate.

Dalgliesh l-a întrebat ce urma să se întâmple cu Clifford Bradley.

— Sunt reglementări pentru astfel de cazuri. Întotdeauna se găsesc. Va fi tratat cu obişnuitul compromis între oportunitate şi umanism, în afară de cazul că aţi propune să fie arestat pentru crimă şi atunci, din punct de vedere administrativ, problema se va rezolva de la sine. Apropo, au sunat de la Relaţii Publice. Probabil că n-aţi avut timp să vedeţi presa de azi. Unele ziare s-au agitat în privinţa securităţii laboratoarelor. „Sângele nostru se află în siguranţă?” Iar unul de la „Sundays” a scris un articol despre ştiinţa în slujba crimei. O să trimită pe cineva la mine la ora trei. Cei de la Relaţii Publice ar dori să discute cu dumneavoastră. Ei speră să organizeze o altă conferinţă de presă în după-amiaza de azi.

După plecarea lui Howarth, Dalgliesh se duse la sergentul Underhill şi începu să se ocupe de patru teancuri de dosare, aduse de Brenda Pridmore. De necrezut cât de multe din cele

şase mii de cazuri şi aproape douăzeci şi cinci de mii de materiale care treceau pe la Laborator aveau cifrele 18, 40 sau 1840 în numărul lor de înregistrare. Cazurile proveneau de la serviciile de biologie, toxicologie, criminalistică, examinarea documentelor, analiza alcoolului în sânge, examinarea vehiculelor. Aproape toţi oamenii de ştiinţă din Laborator, de la categoria de cercetător principal în sus, au fost atraşi în această muncă. Totul părea a fi în perfectă ordine. Încă mai era convins că misteriosul mesaj telefonic primit de Lorrimer era cheia misterului morţii acestuia. Se părea însă că cifrele, dacă bătrânul Lorrimer şi le amintea corect, n-aveau nicio legătură cu numărul de înregistrare.

Până la ora trei se hotărî să lase lucrul deoparte şi să vadă dacă exerciţiul fizic îi va stimula creierii. Era şi timpul, se gândea, să facă o plimbare şi să arunce o privire la capela Wren. Se îndreptă spre pardesiu, când a sunat telefonul. Era Massingham şi suna de la postul din Guy’s Marsh. Maşina care a parcat miercuri seara la Hoggatt a fost identificată. Este o Cortina gri, care aparţine doamnei Maureen Doyle. Doamna Doyle stă în prezent la părinţi, la Ilford, în Essex, şi a confirmat că maşina este a ei şi că în seara crimei a fost condusă de soţul ei, inspectorul Doyle.

6.

Camera de anchete de la postul de poliţie din Guy’s Marsh este mică, neaerisită şi aglomerată. Comandantul Mercer, mătăhălos, ocupa mai mult spaţiu decât i se cuvenea şi, după cum i se părea lui Massingham, respira mai mult aer decât îi revenea. Din cei cinci oameni prezenţi, printre care şi stenograful, Doyle părea că se simte cel mai bine şi cel mai puţin afectat. Dalgliesh îl chestiona. Mercer stătea lângă geamul cu cercevele.

— Aţi fost la Hoggatt în seara de miercuri. Sunt urme proaspete de cauciucuri sub copaci, la dreapta intrării, de la maşina dumneavoastră. Dacă vreţi să nu ne pierdem timpul, puteţi să vă uitaţi la mulaje.

— Sunt într-adevăr de la cauciucurile maşinii mele. Am parcat acolo, în seara de luni.

— De ce?

Întrebarea era calmă, rezonabilă, parcă pornea dintr-o sinceră dorinţă omenească de a şti.

— Am fost cu cineva. Făcu o pauză şi adăugă: domnule.

— Sper, spre binele dumneavoastră că aţi fost cu cineva. Un alibi chiar jenant e mai bun decât nimic. V-aţi certat cu Lorrimer? Sunteţi unul din puţinii oameni pe care el i-ar fi primit în Laborator. Şi aţi parcat sub copaci. Dacă nu l-aţi omorât, de ce căutaţi să ne convingeţi de contrariu?

— Dumneavoastră nu credeţi că l-am omorât eu. Probabil că bănuiţi sau ştiţi cine a făcut-o. Nu mă puteţi speria, pentru că eu ştiu că nu aveţi nicio dovadă. Nici nu poate fi. Am venit cu Cortina, pentru că s-a stricat ambreiajul de la Renault şi nu pentru că n-am vrut să fiu recunoscut. Am fost cu sergentul Beale până la ora opt. Am fost să anchetăm un om, pe nume Barry Taylor, la Muddington, şi apoi ne-am dus să vedem una sau două persoane care au fost la dans marţea trecută. După opt, am condus singur, iar unde am fost asta-i treaba mea.

— Nu şi în cazul unui omor. Nu le spuneţi şi dumneavoastră celor suspecţi care vin cu lozinca asta privind sfânta lor viaţă particulară? Puteţi găsi altă soluţie.

— N-am fost la Laborator miercuri seara. Urmele de la cauciucuri sunt de când am parcat acolo luni.

— Cauciucul Dunlop de la roata din stânga spate este nou. A fost pus luni după-amiază la garajul Gorringe, iar soţia dumneavoastră n-a luat maşina decât miercuri dimineaţa, înainte de zece. Dacă n-aţi fost la Hoggatt să-l vedeţi pe Lorrimer, atunci ce-aţi făcut acolo? Iar dacă aveaţi o treabă legală, de ce aţi parcat tocmai la intrare, sub copaci?

— Dacă aş fi venit să-l omor pe Lorrimer, aş fi parcat într-unul din garajele din spate. Ar fi fost mai sigur decât să las Cortina pe alee. Şi n-aş fi venit la Hoggatt după nouă. Ştiam că Lorrimer lucrează până târziu la cazul de la carieră, dar nu aşa de târziu. Laboratorul era în întuneric. Adevărul e, dacă vreţi să ştiţi, că luasem o doamnă, la răscruce, imediat după Manea. Nu mă grăbeam să ajung acasă şi doream să opresc într-un loc liniştit. Mi s-a părut bun Laboratorul. Am stat acolo de pe la 9.15 până la 9.50. Nimeni n-a plecat în acest răstimp.

Şi-a luat mai mult timp decât ar fi fost necesar pentru o scurtă escapadă nocturnă, se gândi Massingham. Dalgliesh întrebă:

— N-aţi aflat cine era. Nu v-aţi spus numele?

— Eu i-am spus că sunt Ronny McDowell. Mi s-a părut un nume ca oricare. Ea a spus că e Dora Meakin. Nu cred să fi minţit amândoi.

— Asta-i totul? Unde locuieşte, unde lucrează...

— A spus că lucrează la fabrica de zahăr şi că locuieşte în apropiere de vechea sală a maşinilor, la Hunter's Fen. E la circa trei mile de Manea. Spunea că e văduvă. Ca un tânăr gentleman am lăsat-o la capătul drumului spre Hunter's Fen. Chiar de nu mi-ar fi zis nimic, e de-ajuns ca s-o găsesc.

Mercer spuse aspru:

— Spre binele dumitale, sper să fie aşa. Ştii ce înseamnă asta?

Doyle râse. Vocea îi era surprinzător de liniştită.

— Sigur că ştiu. Nu vă faceţi, însă, griji. O să-mi dau demisia şi chiar acum.

Dalgliesh întrebă:

— Sunteţi sigur în privinţa luminii? Laboratorul era în întuneric?

— N-aş fi oprit acolo dacă n-ar fi fost. Nu se vedea nicio lumină. Deşi pentru o clipă m-am îngrijorat, aş putea să jur că nimeni n-a trecut cât am stat noi acolo.

— Sau să fi ieşit pe uşa din faţă?

— Asta ar fi fost posibil. Aleea nu are mai mult de patruzeci de iarzi, cred eu. Cred că aş fi observat, numai dacă nu s-ar fi strecurat foarte repede. Mă îndoiesc că cineva ar fi riscat văzând lumina de la faruri şi maşina.

Dalgliesh se uită la Mercer şi spuse:

— Trebuie să ne întoarcem la Chevisam. Pe drum, o să trecem pe la Hunter's Fen.

7.

Aplecată peste şezlongul victorian, Angela Foley îşi masa prietena pe ceafă. Părul aspru îi gâdila mâinile, dar ea masa muşchii relaxaţi, simţind fiecare vertebră sub pielea caldă şi

întinsă. Stella stătea cu capul aplecat pe mâinile ei. Nu se auzea o vorbă. Afară sufla un vânt în rafale, dinspre mlaştini, răvăşind frunzele din curte şi fumul alb, care ieşea pe coş. Înăuntru însă era linişte. Se auzea doar trosnetul lemnelor în foc, tic-tacul pendulei bunicului şi respiraţia lor. Casa se umpluse de mirosul înţepător, de răşină, de la lemnele de măr care ardeau şi peste care se suprapunea mirosul apetisant de la bucătărie, unde era reîncălzită mâncarea de carne de vacă de la masa de ieri.

După câteva minute, Angela Foley spuse:

— E mai bine? Vrei o compresă rece pe frunte?

— Nu-i nevoie. Aproape a dispărut. Ce ciudat că mă apucă durerea de cap doar în zilele în care cartea îmi iese deosebit de bine.

— Peste două minute o să văd de masă.

Angela îşi mişcă degetele şi îşi reluă lucrul. Deodată, înăbuşită de pulover, se auzi vocea Stellei:

— Ce-ai zice de un copil dat în grija autorităţilor locale?

— Nu sunt sigură. N-am fost la nicio casă sau la ceva de genul ăsta. M-am gândit însă mereu.

— Cum aşa? Nu mi-ai spus niciodată.

— A fost bine. Nu, nu-i adevărat. A fost ca la un cămin de mâna a doua, unde ei nu te vor, iar tu ştii că n-ai să le poţi achita chiria. Până ce te-am cunoscut şi m-am mutat aici, am avut tot timpul senzaţia asta, parcă nu-mi găseam locul. Îmi închipui că părinţii mei adoptivi erau cumsecade. Trebuie să fi fost. Dar eu nu eram drăguţă şi nici recunoscătoare. Nu e prea plăcut să ai grijă de copiii altora şi îmi închipui că ei se aşteaptă la recunoştinţă. Dacă mă uit în urmă, nu pot să-mi dau seama dacă le-am adus multe bucurii. Odată, am auzit o vecină spunând celei de-a treia mame adoptive că eu arătam ca un făt, cu fruntea bombată şi trăsături slabe. Îi invidiam pe ceilalţi copii pentru că aveau mame, iar eu nu. Niciodată n-am putut să mă dezvăţ de asta. Nu-mi face cinste, dar o invidiez chiar şi pe Brenda Pridmore, noua fată de la registratură, pentru că e un copil iubit şi are propria ei casă.

— Aşa ai şi tu acum. Înţeleg însă ce vrei să spui. Până la cinci ani ai învăţat că oamenii sunt fie buni, fiecare întinzându-ţi mâna cu dragoste, fie răi, respingându-te. Nimeni nu uită niciodată o asemenea lecţie.

— Datorită ţie, am uitat-o. Stella, nu crezi că ar trebui să căutăm o altă casă, poate mai aproape de Cambridge? Cu condiţia să găsesc acolo un post de secretară.

— N-o să avem nevoie de altă casă. I-am telefonat editorului meu azi după-amiază şi cred că totul o să fie bine.

— „Hearne and Gollingwood”? Dar cum o să fie bine?

— O să fie totul bine.

Deodată, Stella s-a oprit şi s-a ridicat. S-a dus în hol şi s-a întors înapoi, cu pardesiul pe umeri şi cu cizmele în mână. Se aşează pe scaunul de lângă cămin şi începu să se încalţe. Angela Foley se uita la ea fără să vorbească. Apoi Stella scoase din buzunarul de la jachetă un plic maron şi îl aruncă. Căzu peste şezlong.

— Vreau să vezi asta.

Mirată, Angela scoase o foaie de hârtie împăturită.

— Unde ai găsit-o?

— Am luat-o de pe masa lui Edwin, când am răscolit după testament. M-am gândit atunci că-mi va prinde bine. Acum îmi dau seama că nu.

— Stella, trebuia s-o laşi acolo, ca s-o găsească poliţia. E cheia problemei. Ei trebuie să ştie. Probabil e ceea ce făcea Edwin în seara aceea, când verifica. E important. Nu putem s-o ţinem pentru noi.

— Mai bine du-te înapoi la „Postmill” şi fă-te că ai găsit-o, altfel o să fie cam greu de explicat de unde o avem.

— Poliţia n-o să creadă. Ei nu ştiu de ea. Mă întreb când a sosit la Laborator. Ce ciudat că a luat-o cu el acasă şi nu a pus-o sub cheie.

— De ce s-o facă? La birou avea un singur sertar încuiat. Şi nu cred că cineva, nici măcar tatăl lui nu intra acolo.

— Stella, asta ar putea explica de ce a fost omorât! Ar putea fi motivul crimei.

— Eu nu cred asta. O răutate, o anonimă, care nu dovedeşte nimic. Moartea lui Edwin a fost şi mai simplă şi mai complicată decât asta. Ca orice crimă. S-ar putea ca poliţia să găsească aici motivul şi asta s-ar putea să ne convină. Încep să cred că ar fi trebuit s-o las unde era.

Îşi puse ghetele şi era gata de plecare. Angela Foley spuse:

— Tu ştii cine l-a ucis, nu-i aşa?

— Te miră că nu m-am grăbit să fac mărturisiri chipeşului comandant?

Angela spuse în şoaptă:

— Ce ai de gând să faci?

— Nimic. N-am dovezi. Poliţia o să-şi facă datoria. D-aia e plătită. Aş fi avut mai mult simţ civic, dacă ar fi existat pedeapsa cu moartea. Nu mi-e frică de stafiile celor spânzuraţi. Pot să stea la cele patru colţuri ale patului şi să urle toată noaptea dacă vor. N-aş putea, însă, să mai trăiesc, nici să muncesc, ceea ce pentru mine e totuna, ştiind că am băgat pe cineva la închisoare şi încă pe viaţă.

— Nu chiar pe viaţă. În jur de zece ani.

— Nici pentru zece zile. Mă duc şi n-am să lipsesc mult.

— Stella e însă aproape şapte! Trebuie să luăm masa.

— Mâncarea nu se strică.

Angela Foley s-a uitat în linişte cum prietena ei se îndrepta spre uşă. Apoi spuse:

— Stella, cum ai aflat că Edwin îşi demonstra proba cu o seară înainte de a merge la tribunal?

— Dacă tu nu mi-ai spus – şi zici că nu mi-ai spus – atunci trebuie să fi născocit eu, doar nu mi-a spus nimeni. Pune-o mai degrabă pe seama imaginaţiei creatoare.

Mâna o avea pe uşă. Angela a strigat:

— Stella, nu pleca în seara asta. Stai cu mine. Mi-e frică.

— Pentru tine sau pentru mine?

— Pentru amândouă. Te rog, nu pleca. Nu în seara asta. Stella se întoarse. Zâmbi şi îşi desfăcu braţele într-un semn de resemnare sau de rămas-bun. Când uşa se deschise, pătrunse o rafală de vânt, de aer rece. Apoi în casă intră ecoul uşii închise şi Stella dispăru.

8.

— Doamne, ce loc sinistru!

Massingham trânti portiera şi nu-i venea să-şi creadă ochilor. Drumul pe care apucaseră în lumina slabă, se termina cu un pod îngust de oţel, peste un canal, care se întindea întunecat şi leneş ca păcura, printre digurile înalte. Pe malul celălalt, erau

ruinele unei mori cu cărămizile prăbuşite una peste alta, lângă soc. Roata cea mare se vedea pe jumătate, prin zidul ruinat. În apropiere, două case sub nivelul apei. În spatele lor, pământuri arate şi negre întinzându-se până la cerul roşu şi purpuriu al serii. Rămăşiţa unui copac fosilizat, scos de plug din adâncul turbei, fusese lăsat pe marginea drumului, ca să se usuce. Părea o creatură preistorică, mutilată, ridicându-şi cioatele spre cerul neînţelegător. Deşi ultimele două zile nu plouase, iar soarele se arătase puţin, pământul părea saturat de săptămânile de ploaie, grădinile musteau, trunchiurile câtorva copaci piperniciţi erau îmbibate cu apă. Părea un loc unde soarele niciodată nu strălucea. Când paşii lor răsunară pe podul de fier, o raţă solitară îşi luă zborul ţipând, dar altfel liniştea era totală.

Doar la una din case ardea o lumină în spatele perdelelor şi ei porniră printre răsaduri ofilite de ochiul-boului spre uşa din faţă. Vopseaua se cojea, iar ciocănelul era atât de înţepenit, încât Dalgliesh cu greu putu să-l mişte. După pocnetele înăbuşite se aşternu iar liniştea. Apoi uşa se deschise.

Apăru o femeie murdară, cu faţa mică, având circa patruzeci de ani, cu ochi palizi, agitaţi, cu părul neglijent prins la spate în două cozi. Purta o rochie gri, şifonată şi peste ea o jachetă grosolană, albastru închis. De îndată ce o văzu, Massingham se dădu instinctiv înapoi, scuzându-se, dar Dalgliesh spuse:

— Doamna Meakin? Suntem ofiţeri de poliţie. Putem intra?

Ea nici nu s-a deranjat să se uite la legitimaţie. Nici nu părea surprinsă. Fără să spună nimic, se lipi de peretele culoarului şi ei trecură înaintea ei în cameră. Era mică, mobilată foarte simplu, teribil de curată şi pusă la punct. Aerul era umed şi rece. Se găsea un radiator electric acolo şi ardea numai un fir, iar de la becul din tavan venea o lumină chioară. În mijlocul camerei, o masă de lemn şi patru scaune. Se vedea că se pregătea să ia masa. Pe tavă era o farfurie cu trei crochete de peşte, un morman de pireu şi mazăre. Alături, un pachet nedesfăcut cu un tort de mere.

Dalgliesh spuse:

— Îmi pare rău că vă deranjez de la masă. Nu vreţi să le duceţi la bucătărie, să stea la cald?

Ea dădu din cap şi le făcu semn să stea jos. Se aşezară în jurul mesei ca trei jucători de cărţi, cu tava de mâncare între ei. Mazărea lăsa un lichid verde, care pătrundea în crochetele de

peşte. Nu puteai crede că o mâncare aşa de puţină putea să producă un miros atât de puternic. După câteva secunde, parcă dându-şi seama, ea împinse tava la o parte. Dalgliesh scoase fotografia lui Doyle şi i-o întinse. Îi spuse:

— Cred că ieri seară aţi petrecut câteva clipe cu acest om.

— Domnul McDowell. Are vreun necaz? Sunteţi detectivi particulari? A fost drăguţ, un adevărat gentleman. N-aş vrea să-i fac vreun necaz.

Vocea îi era înceată şi cam ştearsă; voce de ţărancă, se gândi Dalgliesh. Îi spuse:

— Nu, nu suntem detectivi particulari. Are nişte necazuri, dar nu din cauza dumitale. Suntem ofiţeri de poliţie. Îl puteţi ajuta spunând adevărul. Ne interesează când l-aţi întâlnit prima dată şi cât timp aţi fost împreună.

Ea se uită cruciş la el:

— Vreţi să spuneţi, un gen de alibi?

— Chiar aşa. Un alibi.

— M-a luat cu maşina de unde mă opresc de obicei, la răscruce, la circa o jumătate de milă de Manea. Trebuie să fi fost în jur de şapte. Apoi am mers la un bar. De obicei, mi se oferă o băutură. Asta îmi place mie, să stau cu cineva la un bar, să mă uit la oameni, să aud voci şi gălăgie. De obicei, iau un sherry, eventual un porto. Dacă sunt invitată, mai beau unul, dar niciodată nu mai mult de două. Deseori se grăbesc şi apuc doar unul.

Dalgliesh întrebă calm:

— Unde v-a dus?

— Nu ştiu unde, dar era cam la treizeci de minute de mers cu maşina. L-am putut vedea gândindu-se unde să mergem înainte de a porni. De aceea, cred că locuieşte pe aici. Bărbaţii evită zona în care sunt cunoscuţi. Am observat asta, ca şi privirea rapidă în jur. Şi cele două ghivece cu trandafiri artificiali. Se numea „Carul mare”. Am văzut asta pe firma luminoasă de afară. Am intrat, fireşte în salon. Destul de frumos. Au foc de turbă şi o masă înaltă cu diferite mâncăruri colorate şi două ghivece cu trandafiri în spatele barului şi o pisică neagră în faţa căminului. Pe barman îl cheamă Joe. Avea părul roşcat.

— Cât timp aţi stat acolo?

— Nu prea mult. Eu am luat două Porto şi el două whisky dublu. Apoi a spus că trebuie să plecăm.

— Unde v-a dus după aceea, doamnă Meakin?

— Cred că la Chevisham. Am zărit indicatorul la răscruce, înainte de a ajunge acolo. Am intrat pe aleea unei case mari şi el a parcat sub nişte copaci. L-am întrebat cine locuieşte acolo şi mi-a spus că nimeni, că e o clădire a guvernului. Apoi a stins farurile.

Dalgliesh spuse încet:

— Şi apoi aţi făcut dragoste în maşină. Aţi trecut pe perna din spate, doamnă Meakin?

Ea n-a fost surprinsă, nici îngrijorată de întrebare.

— Nu, am stat în faţă.

— Doamnă Meakin, e un lucru important. Vă puteţi aminti cât aţi stat acolo?

— Da, am putut vedea ceasul de la maşină. Era aproape nouă şi un sfert când am ajuns şi am stat până aproape de zece. Ştiu asta pentru că eram puţin îngrijorată dacă o să mă lase la capătul drumului. E tot ce aşteptam. N-aş fi vrut să vină până la uşă. Dar e groaznic să fiu lăsată la câteva mile de casă. Uneori nu e uşor să te întorci pe jos acasă.

Vorbeşte, se gândea Massingham, de parcă s-ar plânge de transportul cu autobuzul. Dalgliesh spuse:

— A ieşit cineva din clădire, în timp ce eraţi în maşină? Aţi fi observat?

— Cred că da. Aş fi văzut dacă treceau prin zona porţii. E şi lumină de la stradă şi s-ar vedea.

Massingham întrebă pe şleau:

— Dar aţi fi văzut? Nu eraţi cam ocupată?

Deodată, ea pufni într-un râs răguşit, care i-a surprins pe amândoi.

— Credeţi că-mi face plăcere? Că mă distrez? Apoi vocea deveni neutră, puţin linguşitoare. Spuse hotărâtă:

— Aş fi observat.

Dalgliesh întrebă:

— Despre ce aţi discutat, doamnă Meakin? Întrebarea o învioră. Se întoarse spre el, aproape nerăbdătoare.

— Are necazurile lui. Cine nu le are? Uneori te ajută să stai de vorbă cu un străin, cu cineva, pe care ştii că n-ai să-l mai vezi. Niciodată nu mi se cere să-i mai văd. Nici el. A fost însă drăguţ şi nu s-a grăbit să plece repede. Uneori, aproape că mă împing afară din maşină. Nu e elegant, e dureros. Lui i-a făcut plăcere

să stăm de vorbă. Despre nevastă-sa. Nu vrea să stea la ţară. E din Londra şi îl bate la cap să se întoarcă acolo. Ea vrea ca el să renunţe la slujbă şi să lucreze pentru tatăl ei. Stă acum cu părinţii ei, iar el nu ştie dacă o să se mai întoarcă.

— Nu v-a spus că e ofiţer de poliţie?

— O, nu! Mi-a spus că face comerţ cu antichităţi. Se pare că e priceput. Eu nu prea dau atenţie când mi se povesteşte despre slujbă. De multe ori se prefac.

Dalgliesh spuse blând:

— Doamna Meakin, ceea ce faceţi dumneavoastră e teribil de riscant. Ştiţi asta, nu-i aşa? Într-o zi o să oprească un bărbat care o să vrea mai mult de o oră sau aşa ceva din timpul dumneavoastră. Unul periculos.

— Ştiu. Uneori, când maşina încetineşte şi eu stau şi aştept la marginea şoselei, întrebându-mă cum o să fie, îmi aud inima bubuind. Ştiu atunci că îmi este frică. Dar cel puţin simt ceva. E mai bine să-ţi fie frică decât să fii singură.

Massingham spuse:

— E mai bine să fii singură decât moartă.

Ea se uită la el.

— Aşa credeţi, domnule? Înseamnă că habar n-aveţi!

După cinci minute au plecat, după ce i-au explicat doamnei Meakin că o să vină un ofiţer de poliţie a doua zi ca s-o ia să facă o declaraţie oficială la postul de poliţie din Guy’s Marsh. Ea părea pe deplin fericită. A întrebat dacă o să afle cineva la fabrică. Dalgliesh a liniştit-o.

În timp ce treceau podul, Massingham se uită înapoi spre casă. Ea mai stătea în uşă, cu silueta ei subţire în lumină. El spuse necăjit:

— Doamne, totul e atât de lipsit de speranţă. De ce n-o pleca de aici, să se ducă la oraş, la Ely sau la Cambridge, să-şi trăiască viaţa?

— Parcă ai fi unul din specialiştii care dau întotdeauna acelaşi sfat împotriva singurătăţii: „Ieşiţi afară şi întâlniţi-vă cu oameni, înscrieţi-vă într-un club!” Ceea ce ea, dacă te gândeşti bine, chiar face.

— I-ar fi de ajutor să plece din locul ăsta, să-şi caute altă slujbă.

— Ce slujbă? Probabil că e fericită că are o slujbă. Iar asta e cel puţin o casă. Îţi trebuie tinereţe, energie şi bani ca să-ţi

schimbi întreaga viaţă. Ea n-are nimic din astea. Tot ce poate face e să se ţină sănătoasă pe singura cale pe care o cunoaşte.

— Pentru ce? La sfârşit, un alt cadavru aruncat în cariera de piatră?

— Tot ce se poate. Probabil că subconştientul ei caută aşa ceva. Sunt mai multe căi ca să-ţi cauţi moartea cu lumânarea. Ea o să-ţi spună că cel puţin calea ei îi aduce consolarea căldurii, a unui bar luminat frumos şi întotdeauna speranţa că data viitoare ar putea fi altfel. Nu se va opri numai pentru faptul că doi poliţişti băgăreţi i-au spus că e periculos. Ea ştie asta. Pentru numele lui Dumnezeu, haide să ieşim de aici.

Pe când îşi legau centurile, Massingham spuse:

— Cine s-ar fi gândit că Doyle o să se încurce cu ea. Îmi închipui când a agăţat-o. După cum spunea lordul Chesterfield, noaptea toate mâţele sunt negre. Dar să-ţi pierzi aproape o oră ca să-i povesteşti ei necazurile...

— Fiecare a avut nevoie de celălalt. Să sperăm că au obţinut ceea ce au căutat.

— Doyle a obţinut ceva – un alibi. Din întâlnirea lor, am rămas şi noi cu ceva. Ştim acum cine l-a omorât pe Lorrimer.

Dalgliesh spuse:

— Cred că ştim cine şi cum. Ne mai putem însă gândi de ce. Ne lipseşte o mică dovadă şi fără ea nu putem face pasul următor. În momentul de faţă, nu avem atâtea probe încât să putem cere un mandat de arestare.

— Ce facem acum?

— Înapoi la Guy’s Marsh. Când se încheie afacerea Doyle, vreau să ascult raportul lui Underhill şi să stăm de vorbă cu şeful postului. Apoi înapoi la Hoggatt. O să parcăm unde a parcat Doyle. Aş vrea să verific dacă a fost posibil ca cineva să se furişeze fără să fie văzut.

9.

Până la şapte, lucrarea a fost în cele din urmă pusă la zi, a fost verificat ultimul raport al tribunalului, ultimul material a fost împachetat spre expediere la poliţie, cifrele cu cazuri şi materiale au fost calculate şi verificate. Brenda se gândi cât de

obosit arăta inspectorul Blakelock. Dacă scoseseră o vorbă în ultima oră! Nu simţea că ar fi fost supărat pe ea; pur şi simplu, n-avea timp s-o vadă. A vorbit în sinea ei, apoi în şoaptă, de teamă să nu se spargă liniştea sinistră şi aproape palpabilă din holul gol. La dreapta ei, scara cea mare ducea sus, în întuneric. Toată ziua s-a auzit ecoul picioarelor cercetătorilor, ale poliţiştilor, ale ofiţerilor însărcinaţi cu crime, veniţi după date. Acum devenise ameninţătoare ca o scară dintr-o casă bântuită de stafii. Căuta să nu se uite la ea, dar privirea îi era atrasă în chip irezistibil. De câte ori ridica ochii în sus, îşi închipuia că ar putea zări faţa albă a lui Lorrimer ieşind din umbrele amorfe şi plutind în aerul nemişcat, iar ochii lui Lorrimer uitându-se la ea a rugăminte sau a disperare.

La şapte, inspectorul Blakelock spuse:

— E cam totul. Mamei tale n-o să-i placă faptul că ai rămas astă-seară târziu.

Brenda îi spuse mai sigură decât crezuse:

— Mama n-o să-şi facă griji. Ştie că am început mai târziu. I-am dat telefon ca să nu mă aştepte până la şi jumătate.

Apoi s-au dus să-şi ia pardesiurile. Brenda a aşteptat lângă uşă, până ce inspectorul Blakelock a cuplat şi a verificat alarma internă. Toate uşile de la laboratoare au fost închise mai devreme. Apoi au ieşit pe uşa din faţă şi el a închis cu ultimele două chei. Bicicleta Brendei se afla adăpostită lângă fostul grajd, unde acum erau garate maşinile. Tot împreună au ocolit clădirea. Inspectorul Blakelock n-a pornit maşina decât după ce ea s-a urcat pe bicicletă, apoi a urmat-o foarte încet pe alee. La poartă, el a claxonat de rămas-bun şi a luat-o la stânga. Brenda i-a făcut semn cu mâna şi a pornit sprintenă, pedalând în direcţia opusă. Se gândi că ştie de ce inspectorul o aşteptase atât de grijuliu până ce a ieşit din curte şi simţi recunoştinţă. Poate, se gândi ea, îi aduc aminte de răposata lui fată şi de aceea el e aşa de drăguţ cu mine.

Şi apoi, aproape imediat, se produse surpriza. Smucitura neaşteptată şi zgomotul de metal zgâriind caldarâmul au fost clare. Bicicleta s-a clătinat, aproape s-o arunce în şanţ. După ce frână, se dădu jos şi se uită la cauciucuri, la lumina lanternei, pe care întotdeauna o lua cu ea în geanta de sub şa. Amândouă cauciucurile s-au spart. Prima ei reacţie a fost de supărare. Să i se întâmple noaptea târziu! Îndreptă lanterna în urma ei pe

şosea, încercând să găsească cauza ghinionului. Trebuie să fi fost sticlă sau ceva tăios, undeva pe şosea. N-a putut să vadă nimic şi şi-a dat seama că n-ar fi ajutat-o cu nimic. N-avea cum să repare camerele. Următorul autobuz spre casă trebuia să treacă abia după nouă şi nu mai rămăsese nimeni de la Laborator ca s-o ducă cu maşina. Nu se gândi prea mult. Cel mai bun plan era, fireşte, să se întoarcă, să lase bicicleta şi apoi s-o ia pe jos spre casă, pe la noua clădire. În felul acesta, scurta câteva mile, iar dacă mergea repede, putea fi acasă nu mult după şapte şi jumătate.

Supărarea şi bombăneala de prisos privind ghinionul constituie un puternic antidot împotriva fricii. Foamea şi oboseala îşi spun şi ele cuvântul. Brenda şi-a luat bicicleta în spinare – de-acum devenită o povară caraghioasă şi învechită şi o porni vioi spre Hoggatt, prin poarta de lemn care ducea spre noul amplasament, până s-o prindă frica. Singură în întuneric, teama – pe jumătate superstiţioasă, de care uitase în Laborator, simţindu-se apărată de inspectorul Blakelock – începu s-o calce pe nervi. În faţa ei, figura neagră a Laboratorului, pe jumătate terminat, părea un monument preistoric, plăcile sale mari parcă stropite cu sângele unor vechi sacrificii, înălţându-se spre zeii nemiloşi. Noaptea era întunecoasă, iar norii joşi ascundeau stelele firave.

În timp ce ea şovăia, norii s-au desfăcut, parcă nişte mâini voinice dezveliseră luna plină, fragilă şi transparentă ca o hostie de împărtăşanie. Uitându-se fix, aproape că i-a simţit gustul de cocă topindu-i-se pe cerul gurii. Apoi norii s-au strâns din nou şi întunericul se închise deasupra ei. Iar vântul se înteţi.

Ţinea lanterna şi mai strâns. Atârna greu, dar îi dădea încredere. Hotărâtă, îşi găsi drumul printre grămezile de cărămizi acoperite cu prelată, grinzile înşiruite, cele două barăci pe piloţi care serviseră de birouri pentru constructori, spre golul care reprezenta intrarea în principala clădire. Din nou şovăi. Golul i se părea că se îngustează devenind înspăimântător, groaznic, ca o intrare în întuneric, în necunoscut. Teama venind dintr-o copilărie nu prea îndepărtată se făcu simţită. Îi veni să se întoarcă înapoi.

Apoi, se certă singură, aspru, ca să nu mai fie proastă. N-avea ce să fie ciudat sau înfricoşător în clădirea pe jumătate terminată, făcută din cărămidă, beton şi oţel, care nu ascundea

între pereţii săi nici amintiri ale trecutului şi nici nenorociri tainice. De altfel, cunoştea locul destul de bine. Personalul Laboratorului nu o lua pe scurtătură, printre noile clădiri – dr. Howarth pusese la avizier un anunţ subliniind pericolele – dar fiecare ştia că se mai întâmplase. Înainte de începerea construcţiei, pe acolo trecea o potecă peste terenurile de la Hoggatt. Şi era firesc ca oamenii să se comporte ca şi când ar mai fi fost. Iar ea era obosită şi îi era foame. Ar fi fost caraghios să şovăie acum.

Apoi îşi aduse aminte de părinţii ei. Nimeni nu ştia acasă că i s-au spart cauciucurile, iar maică-sa o să înceapă în curând să se neliniştească. Ea sau tata o să sune probabil la Laborator şi văzând că nimeni nu răspunde o să ştie că n-a mai rămas nimeni. O să-şi închipuie că a murit sau că s-a accidentat pe şosea, că a fost luată în nesimţire cu ambulanţa. Mai mult, o să şi-o închipuie zăcând zdrobită pe podeaua Laboratorului, fiind a doua victimă. Nu i-a fost uşor să-şi convingă părinţii să o lase să mai meargă la slujbă, iar teama de azi, care creştea cu fiecare minut, care o copleşea, terminând cu sentimentul de uşurare şi, totodată, de supărare că ajunsese târziu, putea să-i facă să insiste pe nedrept, dar cu încăpăţânare, ca ea să renunţe la serviciu. Era momentul cel mai nepotrivit ca să ajungă târziu acasă. Ţinu lanterna fix deasupra intrării şi apoi o porni hotărâtă prin întuneric.

Ea încercă să-şi imagineze macheta noului Laborator, expusă în bibliotecă. Holul acesta mare, încă neacoperit, trebuie să fie recepţia, de unde porneau două aripi mari. Va trebui s-o ia spre stânga, pe unde o să fie secţia de biologie, ca să scurteze mai repede spre şoseaua care duce la Guy’s Marsh. Îndreptă lanterna spre zidurile de cărămidă, apoi se uită cu grijă pe unde călca peste pământul denivelat, spre deschiderea din stânga. Găsi o trecere şi apoi alta. Întunericul părea să crească, greoi, îmbibat cu miros de praf de cărămidă şi de pământ bătătorit. Ceaţa palidă a cerului a dispărut şi ea se afla în zona acoperită a Laboratorului. Liniştea era absolută.

Se pomeni târându-se înainte, ţinându-şi respiraţia, cu ochii holbaţi şi fixaţi pe pata de lumină de la picioarele ei. Şi, deodată, n-a mai fost nimic, nici cerul de deasupra, nici culoare, nimic altceva decât întuneric beznă. Îşi îndreptă lanterna spre pereţi. Ameninţător de închişi. Încăperea era fără îndoială mică,

chiar şi pentru un birou. Parcă nimerise într-o magazie sau depozit. Ştia însă că pe undeva trebuia să fie o deschizătură, cea prin care a intrat. Dar dezorientată de întuneric, nu mai putea distinge tavanul de pereţi. La fiecare trecere a lanternei, cărămizile goale i se păreau că se închid peste ea, că tavanul se lasă în jos ca un capac de mormânt, care se închide încet. Căutând să se stăpânească, înainta pe lângă un zid, spunându-şi că în curând o să dea de o trecere.

Deodată, lanterna i-a tresărit în mână şi lumina se revărsă pe jos. Se opri moartă de frică, îngrozită de pericol. În mijlocul camerei era un puţ pătrat, protejat doar de două scânduri puse cruciş. Un singur pas şi ar fi dat peste el, căzând în gol. În închipuirea ei, puţul era fără fund, iar corpul său n-ar mai fi fost găsit niciodată. Ar fi zăcut în noroi şi întuneric, prea slabă să se facă auzită. Ar fi auzit doar glasurile îndepărtate ale zidarilor, care punând cărămidă peste cărămidă, ar fi îngropat-o de vie în mormântul ei negru. O cuprinse apoi o altă groază, mai raţională.

Se gândi la cauciucurile ei înţepate. O fi fost chiar o întâmplare? Cauciucurile erau întregi când şi-a parcat bicicleta de dimineaţă. Poate că totuşi fusese sticlă pe şosea. Poate că cineva o făcuse intenţionat, cineva care ştiuse că o să plece târziu de la Laborator, că n-o să mai fie nimeni care s-o ducă acasă, că o să trebuiască să meargă pe jos prin noua clădire. Şi-l închipui în întunericul serii, strecurându-se la bicicleta ei, cu cuţitul în mână, tăindu-i cauciucurile, auzind fâşâitul aerului care scăpa, calculând cât de mare o să fie spărtura, până să apuce să ajungă prea departe. Iar acum o aştepta, cu cuţitul în mână, undeva în întuneric. Zâmbea, jucându-se cu lama cuţitului, ascultând fiecare pas de-al ei, urmărind lumina de la lanterna ei. Şi el trebuie să fi avut, bineînţeles, o lanternă. Nu peste multă vreme o să i-o aprindă drept în faţă, orbind-o, încât ea n-o să-i poată vedea gura triumfătoare, cuţitul sclipitor. Instinctiv, ea stinse lanterna şi ascultă, inima bubuindu-i atât de tare încât i se păru că şi zidurile de cărămidă se cutremură.

Se auzi apoi un zgomot uşor, ca un pas moale, ca o haină frecată de un copac. Venea. Era acolo. O cuprinse panica. Pipăind, se izbi de ziduri, strivindu-şi palmele învineţite de cărămizile tari şi aspre. Deodată, apăru o deschidere. Alunecă, căzu, scăpând lanterna din mină. Gemând, rămase trântită,

aşteptându-şi moartea. Groaza năvăli, urlând sălbatic şi bătând din aripi, făcându-i părul măciucă. Ea gemu, vaietul fiind acoperit de ţipătul păsării, al bufniţei care trecu prin ferestrele fără geam şi se înălţă în noapte.

Nu mai ştia de cât timp zăcea acolo, cu mâinile umflate apucând pământul, cu gura plină de praf. După un timp, îşi stăpâni plânsul şi ridică capul. Văzu clar fereastra, un imens pătrat cu lumină. La dreapta zări un culoar. Se ridică în picioare. Nu mai căută lanterna, ci se duse drept spre binecuvântata lumină. De partea cealaltă, era alta. Şi, deodată, n-au mai fost ziduri, ci doar bolta cerească învârtindu-se deasupra ei.

Plângând încă, dar acum cu alinare, alerga fără să se gândească sub razele lunii, cu părul în vânt, de parcă picioarele de-abia atingeau pământul. Apăru un rând de copaci înaintea ei, iar printre ramurile tomnatice, capela Wren, luminată înăuntru, atrăgătoare şi sfântă, strălucind ca într-o carte poştală de Crăciun. Alergă într-acolo, cu mâinile întinse, aşa cum sute de precursori din zona mlaştinilor trebuie să fi alergat spre altarele din sanctuarele lor. Uşa era crăpată şi pe potecă răzbea lumina ca o săgeată. Se propti în uşa mare de stejar, care se deschise înăuntru, spre lumina orbitoare.

Şocată, încremenită, ea nu-şi putea crede ochilor. Fără să-şi dea seama, puse mâna, umedă şi fără vlagă, pe catifeaua reiată a pantalonilor. Încet, parcă împinşi de voinţă, ochii i se ridicară şi atunci ea văzu şi înţelese. Faţa Stellei Mawson, îngrozitoare, atârnând deasupra ei, cu ochii pe jumătate deschişi, cu palmele întoarse în afară, implorând în tăcere milă sau ajutor. În jurul gâtului era o frânghie dublă de mătase, capetele cu ciucuri fiind legate sus de un cârlig în perete. Lângă el, înfăşurată pe un alt cârlig era o frânghie de clopot. Un scăunel de lemn era răsturnat lângă picioarele care se legănau. Brenda îl întoarse. Gemând, ea apucă frânghia şi trase de trei ori, mai înainte ca să-i scape din mâinile umflate, apoi leşină.

10.

La mai puţin de o milă peste câmpurile de la Hoggatt, Massingham conduse Roverul pe aleea Laboratorului şi îl dădu

înapoi spre tufişuri. Stinse farurile. Lumina din şosea, în dreptul intrării arunca o licărire slabă, iar uşa Laboratorului se vedea clar în razele lunii. Spuse:

— Am uitat că în noaptea aceasta este lună plină. Va trebui să aşteptăm până intră în nori. Chiar aşa ar fi putut să iasă din clădire şi să treacă neobservat, dacă ar fi prins un moment norocos. La urma urmelor, Doyle avea mintea – şi nu numai mintea – la altceva.

— Asasinul n-avea cum să ştie asta. Dacă ar fi văzut maşina venind, mă îndoiesc că ar fi riscat. O să vedem dacă e posibil, chiar fără cooperarea doamnei Meakin. Asta îmi aminteşte de un joc – „Paşii bunicii". Încerci tu primul sau eu?

Experimentul era sortit să nu aibă loc niciodată. În clipa aceea ei au auzit, slab dar clar, cele trei bătăi ale clopotului de la capelă.

11.

Massingham conduse repede maşina spre bordura de iarbă şi o opri la câţiva *inci* de gardul viu. De partea cealaltă, şoseaua cotea uşor între tufele bătute de vânt, pe lângă ceva care semăna cu un şopron dărăpănat, din lemn înnegrit şi mlaştinile înspre Guy's Marsh. La dreapta, era umbra neagră a noului Laborator. Lanterna lui Massingham descoperi un gărduleţ şi după el o potecă care ducea peste câmp, spre cercul îndepărtat de copaci, care acum se vedeau doar ca o pată închisă pe cerul nopţii. El spuse:

— Ce departe e de casă şi ce izolată. N-ai de unde să ştii. Ai putea crede că fost construită de o familie originală pentru un ritual secret, vrăjitoresc.

— Mai degrabă ca un mausoleu de familie. Nu s-au gândit că vor dispărea.

Niciunul nu mai scoase o vorbă. Veniseră cu maşina cale de o milă şi jumătate până la cel mai apropiat punct de acces spre capelă, dinspre şoseaua de la Guy's Marsh. Deşi era mai puţin direct, ducea mai repede şi mai uşor decât să fi mers pe jos pe partea Laboratorului şi a noii clădiri. Mergeau repede şi îşi

dădeau seama că aproape alergau, împinşi de o teamă de neînţeles, spre copacii îndepărtaţi.

Au ajuns la cercul de fagi plantaţi rar, aplecându-şi capetele pe sub ramurile joase, picioarele călcând zgomotos peste mormanele de frunze care trosneau, până au putut vedea, în sfârşit, geamurile slab luminate ale capelei. În faţa uşii, pe jumătate deschisă, Massingham se întoarse instinctiv, ca şi cum ar fi vrut s-o împingă cu umărul, după care zâmbi forţat:

— Era să uit. N-are rost să dau buzna. Trebuie să fie domnişoara Willard, care face curat sau pastorul care spune o rugăciune ca să menţină locul sfinţit.

Uşor, cu un gest oarecum galant, împinse uşa şi se dădu la o parte. Dalgliesh intră înaintea lui în capela luminată.

Apoi nu s-a auzit o vorbă, doar mişcări făcute din instinct. S-au mişcat ca un singur om. Massingham a prins-o şi a ridicat-o de picioarele care se legănau, iar Dalgliesh, apucând scaunul răsturnat de Brenda, a desfăcut laţul dublu de la gâtul Stellei Mawson şi au întins-o pe jos. Massingham trase de scurtă, ca s-o poată deschide, îi forţă capul înapoi, se aşeză lângă ea şi îşi lipi buzele la gura ei. Dalgliesh a îngenuncheat lângă trupul îngrămădit la perete, care se zvârcolea şi gemea. Când o apucă de umeri, ea se zbătu o clipă nebuneşte, scâncind ca o pisică, apoi deschise ochii şi-l recunoscu. Trupul i se destinse lângă al lui. Spuse cu voce slabă:

— Asasinul. La noul Laborator. Mă aştepta. S-a dus?

La stânga uşii, erau întrerupătoarele de lumină. Dalgliesh le aprinse şi interiorul capelei se umplu de lumină. Trecu în spatele orgii, în altar. Era gol. Uşa către casa orgii era deschisă. Tropăi pe scara îngustă, circulară, care ducea spre galerie. Tot goală. Apoi rămase să se uite în jos, spre altar, ochii plimbându-se de la tavanul frumos tencuit la marmura de pe jos, dispusă în pătrate, la şirul dublu de strane, sculptate modern, cu spătare înalte, arcuite, pe pereţii dinspre nord şi sud, la masa de lemn de stejar, cu vălul ei înflorit. Se vedeau numai două sfeşnice de argint, două luminări mari arse până la jumătate, cu fitilele înnegrite. Iar la stânga altarului era plăcuţa cu numerele imnurilor, purtând patru cifre:

10
18
40

Îşi aminti de vocea bătrânului Lorrimer – „A spus ceva despre o «lume» care putea fi arsă şi a dat şi nişte numere”. Ultimele două numere erau 18 şi 40. Ce arsese nu fusese „lumea”, nici canabisul, ci două lumânări de altar.

12.

Patruzeci de minute mai târziu, Dalgliesh se afla singur în capelă. Dr. Greene, care fusese chemat, a concluzionat pe scurt decesul Stellei Mawson şi a plecat. Massingham a dus-o pe Brenda Pridmore acasă, ca să le explice părinţilor ce se întâmplase, să treacă pe la „Sprogg” şi să-l cheme pe dr. Howarth. Dr. Greene îi făcuse Brendei o injecţie cu un calmant, dar lăsase vorbă că nu crede că ea îşi va reveni până dimineaţa, ca să poată fi întrebată. Medicul legist fusese chemat şi era pe drum. Vocile, întrebările, zgomotul paşilor, toate dispăruseră pentru moment.

Dalgliesh se simţea teribil de singur în liniştea capelei, cu atât mai mult cu cât trupul ei zăcea acolo şi avea senzaţia că cineva – sau ceva – plecase de curând, lăsând atmosfera neatinsă. Această despărţire a spiritului nu era ceva nou pentru el; o mai simţise în compania unora care muriseră de curând. Îngenunchiat, se uită atent la femeia moartă. Doar ochii o deosebeau vie de faţa palidă de acum. Erau sticloşi şi umflaţi ca nişte bomboane vârâte sub pleoapele pe jumătate deschise. Nu avea faţa liniştită. Trăsăturile nu erau încă ale morţii, mai păstrau neliniştea vieţii. Văzuse multe feţe de morţi. Începuse să devină adeptul descifrării semnelor de violenţă. Uneori, îi spuneau cum sau unde sau când. Dar, în general, ca şi acum, nu-i spuneau nimic.

Ridică capătul de frânghie care mai rămăsese în jurul gâtului. Era din mătase împletită, de culoare bleumarin, destul de lungă ca să servească la o draperie grea şi se termina cu un ornament argintiu şi cu un ciucure albastru. Lângă perete era o ladă, înaltă de cinci picioare. Îşi puse mănuşile şi ridică capacul greu. Simţi mirosul de naftalină, puternic ca un anestezic. În ladă erau împăturite două draperii decolorate, un stihar scrobit, dar boţit şi o glugă cu alb şi negru de licenţiat în arte, iar deasupra

teancului asortat, o altă frânghie cu ciucuri. Cel care pusese – singur sau ajutat – frânghia în jurul gâtului ei ştia dinainte unde o putea găsi.

Începuse să exploreze capela. Călca moale, picioarele simţind tăria pardoselii de marmură. Încet, trecu spre altar, printre cele două rânduri de splendide strane de lemn sculptat. Desenul şi finisajul clădirii îi aminteau de capela colegiului Even. Până şi mirosul era acelaşi, de şcoală, rece, auster şi doar puţin bisericesc. Acum, altarul fusese golit, cu excepţia celor două sfeşnice, capela părând mireană, nesfinţită. Poate aşa fusese întotdeauna. Stilul ei clasic alunga emoţia. Ea înălţa omul şi nu pe Dumnezeu, raţiunea şi nu misterul. Era locul unde unele ritualuri avuseseră loc, reafirmându-i proprietarului concepţiile lui privind propria ordine a Universului, ca şi propriul lui loc în această ordine. Căută un memento al proprietarului iniţial şi-l găsi. La dreapta altarului se afla singurul monument comemorativ, un bust sculptat, pe jumătate drapat cu marmură, înfăţişând un curtean din secolul al XVIII-lea purtând perucă. Şi o inscripţie:

„Dieu aye merci de son ame”[8]

Rugămintea aceasta simplă, neîmpodobită, nelegată de o perioadă era cât se poate de nepotrivită pentru siguranţa monumentului, cu acoperământul pompos al capului, cu surâsul plin de sine al buzelor cărnoase, din marmură. Îşi înălţase capela, într-un cerc cu trei şiruri de copaci, iar moartea nu-l aşteptase ca să-i dea timp să facă şi aleea de la intrare.

De cealaltă parte a peretelui orgii, cu faţa spre fereastra de răsărit erau două jilţuri împodobite, sub baldachine sculptate, fiecare acoperit cu draperii albastre de catifea, asemănătoare celor din ladă. Pe scaune, erau perne asortate, iar pe suporţi de carte erau perne moi, cu ciucuri argintii la fiecare colţ. Se aşează în jilţul din dreapta. Pe pernă se afla o carte de rugăciuni, grea, legată în piele, care părea nefolosită. Se deschise cu greu şi scrisul clar, negru şi roşu strălucea pe pagină.

„Sunt un străin pentru tine. Şi un pribeag ca toţi părinţii mei. O, cruţă-mă, ca să-mi recapăt vlaga, înainte de a pleca şi de a nu mai fi văzut”.

Apucă cartea de cotor şi o scutură. Nu a căzut nicio hârtie, dar acolo unde stătuse erau patru fire de păr, unul de culoare

[8] Dumnezeu să se milostivească de sufletul său (în franceză, în original) (n.tr.).

deschisă şi trei, închise, lipite de catifea. Scoase un plic din buzunar şi le prinse pe clapa cu lipici. Ştia cât de puţin puteau oamenii de ştiinţă să obţină de la numai patru fire de păr, dar ceva se putea totuşi afla.

Capela, se gândi el, trebuie să fi fost ideală pentru ei. Ascunsă de copaci, izolată, sigură, chiar călduroasă. Localnicii nu mai ieşeau din casă după căderea întunericului şi la lumina serii le-ar fi fost frică, din superstiţie, să viziteze o capelă goală şi străină. Chiar fără cheie, nu se puteau teme de un intrus întâmplător. Ea trebuia doar să se uite să nu fie observată când intra cu Jaguarul roşu pe aleea de la Hoggatt şi să parcheze nevăzută într-unul din garajele din fostele grajduri. Şi apoi? Să aştepte până se stingea lumina de la secţia de biologie şi apărea lumina lanternei lui Lorrimer conducând-o spre copaci. Se întrebă dacă ea adusese pernele de catifea în capelă, dacă prin aceasta excitaţia crescuse făcând dragoste cu Lorrimer în faţa altarului gol, dacă noua pasiune triumfase asupra celei vechi.

Părul roşcat al lui Massingham apăru în uşă. Acesta spuse:

— Fata e bine. Mama a dus-o direct în pat şi acum doarme. Am fost apoi la „Sprogg”. Uşa era deschisă, în salon, lumină, dar nu era nimeni. Howarth era acasă când am sunat, dar nu şi doamna Schofield. A spus că vine. Dr. Kerrison este la spital la şedinţa comitetului medical. Menajera lui spune că a plecat imediat după şapte. N-am sunat la spital. Dacă e acolo, o să aibă suficienţi martori.

— Şi Middlemass?

— Niciun răspuns. E plecat la masă sau poate la cârciumă. Niciun răspuns la numărul lui Blakelock. E ceva aici, domnule?

— Nimic, doar că am găsit ceea ce căutam. Ai pus un om să-l îndrume pe Blain-Thomson când o să vină?

— Da, domnule. Cred că deja vine.

13.

Doctorul Reginald Blain-Thomson avea un obicei curios, înainte de a începe examinarea, să înconjoare afectat cadavrul, cu ochii ţintă asupra lui, prudent de parcă i-ar fi fost frică că ar putea să revină la viaţă şi să-l apuce de gât. La fel şi acum, în

costumul lui gri cu dungulițe, cu inevitabilul trandafir cu montură de argint, arătând atât de proaspăt la rever, de parcă ar fi fost un boboc din luna iunie, recent tăiat. Era înalt, cu fața alungită, arătând ca un licențiat aristocrat, cu un ten roz și moale ca al unei fete. Nu-și punea niciodată halatul înainte de a examina cadavrul, amintindu-i lui Dalgliesh de un bucătar care pregătea, la televizor, o masă cu patru feluri de mâncare în frac, din plăcerea de a dovedi rafinamentul meseriei sale. Chiar se zvonea, pe nedrept, că Blain-Thomson își efectua autopsiile în costumul de stradă.

În ciuda acestei curiozități personale, era un excelent medic legist. Jurații îl apreciau. Când era la bară și recita, cu o morgă ușor ruptă de viață și cu o voce de actor, amănunte legate de formidabila lui calificare și experiență, ei se uitau la el cu respectul și admirația unor oameni care știu când au de-a face cu un distins consultant, nemaiavând intenția de a fi atât de nepoliticos de a nu da crezare celor spuse de el.

Acum se așeză pe vine lângă cadavru, îl ascultă, îl mirosi și îl atinse. Apoi stinse lampa de examinare și se ridică în picioare. Spuse:

— Da, este evident că e moartă și de foarte puțin timp. În ultimele două ore, dacă mă presați. Trebuie să fi ajuns și singuri la această concluzie sau n-ați dat-o jos dumneavoastră? Când spuneți că ați găsit-o? La opt și trei minute. Deci, a murit, să zicem cu o oră și jumătate înainte. E posibil. O să mă întrebați dacă s-a sinucis sau a fost omorâtă. Tot ceea ce vă pot spune pentru moment e că apare doar o urmă dublă care îi înconjoară gâtul și frânghia corespunde. Dar asta puteți să vedeți și singuri. Nu e niciun semn de strangulare manuală, mai ales că frânghia a fost suprapusă pe o ligatură mai fină. E o femeie fragilă, sub 98 de livre[9]. M-am gândit că nu era nevoie de multă putere ca s-o domini. Dar nu e niciun semn de luptă, iar unghiile sunt perfect curate, așa că n-a avut șansa să zgârie. Dacă ar fi fost un criminal, acesta ar fi trebuit să se apropie foarte încet pe la spate, să-i pună lațul de gât și să o tragă până să intervină subconștientul. În privința cauzei decesului – strangulare, fractură cervicală sau inhibiția nervului vag, va trebui să așteptați până o s-o pun pe masă. Pot s-o iau acum, dacă sunteți gata.

[9] Circa 45 de kilograme (n.tr.).

— Cât de repede îi puteţi face autopsia?

— Ar fi mai bine imediat? Îmi dai de lucru, domnule comandant. Nicio întrebare la raportul meu despre Lorrimer, îmi închipui?

Dalgliesh răspunse:

— Niciuna, vă mulţumesc. Am încercat să vă dau un telefon.

— Îmi pare rău, am fost greu de găsit. Practic, toată ziua am fost încarcerat la comitete. Când e înfăţişarea pentru Lorrimer?

— O să fiu şi eu. Cred că o să se amâne. Am să vă sun şi o să vă dau un raport preliminar, imediat ce o cos.

Îşi puse tacticos mănuşile, deget după deget, apoi plecă. Mai putea fi auzit schimbând câteva cuvinte cu poliţistul de afară, ca să-i lumineze drumul până la maşină. Unul din ei a râs. Apoi vocile nu se mai auziră.

Massingham scoase capul afară. Cei doi salariaţi de pe maşina de la morgă, birocraţi anonimi ai morţii, introduseră pe uşă căruciorul cu o dexteritate plină de indiferenţă. Trupul Stellei Mawson a fost ridicat cu o politeţe neutră. Cei doi au împins căruciorul spre uşă. Deodată, calea le-a fost blocată de două umbre. Howarth şi sora lui intrară încet şi în acelaşi timp în lumina capelei. Cei cu căruciorul s-au oprit nemişcaţi ca nişte sclavi, fără să vadă, fără să audă.

Massingham se gândi că intrarea lor părea atât de regizată parcă ar fi fost nişte stele de cinema care sosesc la o premieră. Erau îmbrăcaţi la fel, în pantaloni şi haine de piele maron, căptuşite cu blană păroasă, cu gulerele ridicate. Pentru prima dată l-a izbit marea lor asemănare. Impresia „ca-n filme” i-a fost întărită. Uitându-se la cele două feţe palide, arogante, înfofolite în blană, se gândi că păreau doi gemeni decadenţi, al căror profil drăguţ poza în chip teatral pe lambriurile de stejar. Şi, din nou, în acelaşi timp, ochii lor s-au mişcat de la giulgiul de pe cărucior spre Dalgliesh, pe care s-au fixat. Acesta îi spuse lui Howarth:

— V-a luat timp să veniţi.

— Sora mea era plecată cu maşina şi am aşteptat-o să se întoarcă. Aţi spus că vreţi să fim amândoi. N-am înţeles de ce era absolut urgent. Ce s-a întâmplat? Inspectorul Massingham n-a fost prea clar când ne-a somat.

— Stella Mawson a murit spânzurată.

Nu se îndoia că Howarth apreciase semnificaţia folosirii cu grijă a cuvintelor. Ochii lor s-au mişcat de la cele două cârlige de pe peretele capelei, unul legat cu frânghia de la clopot, la funia albastră, cu ciucuri din mâna lui Dalgliesh. Howard spuse:

— Mă întreb cum a găsit ea funia. Şi de ce a preferat aici?

— Recunoaşteţi funia?

— Nu e din ladă? Trebuie să fie două la fel. Noi am avut ideea să punem draperiile la intrarea în altar, când a fost concertul din 26 august. Cum se întâmplă, ne-am răzgândit. Seara era prea călduroasă, ca să ne mai gândim că trage curentul. Erau şi două funii cu ciucuri.

— Cine le-a văzut?

— Aproape toţi cei care au ajutat la pregătiri – eu, sora mea, domnişoara Foley, Martin, Middlemass ne-a dat o mână de ajutor aranjând scaunele închiriate şi aşa au făcut şi alţii de la Laborator. Unele doamne ne-au ajutat cu răcoritoarele de după concert şi ele s-au învârtit pe aici toată după-masa. Lada nu e închisă. Orice om curios s-ar fi putut uita înăuntru. Nu ştiu însă cum a putut afla domnişoara Mawson de funie. Ea a fost la concert, dar n-a participat la pregătiri.

Dalgliesh le făcu semn cu capul celor cu căruciorul. Ei l-au împins uşor, iar Howarth şi domnişoara Schofield s-au dat la o parte. Apoi Dalgliesh întrebă:

— Câte chei sunt aici?

— V-am spus ieri. Ştiu că e doar una. E păstrată în camera ofiţerului de serviciu.

— E cea care se află acum în broască? Howarth nu întoarse capul, doar spuse:

— Dacă e luată de la Laborator, da.

— Ştiţi dacă i-a fost dată cuiva azi?

— Nu. E un amănunt pe care Blakelock îl poate lămuri.

Dalgliesh se întoarse spre Domenica Schofield:

— Asta e una din cele făcute când aţi hotărât să folosiţi capela pentru întâlnirile cu Lorrimer. Câte chei sunt?

Ea spuse calmă:

— Două. Una aţi găsit-o. Aici e cea de-a doua.

O scoase din buzunar şi o ţinu în palmă, plină de dispreţ. Pentru o clipă, se părea că o să-şi întoarcă palma, iar cheia o să cadă pe jos.

— Nu negaţi că veneaţi aici?

— De ce aş face-o? Nu e ilegal. Eram amândoi de o vârstă, în toate facultăţile mintale şi liberi. Nici măcar adulter; pur şi simplu, desfrâu. Păreţi fascinat de viaţa mea sexuală, domnule comandant, chiar în mijlocul activităţilor dumneavoastră. Nu vă e teamă că devine o obsesie?

Glasul lui Dalgliesh rămase neschimbat:

— Şi n-aţi cerut cheia înapoi, când aţi rupt-o cu Lorrimer?

— De ce să fi făcut una ca asta? N-aveam nevoie. Nu era o verighetă.

Howarth nu s-a uitat în vremea aceasta la sora lui vitregă. Deodată, întrebă zorit:

— Cine a găsit-o?

— Brenda Pridmore. Au dus-o acasă. Dr. Greene e cu ea acum.

Vocea Domenicăi Schofield fu nesperat de amabilă:

— Sărmana copilă. Se pare că a luat obiceiul de a găsi cadavre, nu-i aşa? Şi acum, când v-am explicat despre chei, mai doriţi ceva de la noi în seara aceasta?

— Doar să vă întreb pe amândoi unde aţi fost după ora şase.

Howarth spuse:

— Am plecat de la Hoggatt pe la şase fără un sfert şi de atunci am fost acasă. Sora mea a fost plecată singură cu maşina, după şapte. Îi place din când în când, să facă asta.

Domenica Schofield spuse:

— Nu sunt sigură că vă pot da ruta precisă, dar am oprit la un bar plăcut din Whittlesford să servesc ceva de băut şi de mâncat, cu puţin înainte de ora opt. O să-şi aducă aminte de mine. Mă cunosc destul de bine. De ce? Vreţi să spuneţi că aici e o crimă?

— Este o moarte neexplicată.

— Şi probabil o persoană bănuitoare. V-aţi gândit că ea ar fi putut să-l omoare pe Lorrimer şi apoi să-şi ia singură viaţa?

— Puteţi să-mi daţi un motiv plauzibil?

Ea râse încet.

— Să-l omoare pe Edwin? Pentru cel mai simplu motiv cum se spune. Pentru că au fost cândva căsătoriţi. N-aţi descoperit încă asta, domnule comandant?

— De unde ştiţi?

— Mi-a spus chiar el. Cred că sunt singura persoană de pe lume căreia i-a spus. Mi-a spus că mariajul nu s-a consumat şi că

au obţinut anularea peste doi ani. Îmi închipui că de aceea nu şi-a adus niciodată mireasa acasă. E neplăcută treaba ca cineva să-şi prezinte noua nevastă părinţilor şi satului, mai ales când nu ţi-e nevastă şi bănuieşti că n-o să-ţi fie niciodată. Nu cred că părinţii lui au ştiut vreodată, aşa că nu mă miră că nici dumneavoastră. Era de aşteptat ca să daţi în vileag orice lucru având legătură cu viaţa personală a oamenilor.

Până să răspundă Dalgliesh, toţi auziră nişte paşi grăbiţi şi Angela Foley intră pe uşă. Era îmbujorată de alergare. Uitându-se sălbatic de la un chip la altul, spuse sufocându-se:

— Unde e? Unde-i Stella?

Dalgliesh făcu un pas înainte, dar ea se dădu înapoi, parcă îngrozită de faptul că ar putea-o atinge. Ea spuse:

— Oamenii aceia. De sub copaci. Oamenii cu lanterna. Duceau ceva? Ce e? Ce-aţi făcut cu Stella?

Fără să se uite la fratele ei vitreg, Domenica Schofield întinse mâna. El i-o prinse. Nu s-au apropiat, ci au rămas în picioare, la distanţă, ţinându-se de mână. Dalgliesh spuse:

— Îmi pare rău, domnişoară Foley. Prietena dumneavoastră a murit.

Patru perechi de ochi îi urmăriră pe ai ei, când s-au uitat mai întâi la funia albastră din mâna lui Dalgliesh, apoi la cele două cârlige şi pe urmă la scăunelul de lemn, aşezat acum în ordine lângă perete. Ea şopti:

— O, nu! O, nu!

Massingham dădu să o apuce de braţ, dar ea se smuci. Îşi dădu capul pe spate, ca un animal care urlă şi boci:

— Stella! Stella!

Mai înainte ce Massingham s-o poată opri, ea fugi din capelă şi ei putură auzi plânsul ei sălbatic, disperat, purtat înapoi de vânt.

Massingham fugi după ea. Tăcută, alerga iute printre copaci. El o prinse cu puţin înainte ca ea să ajungă la cei doi care duceau groaznica lor povară. La început, ea se luptă ca o nebună, apoi, deodată, căzu în braţele lui şi el o putu ridica şi duce la maşină.

Când s-au întors în capelă, după treizeci de minute, Dalgliesh stătea liniştit într-un jilţ, aparent cufundat în cartea de rugăciuni. O puse jos şi întrebă:

— Cum se simte?

— Dr. Greene i-a dat un calmant. O să aranjeze să stea cu ea la noapte o soră medicală. Se pare că nici ea şi nici Brenda Pridmore nu vor putea fi interogate până mâine.

Se uită la grămăjoara de cărţi numerotate de lângă Dalgliesh. Şeful îi spuse:

— Le-am găsit pe fundul lăzii. Cred că putem lua amprente şi de pe astea. Dar ştim ce o să găsim.

Massingham întrebă:

— Credeţi în povestea doamnei Schofield că Lorrimer şi Stella Mawson au fost căsătoriţi?

— Da, cred. De ce să mintă când se poate verifica aşa de uşor? Şi asta explică multe – schimbarea extraordinară a testamentului, izbucnirea când a vorbit cu Bradley. Primul eşec sexual trebuie să fi fost profund. Chiar şi după toţi aceşti ani, el nu suporta gândul că ea ar fi putut beneficia chiar şi indirect de testamentul lui. Sau se gândea că, spre deosebire de el, ea a devenit fericită, cu o altă femeie, ceea ce lui i se părea insuportabil?

Massingham spuse:

— Astfel, ea şi Angela Foley nu obţin nimic. Dar acesta nu e un motiv ca să ucizi. Şi dintre toate locurile, de ce anume aici?

Dalgliesh se sculă.

— Nu cred că ea s-a omorât. A fost o crimă.

CARTEA A CINCEA

CARIERA DE PIATRĂ

1.

Erau la ferma Bowlem, înainte de crăpatul zorilor. Doamna Pridmore începuse devreme să coacă pâine. Două copăi mari, acoperite cu pânză erau pe masa din bucătărie şi toată casa se umpluse de mirosul îmbătător, cald şi plăcut de drojdie. Când Dalgliesh şi Massingham au sosit, dr. Greene, un bărbat cu umeri laţi, cu faţa ca de broască râioasă, îşi băga stetoscopul în geanta de modă veche, de tip Gladstone. Trecuseră mai puţin de douăsprezece ore de când Dalgliesh şi el se întâlniseră, de când, în calitate de chirurg al poliţiei, fusese primul medic chemat la corpul neînsufleţit al Stellei Mawson. Făcuse o scurtă examinare şi apoi spusese:

— A murit? Răspuns: da. Cauza morţii. Răspuns: Prin spânzurare. Ora morţii: Cu circa o oră în urmă. Acum aţi face mai bine, dacă aţi chema un expert, care să vă explice de ce prima întrebare este singura la care în prezent el este competent să vă răspundă.

Nu şi-a mai pierdut timpul cu politeţuri sau întrebări, ci s-a înclinat în faţa celor doi detectivi şi a continuat să discute cu doamna Pridmore.

— Fata e bine. A avut un şoc neplăcut, dar nimic n-a refăcut-o mai mult decât o noapte bine dormită. E tânără şi sănătoasă şi ar fi nevoie să vadă mult mai multe cadavre până să devină o epavă nevrotică, dacă cumva vă e frică de asta. Familia mea a doctoricit-o pe a voastră de-a lungul a trei generaţii şi niciunul din voi n-aţi luat-o razna încă. Îi făcu semn lui Dalgliesh:

— Puteţi să mergeţi acum.

Arthur Pridmore stătea în spatele soţiei sale, cu o mână pe umărul ei. Nimeni nu-l prezentase lui Dalgliesh şi nici nu era nevoie. El spuse:

— Încă n-a dat de greu, nu-i aşa? E al doilea cadavru. Cum credeţi că o să fie viaţa ei în satul ăsta, dacă cele două crime nu vor fi rezolvate?

Dr. Greene era nerăbdător. Îşi închise cu o pocnitură geanta.

— Omul lui Dumnezeu, nimeni n-o bănuieşte pe Brenda! Toată viaţa ei a trăit aici. Am s-o scot în lume.

— Asta n-o apără împotriva gurilor rele, nu-i aşa? Nu spun ca o scuză, dar dumneavoastră ştiţi cum e lumea din zona mlaştinilor. E superstiţioasă, nu uită şi nu iartă. O chestie plină de ghinion

— Nu e cazul micuţei Brenda. Ea o să fie o adevărată eroină locală. Scoateţi-vă din cap gândul ăsta prostesc. Arthur, vino cu mine la maşină. Vreau să am o vorbă cu tine, despre o problemă din Consiliul parohial.

Au ieşit împreună. Doamna Pridmore s-a uitat la Dalgliesh. Părea plânsă. Îi spuse:

— Şi acum o s-o luaţi la întrebări, să vă povestească scormonind totul din nou.

— Nu vă faceţi griji, spuse Dalgliesh blând. Discuţia o va ajuta.

Ea nu dădu semn că vrea să-l însoţească şi el aprecie tactul. Cu greu ar fi avut o obiecţie, mai ales că nu fusese timp să se aducă o femeie poliţist, dar lui i se părea că Brenda o să fie mai relaxată şi mai comunicativă în absenta mamei. Brenda răspunse bucuroasă când el a bătut la uşă. Micul dormitor, cu tavanul scund şi cu perdelele trase ca să ascundă întunericul dimineţii, era plin de lumină şi culoare. Ea stătea în pat, cu ochii strălucitori, cu părul căzut pe umeri. Dalgliesh se minună o dată mai mult de vioiciunea tinereţii. Massingham se opri deodată în prag, parcă ar fi fost la Uffizi, pe o pajişte cu flori de primăvară, întregul peisaj al Italiei întinzându-se în spatele ei până la nesfârşit.

Părea o cameră de şcolăriţă. Pe două rafturi, cărţi de şcoală, pe un altul, o colecţie de păpuşi în costume populare şi o planşetă cu tăieturi din suplimentele de la „Sunday” şi fotografii ale prietenelor. Un scaun împletit era lângă pat, cu un ursuleţ mare. Dalgliesh îl puse pe pat lângă ea şi apoi se aşeză. Îi spuse:

— Cum te simţi? Mai bine?

Ea îi întinse repede mâna. Mâneca de la jacheta crem lăsa să se vadă braţul pistruiat.

— Mă bucur tare mult că aţi venit. Nimeni nu vrea să vorbească despre asta. Nu-şi dau seama că trebuie să vorbesc despre asta şi e mai bine acum, când o am proaspătă în memorie. Dumneavoastră m-aţi găsit, nu-i aşa? Îmi amintesc de faptul că am fost luată pe sus – ca Marianne Dastwood în „Simţ şi sensibilitate” – şi de mirosul plăcut al hainei dumneavoastră. După aceea nu-mi mai amintesc nimic. Ba da, îmi amintesc că am tras clopotul.

— Ai fost deşteaptă. Noi eram pe aleea de la Hoggatt şi am auzit, altfel ar fi trecut ore întregi până să vă descoperim.

— N-am fost chiar deşteaptă. Intrasem în panică. Cred că v-aţi dat seama ce s-a întâmplat. Mi s-au spart cauciucurile de la bicicletă şi am hotărât să mă duc acasă pe jos, pe la noua clădire. M-am pierdut şi am intrat în panică. Am început să mă gândesc la asasinul doctorului Lorrimer şi să-mi închipui că mă aşteaptă. Ba chiar mi-am închipuit că el mi-a înţepat cauciucurile. Acum mi se pare o prostie, dar atunci, nu.

Dalgliesh spuse:

— Am examinat bicicleta. Ieri după-amiază a trecut un camion cu pietriş şi a curs pe şosea. În fiecare cauciuc a intrat câte o piatră ascuţită. Teama a fost cât se poate de firească. Îţi aminteşti să fi fost într-adevăr cineva în clădire?

— Nu. N-am văzut pe nimeni şi cred că mai mult mi-am închipuit sunete decât am auzit. Ce m-a speriat într-adevăr a fost o bufniţă. Apoi am ieşit din clădire şi am fugit cuprinsă de panică peste câmp, în direcţia capelei.

— Ai avut impresia că mai putea fi cineva în capelă?

— Nu e niciun stâlp după care să te ascunzi. E o capelă ciudată, nu-i aşa? Nu prea arată a loc sfânt. Probabil că nici nu s-au rugat mulţi acolo. Eu am mai fost o singură dată, când dr. Lorrimer cu alte trei persoane de la Laborator au dat un concert, aşa că ştiu cum arată. Vreţi să spuneţi că ar fi putut fi cineva ascuns în strane? E groaznic.

— S-ar putea. Acum că ai scăpat, te-ai putea gândi la aşa ceva?

— Fiind dumneavoastră aici, pot. Apoi se gândi. Nu cred că a fost. N-am văzut pe nimeni şi nu cred că am auzit pe cineva. Eram aşa de îngrozită că probabil nici n-aş fi observat. Tot ceea

ce am putut vedea a fost un morman de haine atârnând pe perete şi apoi o faţă aplecată deasupra mea.

Nu era nevoie să-i atragă atenţia asupra importanţei întrebării următoare:

— Îţi poţi aminti unde ai găsit scaunul, poziţia lui exactă?

— Era răsturnat, la dreapta corpului, ca şi cum ea l-ar fi lovit. Cred că se răsturnase pe spate, dar putea fi şi pe o parte.

— Dar eşti sigură că era căzut?

— Foarte sigură. Mi-aduc aminte că l-am pus în picioare, ca să pot ajunge la funia clopotului. Ea se uita la el cu ochi strălucitori. Nu trebuia să fac aşa ceva? Acum n-o să puteţi spune dacă vreo urmă sau pată de pe scaun era de la pantofii mei sau de le ai ei. De aceea a luat inspectorul Massingham pantofii mei noaptea trecută? Mi-a spus mămica.

— Da, de aceea.

S-au luat amprentele de pe scaun şi apoi au fost trimise la Laboratorul Central. Crima aceasta, dacă e crimă, a fost premeditată. Dalgliesh se îndoia că asasinul ar fi comis, de data aceasta, vreo greşeală.

Brenda spuse:

— Un lucru m-a şocat totuşi. Nu e ciudat că lumina era aprinsă?

— E un alt lucru, despre care voiam să te întreb. Eşti sigură că era luminată capela? Nu cumva ai aprins tu lumina?

— Sunt sigură. N-am aprins-o eu. Am văzut lumina printre copaci. Ca o Cetate a Domnului. Ar fi fost mai simplu să fi fugit spre şosea, când am scăpat de la clădire. Dar, deodată, am zărit capela şi o lumină slabă prin ferestre şi am fugit instinctiv într-acolo.

— Cred şi eu, din instinct. Strămoşii mei făceau la fel. Doar că fugeau spre sanctuarul de la Sf. Nicolae.

— Mă gândeam, de când m-am sculat. Pare a fi o sinucidere, nu-i aşa? Nu-mi închipui oameni care să se omoare pe întuneric. Eu n-aş face-o. Nu mă văd luându-mi viaţa, decât dacă aş fi grav bolnavă, singură şi cu dureri groaznice sau dacă cineva m-ar tortura ca să-i dau informaţii vitale. Dar n-aş stinge lumina. Aş vrea să mai văd lumina pentru ultima oară, înainte de a pleca spre întuneric, nu-i aşa? Criminalii vor însă să amâne momentul descoperirii cadavrului. De ce atunci n-a stins lumina şi n-a închis uşa?

Vorbea fără să pună la inimă. Boala, singurătatea, durerea, erau atât de reale şi de îndepărtate ca şi tortura. Dalgliesh spuse:

— Poate pentru că voia să pară o sinucidere. N-a fost primul tău gând, când ai descoperit trupul, că s-a sinucis?

— Nu atunci. Eram prea speriată ca să mă mai pot gândi. Când m-am trezit şi am început să mă gândesc, cred că mi-am zis că e o sinucidere.

— Nu eşti însă sigură?

— Poate că să spânzuri e un mod atât de ciudat de a omorî pe cineva. Sinucigaşii o fac însă adesea, nu-i aşa? Porcarul de la domnul Bowlem aşa a făcut-o, în şură. Ca şi bătrâna Annie Makepeace. Am remarcat că în zona mlaştinilor oamenii de obicei se împuşcă sau se spânzură. Întotdeauna la ţară e o puşcă sau o frânghie.

Vorbea simplu, fără teamă. Trăise toată viaţa la ţară. Întotdeauna au fost naşteri şi morţi, de oameni şi de animale. Iar lungile nopţi de pe mlaştini îşi vor aduce miasmele lor de nebunie sau de disperare. Nu şi pentru ea. El spuse:

— Mă înspăimânţi. E ca un măcel.

— Nu se întâmplă adesea, dar se uită uşor. Am făcut o asociere între spânzurat şi sinucidere. Credeţi că am greşit?

— S-ar putea. O să aflăm. Ne-ai fost de mare folos.

A mai stat de vorbă cu ea încă cinci minute, dar ea n-a mai avut nimic de adăugat. Ea nu intrase cu inspectorul Blakelock în biroul inspectorului-şef Martin, când a cuplat alarma de noapte, aşa că nu putea să spună dacă cheia de la capelă mai era sau nu acolo. O mai văzuse pe Stella Mawson doar o dată, la concertul de la capelă, când stătuse pe acelaşi rând cu Angela Foley, Stella Mawson, doamna Schofield, dr. Kerrison şi copiii lui.

Înainte de plecare, ea spuse:

— Nu cred că mămica şi tăticu' o să mă lase să mă întorc acum la Laborator. Sunt chiar sigură că nu. Ei vor să mă mărit cu Gerald Bowlem. Cred că mi-ar plăcea să mă mărit cu altcineva, dar nu acum. Ar fi bine ca mai înainte să-mi termin studiile. Mămica n-o să fie liniştită dacă mă duc acum la Laborator. Mă iubeşte şi eu sunt totul pentru ea. Nu poţi să-i necăjeşti pe cei care te iubesc.

Dalgliesh îşi dădu seama că era chemat în ajutor. Se întoarse şi se aşeză din nou pe scaun. Massingham, care se făcea că se

uită pe fereastră, era intrigat. Ce-ar spune cei de la Scotland Yard dacă l-ar vedea pe bătrân sacrificând din timpul destinat anchetei ca să dea sfaturi privind ambiguităţile morale ale libidoului feminin. Parcă ar fi vrut să-l întrebe pe el. De cum au intrat în cameră, ea s-a uitat numai la Dalgliesh. Îl auzi spunând:

— Îmi închipui că munca ştiinţifică nu e uşor de combinat cu viaţa de nevastă de ţăran.

— Nu cred că o să-i placă lui Gerald.

— Eu cred că se poate obţine aproape orice de la viaţă. E doar o chestiune de organizare. Acum însă am început să mă gândesc că mai des decât am dori, trebuie să alegem. Important e să fii sigur că alegerea e a ta şi nu a altuia şi că ai făcut-o cinstit. Sunt însă sigur că nu e niciodată bine să faci o alegere, până când nu te-ai făcut complet bine. De ce nu aştepţi niţel, până rezolvăm cazul doctorului Lorrimer? S-ar putea ca mama ta să se simtă atunci altfel.

— Asta aduce după sine o crimă: schimbă viaţa oamenilor şi îi strică.

— Le-o schimbă da, dar nu neapărat le-o strică. Eşti tânără, inteligentă şi curajoasă, aşa că n-o să ţi-o strici pe a ta.

Jos, în bucătărie, doamna Pridmore pregătea sandvişuri cu slănină prăjită, pusă între felii mari de pâine. Le spuse îmbufnată:

— Arătaţi amândoi de parcă v-ar prinde bine un mic dejun. Toată noaptea în picioare, îmi închipui. De ce nu staţi să serviţi câteva clipe? O să vă fac şi un ceai proaspăt.

Masa de aseară fusese alcătuită din câteva sandvişuri, aduse de un poliţist de la Moonraker şi mâncate în tinda capelei. Abia când simţi mirosul de slănină, Massingham îşi dădu seama cât de foame îi era. Muşcă cu plăcere din pâinea caldă cu slănina pregătită în casă şi o dădu pe gât cu ceai tare, cald. Se simţi răsfăţat de căldura şi tihna din bucătărie, de refugiul plăcut printre pământurile întunecate ale mlaştinii. Se auzi telefonul. Răspunse doamna Pridmore. Ea le spuse:

— A sunat doctorul Greene. A sunat de la „Sprogg” să vă spună că Angela Foley se simte destul de bine ca să poată sta de vorbă cu dumneavoastră.

2.

Angela Foley intră încet în cameră. Se îmbrăcase complet şi era perfect calmă, dar amândoi bărbaţii erau şocaţi de cât de mult se schimbase ea. Se mişca greu şi faţa îmbătrânită i se învineţise, de parcă toată noaptea durerea o chinuise fizic. Ochii ei mici erau fără strălucire, afundaţi dincolo de pometii ieşiţi în afară, obrajii, lipsiţi de viaţă erau pătaţi, gura delicată se umflase, iar pe buza de sus îi apăruse un herpes. Numai vocea nu i se schimbase, copilăroasă şi moale, aşa cum răspunsese la primele întrebări.

Sora medicală, care petrecuse noaptea la „Sprogg”, aprinsese focul. Angela se uită la lemnele care trosneau şi spuse:

— Stella nu aprindea niciodată focul decât seara. Eu pregăteam lemnele înainte de a pleca la Laborator, iar ea le aprindea cu o jumătate de oră înainte de întoarcerea mea acasă.

Dalgliesh îi spuse:

— Am găsit la domnişoara Mawson cheile de acasă. Îmi pare rău, dar trebuie să-i deschidem biroul ca să ne uităm în hârtiile ei. Dormeaţi, aşa că n-am putut să vă întrebăm.

Ea spuse încet:

— Ce importanţă avea? Aţi fi văzut acelaşi lucru.

— Ştiaţi că prietena dumneavoastră încheiase cândva o înţelegere de căsătorie cu Edwin Lorrimer? N-au divorţat. Căsătoria a fost anulată după doi ani, prin neconsumare. V-a spus?

Îşi întoarse privirea spre el, dar era imposibil să apreciezi expresia acestor ochi mici, ca de porc. Dacă în vocea ei era vreo emoţie, aceasta era mai degrabă de amuzament decât de surpriză.

— Căsătoriţi? Ea şi Edwin? D-aia a ştiut ea... Se opri. Nu, nu mi-a spus. Când m-am mutat aici, amândouă am început o viaţă nouă. Nu voiam să vorbesc despre trecutul meu şi nici ea n-a vrut. Uneori mi-a vorbit de viaţa ei de la Universitate, de munca ei, de oamenii deosebiţi pe care-i cunoştea.

Dalgliesh întrebă calm:

— Vă simţiţi în stare să-mi spuneţi ce s-a întâmplat seara trecută?

— Mi-a spus că se duce să se plimbe. O făcea de multe ori, dar de obicei după masa de seară. Când îşi concepea cărţile, îşi elabora planul şi dialogurile plimbându-se singură în voie.

— La ce oră a plecat?

— Cu puţin înainte de şapte.

— Avea cheia de la capelă cu ea?

— Mi-a cerut-o ieri la prânz, înainte de a mă întoarce la Laborator. Spunea că vrea să descrie în carte o capelă de familie, din secolul al XVII-lea, dar nu ştiam că avea de gând s-o viziteze aşa de curând. Când am văzut că nu s-a întors acasă până la zece şi jumătate, m-am îngrijorat şi am început s-o caut. Am umblat circa o oră până să-mi treacă prin cap s-o caut la capelă.

Apoi îi vorbi lui Dalgliesh cu răbdare, parcă i-ar fi explicat unui copil greu de cap:

— A făcut-o pentru mine. S-a omorât ca să pot să iau banii de la asigurarea ei pe viaţă. Mi-a spus că eram singura moştenitoare. Vedeţi, proprietarul vrea să vândă repede casa; are nevoie de bani. Noi voiam s-o cumpărăm, dar n-aveam atâţia bani. Chiar înainte de plecare, m-a întrebat despre îngrijirea de la autorităţile locale, ceea ce ar fi însemnat să n-ai cu adevărat o casă. Când a murit Edwin, m-am gândit că mi-a lăsat ceva prin testament. Dar nimic. De aceea, mi-a cerut cheia. Deci, nu ca să includă în carte o descriere a capelei. Cartea e la Londra, aproape terminată. Eu am bătut-o la maşină. Mi s-a părut atunci ciudat că a vrut cheia, dar am învăţat să nu-i pun niciodată întrebări Stellei. Acum am înţeles. Voia să-mi asigure viaţa aici, unde am fost fericite. Era conştientă de ce făcea. Ştia că nu se va mai întoarce niciodată. Când i-am făcut masaj la gât, ca s-o lase durerea de cap, ea ştia că n-am să mai pun niciodată mâna pe ea.

Dalgliesh întrebă:

— Oare un scriitor, întreg la cap, s-ar fi omorât înainte de a-şi termina cartea?

Ea spuse încet:

— Nu ştiu. Nu-mi dau seama ce simte un scriitor.

Dalgliesh spuse:

— Eu, da, iar ea n-ar fi făcut-o.

Ea nu zise nimic. El continuă calm:

— Era fericită aici cu dumneavoastră?

Se uită la el aprig şi pentru prima dată vocea i se însufleţi, de parcă ar fi vrut ca el să înţeleagă.

— Ea spunea că niciodată n-a fost aşa de fericită în toată viaţa ei. Spunea că aşa e dragostea, când ştii că poţi să faci pe altcineva fericit şi acest lucru îţi dădea, la rândul său, fericire.

— Şi atunci, de ce să se omoare? Putea ea să creadă că dumneavoastră aţi fi preferat banii în locul ei? De ce să se gândească aşa?

— Stella întotdeauna s-a subapreciat. Poate că s-a gândit că cu timpul am s-o uit, dar că banii şi siguranţa vor rămâne pentru totdeauna. Poate s-a gândit că nu era prea bine pentru mine să locuiesc cu ea, aşa că banii mi-ar fi asigurat libertatea. Odată, mi-a spus ceva în sensul acesta.

Dalgliesh se uită cruciş la chipul slab din faţa sa, la mâinile ţinute în poală pe scaunul împletit dinaintea lui. O privi ţintă. Apoi spuse liniştit:

— Dar n-o să mai fie niciun ban. Poliţa de asigurări pe viaţă are o clauză. Dacă domnişoara Mawson s-a sinucis, nu mai primiţi nimic.

Ea nu ştia acest lucru. Putea fi sigur. Vestea o surprinse, dar nu o şocase. Nu părea o asasină dezamăgită de prada ei.

Zâmbi şi spuse calm:

— N-are importanţă.

— Are importanţă pentru anchetă. Am citit unul din romanele prietenei dumitale. Domnişoara Mawson era o scriitoare deosebit de inteligentă, ceea ce înseamnă că şi era o femeie inteligentă. Inima ei nu era tare şi prima de asigurare pe viaţă nu era mică. Nu era uşor de plătit. Credeţi că într-adevăr ea nu cunoştea condiţiile din poliţă?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ştia domnişoara Mawson sau credea că ştie cine l-a omorât pe dr. Lorrimer?

— Da. Aşa a spus. Dar nu mi-a spus cine.

— Nici dacă era bărbat sau femeie?

Ea se gândi.

— Nu, nimic. Doar că ştia. Nu sunt sigură dacă a spus aşa. Nu cu aşa multe cuvinte, dar când am întrebat-o, ea nu a negat.

Făcu o pauză şi apoi continuă şi mai însufleţit:

— Vă gândiţi că s-a dus să-l întâlnească pe asasin, nu-i aşa? Că a încercat să-l şantajeze? Stella n-ar fi făcut-o! Numai

nebună s-ar fi băgat într-un pericol ca acesta şi ea nu era nebună. Aţi spus chiar dumneavoastră. Nu s-ar fi dus de bunăvoie să dea faţă singură cu un criminal, pentru nicio sumă de bani. Numai o nebună...

— Chiar dacă asasinul era o femeie.

— Nu singură şi nu noaptea. Stella era aşa de mică şi de fragilă, iar inima o avea slabă. Când o luam în braţe, parcă ţineam o păsărică.

Se uită înspre foc şi spuse, parcă întrebându-se.

— N-am s-o mai văd niciodată. Niciodată. Stătea pe scaunul acesta şi îşi punea ghetele, cum făcea întotdeauna. Nu m-am oferit niciodată să merg cu ea seara. Ştiam că avea nevoie să fie singură. Totul a fost ca de obicei. Dar până a ajuns la uşă. Apoi m-a cuprins teama. Am rugat-o să nu plece. Şi n-am s-o mai văd niciodată. N-o să mai stea de vorbă cu mine, cu nimeni. Nu va mai scrie niciun cuvânt. Încă nu pot să cred. Ştiu că acesta e adevărul, că altfel n-aţi fi aici, dar încă nu pot să cred. Cum am să pot să îndur eu asta?

— Domnişoară Foley, trebuie să aflăm dacă ea a ieşit afară în seara în care dr. Lorrimer a fost omorât.

Ea se uită la el.

— Ştiu ce încercaţi să mă faceţi să spun. Dacă spun că a fost afară, atunci cazul s-a încheiat pentru dumneavoastră, nu-i aşa? Totul se leagă la perfecţie – mijloacele, motivul, prilejul. El a fost soţul ei şi ea îl ura din cauza testamentului. Ea s-a dus să încerce să-l convingă s-o ajute cu bani. Când el a refuzat-o, ea a luat primul obiect care i-a căzut în mână şi i-a dat în cap.

— El putea s-o lase să intre în Laborator, deşi e cam neobişnuit. Dar cum a ieşit ea afară?

— O să spuneţi că eu am luat cheile din seiful doctorului Howarth şi i le-am dat ei. Apoi le-am pus înapoi a doua zi.

— Aşa aţi făcut?

Ea scutură din cap.

— Aţi fi putut face asta numai dacă eraţi înţeleasă cu inspectorul Blakelock. Şi ce motiv avea el să-i dorească doctorului Lorrimer moartea? Când singurul său copil i-a fost omorât de un şofer care a fugit de la faţa locului, iar dovada adusă de specialist i-a asigurat acestuia achitarea. Dar asta a fost cu zece ani în urmă, iar specialistul n-a fost dr. Lorrimer. Când domnişoara Pridmore mi-a vorbit de copil, am verificat.

Dovada s-a făcut cu ajutorul particulelor de vopsea, treabă de chimist şi nu de biolog. Vreţi să-mi spuneţi că inspectorul Blakelock a minţit când a spus că cheile erau în dulap?

— Nu a minţit. Cheile erau acolo.

— Deci, orice am încerca să născocim împotriva domnişoarei Mawson e şubred, nu? Ar putea cineva să creadă că ea s-a dat jos de la fereastra de la etajul trei? Trebuie să credeţi că şi noi suntem aici ca să aflăm adevărul şi nu să născocim o soluţie uşoară.

Avea totuşi dreptate, se gândi Massingham. Dacă Angela a admis că prietena ei plecase de la „Sprogg” în seara aceea, ar fi cam greu să pui în seama altcuiva crima. Soluţia propusă de ea era destul de clară şi indiferent cum ar fi judecat cazul lui Lorrimer, apărarea ar fi procedat la fel. Se uită la faţa şefului. Acesta spuse:

— Sunt de acord că nicio femeie zdravănă la cap nu s-ar fi dus singură noaptea să se întâlnească cu un asasin. De aceea, nu cred că a făcut-o. S-a gândit că ştia cine anume l-a omorât pe Edwin Lorrimer, iar dacă ea avea o întâlnire seara trecută, nu era cu el. Domnişoară, vă rog să vă uitaţi la mine. Trebuie să aveţi încredere în mine. Eu nu ştiu încă dacă prietena dumneavoastră s-a omorât sau a fost omorâtă. Dar vreau să aflu adevărul, aşa că trebuie să ştiu unde s-a dus în seara în care dr. Lorrimer a murit.

— Am fost împreună toată seara. V-am spus.

Se făcu linişte. Lui Massingham i s-a părut că a durat minute în şir. Apoi focul străluci şi se auzi un pocnet ca de pistol. Un buştean se rostogoli afară. Dalgliesh îngenunche şi cu cleştele îl puse înapoi. Tăcerea domnea mai departe. Apoi ea spuse:

— Vă rog mai întâi să-mi spuneţi adevărul. Credeţi că Stella a fost omorâtă?

— Nu pot fi sigur. N-aş putea dovedi. Dacă voi putea, o voi face.

— Stella a ieşit în noaptea aceea. A lipsit între opt şi jumătate şi până la aproximativ nouă şi jumătate. Nu mi-a spus unde a fost. Era calmă, nimic neobişnuit. Nu a spus nimic, dar a plecat.

Apoi spuse:

— Acum, aş vrea să plecaţi, vă rog.

— Cred că ar trebui să stea cineva cu dumneavoastră.

— Nu sunt un copil. N-o vreau pe doamna Swaffield, nicio soră medicală, nicio binevoitoare din sat. N-am nevoie de o poliţistă. N-am comis nicio crimă, aşa că nu aveţi dreptul să mă forţaţi. V-am spus tot ce am ştiut. Aţi închis biroul ei, aşa că nimeni nu poate să umble la lucrurile ei. N-am să fac nicio prostie – aşa spun oamenii când încearcă să te roage cu tact să nu te omori, nu-i aşa? Ei bine, n-am să fac nicio prostie. Mă simt bine acum. Vreau doar să rămân singură.

— Îmi pare rău, dar va trebui să revenim în privinţa dumneavoastră mai târziu.

Ea nu căuta să fie jignitoare. Era o simplă constatare. Se ridică hotărâtă şi se duse spre uşă, cu capul ţinut ţeapăn în sus, ca şi cum numai disciplina trupului putea ţine intactă integritatea minţii. Dalgliesh şi Massingham schimbară priviri. Avea dreptate. Nu puteau s-o forţeze să accepte compania cuiva, dacă nu voia. Ei nu aveau autoritatea legală de a sta sau de a o obliga să plece. Şi mai erau atâtea de făcut.

Ea se duse la fereastră, uitându-se de după perdele cum maşina făcea ocolul şi o pornea în goană spre sat. Apoi se duse în hol şi căută cartea de telefon. Îi luă numai câteva secunde, ca să răsfoiască înfrigurată şi să găsească numărul dorit. Îl formă, aşteptă şi apoi vorbi. Punând înapoi receptorul, se întoarse în salon. Încet, ceremonios, luă sabia franţuzească de pe perete şi rămase nemişcată, cu braţele întinse, cu arma sprijinită pe palme. După câteva secunde, apucă cu stânga teaca şi cu dreapta trase încet, cu atenţie lama. Apoi, se aşeză în dreptul uşii, cu sabia în mână, măsurând camera cu ochii, privind aşezarea mobilei şi a obiectelor, ca un străin care îşi calculează şansele pentru o dispută care se apropie.

După câteva minute, trecu în studio şi din nou se opri să măsoare camera în linişte. Lângă cămin era un fotoliu de tip victorian, cu spătar cu bumbi. Îl trase spre uşă şi ascunse sabia după el, sprijinită în vârf, iar teaca o băgă sub fotolii. Mulţumită că nu se vedea nimic, se întoarse în salon. Se aşeză lângă cămin şi rămase nemişcată, aşteptând să se audă apropiindu-se o maşină.

3.

Sosind la Laborator înainte de ora nouă, Claire Easterbrook a fost surprinsă de invitaţia inspectorului Blakelock de a-l vedea imediat pe comandantul Dalgliesh, dar şi-a ascuns surprinderea. Şi-a pus mai întâi halatul alb, dar nu s-a lăsat aşteptat mai mult decât era absolut necesar pentru a-şi afirma independenţa. Când a intrat în biroul directorului, i-a văzut pe cei doi detectivi, unul cu părul negru şi altul cu părul roşu, discutând liniştit lângă fereastră, ca şi când se ocupau de ceva obişnuit, prezenţa lor neavând nimic deosebit. Pe masa doctorului Howarth se găsea un dosar din afară, iar un plan al Laboratorului şi o hartă a satului, de la Direcţia Cartografică, erau întinse pe masa de discuţii. Altfel, camera era neschimbată. Dalgliesh s-a dus spre birou spunând:

— Bună dimineaţa, domnişoară Easterbrook. Ai auzit ce s-a întâmplat seara trecută?

— Nu. Trebuia să aud? Am fost la teatru, aşa că nimeni nu m-a anunţat şi n-am apucat să vorbesc decât cu inspectorul Blakelock. Nu mi-a spus nimic.

— Stella Mawson, prietena domnişoarei Foley, a fost găsită spânzurată în capelă.

A încruntat din sprâncene, ca şi cum vestea o privea direct şi a spus cu un interes politicos:

— Da, nu cred că am cunoscut-o. Ba da, îmi amintesc. A fost la concert, la capelă. Cu părul gri şi ochi remarcabili. Ce s-a întâmplat? S-a omorât?

— E una din cele două posibilităţi. Nu prea arată a accident.

— Cine a găsit-o?

— Domnişoara Pridmore.

Cu surprinzătoare blândeţe spuse:

— Sărmana copilă.

Dalgliesh deschise dosarul, ridică cele două plicuri transparente şi spuse:

— Aş vrea să vă uitaţi imediat la cele patru fire de păr. Nu mai e timp să fie trimise la laboratorul central. Vreau să ştiu dacă firele provin de la acelaşi cap.

— E uşor de spus dacă nu provin. Pot să mă uit la microscop, dar mă îndoiesc că v-aş putea ajuta. Identificarea părului nu e

niciodată uşoară şi nu cred că pot face prea multe cu numai trei fire. Pe lângă examenul microscopic, în mod normal folosim spectometrul, încercând să identificăm deosebirile, dar nici acest lucru nu e posibil cu doar trei fire. Dacă mi-ar fi date spre examinare, aş spune că nu pot formula o opinie.

Dalgliesh spuse:

— V-aş fi, oricum, recunoscător dacă v-aţi arunca o privire. E doar o bănuială şi aş vrea să ştiu dacă merită să continui.

Massingham spuse:

— Aş vrea să mă uit, dacă nu vă supăraţi.

Ea îi aruncă o privire:

— Ar avea vreo importanţă?

După zece minute, ridicându-şi capul de pe microscop, ea spuse:

— Dacă e vorba de o bănuială, aş putea spune că provin de la două capete diferite. Cuticula, măduva şi cortexul sunt semnificativ diferite. Cred că amândoi sunt bărbaţi. Priviţi şi dumneavoastră.

Massingham se aplecă asupra ocularului. Văzu ceea ce păreau secţiuni în două trunchiuri păroase. Alături, alte două trunchiuri cu scoarţa sfărâmată. A putut vedea că erau trunchiuri diferite, provenind de la copaci diferiţi.

— Vă mulţumesc. Am să-l informez pe domnul Dalgliesh.

4.

Nu mai putea pune nimic între el şi lama strălucitoare, ascuţită brici. Se gândi pe ascuns că un glonţ ar fi fost chiar mai rău, apoi se răzgândi. Folosirea unei arme de foc cerea o anumită deprindere, să ai în prealabil o ţintă. Un glonţ ar putea să se ducă oriunde, iar dacă ea ratează primul foc, el ar putea cel puţin să încerce să nu-i mai dea a doua şansă. Dar ea avea o lamă de oţel în mână, în acest spaţiu limitat, şi i-ar fi de-ajuns doar să întindă braţul sau să reteze cu el şi lama i-ar ajunge până la os. Înţelese acum de ce ea l-a invitat în birou. Nu era loc de manevră, niciun obiect pe care să-l poată apuca şi arunca. Ştia că nu trebuie să se uite în jur, ci să-şi ţină ochii ficşi şi fără teamă asupra chipului ei. Încercă să pară calm, rezonabil. Un

singur zâmbet nervos, un gest de ostilitate sau de provocare şi n-ar mai fi fost timp de discutat.

— Crezi că trebuie să discutăm despre asta? Ai greşit adresa, crede-mă.

— Citeşte nota asta. E pe birou, în spatele tău. Citeşte cu glas tare. N-a avut curajul să-şi întoarcă capul, se dădu înapoi şi începu să bâjbâie pe birou. Dădu cu mâna de o bucată de hârtie. Citi:

— „Ai face mai bine să verifici probele cu canabis, când o să vină inspectorul Doyle. Cum crezi tu că a reuşit să se descurce cu casa?”

— Ei?

— Unde ai găsit asta?

— Pe biroul lui Edwin Lorrimer. A găsit-o Stella şi mi-a dat-o mie. Tu ai omorât-o, pentru că ea ştia şi încercase să te şantajeze. Ea a aranjat întâlnirea de aseară, de la capela Wren şi tu ai strâns-o de gât.

Ar fi putut să râdă de caraghioslâc, dar ştia că râsul îi putea fi fatal. Aşa măcar discutau. Cu cât ea întârzia, cu atât creşteau şansele lui.

— Vrei să spui că prietena ta credea că eu l-am omorât pe Edwin Lorrimer?

— Ea ştia că tu ai făcut-o. Ea se plimba în seara când el a murit şi cred că ea a văzut pe cineva plecând de la Laborator. Ştia că nu eşti tu. N-ar fi riscat să se întâlnească singură cu tine, dacă credea că tu eşti asasinul. Domnul Dalgliesh mi-a explicat asta. Ea s-a dus la capelă crezând că e în siguranţă, că putea să ajungă la o înţelegere cu tine. Dar tu ai omorât-o! De aceea, eu am să te omor. Stellei nu-i plăcea ideea de a băga oameni la închisoare. Eu nu pot să mă împac cu gândul că asasinul ei mai e încă liber. Zece ani în schimbul vieţii Stellei. De ce să mai trăieşti dacă ea a murit?

Nu avea nicio îndoială că ea era hotărâtă s-o facă. El mai avusese de-a face cu oameni ajunşi în pragul disperării, al nebuniei, mai văzuse chipuri de fanatici. Stătea nemişcat, pe toată talpa picioarelor, aşteptând prima încordare a muşchilor în clipa în care ea are să lovească. Încercă să-şi menţină vocea calmă, fără nicio urmă de ironie.

— E un punct de vedere raţional. Să nu crezi că aş fi împotrivă. N-am înţeles niciodată de ce fac mofturi să execute

imediat un asasin înrăit şi se resemnează să-l omoare încet peste douăzeci de ani. Vinovăţia le-a fost dovedită. Nu mai sunt multe de judecat... Nu poate fi o execuţie fără proces. Şi crede-mă, domnişoară Foley, n-ai dat de omul căutat. Nu l-am omorât pe Lorrimer şi din fericire pot să dovedesc acest lucru.

— Nu-mi pasă de Edwin Lorrimer. Doar de Stella. Şi tu ai omorât-o.

— Nici măcar nu aflasem că e moartă. Dacă a fost omorâtă ieri între trei şi jumătate şi şapte şi jumătate, atunci sunt salvat. Am cel mai bun alibi. Am fost la postul de poliţie din Guy's Marsh mai tot timpul, anchetat de Scotland Yard. După ce Dalgliesh şi Massingham au plecat, am mai rămas încă două ore. Poţi să-i suni. Întreabă pe oricine. Poţi să mă încui în dulap – să nu-ţi fie frică că am să fug – în timp ce o să telefonezi la Guy's Marsh. Pentru numele lui Dumnezeu, doar nu vrei să mă omori groaznic, cu orice preţ, în vreme ce adevăratul asasin o să scape? O execuţie neoficială e un lucru şi crima e altceva.

El se gândi că mâna care ţinea sabia nu mai era aşa de crispată. Nicio schimbare nu se vedea însă pe faţa ei palidă, încordată. Ea îi spuse:

— Şi nota?

— Ştiu cine a trimis nota – nevastă-mea. Voia să mă facă să părăsesc armata şi ea ştia că nimic nu m-ar fi făcut mai mult să-mi dau demisia decât o hărţuială oficială. Am avut nişte necazuri în armată cu circa doi ani în urmă. Comitetul de disciplină m-a absolvit de vină, dar eu eram cât pe-aci să-mi dau demisia. Nu poţi să-ţi dai seama de veninul de femeie într-o chestie de asta? Nota nu face decât să dovedească că ea voia să mă distrugă şi să mă scoată din armată.

— Dar ai furat canabisul, înlocuindu-l cu o substanţă oarecare?

— Asta-i altă problemă. Dar n-o să mă omori pentru asta. N-ai să poţi să dovedeşti lucrul acesta. Ultimul lot de canabis cu care am avut de-a face avea autorizaţie de la tribunal să fie distrus. Eu însumi am ajutat la ardere. Din fericire, la timp; imediat s-a stricat crematoriul.

— Iar ce-ai ars era canabis?

— O parte, dar n-ai să poţi niciodată dovedi că l-am înlocuit, chiar dacă te vei hotărî să faci uz de această notă. Ce importanţă are? Am ieşit din armată. Ştii doar că am lucrat la

cazul de crimă de la cariera de piatră. Crezi, oare, că aş fi stat acum acasă, gata să vin încoace de îndată ce ai sunat, doar ca să-mi satisfac curiozitatea, dacă n-aş fi fost suspendat sau demisionat? Nu pot fi un exemplu strălucitor de cinste faţă de armată, dar nu sunt un asasin şi o pot dovedi. Sună-l pe Dalgliesh şi întreabă-l.

Nu mai exista nicio îndoială. Mâna cu sabia se relaxase. Stătea foarte liniştită, fără să se mai uite la el, privind fix pe fereastră. Faţa ei nu se schimbase, dar el o văzu plângând. Lacrimile îi şiroiau din ochii mici, neoprite, peste obraji. El făcu încet un pas înainte şi îi luă sabia din mâna care nu s-a opus. Îi cuprinse umerii cu mâna. Ea nu se mişcă. El îi spuse:

— Ai avut un şoc. Nu trebuia să rămâi singură. Nu e cazul să bem un ceai? Arată-mi unde e bucătăria şi am să-l pregătesc eu. Sau mai bine, n-ai ceva mai tare?

— Whisky, dar îl ţineam pentru Stella. Eu nu beau.

— Acum o să bei. O să-ţi facă bine. Pentru numele lui Dumnezeu, şi eu am nevoie. Mai bine stai jos şi povesteşte-mi totul.

— Dacă n-ai fost tu, cine a omorât-o pe Stella?

— Cred că aceeaşi persoană care l-a omorât şi pe Lorrimer. Doi asasini umblând nestingheriţi într-un sat e prea mult. Uite, poţi să le spui celor de la poliţie despre notă. Nu mă deranjează, cel puţin acum, şi i-ar putea ajuta. Dacă prietena ta a găsit o informaţie compromiţătoare în biroul lui Lorrimer, atunci e posibil să fi găsit şi alta. Ea n-a folosit nota. Ştia cât de puţin valorează. Dar dacă a folosit informaţia?

— Să le spui, dacă vrei. Nu mai are importanţă acum.

El a aşteptat până a făcut ceaiul. Curăţenia şi ordinea din bucătărie i-a făcut plăcere. A făcut rost de o tavă, pe care i-a pus-o pe măsuţă, în faţa focului. Puse la loc sabia deasupra căminului, uitându-se dacă era agăţată la locul ei. Apoi făcu focul. Ea scutură din cap când i-a oferit whisky, dar el şi-a turnat o porţie zdravănă, aşezându-se apoi în faţa ei, pe partea cealaltă a căminului. Ea nu-l atrăsese. În scurtele lor întâlniri, la Laborator, el îi arunca doar nişte priviri în trecere. Nu-şi bătea capul cu o femeie de la care nu se aştepta la nimic şi senzaţia de atenţie dezinteresată nu-i era familiară, dar îi plăcea. Stând în faţa ei, în tăcere, necazurile de peste zi se estompau şi simţi o linişte ciudată. Era ceva plăcut în casa aceea, se gândi el,

uitându-se în jurul lui, în salonul drăguţ şi învălmăşit. Se întreba dacă totul se datora ei.

După zece minute, s-a dus la telefon. Când s-a întors, privirea lui o trezi din starea de apatie.

— Ce e? Ce-au spus?

El se mişcă prin cameră, încruntând sprâncenele.

— Nu era acolo. Nici el, nici Massingham nu erau la Guy's Marsh şi nici la Laborator. Sunt la Muddington. S-au dus la cariera de piatră.

5.

Mergeau cu maşina pe drumul parcurs aseară când au auzit cele trei bătăi ale clopotului de la capelă, la o milă şi jumătate de răscrucea spre Guy's Marsh şi apoi pe uliţa principală a satului. Niciunul nu vorbea. Massingham se uitase la faţa şefului său şi hotărâse că tăcerea era mai prudentă. Nu era, fireşte, momentul pentru automulţumire. Încă le mai lipsea dovada, fapta doveditoare care închidea cercul. Massingham se întreba dacă vor reuşi vreodată. Aveau de-a face cu bărbaţi şi femei inteligenţi, care ştiau că nu trebuiau decât să-şi ţină gura închisă, nimic neputând fi dovedit.

Pe uliţa satului, îşi făceau apariţia primii cumpărători de duminică dimineaţa. Grupuri de femei stând la taclale au întors capul, ca să se uite o clipă la maşina care trecea. Acum casele dispăreau şi terenurile de la Hoggatt, cu noua clădire, erau în dreapta. Massingham o luase pe aleea de la vechea parohie, când s-a produs întâmplarea. O minge albastră şi galbenă sări în faţa lor şi după ea alerga, în cizmuliţe roşii, William. Mergeau încet, dar Massingham trase de volan şi frână, scoţând o înjurătură. Apoi au urmat două secunde de groază.

Lui Dalgliesh i se păru că timpul fusese oprit, încât revedea în amintire întregul accident ca într-un film cu încetinitorul. Jaguarul roşu făcând un salt, suspendat în aer; privirea ochilor îngroziţi; gura care se deschidea într-un geamăt neauzit; mâna albă care trăgea de volan. Instinctiv se ghemui în aşteptarea izbiturii. Jaguarul izbi bara din spate a Roverului, smulgând-o cu un zgomot de metal rupt. Maşina fu zguduită teribil şi se răsuci

pe loc. A urmat o secundă de linişte completă. Apoi, el şi Massingham au sărit afară şi au alergat spre micuţul trup rămas nemişcat. O cizmă zăcea în drum, iar mingea se rostogolea încet spre iarbă.

William fusese aruncat pe o căpiţă de fin rămasă de la cositul de astă-vară. Zăcea cu braţele întinse, complet nemişcat, încât primul gând îngrozit al lui Massingham a fost că avea coloana ruptă. Câteva clipe ezită să ia copilul în braţe, în loc să dea un telefon după salvare. William îşi reluă suflul şi se mişcă pe paiele umede şi aspre. Nemaiavând mingea, îşi pierdu cumpătul şi începu să plângă. Domenica Schofield, cu părul căzut pe faţa palidă, se repezi spre ei.

— A păţit ceva?

Massingham îl luă în braţe.

— Cred că nu. Se pare că e întreg.

O porniră spre vechea parohie, unde Eleanor Kerrison alerga spre ei. Se vedea că tocmai se spălase pe păr. Pe cap îşi pusese ceva, din care acum picura apă. Văzând-o, William plânse şi mai tare. Cum Massingham se repezise spre casă, ea alerga cu greu după el, apucându-l de mână. Din păr îi săreau stropi de apă care se aşezau ca nişte perle pe faţa lui William.

— Tata a fost chemat la un cadavru. Ne-a spus că o să mă ia pe mine şi pe William să mâncăm la Cambridge când se întoarce. Ne pregăteam să mergem să cumpărăm un pat mare pentru William. De-aia mă spălam pe păr. L-am lăsat pe William cu domnişoara Willard. N-a păţit nimic, nu? Sunteţi sigur? Să-l ducem la spital? Ce s-a întâmplat?

— N-am văzut. Cred că a fost atins de bara maşinii. Din fericire, a căzut pe un morman de paie.

— Putea să moară. I-am atras atenţia ei asupra drumului. Nu poate să se joace cum vrea el. Să nu-l chemăm totuşi pe dr. Greene?

Massingham intră direct în camera de zi şi îl întinse pe William pe sofa.

— N-are nimic, sunt convins că n-are nimic. Uitaţi-vă la el.

William, parcă ar fi înţeles, s-a oprit deodată să mai plângă şi se ridică în picioare. Începu să bâiguie printre sughiţuri, parcă neamintindu-şi prin ce trecuse, uitându-se cu interes la cei din jur, apoi fixându-şi privirea asupra piciorului stâng rămas fără cizmuliţă. Uitându-se la Dalgliesh întrebă serios:

— Unde e mingea lui Willy?

— Cred că la capătul aleii, spuse Massingham. O aduc eu. Trebuie să faceţi ceva ca să aveţi o poartă, la intrare.

Se auziră paşi în hol şi domnişoara Willard apăru agitată la uşă. Eleanor stătea pe sofa, lângă fratele ei. Apoi s-a ridicat în picioare, străfulgerând-o cu privirea pe domnişoara Willard, care se înroşi toată. Ea se uită în jur la ceilalţi şi spuse apărându-se:

— A venit cineva. Am auzit voci.

Apoi fata vorbi. Vocea îi era, se gândi Massingham, arogantă şi rea, de parcă o matroană victoriană şi-ar fi dat afară slujnica de la bucătărie. Înfruntarea ar fi fost comică, dacă nu era totodată patetică şi oribilă.

— Poţi să-ţi iei bagajul şi să pleci. Eşti liberă. Ţi-am cerut doar să ai grijă de William în timp ce mă spăl pe cap. N-ai fost în stare nici de asta. Putea să moară. Nu eşti bună de nimic, babă urâtă şi proastă. Bei şi puţi. Toţi te urâm. Nu mai avem nevoie de tine. Aşa că ieşi afară! Ia-ţi nenorocitele tale de boarfe şi pleacă! Am să am eu grijă de William şi de tata. El n-are nevoie de nimeni, în afară de mine.

Zâmbetul prostesc, îndatoritor de pe faţa domnişoarei Willard dispăru. Două pete roşii apărură pe obrajii şi pe fruntea ei, ca şi cum vorbele ar fi fost nişte sfârcuri de bici. Apoi deveni palidă, tremurând toată. Se sprijini de un scaun şi spuse tare, strâmbându-se ca de durere:

— Crezi tu că el are nevoie de tine? Sunt eu în vârstă şi au trecut anii mei frumoşi, dar cel puţin nu sunt nebună. Dacă eu sunt urâtă, atunci uită-te la tine! Stă cu tine numai datorită lui William. Poţi să pleci mâine şi n-o să-i pară rău. O să se bucure. Pe William îl iubeşte, nu pe tine. I-am văzut faţa, l-am auzit şi ştiu bine. Are de gând să te trimită la maică-ta. Nu ştiai asta, nu? Şi mai trebuie să ştii ceva. Unde crezi că se ducea drăguţul tău de tătic, după ce-ţi dădea doctoria ca să adormi? Se furişa la capela Wren să facă dragoste cu ea.

Eleanor se întoarse şi se uită la Domenica Schofield. Apoi se răsuci şi i se adresă lui Dalgliesh:

— Minte! Spune-mi că minte! Nu e adevărat!

Se făcu linişte. N-a durat decât câteva secunde şi, în acest răstimp, Dalgliesh îşi pregăti cu grijă răspunsul.

Parcă nerăbdător să i-o ia înainte, fără să se uite la faţa şefului său, Massingham spuse clar:

— Da, e adevărat.

Ea se uită de la Dalgliesh la Domenica Schofield. Apoi se clătină, parcă ar fi leşinat. Dalgliesh se îndreptă spre ea, dar ea se dădu înapoi. Spuse liniştit:

— Credeam că o făcea pentru mine. Eu nu beam ceaşca de cacao pe care mi-o pregătea. Nu dormeam când se întorcea înapoi. Am ieşit şi l-am văzut arzând în grădină halatul alb. Ştiam că are sânge pe el. M-am gândit că se dusese să-l vadă pe dr. Lorrimer, pentru că nu se purtase frumos cu William şi cu mine. M-am gândit că a făcut asta pentru mine, pentru că mă iubeşte.

Deodată începu să urle ca un animal chinuit, dar atât de omeneşte şi de matur, încât lui Dalgliesh îi îngheţă sângele în vine.

— Tăticule! Tăticule!

Îşi duse mâinile la gât şi începu să tragă de cureluşa de sub pulover, zbătându-se ca un animal într-o cursă. Apoi şiragul se rupse. Pe covor, se rostogoliră şase nasturi de alamă, frumos şlefuiţi, strălucitori ca nişte pietre preţioase.

Massingham se aplecă şi îi strânse cu grijă în batistă. Nimeni n-a vorbit. William sări de pe sofa şi se repezi spre sora lui, prinzând-o cu mâinile de picior. Buzele îi tremurau. Domenica Schofield îi spuse pe şleau lui Dalgliesh:

— În ce afacere murdară aţi intrat.

Dalgliesh nu-i dădu nicio atenţie. Îi spuse, însă, lui Massingham:

— Ai grijă de copii. O să dau telefon la poliţie. Trebuie să dăm de doamna Swaffield. Altcineva nu mă mai interesează. Ţine-o până vin amândoi. O să am grijă de lucruri aici.

Massingham se întoarse spre Domenica Schofield:

— Nu afacere, ci problemă. Vrei să spui că nu-ţi place?

Se duse apoi spre fată. Tremura teribil. Dalgliesh se gândi că o să fugă de el. Dar ea nu se mişcă. Din trei cuvinte el o distrusese. La cine se mai putea duce ea? Massingham îşi scoase pardesiul şi i-l puse pe umeri. Fără s-o atingă, îi spuse blând:

— Hai cu mine. Să-mi arăţi unde putem să ne facem un ceai. Apoi o să te culci, iar William şi cu mine o să stăm lângă tine. Eu am să-i citesc lui William.

Ea plecă cu el, supusă, ca un prizonier cu gardianul său, fără să se uite la el, măturând pe jos cu pardesiul. Massingham îl ţinea pe William de mână. Uşa se închise după ei. Dalgliesh n-ar fi vrut să-l mai vadă niciodată pe Massingham. Dar o să-l mai vadă şi chiar fără să-i pese sau să-şi aducă aminte de clipa de faţă. N-ar mai fi vrut să lucreze cu el, dar ştia că o va face. Nu era omul care să distrugă cariera unui subordonat pentru simplul fapt că acesta a trecut peste nişte susceptibilităţi la care el, Dalgliesh, nu avea dreptul. Ce făcuse acum Massingham i se părea de neiertat. Dar viaţa îl învăţase că lucrurile de neiertat se iertau cel mai repede. Se putea face o muncă de poliţist în mod cinstit. Dar n-o puteai face fără să doară.

Domnişoara Willard se târî până la sofa. Mormăi de parcă încerca să-şi explice ei înseşi:

— N-am vrut asta. Ea m-a făcut să spun. N-am vrut asta, n-am vrut să-i fac rău.

Domenica Schofield se întoarse să plece.

— Nu, nimeni nu vrea. Îi spuse lui Dalgliesh:

— Dacă aveţi nevoie de mine, ştiţi unde mă găsiţi.

— O să avem nevoie de o declaraţie.

— Bineînţeles. Ca de obicei? Pofte şi singurătate, groază şi disperare, toată harababura omenească, meticulos documentată pe hârtie oficială.

— Nu, numai faptele.

N-a întrebat-o când a început totul. Nici n-avea importanţă. Se gândi că nici n-avea nevoie s-o întrebe. Brenda Pridmore îi spusese că stătuse pe acelaşi rând cu domnişoara Schofield şi cu dr. Kerrison şi cu copiii acestuia la concertul de la capelă. Cel de joi 26 august. La începutul lui septembrie, Domenica rupsese legătura cu Edwin Lorrimer.

La uşă, ea ezită şi se întoarse. Dalgliesh o întrebă:

— V-a telefonat a doua zi dimineaţă după crimă să vă spună că a pus la loc cheile în buzunarul lui Lorrimer?

— Nu mi-a telefonat niciodată. Şi niciunul din ei. Era înţelegerea noastră. Iar eu nu l-am sunat niciodată. Făcu o pauză şi apoi spuse îmbufnată:

— Nu ştiam. Aş fi putut bănui, dar n-am ştiut. Nu eram – cum se spune? – împreună. N-am nicio vină. N-a fost din cauza mea.

— Nu, spuse Dalgliesh. Nu cred că a fost. Motivul unei crime rareori e atât de lipsit de importanţă.

Ea îşi opri asupra lui ochii ei de neuitat. Îi spuse:

— De ce nu vă place de mine?

Îngâmfarea cu care pusese o asemenea întrebare, într-un moment ca acesta, îl surprinsese. Ce nu i-a plăcut cel mai mult a fost propria lui siguranţă. Înţelesese prea bine ce-i făcuse pe cei doi să se furişeze ca doi liceeni spre rendez-vous, ca parteneri într-un joc erotic, esoteric. Dacă ar fi avut prilejul, recunoscu cu amar, ar fi făcut acelaşi lucru.

Ea plecase. I se adresă domnişoarei Willard.

— I-aţi telefonat doctorului Lorrimer ca să-i spuneţi de cele două lumânări arse şi de numerele de pe plăcuţa imnurilor?

— I-am povestit când m-am dus la slujbă duminica cealaltă. Trebuia să spun ceva pe timpul călătoriei. El niciodată nu vorbea. Şi eram îngrijorată de lumânările de la altar. Prima dată am observat că au fost aprinse, când am fost la capelă la sfârşitul lunii septembrie. Ultima dată erau şi mai consumate. Mă gândeam că la capelă veneau din cei care adoră diavolul. Ştiu că nu mai e folosită, dar e totuşi un loc sfânt. E aşa de izolată. Nimeni nu se mai duce acolo. Oamenii de aici nu mai ies din casă, după ce se lasă întunericul. Mă întrebam dacă va trebui să discut cu parohul sau să-l consult pe părintele Gregory. Dr. Lorrimer m-a rugat să mă duc din nou la capelă a doua zi şi să-i comunic numerele de la imnuri. Mi s-a părut ciudat să mai întreb, dar se părea că pentru el era ceva important. Nici nu observasem că fuseseră schimbate. Aş fi putut întreba de cheie, dar lui nu-i plăcea.

El o putea lua fără să trebuiască să semneze. Şi atunci, de ce n-ar fi luat-o? De teamă să nu fie văzut? Fiind atât de conformist, îi repugna ideea de a încălca regulamentul Laboratorului? Sau pentru că nu mai suporta să mai intre în capelă, ca să vadă cu ochii lui dovada trădării. Ea nici nu se sinchisise să schimbe locul de întâlnire. Mai folosea acelaşi cod isteţ de a fixa data noii întâlniri. Până şi cheia pe care i-o dăduse lui Kerrison fusese cheia lui Lorrimer. Nimeni nu înţelegea mai bine ca el semnificaţia celor patru numere. În a douăzeci şi noua zi a celei de-a zecea luni, la şase patruzeci.

— Şi aţi aşteptat împreună vinerea trecută la adăpostul copacilor?

— A fost ideea lui. Avea nevoie de un martor. Avea dreptate el. O femeie ca asta nu putea fi mama vitregă a lui William. Un

bărbat după altul, spunea dr. Lorrimer. De aceea ea a trebuit să plece din Londra. Nu putea să stea fără bărbaţi. El ştia asta. Spunea că tot Laboratorul ştie. Îi făcuse şi lui avansuri. Groaznic. Avea de gând să-i scrie doamnei Kerrison ca să pună capăt. N-am putut să-i dau adresa, dr. Kerrison e aşa de secretos cu scrisorile sale, încât nici nu sunt sigură că ştie exact unde stă ea. Ştiam că plecase cu un doctor şi cunoşteam numele lui. Un nume obişnuit şi dr. Lorrimer a spus că le-a putut da de urmă din Agenda medicală.

Agenda medicală. De aceea voia el s-o consulte, iată de ce a deschis el uşa aşa de repede, când a sunat Bradley. A venit din biroul directorului, de la parter. De aceea avea cu el carnetul de notiţe. Nu spusese Howarth? Nu-i plăceau bucăţelele de hârtie. Folosea un carnet, pe care-şi nota orice lucru important. Şi acesta fusese important. Numele şi adresa posibililor iubiţi ai doamnei Kerrison.

Domnişoara Willard se uită la el. Dalgliesh o văzu plângând, lacrimile curgându-i pe obraji şi căzându-i pe mâinile strâmbe.

— Ce va fi cu mine? Ce o să-i faceţi lui?

Sună telefonul. Dalgliesh străbătu holul, intră în birou şi ridică receptorul. Era Clifford Bradley. Vorbea tare şi agitat ca o elevă:

— Domnul comandant Dalgliesh? Mi-au spus la postul de poliţie că trebuie să fiţi aici. Trebuie să vă spun ceva. Ceva important. Mi-am adus aminte cum mi-am dat seama că asasinul mai era în Laborator. Am auzit acum două minute acelaşi zgomot coborând pe scara de la toaletă. Sue tocmai a telefonat mamei sale. Ce am auzit era cum cineva pusese la loc receptorul de la telefon.

Nu era decât o confirmare a ceea ce el bănuise de mult. Se întoarse şi îi spuse domnişoarei Willard:

— De ce ne-aţi spus că l-aţi auzit pe dr. Kerrison dând un telefon din biroul lui la ora nouă?

Faţa buboasă şi ochii înlăcrimaţi se uitară spre el.

— Nu, el n-a făcut aşa ceva! Tot ce m-a întrebat el a fost dacă l-am auzit cumva. Asta când s-a întors acasă, după ce fusese chemat la o crimă. Am vrut să-l ajut, să-i fac plăcere. O minciună mică, fără importanţă. Nu era cu adevărat o minciună. M-am gândit că poate chiar l-am auzit. Aţi fi putut să-l suspectaţi şi ştiam că el n-ar fi putut face aşa ceva. E un om drăguţ, bun şi

amabil. Nu-i un păcat mare să ajuţi un nevinovat. Femeia asta îl prinsese în ghearele ei, dar el n-ar fi fost în stare să omoare.

Probabil că el a vrut oricum să sune la spital de la Laborator, dacă nu s-ar fi întors acasă la timp. Dar, cu Lorrimer întins pe jos, asta îţi calcă pe nervi. Abia pusese jos receptorul când a auzit paşi care se apropiau. Şi apoi? În camera obscură, la pândă şi în aşteptare? Trebuie să fi fost unul din cele mai urâte momente, stând nemişcat în întuneric, ţinându-şi respiraţia, cu inima gata să-i sară din piept, întrebându-se cine ar fi putut veni la o oră aşa de târzie, cum putuse să intre. Trebuie să fi fost Blakelock, care ar fi sunat imediat la poliţie şi ar fi controlat imediat Laboratorul.

Era doar speriatul Bradley. Nu s-au auzit telefoane, nici strigăt de ajutor, doar ecoul paşilor fugind în panică pe culoar. Nu-i mai rămânea decât să plece liniştit din Laborator, spre casă, pe la noua clădire, aşa cum venise. Stinse lumina şi ajunse la uşa din faţă. Şi atunci a văzut farurile de la maşina lui Doyle intrând pe alee şi dând înapoi să parcheze în boscheţi. N-a mai avut curajul să iasă pe uşă. Calea îi era blocată. Şi nu putea aştepta până la plecarea maşinii. Îl aştepta Nell acasă, care se putea trezi şi întreba de el. La zece era celălalt telefon. Trebuia să se întoarcă.

Nu-şi pierduse însă capul. A făcut o mişcare inteligentă luând cheile lui Lorrimer şi încuind Laboratorul. Ancheta poliţiei urma să se concentreze asupra celor patru seturi de chei şi a numărului limitat de persoane care aveau acces la ele. Şi el ştia o cale să ajungă afară şi avea şi putere şi nervi s-o facă. Îşi puse halatul lui Middlemass, ca să-şi apere hainele. Ştia cât de fatală i-ar fi fost o bucată de stofă ruptă. N-a fost cazul. Iar a doua zi dimineaţa o ploaie uşoară a spălat orice urmă de pe ziduri sau ferestre, care l-ar fi putut trăda.

Ajunse acasă fără probleme şi găsi un motiv s-o cheme pe domnişoara Willard, creându-şi alibiul. Nimeni nu telefonase după el, nimeni nu-l vizitase. Ştia că a doua zi o să fie primul care va examina cadavrul. Howarth a spus că a stat la uşă cât timp Kerrison a examinat cadavrul. Trebuie să fi fost atunci când el a strecurat cheile în buzunarul lui Lorrimer. Dar a făcut una din greşeli. Lorrimer îşi ţinea cheile în etui şi nu la întâmplare în buzunar.

Se auzi scrâşnetul cauciucurilor pe pietrişul aleii. Se uită pe fereastră şi văzu maşina poliţiei cu sergentul Reynolds şi cu

două poliţiste pe scaunele din spate. Cazul fusese defrişat, în realitate, nu defrişase cazuri, ci oameni. Iar acum, îl aştepta pe el şi pe Massingham, ultimul interviu, cel mai greu din toate.

•

La marginea carierei, un băiat îşi înălţase zmeul roşu. Împins de vântul proaspăt, se ridică şi cobora, coada învârtindu-se pe cerul albastru, clar şi luminos, ca într-o zi de vară. Câmpul de lângă carieră se însufleţise de voci şi râsete, chiar şi cutiile de bere aruncate arătau ca nişte jucării lucioase în vreme ce bucăţile de hârtie se rostogoleau luate de vânt. Aerul era puternic şi avea miros de mare. Puteai să-ţi închipui că cumpărătorii de sâmbătă, veniţi cu copiii prin crânguri îşi petreceau sfârşitul de săptămână pe malul mării, mai ales că mai încolo se întindeau dunele şi ierburile, până înspre marea cea zgomotoasă. Chiar şi paravanul pe care poliţia se luptase să-l ridice împotriva vântului arăta ca o scenă a unui teatru de marionete, în vreme ce un grup de curioşi stăteau la distanţă, aşteptând răbdători să înceapă spectacolul.

Primul care a venit pe pantă înspre ei a fost comandantul Mercer, care a spus:

— O chestie urâtă. Soţul fetei pe care am găsit-o aici miercuri. E ajutor de măcelar. Ieri a luat cu el acasă un cuţit şi a venit aici aseară să-şi taie gâtul. A lăsat un bilet mărturisind că a omorât-o, nenorocitul. Nu s-ar fi întâmplat dacă am fi reuşit să-l arestăm ieri. Dar moartea lui Lorrimer şi suspendarea lui Doyle ne-a dat peste cap. Am obţinut examenul de sânge abia ieri seară târziu. Pe cine vrei să vezi?

Mercer se uită la Dalgliesh tăios, dar acesta spuse doar:

— Dr. Kerrison.

— Tocmai a terminat. O să-l anunţ.

Peste trei minute, Kerrison apăru la marginea carierei, îndreptându-se spre ei. Zise:

— Nell v-a spus, nu-i aşa?

— Da.

N-a întrebat cum şi când. Ascultă atent cum Dalgliesh îl prevenea, ca şi cum n-ar mai fi auzit asemenea cuvinte şi ar fi vrut să le înveţe pe de rost. Apoi spuse, uitându-se la Dalgliesh:

— N-aş merge deocamdată la postul de poliţie din Guy’s Marsh. Vreau să vă spun dumneavoastră acum totul, dar numai dumneavoastră. N-o să fie nicio dificultate. Am să fac mărturisiri

complete. Orice s-ar întâmpla, nu vreau să fie nevoie ca Nell să depună mărturie. Puteţi să-mi promiteţi acest lucru?

— Trebuie să ştii că nu pot. Dar nu văd niciun motiv ca tribunalul s-o cheme, dacă ai să-ţi recunoşti vinovăţia.

Dalgliesh deschise portiera, dar Kerrison dădu din cap. Spuse fără urmă de autocompătimire:

— Prefer să stau afară. Au să treacă mulţi ani în care n-am să pot să umblu sub cer. Poate tot restul vieţii mele. Dacă ar fi numai moartea lui Lorrimer, aş mai fi sperat într-o condamnare pentru omor prin imprudenţă. Nu l-am omorât cu premeditare. Dar în celălalt caz a fost un asasinat.

Massingham rămase lângă maşină, în vreme ce Dalgliesh şi Kerrison se plimbau în jurul carierei. Kerrison spuse:

— A început aici, pe panta aceea, cu numai patru zile în urmă. Parcă ar fi fost o veşnicie. O altă viaţă, alte vremuri. Amândoi am fost chemaţi la crima din carieră, după care m-a tras deoparte şi mi-a spus că mă aşteaptă seara la 20.30, la Laborator. Nu m-a rugat, mi-a spus. Mi-a mai spus că vrea să discutăm despre Domenica.

Dalgliesh întrebă:

— Ştiai că el fusese iubitul ei înaintea dumitale?

— Nu până m-am dus seara la el. Ea nu mi-a vorbit niciodată de el, nici nu mi-a menţionat numele. Când el şi-a dat drumul la ură, invidie şi gelozie, atunci, fireşte, am ştiut. Nu l-am întrebat cum a aflat de mine. Cred că era nebun. Poate amândoi eram nebuni.

— Şi te-a ameninţat că o să-i scrie soţiei dumitale şi că o să pierzi încredinţarea copiilor dacă nu renunţi la ea.

— Ar fi scris oricum. El o voia înapoi şi cred că nenorocitul credea că ar fi fost posibil. Dar el mai voia şi să mă pedepsească. O singură dată mai cunoscusem o asemenea ură. Stătea palid la faţă, făcându-mă albie de porci, luându-mă peste picior, spunându-mi că am să-mi pierd copiii, că nu-s bun de tată, că n-am să-i mai văd vreodată. Şi, deodată, parcă nu mai vorbea Lorrimer. Auzisem toate astea de la nevastă-mea. Vocea era a lui, dar cuvintele erau ale ei. Am simţit că nu mai pot. Mai toată noaptea nu dormisem, avusesem o scenă groaznică cu Nell şi toată ziua îmi fusese capul la ce putea să-mi spună Lorrimer.

Atunci a sunat telefonul. Tatăl lui se plângea de televizor. A vorbit scurt, apoi a pus receptorul jos. Cât a vorbit, am zărit ciocanul. Ştiam că am mănuşile în buzunar. Discuţia cu tatăl lui se pare că l-a calmat. Mi-a spus atunci că nu mai vrea să-mi spună nimic. Mi-a întors spatele în loc de rămas-bun, iar eu am luat ciocanul şi l-am lovit. A căzut fără niciun zgomot. Am pus ciocanul înapoi pe masă şi atunci am văzut caietul deschis cu numele şi adresa a trei doctori. Unul din ei era iubitul soţiei mele. Am rupt pagina şi am mototolit-o în buzunar. Apoi m-am dus la telefon şi am sunat. Era abia ora nouă. Restul cred că ştiţi.

Înconjuraseră cariera, păşind unul lângă altul, privind iarba lucioasă. Acum s-au întors, reluând drumul înapoi. Dalgliesh zise:

— Ar fi mai bine să-mi spui.

Nu mai era nimic de aflat. Se întâmplase exact cum se gândise Dalgliesh. Când Kerrison a terminat de descris cum a ars halatul şi pagina din caiet, Dalgliesh întrebă:

— Şi Stella Mawson?

— M-a sunat la spital şi m-a rugat să mă întâlnesc cu ea ieri la 19.30 la capelă. Mi-a dat de înţeles unele lucruri. Mi-a spus că are ciorna unei scrisori, pe care voia s-o discute cu mine, pe care o găsise într-un anumit birou. Am înţeles ce voia să spună.

Trebuie s-o fi luat cu ea la capelă, se gândi Dalgliesh. Nu găsise la ea în birou nici originalul şi nici copia. I se părea teribil că ea riscase făcându-l pe Kerrison să înţeleagă că avea scrisoarea cu ea. Cum a putut el să fie sigur, când a omorât-o, că ea nu lăsase o copie? Şi cum putea ea să fie sigură că el n-ar fi putut să i-o ia cu forţa?

Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, Kerrison spuse:

— N-a fost cum vă închipuiţi. Ea nu încerca să-mi vândă scrisoarea. Nu vindea nimic. Mi-a spus că o luase de pe masa lui Lorrimer mai mult din dorinţa ca poliţia să n-o găsească. Din anumite motive, pe care nu mi le-a explicat, ea îl ura pe Lorrimer iar mie nu-mi purta pică. Mi-a zis: „Cât a trăit a făcut multe mizerii. De ce să mai facă altele după ce a murit?” Mi-a spus un alt lucru extraordinar: „Şi eu am fost victima lui cândva. Nu văd de ce dumneata ai fi acum victima lui”. S-a arătat de partea mea, ca cineva care voia să-mi facă un serviciu. Şi acum,

îmi cerea ceva în schimb, ceva simplu şi obişnuit. Ceva ce aş fi putut să fac.

Dalgliesh spuse:

— Bani ca să cumpere „Sprogg”, locul sigur pentru ea şi Angela Foley.

— Nu ca un cadou, ci ca un împrumut. Voia patru mii de lire sterline pe termen de cinci ani, cu o dobândă acceptabilă. Avea nevoie de bani cu disperare şi trebuia să-i găsească repede. Îmi explica că n-avea cui să se mai adreseze. Era gata să încheie o înţelegere legală. Era cea mai amabilă şi rezonabilă şantajistă.

Şi ea credea că avea de-a face cu cel mai amabil şi rezonabil bărbat. Nu-i fusese deloc frică până în ultima clipă, groaznică, când el a scos funia din buzunar şi ea a înţeles că are de-a face nu cu o victimă ci cu asasinul ei.

— Trebuie să fi avut funia pregătită. Când te-ai hotărât s-o omori?

— Ca şi în cazul morţii lui Lorrimer, a fost o chestiune de întâmplare. Ea obţinuse cheia de la Angela Foley şi sosise prima la capelă. Stătea în altar, pe unul din jilţuri. Lăsase uşa deschisă şi când am intrat în tindă am văzut lada. Ştiam că funia e înăuntru. Am avut destul timp să explorez capela, când o aşteptam pe Domenica. Aşa că am scos-o şi am băgat-o în buzunar. Apoi m-am dus la ea şi am stat de vorbă. Ea avea scrisoarea cu ea, în buzunar. A scos-o şi mi-a arătat-o fără nicio frică. Nu era o scrisoare terminată, ci o ciornă la care el lucrase. Trebuia să-i fi făcut plăcere, dar i-a dat şi bătaie de cap ca s-o compună.

Era o femeie extraordinară. I-am spus că o să-i împrumut banii, dar că aş vrea o înţelegere scrisă, întocmită de avocatul meu. În capelă, era o carte de rugăciune şi ea m-a făcut să pun mâna pe ea şi să jur că niciodată n-am să spun nimănui ce s-a întâmplat între noi. Cred că era îngrozită de gândul că Angela Foley ar putea să afle. Atunci mi-am dat seama că numai ea ştia şi atunci am decis că ea trebuia să moară.

Se opri din mers. Se întoarse spre Dalgliesh şi spuse:

— Nu puteam să nu profit de ocazie. Nu încerc să mă justific. Nici măcar să mă fac înţeles de dumneavoastră. Nu sunteţi tată, aşa că nu veţi putea niciodată să înţelegeţi. Nu puteam să risc oferindu-i soţiei mele o asemenea armă împotriva mea, tocmai când dosarul de încredinţare a copiilor trebuie să ajungă la

Înalta Curte. Poate că nu făceau mare caz că am o amantă. Asta nu mă făcea inapt ca să mi se încredinţeze copiii. În caz contrar, ce şanse ar mai avea majoritatea părinţilor de a obţine încredinţarea? Dar o înţelegere secretă, pe care aş fi ascuns-o poliţiei, cu o femeie al cărei soţ fusese omorât, crimă faţă de care aveam doar un alibi slab şi un motiv puternic. N-ar fi făcut asta să se încline balanţa? Soţia mea e atrăgătoare, ştie să inspire încredere, aparent e întreagă la minte. De aceea e aşa de greu. Nebunia nu e greu s-o diagnostichezi, nevroza e mai puţin tragică, dar e ucigătoare, dacă trebuie să trăieşti cu ea. Ea ne-a despărţit pe Nell şi pe mine. N-aş putea s-o las să-i ia pe William şi pe Nell. Când am intrat în capelă şi am văzut-o pe Stella Mawson mi-am dat seama că aveam de ales între viaţa lor şi a ei.

A fost foarte simplu. I-am pus laţul de gât şi am tras tare. Cred că a murit pe loc. Apoi am dus-o în tindă şi am legat-o de cârlig. Mi-am adus aminte să zgârii scaunul cu pantofii ei şi să las scaunul răsturnat. M-am întors pe câmp la maşină. O parcasem unde o parca Domenica când ne întâlneam, la umbra vechiului hambar, pe marginea şoselei spre Guy’s Marsh. Mă încadram în timp. Trebuia să merg la spital, la şedinţa comitetului medical, dar îmi propusesem să merg mai întâi la laborator, să rezolv nişte lucruri. Chiar dacă cineva şi-ar fi notat la spital ora sosirii mele, era o diferenţă de numai douăzeci de minute. Şi aş fi putut întârzia uşor douăzeci de minute pe şosea.

Mergeau în linişte spre maşină. Apoi Kerrison vorbi din nou:

— Tot nu am înţeles. E aşa de frumoasă. Şi nu numai că-i frumoasă. Ar fi putut avea orice bărbat pe care l-ar fi dorit. Ce ciudat că dintr-un motiv neobişnuit m-a vrut pe mine. Când stăteam împreună, la lumina lumânărilor, în liniştea capelei, după ce făcusem dragoste, uitam de toate necazurile, neliniştile şi de toate răspunderile. Serile fiind întunecoase ne era uşor. Putea să parcheze în siguranţă lângă hambar. Nu trece nimeni noaptea pe şosea şi în sat sunt doar câteva maşini. Ştiam că o să fie mai greu primăvara, cu serile ei lungi. Nici nu aşteptam ca ea să mă mai vrea. Era o minune că ea mă voia şi aşa. Mă gândeam doar la următoarea întâlnire, la următoarea dată de pe panoul cu imnuri. Nu m-ar fi lăsat să-i telefonez. Niciodată n-am văzut-o şi nu i-am vorbit decât atunci când eram singuri în

capelă. Ştiam că nu mă iubeşte, dar asta n-avea nicio importanţă. Ea îmi dădea ce putea şi asta îmi era de-ajuns.

Erau înapoi la maşină. Massingham ţinea uşa deschisă. Kerrison se întoarse spre Dalgliesh.

— Nu era dragoste, ci un anumit fel de a face dragoste. Şi era multă linişte. Tot linişte o să fie şi acum, când ştiu că nu mai am nevoie de nimic. S-a terminat cu răspunderile, cu grijile. Un criminal se plasează pentru totdeauna în afara întregii omeniri. E un gen de moarte. Acum sunt ca un om mort, problemele mai sunt, dar eu mă îndepărtez de ele într-o nouă dimensiune. Am pierdut dreptul la atâtea lucruri în clipa în care am ucis-o pe Stella Mawson, până şi dreptul de a suferi.

Fără să mai scoată o vorbă, a urcat în spatele maşinii. Dalgliesh închise portiera. Apoi inima îi tresări. O minge albastră şi galbenă venea sărind spre el şi după ea, râzând din toate puterile şi strigat de mama lui, fugea un copil. Pentru o clipă, teribilă clipă, Dalgliesh crezu că e William, părul negru al lui William, cizmuliţele roşii ale lui William strălucind în soare.

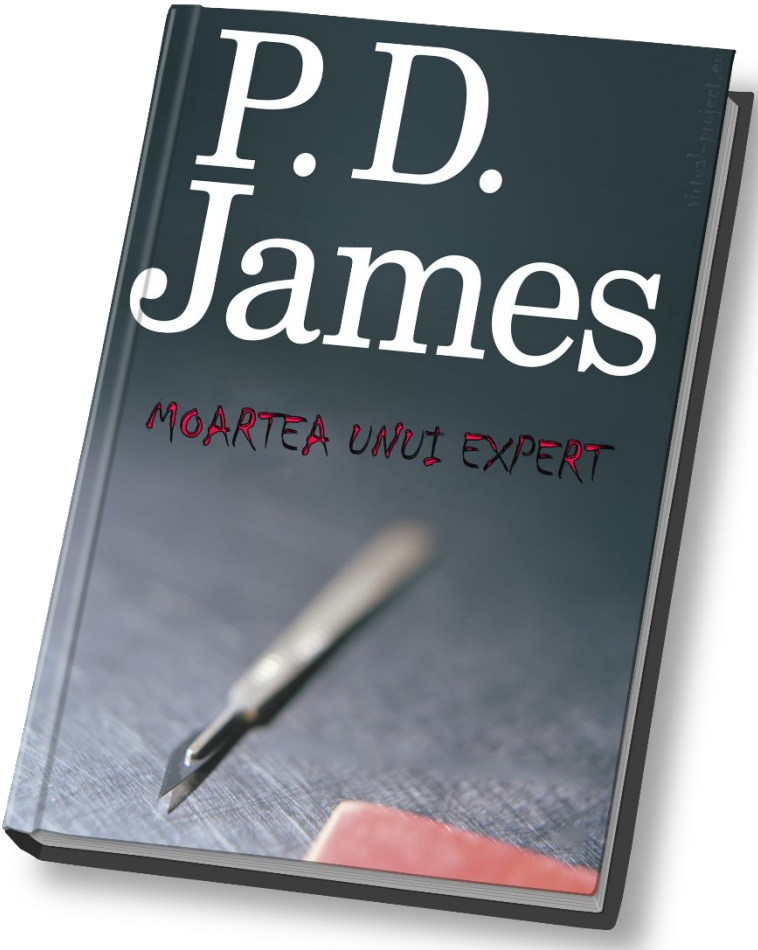

virtual-project.eu

violin